ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLA PRO ŽIVOT

Základní škola a Mateřská škola Kokory

Verze: 4

Platnost dokumentu od 1. 9. 2023,
akt. 30. 9. 2026

č. j. 56/2023

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 5

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6

2. 1. Úplnost a velikost školy 6

2. 2. Vybavení základní školy 6

2. 3. Charakteristika pedagogického sboru 6

2. 4. Charakteristika žáků 7

2. 5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce 7

2. 6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 7

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP 9

3. 1. Zaměření školy 9

3. 2. Výchovné a vzdělávací strategie 10

3. 3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných 15

3. 3. 1. Speciální třída dle § 16 zákona č. 561/2004 Sb. 16

3. 4. Začlenění průřezových témat 18

4. UČEBNÍ PLÁN 21

4. 1. Učební plán I. stupně 21

4. 2. Poznámky k učebnímu plánu I. stupně 22

4. 3. Učební plán II. stupně 23

4. 4. Poznámky k učebnímu plánu II. stupně 24

5. UČEBNÍ OSNOVY 25

5. 1. Jazyk a jazyková komunikace 25

5. 1. 1. Český jazyk a literatura 25

5. 1. 2. Anglický jazyk 67

5. 1. 3. Další cizí jazyk – Německý jazyk 88

5. 2. Matematika a její aplikace 106
5. 2. 1. Matematika 108
5. 3. Informatika 144
5. 4. Člověk a jeho svět 164
5. 4. 1. Prvouka 165
5. 4. 2. Vlastivěda 184
5. 4. 3. Přírodověda 194
5. 5. Člověk a společnost 207
5. 5. 1. Dějepis 209
5. 5. 2. Výchova k občanství 222
5. 6. Člověk a příroda 239
5. 6. 1. Fyzika 240
5. 6. 2. Chemie 255
5. 6. 3. Přírodopis 266
5. 6. 4. Zeměpis 283
5. 7. Umění a kultura 300
5. 7. 1. Hudební výchova 301
5. 7. 2. Výtvarná výchova 323
5. 8. Člověk a zdraví 346
5. 8. 1. Výchova ke zdraví 347
5. 8. 2. Tělesná výchova 372
5. 9. Člověk a svět práce 396
5. 9. 1. Pracovní činnosti 396
5. 10. Doplňující vzdělávací obory 416
5. 10. 1. Konverzace v anglickém jazyce 416
5. 10. 2. Seminář z matematiky 420
5. 10. 3. Seminář z českého jazyka 426

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 431
PŘÍLOHY – STANDARDY PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ 444
STANDARDY MATEMATIKA 444
STANDARDY ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 457
STANDARDY ANGLICKÝ JAZYK 466
PŘÍLOHA 2 - ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘÍPRAVNOU TŘÍDU ZÁKLADNÍ ŠKOLY 472

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu: **„Š K O L A P R O Ž I V O T“**

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Kokory**

IČO: **619 854 14**

Sídlo: **751 05 Kokory 251**

Ředitelka školy: **Mgr. Zuzana Zikmundová, DiS.**

Telefon: **581 746 251**

E-mail: info@zskokory.cz

Zřizovatel: **Obec Kokory**

Starostka: **Ing. Jana Habáňová, MBA**

Telefon: **581 746 253**

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Kokory je příspěvková organizace, plně organizovaná s devíti ročníky. Součástí je základní škola, školní družina, mateřská škola, školní jídelna a výdejna stravy v ZŠ. Školu navštěvují žáci z Kokor a okolních obcí.

2.2. VYBAVENÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Prostorové.

V budově základní školy je 9 tříd, počítačová učebna, místnost pro školní družinu, cvičná školní kuchyňka, knihovna, kabinety I. a II. stupně, sklad vyučovacích pomůcek, ředitelna, kancelář účetní, výdejna stravy, školní jídelna, místnost pro správní zaměstnance. K realizaci výuky tělesné výchovy je využívána tělocvična sokolovny a venkovní multifunkční tartanové hřiště, obecní hřiště a multifunkční tartanové hřiště na dvoře školy.

Hygienické.

Třídy jsou světlé, barevně vymalované, vybavené bílými keramickými tabulemi na posuvných pylonech. Ve všech třídách jsou výškově nastavitelné lavice a židle. Prostory šaten budou rekonstruovány. Školní družina má opravenou podlahu, vybavená je novým nábytkem. Osvětlení je ve všech prostorách kvalitní, odpovídající normám. Pohybové aktivity umožňujeme dětem za příznivého počasí pobytem o velké přestávce a před odpoledním vyučováním na školním hřišti pod dohledem vyučujících.

Technické.

Počítačová učebna je vybavena 21 počítači, dataprojektorem, ozvučením, tiskárnou. Školní síť umožňující přístup na internet je rozvedena do všech tříd (v každé 1 počítač s dataprojektorem) a kabinetů. Dále je k dispozici wifi připojení v prostorách budovy školy. Učitelé mají k dispozici notebooky a ve svých kabinetech počítač a tiskárnu.

Materiální.

Literatura, učební pomůcky, výukový SW jsou postupně doplňovány a obměňovány

2. 3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Na základní škole působí učitelé, vychovatelky ve školní družině, asistentky pedagoga, jejich počet se odvíjí podle aktuální potřeby. Škola má externího pracovníka správcovství sítě, dále školního psychologa. Všichni pedagogové se průběžně vzdělávají v rámci DVVP:

1. Efektivní metody práce ve výchovně-vzdělávacím procesu.

2. ICT.

3. Alternativní metody výuky v předmětech dle svého zaměření.

2. 4. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Kromě žáků z Kokor tvoří výraznou část žáci dojíždějící z okolních obcí. Pro žáky jsou každoročně organizována školní kola nejrůznějších oborových olympiád a soutěží. Nejúspěšnější žáci postupují do okresních kol.

V průběhu celého školního roku žáci mají možnost využívat konzultační hodiny jednotlivých vyučujících k doplnění, ujasnění a procvičení učiva, kterému dostatečně neporozuměli v průběhu výuky a které si dostatečně neosvojili z důvodu své nepřítomnosti.

V rámci výchovy a vzdělávání realizujeme společná setkání žáků, která vedou k vytváření přátelské atmosféry mezi žáky a vyučujícími, udělujeme pochvaly za pěkné pracovní výsledky a žáci jsou dopředu seznamováni s plánovanými akcemi školy a významnými společenskými událostmi, přejeme oslavencům.

Celoškolní roční projekt SPOLUPRÁCE spočívá ve vzájemném respektování a spolupráci žáků 1. až 9. ročníku. Realizuje se v dílčích školních projektech. Cílem je vést žáky k sebeúctě a seberealizaci, tvořivosti, spolupráci v týmu, odpovědnosti.

2. 5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Projekty jsou třídní, celoškolní.

Celoškolní projekty: Den zdraví

Den zvířat

Den Země

Učíme se sami aneb Škola hrou

Jsme dlouhodobě zapojeni do projektů: Dopravní výchova – projekt SVČ Přerov

Recyklohraní

Mléko do škol

Ovoce, zelennina do škol

2. 6. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím elektronického systému bakalář, na třídních schůzkách (trio), pravidelných konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců žáků. Škola spolupracuje s obcí na akcích pro rodiče a veřejnost (například Den matek, setkání seniorů, Ukliďme Česko). Žáci zhotovují výrobky na obecní výstavy: vánoční, velikonoční.

Školská rada schvaluje školní řád, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání, výroční zprávu o činnosti školy. Projednává návrh rozpočtu, vyjadřuje se k rozboru hospodaření, projednává inspekční zprávy.

Velmi dobrá je spolupráce s PPP v Přerově.

V rámci environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty využíváme programy lesních pedagogů z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Olomouckého kraje.

O dění ve škole informujeme na svých internetových stránkách, v místním tisku Kokorské noviny, prostřednictvím programu bakalář.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3. 1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Vzdělávací koncepce je zaměřena na rozvoj samostatného myšlení, výběr a třídění informací a schopnost využít získané poznatky při řešení problémů. Činnost školy směřuje k podpoře aktivity a tvořivosti žáků, k vytváření prostoru pro jejich seberealizaci a rozvoji individuálních schopností, poskytovat žákům zažít úspěch. Cílem je vytváření pozitivního vztahu k objevování a vzdělávání a motivace k dalšímu celoživotnímu vzdělávání.

Zaměření školy: „ Š K O L A P R O Ž I V O T "

Vést žáky k vnitřní motivaci, vzbudit zájem o učení a vytvářet základy pro celoživotní

vzdělávání. **„Pomůžeme Ti najít cestu, jít už musíš sám..."**

Filozofií školy je,
- aby obsah vyučování a metody práce reagovaly na potřeby doby a odpovídaly vzdělávacím potřebám samotných žáků,
- aby škola poskytovala dětem prostor pro rozvoj jejich schopností a talentu, abychom žáky vybavili základními znalostmi pro život,
- aby učitel nejen předával informace, ale učil žáky s informacemi pracovat,
- vizualizace /vše, co děláme, využíváme k výzdobě školy a tříd s cílem vychovávat, využívat při výuce/, prezentovat práci žáků v místním tisku,
- aby škola byla institucí otevřenou.

Současná doba přináší změnu v pojetí cíle vzdělávání, změnu v organizaci výuky, změnu metod a postupů, důraz je kladen na vytvoření bezpečného klimatu a vytvoření prostoru pro co největší aktivitu žáků a tvůrčí prostředí.

Vzdělávání je zajišťováno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy z hlediska vyučovacího prostředí vzděláváním v prostorách školy i mimo ně, zejména na akcích ve zdravotně příznivém prostředí, exkurzích, vycházkách a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy. Podmínky, obsah a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány v dílčích plánech pro tyto akce.

Cílem našeho školního vzdělávacího programu je vytvořit ze školy místo, kde se plně respektují individuální potřeby žáka a jeho právo na různost a individuální tempo (žáci nadaní, se speciálními vzdělávacími potřebami, se specifickými poruchami učení, chování). Velký důraz je v programu kladen na výchovné působení školy.

P R O F I L A B S O L V E N T A Š K O L Y

- naučit se učit = učit se poznávat – získávat předpoklady pro komunikaci, být otevřený k různým oblastem poznání,
- učit se jednat – to, co se žák naučí, musí užít v praxi = univerzálnější profesní příprava, samostatnost,
- učit se žít mezi lidmi – umět komunikovat, spolupracovat, respektovat,
- učit se být – stanovit si životní priority, být zodpovědný sám za sebe.

Cílem je vést žáky systematicky k tomu, aby jednotlivé informace dovedli nejen hledat, třídit, ale i skutečně v průběhu vyučování používat, funkčně propojovat život školy se životem mimo školu, dávat prostor pro praktické ověření funkčnosti a pravdivosti předkládaného učiva. Důraz je kladen na rozvíjení vnitřní motivace žáků k učení.

Stěžejní úkol vedení školy je vytvořit fungující tým pracovníků (ZŠ, MŠ, ŠJ), kteří jsou motivováni pro práci s dětmi. Pracovníci školy mají podporu ve vedení školy.

Pedagogové:
- plně využívají vědomosti z oboru,
- promyšleně a efektivně vedou výchovně – vzdělávací proces
- snaží se rozvíjet dobré mezilidské vztahy na pracovišti,
- podílí se na životě školy,
- profesně se dále vzdělávají a předávají si zkušenosti

Základem je partnerský vztah mezi žáky a učiteli, mezi učiteli a rodiči založený na vzájemném respektu a důvěře.

Způsob učení vychází z osobních předpokladů každého žáka. Pedagog promýšlí a organizuje výuku tak, aby používané metody byly pro žáky zajímavé a motivující (skupinová práce žáků, důraz je kladen na propojení výuky s praktickými zkušenostmi žáků, týmová práce, projektové vyučování, metoda kritického myšlení, využití počítačů při hledání informací apod.).

3. 2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovnými a vzdělávacími strategiemi cíleně utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence žáků.

K l í č o v é k o m p e t e n c e

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé nebo dobrovolné domácí úkoly.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
Výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Kalibro, Scio, matematický a přírodovědný Klokan ap.). Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáky vedeme úměrně věku k používání internetu. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (např. divadlo, soutěže, akce ve ŠD, dopravní výchova, sportovní dopoledne v rámci Dne dětí). Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.
Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při TV, na školách v přírodě apod.). Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.
Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.
Je kladen důraz na environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec (projekt Poznej a chraň aj.). Žáky vedeme k třídění odpadu, jsme zapojeni do projektu RECYKLOHRANÍ. Při ozdravných pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.
Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze. Na škole je vypracován celoškolní plán k volbě povolání. Výběrem volitelných předmětů pomáháme žákům při profesní orientaci.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - umožnit žákům ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a společnosti, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použije. Žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. Pomáháme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků. Žáky motivujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. Klademe důraz na pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, na seznámení s novými technologiemi, na kritické hodnocení jejich přínosů a rizik jejich využívání. Vedeme žáky k předcházení situacím, které ohrožují bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Při spolupráci, komunikaci a komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání.

Naplňujeme cíle základního vzdělávání:
Dílčí výstupy jsou realizovány dle možností vybavení školy digitálními technologiemi nebo běžnými metodami výuky.

1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:

- rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost
- dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, internet, exkurze
- propojení informací se skutečným životem
- samostatnost, organizace vlastní činnosti
- vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
- komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu
- poznávání vlastních možností
- prezentace vlastních výsledků
- tvořivost (práce na projektech)
- účast na organizaci vzdělávání
- práce v motivujícím prostředí
- práce s přiměřeným učivem
- hodnocení formou zpětné vazby
- hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí
- výuka bez situací nerovnosti a ponížení
- stanovení dílčích cílů
- zařazování metod, které podporují zvídavost

- využívání kladného hodnocení
- dobré výsledky podporují motivaci
- osobní příklad

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů:
- poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě
- uplatňování mezipředmětových vztahů
- objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů
- přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám
- praktická cvičení
-uplatňování základních myšlenkových operací - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- rozvíjení schopnosti logického uvažování
- řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací
- podpora netradičních způsobů řešení

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci:
- prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.)
- dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů)
- základ pro hledání a objevování problémů
- základ spolupráce a společného prožívání
- předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným
- práce v týmu

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých:
- jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce
- atmosféra demokracie a přátelství
- kooperativní učení, spolupráce ve výuce
- osobní odpovědnost za výsledky společné práce
- spolupráce učitelů a podíl na řízení školy
- spolupráce s rodiči a dalšími partnery

5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti:
- učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí
- demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii
- nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání
- vhodnou formou prosazovat své zájmy
- učit se argumentovat
- pracovat se školním řádem

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě:

- chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
- orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích
- s pomocí dospělých řeší své citové vztahy
- učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city
- učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám
- vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný:

- čistota prostředí školy
- vhodné hygienické zázemí
- vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě
- organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová)
- zdravý stravovací a pitný režim
- kompenzační a hygienické přestávky v učení
- pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého
- škola bez kouře a drog
- důsledná prevence šikany a násilí
- vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání
- respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi:

- chápání principů a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti
- otevřenost vůči spolužákům Solidarita s druhými
- rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti
- integrace žáků vyžadujících speciální péči
- uvažování v evropských a celosvětových souvislostech
- rozvíjení schopnosti empatie
- multikulturní výchova - porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur
- vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci:

- uplatňování sebehodnocení žáků
- harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace
- osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- výstupní hodnocení žáků

3. 3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Těmto žákům poskytujeme v případě doporučení PPP nebo SPC plán pedagogické podpory (PLPP) nebo individuální vzdělávací plán (IVP) a učitelé poskytují individuální pomoc nejen těmto žákům. Při tvorbě, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP škola aktivně spolupracuje se zákonnými zástupci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ).

Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem je zajištěno úzkou spoluprací se samotnými žáky, jejich učiteli a zákonnými zástupci.

Vzdělávání žáků s úpravami očekávaných výstupů je zajištěno spoluprací se speciálním pedagogem a asistentem pedagoda. Žák se vzdělává podle IVP, je-li doporučeno PPP nebo SPC, zpracovaného podle doporučení školského poradenského zařízení. Upravené očekávané výstupy, popřípadě upravený vzdělávací obsah těchto žáků je stanovený v konkrétním IVP.

Pravidla průběhu tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Žákům s minimem speciálních vzdělávacích potřeb zabezpečuje škola jejich výuku prostřednictvím plánu pedagogické podpory, který vypracovává škola, v případě doporučení PPP nebo SPC nebo dle uvážení školy, a který znají všichni učitelé žáka, žák a jeho zákonní zástupci. Škola PLPP průběžně aktualizuje a nejpozději k danému pololetí vyhodnotí. Žáci s PLPP mají tzv. podpůrné opatření 1. stupně.

PLPP je praktickou pomůckou pro učitele. V plánu pedagogické podpory se uvádí jakým způsobem, jakými formami a jakými pomůckami postupovat při vzdělávání žáka. PLPP neredukuje očekávané výstupy stanovené ŠVP.

Pravidla průběhu tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Žákům s výraznějšími speciálními vzdělávacími potřebami, které školní poradenské zařízení zařadilo do 2. až 5. stupně podpůrného opatření, vypracuje škola ve spolupráci se ŠPZ individuální vzdělávací plán. IVP škola vytvoří na základě potřeb samotného žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, učitelů a žádosti zákonného zástupce žáka, dle vyšetření z pedagogicko – psychologické poradny nebo ze školského pedagogického centra. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Škola sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP.

Škola zajišťuje na základě doporučení školského pedagogického zařízení služby asistenta pedagoga kompenzační pomůcky pro žáky se závažnými speciálními vzdělávacími potížemi.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při tvorbě, realizaci a vyhodnocení PLPP nebo IVP, v případě, že byly tyto dokumenty doporučeny PPP nebo SPC a vypracovány, škola aktivně spolupracuje se zákonnými zástupci žáků nadaných a mimořádně nadaných a se školskými poradenskými zařízeními.

Pravidla průběhu tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Žákům nadaným zabezpečuje škola jejich výuku prostřednictvím plánu pedagogické podpory, který vypracovává škola a který znají všichni vyučující žáka, žák a jeho zákonní zástupci. Škola PLPP také průběžně aktualizuje a nejpozději k danému pololetí vyhodnotí. Žáci s PLPP mají tzv. opatření 1. stupně.

PLPP je praktickou pomůckou pro učitele. PLPP uvádí jakým způsobem, jakými formami a jakými pomůckami postupovat při vzdělávání žáka. PLPP neupravuje očekávané výstupy.

Pravidla průběhu tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Pro žáky mimořádně nadané, které školské poradenské zařízení zařadilo do 2. -3. stupně podpůrných opatření, vypracuje škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením individuální vzdělávací plán. IVP škola vytvoří na základě potřeby mimořádně nadaného žáka, učitelů a žádosti zákonného zástupce žáka dle vyšetření z PPP nebo SPC. IVP může být upravován a doplňován v průběhu celého školního roku. Škola seznámí s IVP všechny vyučující učitele žáka, samotného žáka a zákonné zástupce žáka. Škola sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP.

3. 3. 1. SPECIÁLNÍ TŘÍDA DLE § 16 ZÁKONA Č. 561/2004 Sb.

Právní rámec a forma vzdělávání

V souladu s § 16 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláškou č. 27/2016 Sb. je k 30. 9. 2026 zřízena speciální třída pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) zaměřená na žáky se specifickými poruchami učení a chování.

Žákům se SVP jsou bezplatně poskytována podpůrná opatření 1. až 5. stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) a se souhlasem zákonných zástupců.

Vzdělávání v této třídě se uskutečňuje formou skupinové integrace.

Organizace výuky a vzdělávací obsah speciální třídy

Žáci zařazení do speciální třídy se vzdělávají podle běžného ŠVP školy („Škola pro život“) s přihlédnutím k doporučeným podpůrným opatřením stanoveným ŠPZ.

Na základě doporučení ŠPZ a v rámci zpracovaného IVP lze upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP nebo přizpůsobit výběr učiva tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáka k dosažení jeho osobního maxima.

Výuka probíhá v menším kolektivu s přihlédnutím k naplněnosti třídy, což umožňuje uplatnění individuálního a diferencovaného přístupu. Žáci speciální třídy jsou dle rozhodnutí ředitele školy spojováni s běžnou kmenovou třídou v těch předmětech, ve kterých je to vhodné pro inkluzivní vzdělávání.

Specifika péče o žáky se SVP ve speciální třídě

Výchovně-vzdělávací proces respektuje osobní tempo žáků, využívá střídání metod a forem práce, zařazuje relaxační přestávky a zaměřuje se na reedukaci specifických chyb.

K podpoře výuky jsou využívány kompenzační a didaktické pomůcky, speciální učební materiály, výpočetní technika.

Zjišťování vědomostí, hodnocení a klasifikace ve speciální třídě

Při ověřování úrovně dosažených vědomostí a dovedností žáka aplikuje vyučující potřebná podpůrná opatření vyplývající z doporučení ŠPP.

Hodnocení žáků s SVP lze provádět nejen známkami, slovním hodnocením, ale i kombinovaným způsobem (průběžně i na vysvědčení) po dohodě se zákonnými zástupci. Klade se důraz na pozitivní motivace s ohledem na individuální pokrok žáka.

Koordinace péče a zapojení poradenských subjektů

Za koordinaci péče o žáky ve speciální třídě zodpovídá třídní učitel ve spolupráci se Školským poradenským pracovištěm (ŠPP). Metodickou podporu pedagogickým pracovníkům poskytuje ŠPP. Škola při vzdělávání žáků se SVP úzce spolupracuje se zákonnými zástupci a příslušnými školskými poradenskými zařízeními (zejména PPP Přerov a SPC).

3. 4. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

POKRYTÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT (1. část)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
a) OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
rozvoj schopnosti poznávání	Čj, Prv	Čj	Čj	Čj	Čj	Z,M,Př	Z,M,Nj	Z,M,Nj	Z,M,Hv,
sebepoznání, sebepojetí						Vz,Vv	Vz,Vv	VzVvPř	Vz,Vv
seberegulace a sebeorganizace						Tv	Tv	Ch, Tv	Tv, Vo
psychohygiena						Vz	Vz	Vz, Př	Vz
kreativita a PROJEKTY						M VvČj	M, Vv	MVvČj	MVvČj
b) SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
poznávání lidí					Aj,Př	Z,Čj,Aj	Čj	Čj	Z
mezilidské vztahy				Čj		Vo	Vo	Vo, Př	Vo
komunikace		Čj	Čj	Čj	Čj	MČjAjTv	MČjAjNj	MČjNjAj	MČNjAjTv
kooperace a kompetence + SOUTĚŽE					Čj	M, Aj,Z	M,Aj,NZ	M	M
c) MORÁLNÍ ROZVOJ									
řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čj	Čj, M	M, F	M, F	M, F	M, F
hodnoty, postoje, praktická etika						Z,Vo,Př	Vo,Př	Vo,Př	Čj,Vo,Př
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
a) občanská společnost a škola				Vl		Vo		Vo	
b) občan, občanská společnost + stát						D		Z	D, Vo
c) formy participace občanů v politickém životě								D	Z
d) principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování								Vv, D	
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
a) Evropa a svět nás zajímá					Vl, Aj		Nj, Vo	Nj,Aj,Z	Nj, Aj
b) objevujeme Evropu a svět							Vo	Z	Vo
c) jsme Evropané						Vo	Vo		Vo
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
a) kulturní diference	Prv					Z	Z,D	Z,PřVv	Vv
b) lidské vztahy	Čj		Čj	Čj	Čj	Z, Vo	Z	Z,Př	
c) etnický původ					Aj			Př	D
d) multikulturalita				Aj				Aj,Nj	

e) princip sociálního smíru a solidarity								D	D

POKRYTÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT (2. část)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
5. **ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA**									
a) ekosystémy		Vv		Př, Vl		Z, Př	Z, Př	Pč, Př	Př
b) základní podmínky života			Prv			Př, Pč	Př	F	Př, Ch
c) lidské aktivity a problémy životního prostředí + PROJEKT 6. - 9.				Pč	Př	Z, M	Z, M	Z, M	Z, M,
d) vztah člověka k prostředí + PROJEKT 9. tř.	Vv		Prv					Ch	Ch, Př
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA + všude v projektech									
a) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj				
b) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality									Čj
c) stavba mediálních sdělení							Čj		Čj
d) vnímání autora mediálních sdělení					Čj		Čj		
e) fungování a vliv médií ve společnosti			Vv				Čj		D
f) tvorba mediálních sdělení					Čj	Vv	Vv, Čj		ICT
g) práce v realizačním týmu v PROJEKTECH							Vz	Vz	Vz

4. UČEBNÍ PLÁN

4. 1. UČEBNÍ PLÁN I. STUPNĚ

Vzdělávací oblasti	*Vzdělávací obory*	1. stupeň					
		1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**1. - 5.**
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7+2	7+2	7+2	7+1	7+1	**35+8**
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	**9**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4	**20+3**
Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	**2**
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	1+1	2+1	-	-	**5+2**
	Vlastivěda	-	-	-	2	2	**4**
	Přírodověda	-	-	-	0+1	2	**2+1**
Člověk a společnost	Dějepis	-	-	-	-	-	**-**
	Výchova k občanství	-	-	-	-	-	**-**
Člověk a příroda	Fyzika	-	-	-	-	-	**-**
	Chemie	-	-	-	-	-	**-**
	Přírodopis	-	-	-	-	-	**-**
	Zeměpis	-	-	-	-	-	**-**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	**7**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	-	-	-	-	**-**
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	**5**
Disponibilní časová dotace		2	4	4	3	1	**14**
Celková povinná časová dotace		**20**	**21**	**25**	**26**	**26**	**118**

4. 2. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU I. STUPNĚ

Disponibilní časová dotace je využita:

- k posílení časové dotace vyučovacích předmětů ČJ a M nad rámec vymezené minimální časové dotace (ČJ o 2 hodiny týdně v 1., 2. a 3. ročníku, ve 4. a 5. ročníku o 1 hodinu týdně. M o 1 hodinu týdně ve 2., 3., 4. ročníku). Dále k posílení Prvouky v 2. a 3. ročníku a Přírodovědy ve 4. ročníku po 1 hodině. Navýšení hodinové dotace v povinných předmětech je využito k uplatňování alternativních vyučovacích metod, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a pro realizaci průřezových témat.

4. 3. UČEBNÍ PLÁN II. STUPNĚ

Vzdělávací oblasti	*Vzdělávací obory*	2. stupeň				
		6.	**7.**	**8.**	**9.**	**6. - 9.**
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3+2	4	4	4	**15 + 2**
	Anglický jazyk	3	3	3	3	**12**
	Německý jazyk	-	2	2	2	**6**
Matematika a její aplikace	Matematika	3+2	4	4	4	**15+ 2**
Informatika	Informatika	1	1	1	1	**4**
Člověk a jeho svět		-	-	-	-	-
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	**7+1**
	Výchova k občanství	1	1	1	0+1	**3+1**
Člověk a příroda	Fyzika	1	2	2	1+1	**6+1**
	Chemie	-	-	1+1	2	**3+1**
	Přírodopis	2	2	0+1	1	**5+1**
	Zeměpis	2	1	1	2	**6**
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	**4**
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	**5**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0+1	0+1	1	1	**2 + 2**
	Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	0+1	1	1	1	**3+1**
Disponibilní časová dotace (povinný + volitelný)		6+0	1+2	2+2	3+2	**12+12**
Celková povinná časová dotace		**29**	**30**	**31**	**32**	**122**
Volitelné předměty	Seminář z ČJ	-	1	1	1	**3**
	Konverzace v AJ	-	2	2	2	**6**
	Seminář z matematiky	-	1	1	1	**3**

4. 4. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU II. STUPNĚ

1) Disponibilní časová dotace je využita:
   a) k posílení časové dotace vyjmenovaných povinných vyučovacích předmětů o 2 hodiny týdně – 6. ročník – ČJ, M. O 1 hodinu týdně – 6. ročník Vz, Pč., 7. ročník – Vz., 8.ročník – CH, Př., 9. ročník – D, VO, F,
   b) k zařazení volitelných předmětů.

Navýšení hodinové dotace v povinných předmětech je využito k uplatňování alternativních vyučovacích metod, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a pro realizaci průřezových témat.

Volitelné předměty si žáci volí podle daného schématu:

7., 8., 9. ročník – 2 hodiny z předmětů z této nabídky předmětů: Seminář z českého jazyka, Seminář z matematiky nebo Konverzace v AJ.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.** Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a **Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

5.1. 1. Český jazyk a literatura

I. stupeň

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura se vyučuje v 1. - 3. ročníku 9 hodin týdně a ve 4. - 5. ročníku 8 hodin týdně.

Obsahové vymezení

Obsah předmětu má komplexní charakter a je rozdělen do tří složek. Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova, Literární výchova a čtení. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Vede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nástrojem v získávání většiny informací. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

V Literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky a mít vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti, učí se číst s porozuměním, analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty.

Organizační vymezení

Výuka bude probíhat ve třídě, popřípadě v počítačové učebně (využití výukových programů k procvičování a opakování učiva).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učitel rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- učitel předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- učitel vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací

- učitel vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- učitel seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- učitel vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,
- učitel nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva si žáci rozšiřují slovní zásobu
- učitel vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální
- učitel vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci

celé třídy
- učitel vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc

Kompetence občanské
- učitel seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam
- učitel podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- učitel vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Kompetence digitální
- učitel dává žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně - porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů)
- učitel vede žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učitel učí žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- učitel klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů
- učitel podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vede žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učitel učí žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel motivuje žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu

- učitel umožňuje žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)
- učitel vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:

- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

- Kulturní diference
- Podpora multikulturality
- Lidské vztahy
- Etnický původ

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:

- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Poznávání lidí
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Mezilidské vztahy

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- Občan a škola

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

1. ROČNÍK (DOTACE: 7+2 (POVINNÝ))

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- pozná všechna písmena v tištěném i psacím textu - skládá slova a věty - používá základy techniky čtení - čte jednoduché texty - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - učí se rozumět čteným slovům, větám, textům - vštěpuje si hygienické návyky při čtení - učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání - chápe roli mluvčího a posluchače - reaguje na jednoduché pokyny a sdělení - učí se vyslovovat správně všechny hlásky, opravuje svou nesprávnou výslovnost - využívá hlasových a dechových cvičení - vštěpuje si základy mluveného projevu - osvojí si oslovování křestními jmény, používá vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	- hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené - nácvikové metody čtení - skládání slov a vět - rozvoj techniky čtení - čtení jednoduchého písemného projevu - praktické čtení (pozorné, přiměřeně rychlé) - věcné čtení (porozumění slovům, větám) - hygienické návyky při čtení - praktické naslouchání - věcné naslouchání - reakce na jednoduché pokyny a sdělení - základní komunikační dovednosti (pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí) - správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti - základy mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo, dechová cvičení, hospodaření s dechem) - rozvoj slovní zásoby - verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) - reprodukce textu - krátké komunikační žánry (pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz) - vypravování na základě obrazového materiálu	**OSV:** RSP **DVO:** EtV **MKV**: LV **DVO:** EtV **MKV**: LV

- používá verbální i nonverbální prostředky řeči - poznává základní komunikační pravidla - s pomocí učitele dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text - vytvoří krátké komunikační žánry - vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály - učí se základním hygienickým návykům při psaní - učí se psát správně tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, píše krátké věty - poznává správnou techniku psaní - opisuje a přepisuje jednoduché texty - píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení	- správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku - technika čtení (čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava) - psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, krátkých vět - opisy, přepisy, interpunkční znaménka, psaní jednoduchých sdělení - žánry písemného projevu (vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku)	
Přesahy **PRV (**1. ročník): Pravidla správného chování, oslovení, pozdrav, poděkování **HV** (1. ročník): Dechová cvičení, hospodaření s dechem		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- učí se používat správné tvary slov	- poznávání správných tvarů slov	

- učí se používat správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen i sloves v mluveném projevu - čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího - odlišuje v písmu krátké a dlouhé samohlásky - používá základní interpunkční znaménka - píše správně písmena, slabiky, slova, jednoduché věty	- poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu - modulace souvislé řeči (intonace ve větách oznamovacích, rozkazovacích, tázacích) - lexikální pravopis (krátké a dlouhé samohlásky, tečky, čárky, otazníky, správné psaní hlásek, slabik, slov, vět) - velká písmena na začátku vět	
Přesahy		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - s pomocí vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu - přednáší vhodné básně - účastní se dramatizací, přijímá role - spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních	- zážitky ze čtení a naslouchání - vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů - vypravování čteného a slyšeného textu - přednes vhodných básní - říkadla, hádanky, rozpočítadla - dramatizace - herní dovednosti-vstup do role	**DVO:** DV
přesahy: **HV** (1. ročník): Melodizace říkadel		

2. ROČNÍK (DOTACE: 7+2 (POVINNÝ))

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- rozvíjí plynule čtení krátkých méně náročných textů - zdokonaluje techniku čtení - zlepšuje hygienické návyky čtení - porozumí jednoduchým textům - při čtení získává informace a s pomocí nachází klíčová slova - chápe jednoduché pokyny a reaguje na ně - učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru - snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání - je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat - zdokonaluje techniku mluveného projevu, používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech - učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích - vštěpuje si základní komunikační pravidla - učí se tvořit krátké mluvené projevy - vypráví příběh podle obrázku - seznámí se s abecedou a vyjmenuje ji - upevňuje si základní hygienické návyky spojené s psaním - v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev - vštěpuje si zásady techniky psaní	- praktické čtení (plynulé, přiměřeně rychlé) - zdokonalování techniky čtení - cvičné texty pro nácvik techniky čtení - porozumění jednoduchým textům - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací = klíčová slova) - hygienické návyky při čtení - reakce na jednoduché pokyny a sdělení - praktické naslouchání (zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí, role mluvčího a posluchače) - zážitkové naslouchání - jazykolamy, řečová cvičení - správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti, - technika mluveného projevu - cvičení zaměřená na hospodaření s dechem, správné tempo řeči - vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení rozhovoru, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost) - komunikační žánry (pozdrav, oslovení, prosby, - omluva, vzkaz, dialog dle obrazového materiálu) - správné sezení, držení pera, hygiena zraku	**OSV:** RSP **OSV:** Ko **MKV:** LV

- učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - píše poznané jednoduché žánry písemného projevu	- technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev) - docvičování tvarů psacího písma (x, y, w) - kontrola písemného projevu - žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková a jednoduchá osnova vypravování)	
přesahy: **PRV (**2. ročník): Pravidla správného chování **HV (**2. ročník): Dechová cvičení, hospodaření s dechem		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - umí dělit hlásky - snaží se používat zásady modulace souvislé řeči - seznámí se s abecedou a vyjmenuje ji - řadí slova podle abecedy - učí se porovnávat a třídit slova podle zobecněného významu - seznamuje se se slovními druhy - poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru - učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves - vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybrat spojky nebo spojovací výrazy - učí se poznávt v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření se učí volit vhodné jazykové i zvukové prostředky	- slovo, hlásky, slabiky - dělení hlásek - sluchové rozlišení hlásek - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk, hlasitost) - významy slov - slova dle zobecněného významu - význam - podstatná jména (nadřazená, podřazená) - slovní druhy (podstatná jména a slovesa v základním tvaru) - správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu - věta, pořádek slov ve větě - řazení vět v textu - věty podle postoje mluvčího - interpunkční znaménka (tečka, vykřičník, otazník) - lexikální pravopis: i/y po tvrdých a měkkých	

- rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, rozkazovacích a tázacích - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, ů/ú, dě, tě, ně, bě, pě, mě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky	- souhláskách, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, - mimo - morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat - párové souhlásky	
přesahy:		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu - vyjadřuje pocity z přečteného textu - čte a přednáší zpaměti vhodné literární texty - účastní se dramatizací, přijímá role - vytváří vlastní ilustrace k literárním textům - učí se rozlišovat vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná báseň - orientuje se v pojmech: básník, spisovatel, kniha, čtenář - pozná a navštíví divadelní představení	- vypravování čteného a slyšeného textu - přednes vhodných literárních textů - říkadla, hádanky, rozpočítadla - dramatizace - literární druhy (poezie, próza) - literární pojmy: básník, spisovatel, kniha, čtenář - literární žánry: báseň, pohádka, divadelní - představení, ostatní vypravování	
přesahy:		
HV (2. ročník): Melodizace říkadel		
VV (2. ročník): Vlastní ilustrace		

3. ROČNÍK (DOTACE: 7+2 (POVINNÝ))

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata
- rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - vyhledává klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolníchsituacích - na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev - na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- praktické čtení (pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, hlasité i tiché) - zdokonalování techniky čtení - porozumění přiměřeným textům - věcné čtení (zdroj informací, klíčová slova, věty) - hygienické návyky při čtení - praktické naslouchání (zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího) - role mluvčího a posluchače, střídání rolí - zážitkové naslouchání - cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) - oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti - technika mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči – intonace, hlasitost, přízvuk) - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení rozhovoru, střídání rolí, zdvořilé vystupování) - výběr jazykových prostředků - mimika, gesta - komunikační žánry (vypravování dle osnovy, obrázků, vlastních zážitků) - základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci - základní hygienické návyky (správné sezení, držení pera, hygiena zraku)	**OSV**: RSP **OSV:** Ko **MKV:** LV

- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i s kamarádem	- technika psaní (úhledný, čitelný, přehledný písemný projev) - kontrola vlastních písemných projevů - žánry písemného projevu (popis předmětu a zvířete, omluvenka, blahopřání)	
Přesahy		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná - zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - učí se určovat některé mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; ů/ú, dě, tě, ně, bě, pě, mě, vě mimo	- zvuková a grafická podoba slov - výslovnost souhláskových skupin - výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek - spisovná a nespisovná výslovnost - modulace souvislé řeči (intonace, přízvuk, hlasitost, tempo) - slova a pojmy - abeceda, řazení slov podle abecedy - vyhledávání v seznamech - význam slov, porovnávání významu slov - slova souznačná a protikladná - slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům - mluvnické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod) - mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, čas) - skloňování, časování - věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí - spojky a spojovací výrazy - vyjmenovaná slova, slova příbuzná	

morfologický šev; párové souhlásky; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- skupiny bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev - vlastní jména míst (obce, řeky, hory) - psaní nejčastějších přejatých slov - porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu (děj, věc, okolnost, vlastnost)	
Přesahy		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata
- čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role - zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání - reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového) - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vytváří vlastní ilustrace k literárním textům - zvládá základny správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem	- přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - zážitkové čtení (čerpání prožitků a dojmů z textů) - vyjadřování pocitů - literární druhy (poezie, próza, drama) - literární žánry (báseň, pohádka, povídka, divadelní hra) - literární pojmy (spisovatel, básník, divadelní představení, herec) - říkadla, hádanky - dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - rozvoj čtenářství - základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - základní divadelní druhy – činohra, loutkové divadlo	**DVO:** DV **DVO:** DV **DVO:** DV

a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	- psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	
HV (3. ročník): Melodizace a rytmizace říkadel **VV** (3. ročník): Ilustrace	přesahy	

4. ROČNÍK (DOTACE: 7+1 (POVINNÝ))

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata
- učí se číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - zná zásady správné techniky čtení - podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení - po tichém čtení je schopen reprodukovat text – zachytí posloupnost děje - čte s porozuměním textu - dodržuje hygienické návyky při čtení - rozumí pojmům podstatné a okrajové informace - ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace - začíná používat slovník a encyklopedii - odliší od sebe jednoduché druhy sdělení - při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí - je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt - reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku (EtV) - rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat - pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovaný obsah sdělení způsobit	- praktické čtení (pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé) - uvědomělé hlasité čtení (dodržování správné techniky čtení) - tiché čtení (schopnost reprodukce posloupnosti děje) - čtení s porozuměním - čtení s přednesem - hygienické návyky při čtení - věcné čtení (zdroj informací, klíčová slova a věty) - záznam podstatných informací - literární slovník, encyklopedie - praktické naslouchání (zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem) - posuzování úplnosti jednoduchého sdělení) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí) - reprodukce přiměřeného sdělení, reprodukce podstatných faktů, kladení otázek - záznam slyšeného projevu - zážitkové naslouchání - základní komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu)	**OSV:** RSP **OSV:** ŘPRD **OSV:** MV, Ko **MKV:** LV **DVO**: EtV

- sděluje své dojmy a pocity - používá základní komunikační pravidla - dokáže správně oslovit, zahájit, ukončit dialog, telefonický rozhovor - rozpozná odlišení vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba) - pozná, když uslyší záznamník, ví kdy začít se zanecháním vzkazu - vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou - podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost - zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu - odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka - vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat - podle návodu napíše obsahově i formálně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu - umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů - zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost - dodržuje hygienické návyky při psaní - kontroluje své písemné projevy - s pomocí učitele sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti - seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem, dopisem, získané informace prakticky	- komunikační žánry (dialog, telefonický rozhovor, - vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí) - reklamy - základní techniky mluveného projevu (intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči) - vyjadřování závislé na komunikační situaci a záměru - mimojazykové prostředky řeči - zdvořilé vyjadřování - výběr vhodných jazykových prostředků - spisovná a nespisovná výslovnost - technika psaní (úhledný, přehledný, čitelný písemný projev) - kontrola vlastních textů - hygienické návyky při psaní - žánry písemného projevu (vzkaz, oznámení, inzerát, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, dotazník, přihláška) - vytváření osnovy - základní části osnovy - využívání osnovy při psaní vypravování, popisu a dopisu - vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie - sebepojetí - sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora - sebeoceňování (EtV)	

dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie - uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení (EtV)		**DVO**: EtV
Přesahy		

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO

- učí se porovnávat významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová, orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit a používat - s pomocí učitele naznačí stavbu slova – kořen, část předponovou, část příponovou - učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov - v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku - zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je - učí se skloňovat a časovat slova, uvědomuje si správné gramatické tvary - určuje základní mluvnické kategorie, zvratná slovesa - rozliší slova spisovná a nespisovná - zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin - vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji - pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladebnou dvojici - orientuje se v pořádku slov ve větě - podle počtu sloves rozliší větu jednoduchou od souvětí - podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů - pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplném sdělení - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- slovní zásoba (slova jednovýznamová, mnoho - významová, antonyma, synonyma, homonyma) - stavba slova (kořen, předpona, přípona) - dělení slov na konci řádku - rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování - slovní druhy – ohebné a neohebné - skloňování podstatných jmen - mluvnické kategorie (pád, číslo, rod, vzor) - časování slov - mluvnické kategorie (osoba, číslo, čas, způsob) - rozlišování zvratných sloves - spisovné a nespisovné tvary slov - odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov - základní skladební dvojice, neúplná základní skladební dvojice - pořádek slov ve větě - věta jednoduchá a souvětí - určování počtu vět v souvětí - spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí - obměna spojek a spojovacích výrazů - lexikální pravopis: vyjmenovaná slova, slova příbuzná, předložky s,z; předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez-; vlastní jména (hor, řek, států) - morfologický pravopis: koncovky podstatných jmen podle vzorů, slovesa v přítomném čase - Pravidla českého pravopisu - syntaktický pravopis (shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech)	

- přiřazuje k vyjmenovaným slovům slova příbuzná a odůvodní pravopis - učí se užívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu - vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7.pád) - píše pravopisně správně některé základní zeměpisné názvy - orientuje se ve správném psaní koncovek sloves - v přítomném čase - řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu		

Přesahy

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky - získává vztah k literatuře a čte knihy dle vlastního zájmu - učí se volně reprodukovat text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - přednáší vhodné literární texty - před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text - podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma - účastní se dramatizací a přijímá role - propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy - rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav - pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků - vytváří vlastní ilustrace k literárním textům - rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - zná základní literární druhy - odliší od sebe pohádku, bajku a povídku	- zážitkové čtení a naslouchání (získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů) - vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací - rozvoj čtenářství - tvořivé činnosti s literárním textem: přednes básní a prózy, dramatizace scénky, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu; vlastní tvořivé - psaní; vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - umělecké a neumělecké texty - základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti - základní literární pojmy (poezie, próza, drama, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, verš, rým, přirovnání, divadelní představní, režisér, herec) - časopisy pro děti - film a televize - inscenační prostředky a postupy – jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu; přednes - sociálně komunikační dovednosti – spolupráce, komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby	**DVO:** DV **DVO:** DV **DVO:** DV

- používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň, próza - vyznačí v básni slova, která se rýmují, odlišuje pojmy rým – verš - na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra - využívá k četbě časopisy pro děti - navštěvuje knihovnu dle svých možností - orientuje se v některých filmových a televizních produkcích pro děti	- dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti	
HV (4. ročník): Melodizace a rytmizace říkadel **HV** (4. ročník): Hymna ČR	přesahy	

5. ROČNÍK (DOTACE: 7+1 (POVINNÝ))

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - stále zdokonaluje techniku čtení - pozná orientační prvky v textu - snaží se přečíst přednesem - dodržuje hygienické návyky při čtení - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - využívá slovníky a encyklopedie - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - zaznamenává slyšený projev a reaguje na něj otázkami - sděluje své dojmy z naslouchání - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat - dodržuje základní komunikační pravidla - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- praktické čtení (pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, uvědomělé, hlasité i tiché) - zdokonalování techniky čtení - znalost orientačních prvků v textu - porozumění čteným textům - čtení s přednesem - hygienické návyky při čtení - věcné čtení (zdroj informací, vyhledávání a - rozlišování podstatných a okrajových informací) - využívání slovníků a encyklopedií - praktické naslouchání (ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem) - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení) - zaznamenávání slyšeného projevu - reakce otázkami - zapamatování podstatných faktů - reprodukce slyšeného projevu - zážitkové naslouchání - základní komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) - komunikační žánry (dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování) - reklamy	**OSV:** RSP, ŘPRD,K, Ko **MKV:** LV **MV**: KČVMS, VAMS, TMS

- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - odliší popis od vyprávění - pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem - zdokonaluje techniku psaní - dodržuje základní hygienické návyky při psaní - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- základy techniky mluveného projevu (vyjadřování závislé na komunikačním záměru) - mimojazykové prostředky řeči - vyjadřování závislé na komunikační situaci - vyjadřování spisovné a nespisovné výslovnosti - zdvořilé vyjadřování - upevňování techniky psaní (dodržování základních hygienických návyků při psaní) - komunikační žánry (zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, dotazník, přihláška) - vyprávění - vytváření osnovy - vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti	
ICT (5. ročník): Textový editor	přesahy	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - určuje mluvnické kategorie podstatných jmen - rozlišuje přídavná jména měkká a tvrdá - určuje mluvnické kategorie u sloves - pozná zvratné sloveso	- slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma - stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná) - dělení slov na konci řádku - slovní druhy ohebné a neohebné - podstatná jména (pád, číslo, rod vzor) - přídavná jména (tvrdá, měkká) - slovesa (osoba, číslo, čas, způsob – oznamovací, rozkazovací) - poznávání zvratných sloves	

- rozliší slovesné tvary - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách - uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz- - použije pravidlo psaní předložek s, z - učí se psát správně zeměpisné názvy - koncovky podstatných jmen píše podle vzorů - koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů - správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase - pracuje s Pravidly českého pravopisu - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- jednoduché a složené slovesné tvary - slova spisovná a nespisovná - základní skladební dvojice - podmět holý a rozvitý - část podmětová a přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích - věta jednoduchá a souvětí - změna jednoduché věty v souvětí - spojky spojovací výrazy - vnímání spojek: a, i, ani, nebo, že, protože, když - lexikální pravopis: vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě; předpony s-, z-, vz-, orientačně; vlastní jména národností, států, planet - morfologický pravopis: předložky s, z; koncovky podstatných jmen podle vzorů; pravopis sloves v přítomném čase - pravidla českého pravopisu - syntaktický pravopis: shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	
ICT (5. ročník): Textový editor	přesahy	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	Učivo	průřezová témata a DVO
- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - získává vztah k literatuře a čte knihy dle svých zájmů	- pocity a prožitky při poslechu a četbě - vyjadřování dojmů z četby a poslechu - výchova ke čtenářství	

- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - přednáší vhodné literární texty - zpracuje a přednese literární referát - účastní se dramatizací a přijímá role - pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat - prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků - reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy - tvoří dle svých schopností vlastní texty a ilustrace - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - orientuje se v základních literárních druzích a žánrech - zná některé časopisy pro děti a mládež - orientuje se v některých televizních a filmových produkcích pro děti - vyhledává informace, navštěvuje knihovnu dle možností - dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách (EtV)	- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu - přednes vhodných literárních textů - literární referáty - dramatizace, scénky - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod - umělecké a neuměleckétexty - literární teorie (poezie, próza, drama, báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení, spisovatel, básník, herec, režisér, verš, rým, přirovnání) - časopisy pro děti a mládež - film a televize - poznávání informačních zdrojů - náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování - základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - typová postava – směřování k její hlubší charakteristice; činoherní i loutkářské prostředky - komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba - základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo - herní dovednosti – vstup do role, jevištní postava - pozitivní hodnocení druhých - v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost	**DVO:** DV **DVO:** DV **DVO:** DV **DVO**: EtV

	pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu (EtV)	
HV (5. Ročník): Ze života českých skladatelů	přesahy	

II. stupeň

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura se vyučuje jako povinný v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. až 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura se zaměřujeme na rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu a porozumění různým druhům jazykových projevů. Upevňujeme schopnost vnímat literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků, podporujeme využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, internet, bibliografie). Vedeme žáky k rozpoznání hlavní myšlenky textu, ale také k vyjádření vlastních myšlenek a pocitů.

Organizační vymezení

Výuka bude probíhat ve třídě, popřípadě v počítačové učebně (využití výukových programů k procvičování a opakování učiva).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení
- žáci se učí třídit informace a uvádět je do širších souvislostí
- žáci pracují v týmu
- žáci se učí hrou ve vzdělávacích procesech
- žáci se učí pracovat s chybou
- žáci poznávají smysl učení
- učitel poskytuje možnost žákům aktivně se účastnit učení
- učitel umožňuje žákům jejich poznatky a dovednosti aplikovat do praktického života a tvůrčích činností

Kompetence k řešení problémů
- žáci hledají příčiny a možná řešení problémů
- žáci vyhledávají informace, navrhují vlastní řešení, obhajují svůj názor
- učitel předkládá žákům simulované problémy prostřednictvím nejrůznějších slohových, jazykových a literárních textů

Kompetence komunikativní
- žáci se vyjadřují kultivovaně v mluveném i psaném projevu
- žáci využívají informační prostředky pro účinnou komunikaci
- učitel zapojuje žáky do rozhovoru a diskusí
- učitel nabádá žáky k argumentaci, obhajobě, navrhování svých prací v samostatných i skupinových projevech

Kompetence sociální a personální
- žáci spolupracují ve skupině
- žáci přispívají k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učitel zařazuje skupinovou práci jako významnou formu učení
- učitel vede žáky k aktivitě, sebehodnocení, zodpovědnosti

Kompetence občanské

- žáci se učí respektovat názory jiných
- žáci vnímají české kulturní a historické tradice
- učitel zapojuje žáky do interaktivních projektů
- učitel bude s žáky číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a dá tak žákovi možnost poznávat různé charaktery
- učitel umožní žákům publikovat ve školním nebo regionálním tisku, účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení
- učitel zapojí žáky do spolupráce s obcí

Kompetence pracovní
- žáci využívají znalostí a dovedností získaných v oboru český jazyk a literatura k přípravě na povolání
- učitel vede žáky k pracovitosti, zodpovědnosti a k adaptaci na nové pracovní podmínky

Kompetence digitální
- učitel vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- učitel navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; vede je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- učitel vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.
- žák prakticky využívá nové technologie a aplikace podle své aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- žák si rozvíjí komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

• OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
- Rozvoj schopnosti poznávání
- Kreativita
- Poznávání lidí
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Hodnoty, postoje, praktická etika

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Interpretace vztahu mediálních sdělení
  - Stavba mediálních sdělení
  - Vnímání autora mediálních sdělení
  - Fungování a vliv médií ve společnosti
  - Tvorba mediálního sdělení

6. ROČNÍK (DOTACE: 4+1(POVINNÝ))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami** - dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami	- práce s jazykovými příručkami	
• **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** - odliší spisovný a nespisovný jazykový projev	- obecné poučení o jazyce - zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, spisovné a nespisovné útvary a prostředky, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní, větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy a frázování)	
• **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	- slovní zásoba a tvoření slov (způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby)	
• **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** - ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	- pravopis (morfologický a lexikální)	
• **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** - rozliší ohebné slovní druhy od neohebných • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí**	- tvarosloví (slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov)	

- uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy	- skladba (shoda přísudku s podmětem, přímá a nepřímá řeč), stavba textu	
přesahy		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** - vlastními slovy sdělí obsah textu a jeho hlavní téma • **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede výrazné představitele** - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších • **rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí**	- záznam a reprodukce hlavních myšlenek textu - dramatizace - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) - literární druhy a žánry – poezie (zvukové prostředky poezie: rým a rytmus), próza (řecké eposy, báje a pověsti, příběhy odvahy a dobrodružství, bajka, říkadla, přísloví) - herní dovednosti - vstup do role, jevištní postava, strukturace herní a jevištní situace	**OSV:** PL **DV**
přesahy **D 6:** období Antiky		

SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji**	- čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé) -věcné čtení (studijní čtení jako zdroj informací)	

- čte s menšími výkyvy, rozumí přečtenému textu, orientuje se v obsahu čteného textu • **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** - pozná komunikační záměr mluvčího • **odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru** - pozná spisovnou a nespisovnou řeč • **zapojuje se do diskuse a řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** - je schopen debatovat na dané téma, vyjádřit svůj názor a respektovat názor ostatních • **uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla**	- naslouchání – věcné (soustředěné, aktivní), kritické (komunikační záměr mluvčího) - mluvený projev - zásady kultivovaného projevu - písemný projev - vlastní tvořivé psaní (vypravování, popis, vzkaz, pohled, dopis) - dialog a monolog v životě – zvukové a mimojazykové prostředky souvislého projevu - psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu (šeptání, mluvení nahlas, kontrast), držení těla, verbální i neverbální komunikace	**OSV:** K **OSV:** Ko **DV**
přesahy		

7. ROČNÍK (DOTACE: 4(POVINNÝ))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** - pozná rozdíl mezi ohebným a neohebným slovním druhem, rozliší funkci slovního druhu ve větě (důraz na neohebné slovní druhy) • **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní**	- tvarosloví (mluvnické významy a tvary slov - ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy) - slovní zásoba (slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, sousloví, synonyma, homonyma, antonyma, odborné názvy)	

zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - ovládá základní způsoby obohacování slovní zásoby, rozpozná význam slova, popřípadě si jej vyhledá ve slovníku • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** - rozliší jednoduchou větu od souvětí, vyhledá a určí základní a rozvíjející větné členy • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** - rozliší spisovnou podobu slova od nespisovné a rozpozná cizí slova od domácích	- obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov - skladba (stavba věty, pořádek slov ve větě, jednočlenné a dvojčlenné věty, větný ekvivalent) - skladba (základní a rozvíjející větné členy) -zásady spisovné výslovnosti, spisovné a nespisovné útvary a prostředky	
přesahy		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele** - jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury • **formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo** - formuluje vlastní názor na přečtený text nebo shlédnuté představení • **vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích**	- literární druhy a žánry: poezie a próza (bajky, pověsti, balady a romance, obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš) - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, reprodukce hlavních myšlenek, vytváření vlastního názoru na dílo - vyhledávání informací v knihovně a dalších informačních zdrojích	**OSV:** PL **OSV:** Ko

- umí vyhledat a zpracovat informace z různých informačních zdrojů • **prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt, uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou**	- sociálně komunikační dovednosti - komunikace v běžných životních situacích, v herních situacích a v situacích skupinové inscenační tvorby, prezentace, reflexe a hodnocení, spolupráce, organizace tvůrčí skupinové práce	**DV**
přesahy		

SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji** - reaguje na otázky související s textem, vytvoří si na něj vlastní názor • **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** - vyjadřuje se spisovně a kultivovaně v různých komunikačních situacích • **v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči** - k dorozumívání používá vhodné verbální a nonverbální prostředky • **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj**	- naslouchání kritické (rozlišení subjektivního a objektivního sdělení, komunikační záměr mluvčího) - naslouchání praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) - praktické čtení (znalost orientačních prvků v textu) - čtení věcné (čtení jako zdroj informací, vyhledávací) - zásady kultivovaného projevu - vypravování, subjektivní popis, popis pracovního postupu, charakteristika přímá, nepřímá, žádost, dopis soukromý a úřední, pozvánka, objednávka - připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek (referát, výpisky)	**OSV:** Ko **EtV** **MV:** VAMS

- kriticky posuzuje informace v masmédiích a vytváří si na ně svůj názor • **rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory** - zaujímá kritický postoj k působení médií	- kritické naslouchání (rozpoznání manipulativního působení projevu), kritické čtení (analytické, hodnotící), prožitkové čtení reklama – manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) - nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, média a volný čas - podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas	**MV:** FVMS **MV:** TMS **MV:** SMS
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití** - pozná slovanský jazyk mezi ostatními jazyky, odliší nářečí od spisovného jazyka • **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** - skloňuje přejatá slova, zná další způsoby obohacování slovní zásoby	- obecné poučení o jazyce (čeština - jazyk národní, jazyk mateřský, skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka – spisovné a nespisovné útvary a prostředky) - slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování) - pravopis	**OSV:** Ko

• **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** - určí větné členy ve větě jednoduché a souvětí, provede grafický rozbor věty jednoduché, určí druhy vedlejších vět v souvětí	- skladba (věta jednoduchá a souvětí,rozvíjející větné členy), souvětí	
přesahy **HV 6**: národní buditelé - skladatelé		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie** - je schopen vytvořit vlastní literární text (próza, poezie)	- tvorba vlastních literárních textů (poezie, próza), vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - dramatizace, přednes vhodných literárních textů	**OSV:** K
• **rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele** - přiřadí vhodně představitele ke směrům	- literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické a epické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury	**OSV:** Pl
• **uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře** - uvede významné představitele základních literárních směrů české a světové literatury	- literární směry a žánry a jejich představitelé (Bible, bajky, starší česká lyrika, renesance a humanismus, baroko a klasicismus, český a světový romantismus, humor v literatuře, poezie a próza, literatura umělecká a věcná)	
• **přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku**	- náměty a témata v dramatických situacích - jejich nalézání a vyjadřování - práce na postavě - charakter, motivace, vztahy - dramatická situace, příběh - řazení situací v časové a příčinné následnosti, dramatizace literární předlohy	**DV**
přesahy		

D7: středověk

SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** - vyhledá hlavní myšlenku, dokáže text vlastními slovy interpretova a pořídit si vlastní výpisky	- výklad, výtah, referát - zásady kultivovaného projevu (prostředky nonverbální a paralingvální, technika mluveného projevu)	
• **uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování** - rozumí myšlenkové posloupnosti textu a vytvoří souvislý text	-charakteristika postavy, subjektivně zabarvený popis (líčení)	
• **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů** - díky rozvinutější slovní zásobě je schopen vytvořit vlastní souvislý text	- úvaha	
• **propojuje somatické dovednosti při verbálním i neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých**	- smyslové vnímání, vyjádření emocí, pocitů - paměť a pozornost, komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe, konflikt jako základ dramatické situace – řešení konfliktu jednáním postav	**DV**
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech** - rozliší v textu slova odvozená, přejatá, zkratky a slova složená, odborné názvy, vhodně určí význam slova • **správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci** - určí slovní druhy, spisovně se vyjadřuje v různých komunikačních situacích • **využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace** - tvoří jazykové projevy na základě znalostí jazykové normy - zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění • **rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí** - je schopen vytvořit větu se správným slovosledem, rozlišuje všechny druhy	- obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny) - slovní zásoba a význam slova (synonyma, homonyma, antonyma, sousloví, termíny, tvoření nových slov) - mluvnické významy a tvary slov (vlastní jména a názvy) - jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny) - skladba (souvětí, pořádek slov ve větě, stavba textu, grafické znázornění věty a souvětí, výpověď a věta)	

vedlejších vět a významové poměry mezi větami hlavními		
přesahy **ICT 9:** textové editory		

LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora** - srovnává tvorbu různých autorů a určí zásadní rozdíly jejich tvorby • **rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty** - je si vědom rozdílu mezi literaturou umělecky hodnotnou a brakovou • **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** - vyjádří svůj názor na rozličná pojetí téhož námětu • **rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu, pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky, kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu**	-literární druhy a žánry - typické žánry a jejich představitelé - literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu, publicistické žánry), literatura konzumní - způsoby interpretace literárních a jiných děl - základní stavební prvky dramatu - situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace - základní dramatické žánry - komedie, tragedie, drama - základní divadelní druhy - činohra, loutkové divadlo (oživení loutky), opera, opereta, muzikál, balet, pantomima - současná dramatická umění a média - divadelní, filmová, rozhlasová a multimediální - vybrané etapy a typy světového a českého divadla - výrazné osobnosti české a světové dramatické tvorby	**OSV:** HPPE **DV**

	- inscenační tvorba - dramaturgie, režie, herecká práce, scénografie, scénická hudba a zvuk - komunikace s divákem - prezentace, sebereflexe - konflikt jako základ dramatické situace -řešení konfliktu jednáním postav, spontánní jednání	
přesahy **D 9:** kultura první republiky **Hv 8:** divadla malých forem		

SLOHOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji** - rozpozná fakta a názory v textu, porovná je s názory svými, využívá různých informačních zdrojů k ověření získaných faktů	- čtení praktické, věcné, prožitkové, analytické	
• **rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru** - při běžné komunikaci pozná, zda jde o osobní nebo formální projev mluvčího a vhodně na něj reaguje	- komunikační normy, zásady kultivovaného projevu, prvky nonverbální a paralingvální - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu	**OSV**: Ko
• **rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj** - zaujímá kritický postoj k manipulativní komunikaci	- reklama, manipulativní působení projevu, kritické čtení a naslouchání	**MeV:** SMS **MeV**: IVMSR
• **využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i**	- vlastní tvořivé psaní - úvaha, strukturovaný životopis	**OSV:** K

k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - v jazykových projevech minimálně chybuje, na základě získané slovní zásoby vytvoří vlastní souvislý text • **zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu** - je schopen vyjádřit svůj názor, respektovat názory ostatních, vyjadřuje plynule a souvisle své myšlenky	- diskuse	**OSV :**Ko
přesahy **Hv 9:** sestavení pásma hudby a mluveného slova na dané téma		

5.1. 2. Anglický jazyk

I. stupeň

Anglický jazyk je realizován ve 3. - 5. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.
Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje texty z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Organizační vymezení

Ve vyučovací hodině kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- učitel vede žáka k chápání důležitosti být schopen komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- učitel propojuje probraná témata a jazykové jevy
- učitel vede žáka k samostatnému vyhledávání nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáka k řešení jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- učitel vede žáka k tomu, aby se nebál mluvit anglicky s cizím člověkem
- žák se učí opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní
- žák se učí porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- žák se učí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- žák se učí rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- učitel vede žáka využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáka si v jednoduchých situacích vyžádat pomoc a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- učitel vede žáka ke spolupráci v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské
- učitel vede žáka k získání představy o zvycích v anglicky mluvících zemích a k porovnávání je se zvyky našimi

Kompetence pracovní
- učitel vede žáka k využívání anglického jazyka při získávání informací z různých oblastí
- učitel vede žáka k používání dvojjazyčného slovníku

Kompetence digitální
- učitel motivuje žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- učitel vede žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- učitel vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Etnický původ
  - Multikulturalita
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Poznávání lidí
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Evropa a svět nás zajímá

3. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal** - napočítá do 12, řekne svůj věk, určí celé hodiny - představí členy rodiny - pojmenuje školní potřeby, jejich barvu a počet - vyjádří velikost a délku - pojmenuje hračky a vyjádří jejich polohu předložkami - pojmenuje části lidského těla a hlavy - používá názvy běžného ovoce a zeleniny - pojmenuje známé potraviny - pojmenuje dopravní prostředky - vyjmenuje některá domácí zvířata • **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně** • **rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu** - napíše krátké sdělení o sobě • **rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu** - rozumí jednoduchým pokynům ve třídě • **přiřadí mluvenou a psanou podobu slova téhož slova či slovního spojení**	- čísla 1 - 12 - moje rodina - škola - barvy - přídavná jména (small, big, short, long) - hračky - předložky (in, on, under, near) - můj obličej - ovoce a zelenina - jídlo a pití - moje tělo - oblékání - zvířata - rozkazy (stand up, sit down, open, close, come on) - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - člen určitý, neurčitý	

• **píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy**	- množné číslo - věta oznamovací, otázka, zápor - slovesa to have got, to be, can	
přesahy		

4. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností** - rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě • **rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** - vybaví si zásobu daného tématu • **rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu** - seznamuje se s autentickými materiály - udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení - napodobuje správnou výslovnost	- domov, bydliště - číslice 0 – 100 - počasí, příroda - nákupy a volný čas - kalendářní rok (svátky, měsíce, roční období, hodiny, dny v týdnu) - části těla - básničky, říkanky, písničky - poslechové ukázky - rozhovory a odpovědi na otázky - anglická abeceda - ve městě - hudební nástroje	**MuV:** PM
přesahy		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** - rozpozná známá slova a slovní spojení (např. osoby, předměty, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět - porozumí tématu krátkého textu • **vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům**	- domov, bydliště - číslice 0 – 100 - počasí, příroda - nákupy a volný čas - kalendářní rok (svátky, měsíce, roční období, hodiny, dny v týdnu) - části těla - básničky, říkanky, písničky - poslechové ukázky - rozhovory a odpovědi na otázky - anglická abeceda - ve městě - hudební nástroje - sloveso to be, have got, want, can	
přesahy		

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** • **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - poskytne základní místní, časové a jiné informace - pojmenuje vybavení místnosti • **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá**	- modelové situace na dané téma - určení a popis místa - počasí a příroda - školní předměty, rozvrh - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí je používat v komunikačních situacích	

přesahy		

5. ROČNÍK (DOTACE : 3 (POVINNÝ)

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** - užívá pozdravy při setkání i při loučení s kamarádem, dospělým - řeší jednoduché situace při rozhovoru - naváže kontakt s konkrétní osobou -vyžádá si jednoduchou informaci • **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti, potřeby a způsob života - popíše plány, minulé zážitky - vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí - poskytne základní místní, časové a jiné informace • **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá**	- pozdravy, modelové situace na dané téma - dramatizace - určení a popis místa - počasí a příroda - slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí je používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

přesahy		

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** • **rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu** - orientuje se v obsahu krátkého textu - vyhledává potřebnou informaci - vyhledává odpovědi na otázky	- práce s textem, doplňování textu - překlady textu	**OSV**: PL **VMEGS**:ES **MuV**: EP
přesahy		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života** - dokáže psát o sobě (představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí) - představí členy své rodiny, kamarády, uvede jejich	- rozkazovací způsob - čas přítomný, prostý a průběhový - otázka a zápor s do - popis mého domu, bytu - doplnění textu - písemně obměňuje krátké texty	

věk, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí - napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz - sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá - užívá fráze a věty - sestaví gramaticky správně jednoduché texty a zprávy - používá známou slovní zásobu • **vyplní osobní údaje do formuláře**	- mluvnice- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
přesahy		

II. stupeň

Vzdělávací obor Anglický jazyk se vyučuje jako povinný v 6. – 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je získání pozitivního přístupu ke studiu anglického jazyka, získání dovednosti komunikovat v tomto jazyce, číst s porozuměním přiměřeně náročné texty. Neméně důležitými složkami je také vyhledávání informací a jejich třídění (např. o anglicky mluvících zemích) a formování respektu a tolerance k odlišným kulturám. Předpokládaná dosažená úroveň v devátém ročníku je A2

Organizační vymezení

Výuka bude probíhat ve třídě, popřípadě v počítačové učebně (využití výukových programů k procvičování a opakování učiva).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce, dialogy, poslech, četba).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení

- žák pochopí důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život, pochopí, že jazyk je důležitým nástrojem celoživotního vzdělávání
- učitel propojuje probraná témata a jazykové jevy
- žák samostatně vyhledává nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- žák se připravuje na řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- žák se nebojí mluvit anglicky s cizím člověkem
- žák se učí opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- učitel vytváří pozitivní pracovní klima třídy

Kompetence komunikativní

- žák porozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- žák umí zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- žák rozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- žák využívá dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- učitel rozvíjí žáky ve schopnosti vzájemně si naslouchat

Kompetence sociální a personální

- žák je schopen v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- žák dodržuje v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- žák spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

- žák rozvíjí svůj pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- žák pochopí jazyk jako prostředek historického a kulturního vývoje národa a sjednocujícího činitele
- učitel vede žáky k vzájemnému respektu a dodržování základních pravidel komunikace

Kompetence občanské

- žák získá představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnává je se zvyky v ČR
- žák umí srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky
- učitel vede žáka k odpovědnosti za svou práci

Kompetence pracovní

- žák samostatně pracuje s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- žák využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí
- učitel pracuje s tematikou povolání

Kompetence digitální

- žák je veden k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- žák samostatně vyhledává a zpracovává informace
- učitel podporuje žáky při práci s digitálními materiály

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Rozvoj schopnosti poznávání
  - Poznávání lidí
  - Komunikace
  - Kooperace a kompetice

- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Evropa a svět nás zajímá

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Multikulturalita

6. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat • **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** - rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, zvířata, měny anglicky mluvících zemí, město, cestování, kultura, sport, zvyky a tradice	**OSV:** PL
přesahy Z		

MLUVENÍ

výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** - umí sdělit základní informace o sobě, své rodině, kamarádech a bydlišti, sestaví gramaticky správné věty • **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** - klade otázky a na podobné otázky odpovídá	- tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, město, nákupy, cestování, sport, zvyky a tradice - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, prosba, poděkování - popsání lidí, denní rutiny a zvyků - přítomný čas průběhový, prostý, měsíce, dny, číslovky (základní, řadové), určení času - budoucí čas, předložky (místní a směrové), popis města, instrukce k určení směru - minulý čas prostý - přídavná jména – stupňování - modální slovesa (can, must) -zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací) člen určitý a neurčitý	**OSV:** Ko
přesahy		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** - chápe jednoduchá písemná sdělení, orientuje se v textu, na základě textu odpoví na jednoduché otázky	-tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, město, nákupy, cestování, sport, zvyky a tradice, ilustrovaný příběh, komiks	**OSV:** KaK
přesahy		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - písemnou formou zpracuje informace o jednoduchých probíraných tématech	- témata: můj domov, rodina, bydlení - volný čas, škola - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - psaní velkých a malých písmen, psaní krátkých dopisů, e-mail	**OSV:** KaK
přesahy		

7. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** - rozumí jednoduchým textům, základním frázím • **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** - rozumí hlavním myšlenkám v konverzaci	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	**OSV**: RSP
přesahy		

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** - sdělí základní informace o své rodině, kamarádech, škole, volném čase • **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** - je schopen stručně sdělit informace o prožité události**,** sestaví gramaticky a formálně správné jednoduché věty, používá správné tvary probíraných gramatických jevů	- slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti -tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, stravovací návyky, počasí, příroda, nákupy a móda, cestování, návrh, nabídka, telefonování -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV:** Ko

	- přítomný a minulý čas prostý a průběhový, budoucí čas, modální slovesa, stupňování přídavných jmen, předložky místní a směrové, nepravidelná slovesa, podstatná jména abstraktní a konkrétní	
přesahy Čj		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** - rozumí jednoduchým textům, orientuje se v nich, na základě textu odpoví na jednoduché otázky	tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, stravovací návyky, počasí, příroda, nákupy a móda, cestování	**OSV:** KaK
přesahy		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **reaguje na jednoduché písemné sdělení** - jednoduchou formou odpoví na písemné sdělení, adekvátně reaguje na písemnou informaci • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - písemnou formou zpracuje informace o jednoduchých probíraných tématech	- slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, stravovací návyky, počasí, příroda, nákupy a móda, cestování	**OSV:** KaK
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** - rozumí jednoduchým textům a základním frázím, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně • **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** - rozumí hlavním myšlenkám v konverzaci a jednoduchým projevům rodilých mluvčích	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, cestování	**VMEGS:** ESZ **MV**: M
přesahy		

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech**	-mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány	**OSV:** Ko

- hovoří o známých tématech, popíše sebe a svou rodinu, popíše své zážitky • **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích** -tvoří otázky a je schopen odpovídat na podobné typy otázek • **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** - sdělí svými slovy obsah přiměřeně náročného a dlouhého textu	elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přítomný, minulý čas, vyjádření budoucnosti, předpřítomný čas, zájmena, rod činný a trpný, , podmínkové věty, modální slovesa, vyjádření přání a preference, tázací dovětky, stavba věty, tvorba otázek a záporu - slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, cestování, příkaz, zákaz, rada, přání	
přesahy		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** - je schopen vyhledat informace v časopisech a dalších autentických materiálech • **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** - rozumí jednoduchým textům, orientuje se v nich, odpoví na jednoduché otázky vztahující se k textu	- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, cestování	
přesahy		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **reaguje na jednoduché písemné sdělení** - jednoduchou formou reaguje na dopis, zprávu, písemnou instrukci, apod. • **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** - rozumí základním údajům ve formuláři a dovede je vyplnit • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - písemnou formou zpracuje informace o probíraných tématech	- slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, příroda a město, cestování	
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 3 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně** - rozumí jednoduchým textům a základním frázím, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	**VMEGS:** ESZ

• **rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat** - rozumí souvislým projevům učitele a jednoduchým projevům rodilých mluvčích, pronášeným v přirozeném tempu s malým počtem neznámých výrazů	- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
přesahy Z		

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech** - souvisle hovoří o známých tématech, popíše sebe a svou rodinu, popíše své zážitky a aktivity ve škole • **zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích**	- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí - slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným	**OSV:** Ko

-tvoří otázky týkající se základních témat a je schopen odpovídat na podobné typy otázek, reaguje vhodně v různých situacích • **vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života** - reprodukuje jednoduchý příběh nebo událost, podá informaci o osobách, věcech ze svého každodenního života	tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - přítomný, minulý, budoucí čas, předpřítomný čas, podmínkové věty, modální slovesa, tázací dovětky, zájmena neurčitá, vztažná, přídavná jména, pořadí příd..jmen, stavba věty, pravidla interpunkce	
přesahy		

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech** - je schopen vyhledat informace v časopisech a dalších autentických materiálech	- tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí - práce se slovníkem	

• **rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace** - rozumí jednoduchým textům, orientuje se v nich, odpoví na jednoduché otázky vztahující se k textu		
přesahy		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **reaguje na jednoduché písemné sdělení** - reaguje na dopis, zprávu, písemnou instrukci, apod. • **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** - rozumí základním údajům ve formuláři a dovede je vyplnit • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - písemnou formou zpracuje informace o probíraných tématech	-tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí - slovní zásoba– rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	**VMEGS**: ESZ
přesahy		

5.1. 3. Další cizí jazyk – Německý jazyk

II. stupeň

Německý jazyk je realizován v 7. - 9. ročníku jako povinný další cizí jazyk s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Nejen anglický, ale i německý jazyk má v současném vzdělávacím systému důležité místo. Hlavní cíl výuky předmětu německý jazyk směřuje k tomu, aby byl žák schopen vnímat různá sdělení v cizím jazyce a komunikovat. K tomu přispívá vybavení žáků potřebnými znalostmi a komunikačními dovednostmi. Žáci mají získat dobré základy německého jazyka, které jim poslouží pro další rozvoj a studium tohoto jazyka v rámci integrované Evropy a světa.

Požadavky na vzdělání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze společného evropského referenčního rámce pro jazyky Vzdělávání v německém jazyce jakožto v dalším cizím jazyce, směřuje k dosažení úrovně A1.

Organizační vymezení

Výuka německého jazyka je realizována v učebně, v učebně PC nebo ve venkovních prostorách. Formy a metody práce se užívají v souladu s požadovaným cílem vzdělávání a charakterem učiva (samostatná práce, skupinová práce, krátkodobé i dlouhodobé projekty, frontální výuka, čtení a poslech s porozuměním, dialogy ve dvojicích, práce s výukovými programy, hry, soutěže, simulace modelových situací, práce se slovníky a autentickými materiály, aj.)

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák:
- uvědomuje si důležitost schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život
- propojuje získané poznatky do širších celků

Učitel:
- zadává úkoly tak, aby žáci mohli vyhledávat a kombinovat informace
- propojuje probraná témata a jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

Žák:
- nebojí se mluvit s člověkem v cizím jazyce
- umí opsat obsah myšlenky v případě nedostatečné slovní zásoby
- dokáže se zachovat dle potřeby, kterou vyžaduje situace v cizojazyčném prostředí

Učitel:

modelové situace pro nácvik komunikačních dovedností
- propojuje probrané učivo se situacemi z běžného života

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni a naslouchá ostatním

- je schopen porozumět jednoduchým sdělením v cizím jazyce

- využívá dovednosti v cizím jazyce pro navázání kontaktů a vztahů s ostatními lidmi

Učitel:

- vytváří vhodné modelové situace pro nácvik komunikačních dovedností

Kompetence sociální a personální

Žák:
- je schopen v cizojazyčném prostředí požádat o radu, pomoc a poskytnout ji ostatním
- spolupracuje v týmu a podílí se na vytváření příjemné atmosféry v ní
- učí se sebekontrole

Učitel:
- umožňuje žákům vnímat jejich pokrok
- podněcuje je k argumentaci, k vyjadřování vlastního názoru
- vybízí žáky k naslouchání názorů ostatních

Kompetence občanské

Žák:
- zvládne naslouchat ostatním a v případě potřeby pomoci
- je schopen se vhodně za dané situace rozhodnut v souladu se zásadami slušného chování a úcty k druhým
- získá představu o zvyklostech cizojazyčných zemí a porovnává je s našimi

Učitel:
- předkládá žákům materiály umožňující srovnat otázky sociální, ekologické aj. otázky německy mluvících zemí a naše
- vede žáky k diskusi

Kompetence pracovní

Žák:
- učí se efektivně organizovat práci
- samostatně pracuje s výkladovým slovníkem

Učitel:
- dle potřeby pomáhá žákům
- zohledňuje různé pracovní tempo žáků

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- učitel vede žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- učitel vede žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- žák pracuje s vybranými internetovými aplikacemi určenými pro studium německého jazyka
- žák pracuje s online slovníkem

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

• OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:

- Rozvoj schopnosti poznávání

- Komunikace

• VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:

- Evropa a svět nás zajímá

• MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

- Multikulturalita

7. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** - rozumí jednoduchým otázkám a odpovídá na ně • **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** -porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět • **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** -rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), základní pravidla pravopisu a výslovnosti - názvy a jednoduché popisy věcí - popis obrázku - základní pokyny a instrukce ke školní práci - dialogy (nerodilých mluvčí), zpočátku pomalejší, pak v běžné rychlosti mluvy - technika čtení - básničky, říkadla, písně	**OSV** : Ko **VMEGS** : ES

	- abeceda – srovnání s českou abecedou -základní pozdravy, společenské fráze -osobní údaje – jméno, adresa, věk - členové rodiny, příbuzenské vztahy - barvy, číslovky (do 100),časové údaje - podstatná jména – člen určitý, neurčitý - přivlastňovací zájmena - slovesa – časování pravidelných sloves - časování pomocných sloves	
přesahy: **Z, ČJ,AJ**		

7. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** -použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) • **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** -představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá a umí • **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** -mluví v jednoduchých větách o sobě, rodině, klade otázky, reaguje na otázky	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodin mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - básničky, říkadla, písně - abeceda – srovnání s českou abecedou -základní pozdravy, společenské fráze -osobní údaje – jméno, adresa, věk - členové rodiny, příbuzenské vztahy, barvy - číslovky (do 100), časové údaje - podstatná jména – člen určitý, neurčitý	**OSV:** RSP, KaK

	- přivlastňovací zájmena, slovesa – časování pravidelných sloves	
přesahy: **AJ, ČJ**		

7. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** -rozumí obsahu krátkého jednoduchého textu • **rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** -rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) - porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem -tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny -mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** : Ko, KaK **VMEGS** : ES **MuV** : PM
přesahy: **ČJ, AJ**		

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** -napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** : Ko, KaK **VMEGS** : ES **MuV** : PM
přesahy: **ČJ, AJ**		

8. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Výstupy		průřezová témata
- **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** -rozumí jednoduchým otázkám a odpovídá na ně - **rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu** -dokáže odhadnout smysl konverzace podle klíčových slov a obrázků - **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** -porozumí tématu krátkého textu	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - pokyny ke školním činnostem, každodenní práci - básně, říkadla, jednoduché popisy osob, předmětů - věty jednoduché, jednoduchá souvětí, pravidla výslovnosti - podstatná jména a slovesa - popis osob, předmětů a vybraných situací - slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu	**OSV** : RSP **VMEGS** : ES **MuV** : PM

přesahy: **Z, ČJ, AJ**		

8. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** -popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života • **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** -rozumí otázkám a reaguje na ně	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
přesahy: **ČJ, AJ,Z**		

8. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** -porozumím významu slov a slovních spojení • **rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům** -orientuje se v textu, hledá klíčová slova • **rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** -pomocí vizuální opory sestaví obrázkový příběh	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
přesahy: **ČJ, AJ,Z**		

8. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

PSANÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** -uvede jméno, věk, adresu, barvu očí, vlasů a další údaje o sobě • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** -napíše dopis kamarádovi do zahraničí	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
přesahy: **ČJ, AJ,Z**		

9. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

POSLECH S POROZUMĚNÍM

výstupy	učivo	průřezová témata
• **rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně** -porozumí významu slov a slovních spojení • **rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat** - rozumí informacím v poslechovém textu, uvede je do souvislostí	slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), minulý čas sloves	**OSV** : Ko, K, KaK **VMEGS** : ES
přesahy: Z, ČJ,AJ		

9. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

MLUVENÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **zapojí se do jednoduchých rozhovorů** -vede konverzaci na zadané téma - vytváří obdobné komunikační situace na základě modelových výpovědí • **sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** -popíše plány, minulé zážitky • **odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá** -sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) minulý čas sloves	
přesahy: **ČJ, AJ,Z**		

9. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům** - porozumí významu slov a slovních spojení • **rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci** -vyhledá požadované informace, odpoví na kontrolní otázky z textu	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), minulý čas sloves	

9. ROČNÍK (D0TACE : 2 (POVINNÝ))

PSANÍ

výstupy	učivo	průřezová témata
• **vyplní základní údaje o sobě ve formuláři** -vyplní zájmy, co má rád, své plány • **napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat** - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojených témat • **stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení** -odpoví na dopis kamarádovi	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), minulý čas sloves	

5. 2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

5. 2. 1. Matematika

Charakteristika vzdělávacího oboru

I. stupeň

Vzdělávací obor Matematika se vyučuje v 1. ročníku 4 hodiny týdně, ve 2. - 4. ročníku 5 hodin týdně, v 5. ročníku 4 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Žáci mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do milionu až miliardy, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (práce v terénu).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedeni k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení)
- žáci využívají prostředků výpočetní techniky
- učitel zařazuje metody, při nichž žáci docházejí k závěrům sami, vede žáky k plánování postupů a úkolů, umožňuje žákům volbu různých postupů.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- žáci se učí zvolit správný postup při řešení slovních úloh a problémů z praxe
- učitel pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu k správnému řešení, vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

- žáci zdůvodňují matematické postupy, vytvářejí hypotézy
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, diskutuje o řešení úloh

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se věcně argumentovat
- učitel zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat, vyžaduje dodržování pravidel společenského chování

Kompetence občanské:

- žáci respektují názory ostatních, zvládají základní pravidla školního řádu, zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k ohleduplnosti k ostatním, umožňuje žákům hodnocení činnosti na základě stanovení srozumitelných kritérií

Kompetence pracovní:

- žáci si zdokonalují grafický projev, dodržují správné postupy při pracovních činnostech, využívají znalostí a zkušeností získaných v jiných vzdělávacích oblastech
- učitel vede žáky k dodržování BOZP, k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- učitel učí žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem
- učitel vede žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů
- učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru)
- učitel klade důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

1. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

ARITMETIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** - poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru - určí počet daného čísla do 10, do 20 - využívá názorné matematické pomůcky • **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti** - poznává čísla dané skupiny, využívá znaky >,<,= - dokáže napsat i přečíst čísla 0 - 20 • **užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose** - umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose - využívá matematické znaky - užívá číselnou osu ke sčítání • **provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly** - umí zpaměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20 - v druhé desítce vychází z analogie první desítky - sčítá a odčítá bez přechodu desítky do 20 • **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace** - zapisuje příklady - využívá komutativnosti - sestaví jednoduché slovní úlohy - využívá matematických her k rozvíjení matematických dovedností	- vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru - přirozená čísla 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 - určování čísel v řadě do 10, do 20 - počítání a určování předmětů v daném souboru - využití pomůcek (domino, kostky, počítadlo…) - psaní jednotlivých čísel 1 – 20 - porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů - pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě - číselná osa, orientace na ose, znázorňování čísel, porovnávání čísel pomocí číselné osy - sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy - vyvození +, - na názorných příkladech - +, - do 5, 10, 20 bez přechodu desítky - zápis příkladu, čtení, řešení písemně i zpaměti - využívání početních situací v praktických činnostech - práce ve skupině, postavení členů ve skupině - čtení s porozuměním při řešení slovních úloh	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času** - určí části dne, dobu spánku, dobu denní - vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí • **popisuje jednoduché závislosti z praktického života** - řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh • **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel** - za pomoci učitele se orientuje na číselné ose - určí místo v řadě	- orientace v čase – den, měsíc, rok - střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledku měření - jednoduché slovní úlohy - vztahy o několik více, méně - číslovky řadové, desítky, jednotky	
PRV (1. ročník): orientace v čase	přesahy:	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** - rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru • **porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky** - určí shodné a neshodné tvary základních útvarů - zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky • **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině** - vyhledá v rovině souměrný geometrický útvar	- základní útvary v rovině – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - základní útvary v prostoru – krychle, koule - modelování a vyhledávání útvarů ve svém okolí (použití stavebnic, vytváření stavebních celků) - shodné a neshodné základní útvary - jednoduché souměrné útvary	
VV (1. ročník): prostorová tvorba	přesahy:	

2. ROČNÍK (DOTACE: 4+1 (POVINNÝ))

ARITMETIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** - určí počet daného čísla do 100	- počítání, určování předmětů v daném souboru - vytváření představ jednotlivých čísel do 100	
• **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti** - poznává jednotlivá čísla do 100 -, zapíše a přečte všechna čísla do 100 - určí posloupnost jednotlivých čísel do 100 - porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky >, <, =	- počítání do 100, čtení a zápis čísel - pojmy před, za, hned před, hned za - porovnávání čísel do 100, využívání matematických znaků a symbolů (>, <, =)	
• **užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose** - vyhledá dané číslo v číselné řadě - dokáže určit a porovnat velikost daného čísla - najde a zapíše dané číslo na číselné ose	- postavení čísla v číselné řadě - orientace na číselné ose	
• **provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly** - sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku - sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá zpaměti - seznámí se s principem násobilky 1, 2, 3, 4, 5, 10 - seznámí se s písemným sčítáním a odčítáním do 100	- sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku - sčítání a odčítání desítek - sčítání a odčítání do 100 s přechodem přes desítku (20+30, 45+8) - počítání s použitím závorek - násobilka do 50 (1, 2, 3, 4, 5, 10) - písemné sčítání a odčítání do 100	
• **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace**	- využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů	

- zapisuje příklady a provádí zkoušku správnosti výpočtu - řeší jednoduché slovní úlohy - využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** • **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času** - dokáže určit hodiny, minuty - vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí • **popisuje jednoduché závislosti z praktického života** - rozlišuje mince a bankovky v hodnotě do 100 Kč - řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh • **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel** - užívá číslovky řadové, určí místo v řadě	- využívání početních situací v praktickém životě - slovní úlohy - převody jednotek času (měsíc, týden, den) - určování času na hodinách ručičkových i digitálních (čtvrt, půl, tři čtvrtě, celá) - řešení slovních úloh - vymýšlení úloh z praktického života - počítání s penězi do 100 - poznávání řadových číslovek	
přesahy: **PRV** (2. ročník): orientace v čase		

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** - rozezná a pojmenuje krychli, kouli, válec - rozliší bod, přímku, čáru, úsečku - modeluje geometrické útvary, tělesa • **porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky**	- základní útvary v rovině – bod, přímka, čára, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh - základní útvary v prostoru – krychle, koule, válec - modelování útvarů a těles - použití stavebnic, vytváření stavebních celků - vyhledávání rovinných útvarů ve svém okolí - rýsování úseček	

- narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm - porovnává úsečky • **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině** - určí dané geometrické útvary, popíše rozdíly - vyhledá v rovině souměrný geometrický útvar	- měření pomocí pravítka na cm - porovnávání délek úseček - určování odlišností geometrických útvarů - jednoduché souměrné útvary	
VV (2. ročník): prostorová tvorba	přesahy:	

3. ROČNÍK (DOTACE: 4+1 (POVINNÝ))

ARITMETIKA		
Výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • **používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků** - počítá předměty po jednotkách, desítkách, stovkách • **čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti** - poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru - dokáže napsat i přečíst čísla od 100 do 1 000 - porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky >, <, = - seznámí se se zaokrouhlováním čísel na desítky, stovky	- určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách - využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo, drobné předměty… - přirozená čísla 0 – 1 000 - čtení, zápis čísel do 1 000 - porovnávání čísel v oboru do 1 000 - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky - pojmy před, za, hned před, hned za	

• **užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose** - umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose - využívá matematické znaky • **provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly** - ovládá zpaměti násobilkové spoje 6, 7, 8, 9 - zpaměti sčítá a odčítá jednoduché příklady v oboru do 1 000 - dokáže správně používat matematické symboly (+, -, x, :) • **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace** - používá násobilku k řešení úloh - zapisuje příklady a provádí zkoušku správnosti výpočtu - využívá komutativnost - sestaví jednoduché slovní úlohy **ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY** • **orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času** - zná jednotky času (hodina, minuta) • **popisuje jednoduché závislosti z praktického života** - provádí odhady předběžného výsledku měření • **doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel** - dokáže vyhledat autobusové spoje z místa a do místa bydliště	- znázorňování a určování čísel na číselné ose - porovnávání čísel pomocí číselné osy - sčítání a odčítání dvojciferných čísel zpaměti i písemně - násobení a dělení v oboru násobilky do 100 - násobilka (6, 7, 8, 9) - sčítání a odčítání zpaměti - násobení dvojciferných čísel jednociferným číslem zpaměti i písemně - písemné sčítání a odčítání dvojciferných a trojciferných čísel - řešení slovních úloh se dvěma početními výkony - využívání početních situací v praktických činnostech - orientace v čase – jednotky času (hodina, minuta) - převody jednotek času (hodiny na minuty) - vytváření správné představy o čase na základě praktických činností - práce s tabulkami, diagramy - sestavování jednoduchých tabulek	

	přesahy:
PRV (3. ročník): orientace v čase	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci** - rozezná a pojmenuje bod, přímku, úsečku, průsečík - rozezná a určí základní rozdíly čtverce a obdélníku, krychle a kvádru - seznámí se s rýsováním kružnice • **porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky** - určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů - provádí jednoduché převody jednotek délky - dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky (cm, mm) • **rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině** - dokáže vymodelovat a určit souměrný tvar - vyhledá v rovině souměrný geometrický útvar	- základní útvary v rovině (přímka, úsečka, bod, průsečík, trojúhelník, obdélník, čtverec, kružnice, kruh) - základní útvary v prostoru (kvádr, krychle, válec, koule) - modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí - jednotky délky (mm, cm, dm, m) a jejich jednoduché převody - rýsování čtverce, obdélníka ve čtvercové síti - měření a rýsování úsečky - jednoduché souměrné útvary v rovině	
	přesahy:	
VV (3. ročník): prostorová tvorba		

4. ROČNÍK (DOTACE: 4+1 (POVINNÝ))

ARITMETIKA		
Výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • **využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení** - používá komutativnosti v řešení početních operací - sčítá a odčítá zpaměti do 100 000 čísla mající nejvýše dvě číslice různé od nuly - používá asociativnosti v řešení početních operací • **provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel** - dokáže správně používat matematické symboly (+, -, x, :) - poznává jednotlivá čísla do 100 000 na základě názoru - čte a zapisuje čísla do 100 000 - orientuje se na číselné ose do 100 000 - dokáže písemně sčítat a odčítat do 100 000 - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem - ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky • **zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel** - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce - porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky >, <, = • **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel** - řeší jednoduché a složené slovní úlohy - využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností	- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly - sčítání a odčítání přirozených čísel do 100 000 zpaměti - čísla mající nejvýše dvě číslice různé od nuly (680 + 240, 180 + 603) - pamětné násobení a dělení v oboru násobilky do 100 - přirozená čísla 0 – 100 000 - určování čísel v řadě do 100 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících - zápis čísla v desítkové soustavě - pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě - písemné algoritmy početních operací (+, -) - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce; odhady - cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací - porovnávání čísel do 100 000 - jednotky hmotnosti, objemu, délky a času - převody jednotek - tabulky, grafy - řešení slovních úloh	

- pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času - převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) - převádí jednotky hmotnosti (g, kg, t)		
• **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku** - využívá názorných pomůcek pro modelování a určování částí celku (1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10) - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života - čte a zapisuje jednoduché zlomky	- zlomky – celek, část, zlomek - řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - zápis zlomku	
• **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel** - porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	- zlomky – čitatel, jmenovatel, zlomková čára	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
• **vyhledává, sbírá a třídí data** - dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku - orientuje se v jízdních řádech v místě bydliště, školy	- jednoduchá měření - práce s tabulkami, zápisy, řešení	
• **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy** - na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu	- názorné sestavení grafů, zapisování, vyhodnocení na základě údajů v tabulce	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
• **řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky**	- řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady – obchod, pošta, banka… - letopočty, výpočty doby minulé x současné - stavby z krychlí	**DVO:** FG

- účastní se řešení zajímavých slovních úloh - využívá časové přímky v dějinách vlasti - pokouší se řešit zajímavé matematické hry, rébusy, hříčky - pracuje s krychlemi • **používá peníze v běžných situacích** - seznamuje se s různými způsoby placení - poznává význam banky • **odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze** - zvládne si zkontrolovat cenu a vrácené peníze při nakupování	- magické čtverce - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - způsoby placení - banka jako správce peněz - práce s kalkulátorem	
VL (4. ročník): časová přímka	přesahy:	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce** - narýsuje kružnici - narýsuje trojúhelník pomocí kružítka - sestrojí bod, úsečku, přímku - vyznačí průsečík • **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** - znázorní graficky součet a rozdíl úseček - vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - používá jednotky délky a jejich převody • **sestrojí rovnoběžky a kolmice**	- práce s kružítkem - základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec, kružnice) - rýsování trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka - přímka, úsečka, bod, průsečík - grafický součet a rozdíl úseček - jednotky délky mm, cm, dm, m, km - obvod čtverce a obdélníka - kolmice, rovnoběžky, různoběžky	

- narýsuje kolmici pomocí pravítka s ryskou - narýsuje rovnoběžku pomocí 2 pravítek - pomocí kolmice sestrojí pravoúhlý trojúhelník • **určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu** - využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických obrazců - používá základní jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu čtverce, obdélníka • **rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru** - určí osu souměrnosti na papírových modelech - vyznačí ve čtvercové síti osově souměrné útvary	- vzájemná poloha dvou přímek v rovině - pravoúhlý trojúhelník - čtvercová síť - obvod a obsah čtverce a obdélníka - jednoduchá tělesa (kvádr, krychle, válec, koule, jehlan) - osově souměrné útvary - osa souměrnosti	
VV (4. ročník): prostorová tvorba	přesahy:	

5. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

ARITMETIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE • **využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení** - používá komutativnosti a asociativnosti v řešení početních operací - používá násobilku k řešení úloh • **provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel** - poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru	- vlastnosti početních operací s čísly - sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 zpaměti mající nejvýše dvě číslice různé od nuly - pamětné násobení a dělení mimo obor malé násobilky (600 x 40, 2 400 : 60) - přirozená čísla 0 – 1 000 000 - určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících, statisících	

- dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 1 000 000 - používá správně písemné algoritmy početních operací • **zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel** - zaokrouhluje čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony - porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky >, <, = - snaží se odhadovat výsledek • **řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel** - pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času - převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a jednotky hmotnosti (g, dkg, kg, q, t) - řeší slovní úlohy - využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností • **modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku** - určí část z celku - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • **porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel** - porovnává zlomky se stejným jmenovatelem - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	- písemné násobení dvojciferným, trojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - počítání a určování předmětů v daném souboru, využití matematických symbolů - zaokrouhlování do milionu, odhady - cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací - jednotky hmotnosti, délky, objemu a času - převody jednotek - tabulky, grafy - řešení slovních úloh - řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - zlomky – čitatel, jmenovatel, zlomková čára - zlomky – sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - desetinná čísla – základní poznatky	

• **přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty** - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu - převede desetinná čísla na desetinné zlomky	- znázornění desetinných čísel (číselná osa, peníze, teplota) - porovnání desetinných čísel	
• **porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose** - seznamí se s pojmem záporné číslo - znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 - nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	- celá čísla – záporné číslo a jeho znázornění na číselné ose, modelu, teploměru - vyjádření dlužné částky	**OSV:** ŘPRD
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY • **vyhledává, sbírá a třídí data** - vyhledá si autobusové a vlakové spoje - na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu • **čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy** - pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví jednoduchý graf - pokouší se o sestavení diagramu	- práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků - tabulky, grafy, diagramy - řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady – obchod, pošta, banka…	**DVO:** FG
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY • **řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry**	- práce s kalkulátorem, softwarem - římské číslice – L, C, D, M - letopočty, výpočty doby minulé x současné - porovnávání počtu obyvatel Evropy, rozlohy jednotlivých států	

nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20; ví, jak se tyto číslice odvozují - zná znaky římských číslic - dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně - porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy • **na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje** - seznamuje se s pojmem rodinný rozpočet	- rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - nárok na reklamaci	
VL (5. ročník): evropská města	přesahy:	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce** - sestrojí čtverec, obdélník - rozumí trojúhelníkové nerovnosti - dokáže narýsovat daný trojúhelník • **sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran** - dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček - rýsuje a určuje délku lomené čáry - dokáže označit přímku, polopřímku, úsečku; určí rozdíly - vypočítá obvod obdélníku, čtverce • **sestrojí rovnoběžky a kolmice** - narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině	- konstrukce čtverce, obdélníku - trojúhelníková nerovnost - sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný) - grafický součet, rozdíl, násobek úseček - rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry - výpočty obvodů daných mnohoúhelníků	

- rýsuje kolmice pomocí kružítka • **určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu** - využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických obrazců - používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu - vysvětlí rozdíl obvod x obsah • **rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru** - narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník - určí osu souměrnosti	- rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků - čtvercová síť - výpočty obsahu - porovnávání výsledků obvodů x obsahů - souřadnice bodů ve čtvercové síti - osově souměrné útvary	
VV (5. ročník): prostorová tvorba	přesahy:	

II. stupeň

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku 5 hodin týdně, v 7. až 9. ročníku 4 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku specificky k porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům, rozvíjení pozornosti, přesnosti a vytrvalosti. Zaměřujeme se na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, na rozvoj logického a kritického usuzování. Pracujeme s těmito okruhy: Číslo a proměnná; Závislosti, vztahy a práce s daty; Geometrie v rovině a v prostoru; Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Seznamujeme se světem financí (úrokový počet), vzdělávací předmět matematika přispívá k rozvoji finanční gramotnosti.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními přírodovědnými předměty (fyzikou, chemií, zeměpisem), např. učivem převody jednotek, rovnice, měřítko.

Cílem daného vzdělávacího oboru je vést žáky k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů
- osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh)
- k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací)
- k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh
- ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti

- k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (práce v terénu).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedeni k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení)
- žáci využívají prostředků výpočetní techniky
- učitel zařazuje metody, při nichž žáci docházejí k závěrům sami, vede žáky k plánování postupů a úkolů, umožňuje žákům volbu různých postupů.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků,
- žáci se učí zvolit správný postup při řešení slovních úloh a problémů z praxe
- učitel pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu k správnému řešení, vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

- žáci zdůvodňují matematické postupy, vytvářejí hypotézy, dokážou interpretovat grafy, tabulky
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, diskutuje o řešení úloh

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se věcně argumentovat
- učitel zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat, vyžaduje dodržování pravidel společenského chování

Kompetence občanské:

- žáci respektují názory ostatních, zvládají základní pravidla školního řádu, zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k ohleduplnosti k ostatním, umožňuje žákům hodnocení činnosti na základě stanovení srozumitelných kritérií

Kompetence pracovní:

- žáci si zdokonalují grafický projev, dodržují správné postupy při pracovních činnostech, využívají znalostí a zkušeností získaných v jiných vzdělávacích oblastech
- učitel vede žáky k dodržování BOZP, k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální:
- učitel vytváří situace, kdy využití digitálních technologií napomůže žákům k efektivnímu řešení matematického problému
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu, vyhodnocení, interpretaci a prezentaci dat
- žáci analyzují a jednoduché problémy, modelují konkrétní situace, používají digitální technologie při řečení rutinních výpočtů
- žáci vyhodnocují a porovnávají soubory dat, prezentují a interpretují výsledky za pomoci digitálních technologií
- žáci účelně používají geometrický software

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
    - kreativita
  - Sociální rozvoj - komunikace
    - kooperace a kompetice
  - Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

6. ROČNÍK (DOTACE: 4 + 1 (POVINNÝ))

DESETINNÉ ČÍSLO		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** - čte a zapisuje desetinné číslo - znázorní desetinné číslo na ose - porovnává dvě a více desetinných čísel - převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu • **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor** - zaokrouhluje desetinné číslo na daný řád - sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla - dělí desetinným číslem	- desetinná čísla (rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, znázorňování, porovnávání, zaokrouhlování, početní operace, řešení jednoduchých rovnic) - jednotky délky, hmotnosti a obsahu - jednoduché slovní úlohy	**EV**: ŽP
přesahy		
ICT (6. ročník): ICT **F** (6. ročník): látky a tělesa **Z** (6. ročník): geografická kartografie a topografie **ČaSP**(6. ročník): příprava pokrmů		

ÚHEL		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem** - definuje úhel jako část roviny - narýsuje a změří daný úhel - klasifikuje úhly podle jejich velikosti - pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé úhly a porovná jejich velikosti	- vzájemná poloha přímek v rovině - úhel, jeho velikost - typy a druhy úhlů - klasifikace úhlů podle velikosti - osa úhlu - dvojice úhlů a jejich vlastnosti - sčítání a odčítání úhlů	**OSV**: ŘPRD

- provádí početní operace s velikostmi úhlů ve stupních a minutách - vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku - vypočítá velikost vnějšího úhlu trojúhelníku		
přesahy		

OSOVÁ SOUMĚRNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar** - pozná shodné útvary - sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti - pozná osově souměrný útvar a vyznačí jeho osy souměrnosti	- přímka, polopřímka, úsečka - vzdálenost bodu od přímky - shodné útvary - osová souměrnost - osově souměrné útvary	**OSV**:RSP
přesahy		

TROJÚHELNÍK		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** - určí a změří vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku - sestrojí opsanou a vepsanou kružnici trojúhelníku - • **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary**	- trojúhelníková nerovnost - vnitřní a vnější úhly trojúhelníka - typy trojúhelníků - výšky a těžnice - kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	**OSV**: Ko

- rozliší trojúhelníky podle velikosti jeho vnitřních úhlů - uvede vlastnosti rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • **určuje velikost úhlu měřením a výpočtem** - vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku - vypočítá velikost vnějšího úhlu trojúhelníku		
přesahy		

DĚLITELNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel** - určí dělitele daného přirozeného čísla - určí zadaný počet prvních násobků daného přirozeného čísla - uvede znaky dělitelnosti čísly 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 - rozliší prvočíslo a číslo složené - rozloží složené číslo na součin prvočísel - určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek přirozených čísel	- dělitel, násobek - kritéria dělitelnosti přir. čísly (2, … 10) - prvočísla a čísla složená - společný násobek, nejmenší - společný dělitel, největší - jednoduché slovní úlohy	**OSV**: ŘPRD **OSV**: KaK
přesahy		

KRYCHLE A KVÁDR		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - rozliší krychli a kvádr - zobrazí krychli a kvádr, vyznačí viditelné a neviditelné hrany	- krychle a kvádr, jejich sítě - povrch a objem krychle - povrch a objem kvádru	**OSV**: K

• **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** - vypočítá povrch a objem krychle a kvádru • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** - narýsuje síť krychle a kvádru - převádí jednotky povrchu a objemu		
přesahy		

7. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

ZLOMKY

výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem** - vyjádří zlomkem část celku	- celek a jeho část - zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla - převrácené číslo - složený zlomek - zlomky (rozšiřování, krácení, porovnání, početní operace) - jednoduché slovní úlohy	**OSV**: RSP
přesahy		

CELÁ ČÍSLA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** - znázorní celé číslo na číselné ose - určí absolutní hodnotu čísla - sčítá, odčítá, násobí, dělí rac. čísla	- znázorňování celých čísel na ose - čísla navzájem opačná - absolutní hodnota - celá čísla (porovnávání, početní operace) - jednoduché slovní úlohy	
přesahy		

RACIONÁLNÍ ČÍSLA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem** - vyjádří dané racionální číslo zlomkem, des. číslem, smíšeným číslem - znázorní rac. číslo na číselné ose - porovnává daná racionální čísla - sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla	- racionální čísla - porovnávání - početní operace	
přesahy		

SHODNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** - pozná shodné geometrické útvary a v jednoduchých případech danou shodnost zapíše pomocí matematických symbolů - používá věty o shodnosti trojúhelníků, podle nich určí, zda jsou trojúhelníky shodné	- shodnost geometrických útvarů - shodnost trojúhelníků - věty o shodnosti trojúhelníků	
přesahy		

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar** - pozná středově souměrný útvar a vyznačí jeho střed souměrnosti - sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru souměrně sdružený podle daného středu	- středová souměrnost - středově souměrné útvary	
přesahy		
POMĚR		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů** - rozlišuje pořadí členů poměru - uvede poměr v základním tvaru - řeší slovní úlohy s využitím poměru	- poměr - rozšiřování a krácení poměru - postupný poměr - slovní úlohy - měřítko plánu a mapy	
přesahy **Z** (9. ročník): zeměpis světadílů a oceánů		

ČTYŘÚHELNÍKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **načrtne a sestrojí rovinné útvary** - pozná rovnoběžník a pojmenuje ho - sestrojí daný rovnoběžník - sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku - pozná lichoběžník, charakterizuje pravoúhlý a rovnoramenný lichoběžník - sestrojí daný lichoběžník • **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** - porovná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce - vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku - ze vztahu pro obsah odvodí obsah trojúhelníku - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	- rovnoběžník - výšky a úhlopříčky rovnoběžníku - kosodélník a kosočtverec - konstrukce rovnoběžníku - obvod, obsah rovnoběžníku a trojúhelníku - lichoběžník - pravidelné mnohoúhelníky	
přesahy		

PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti** - rozliší přímou a nepřímou úměrnost - použije trojčlenku v jednoduchých slovních úlohách - sestrojí obraz bodu v rovině a určí z grafu souřadnice daného bodu - sestrojí graf přímé a nepřímé úměrnosti	- přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - úměra - trojčlenka - pravoúhlá soustava souřadnic v rovině - grafy	**OSV**: Ko
přesahy		

PROCENTA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem,**	- procento, promile - základ	

poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - definuje procento jako setinu z celku - vypočítá procentovou část, základ a počet procent • **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek** - řeší slovní úlohy na procenta - vypočítá úrok	- procentová část - počet procent - slovní úlohy na procenta - jednoduché úrokování	**OSV**: ŘPRD, KaK **EV**: ŽP
přesahy **Ch** (8. ročník): voda a vzduch **Ch** (8. ročník): sloučeniny		

KOLMÉ HRANOLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - pozná hranol, určí podstavy a stěny hranolu - načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu • **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** - vypočítá povrch a objem hranolu v jednoduchých případech	- hranoly - síť hranolu - povrch a objem hranolu	**OSV**: ŘPRD
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

MOCNINY A ODMOCNINY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** - definuje druhou mocninu jako součin dvou stejných činitelů - umocňuje zpaměti přirozená čísla (1 – 20) • **zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor** - počítá druhou mocninu a odmocninu (pomocí kalkulátoru, tabulek)	- druhá mocnina a odmocnina - odhadování a počítání druhých mocnin a odmocnin	
přesahy		

PYTHAGOROVA VĚTA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** - použije znění Pythagorovy věty při řešení jednoduchých praktických problémů	- Pythagorova věta (aplikace)	**OSV**: Ko, KaK
přesahy		

KRUŽNICE A KRUH		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **charakterizuje a třídí základní rovinné útvary** - rozlišuje pojmy kružnice, kruh - rozliší sečnu, tečnu, vnější přímku • **načrtne a sestrojí rovinné útvary** - narýsuje tečnu, sečnu, vnější přímku	- kružnice a kruh - kružnice a přímka - Thaletova kružnice - délka kružnice - obvod, obsah kruhu	**OSV**: RSP

• **odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů** - vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu • **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** - vysloví znění Thaletovy věty a použije ji při řešení jednoduchých konstrukčních úloh		
přesahy		
VÝRAZY A MNOHOČLENY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** - určuje hodnotu číselného výrazu (početní operace, závorky) - určuje hodnotu výrazu s proměnnými pro zadané hodnoty proměnných - definuje mnohočlen jako součet (rozdíl) jednočlenů - uvede vzorce pro druhou mocninu součtu, rozdílu jednočlenu, součin (a+b). (a-b) - aplikuje tyto vzorce	- číselný výraz a jeho hodnota - proměnná - výrazy s proměnnými - mnohočleny (početní operace, rozklad na součin, použití vzorců)	
přesahy		

ROTAČNÍ VÁLEC		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - popíše válec • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** - počítá povrch a objem válce • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** - načrtne a sestrojí síť válce	- válec, síť válce - povrch a objem válce	**OSV**: ŘPRD **OSV**: K
přesahy		

LINEÁRNÍ ROVNICE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** - vyjmenuje ekvivalentní úpravy rovnic - řeší lineární rovnice • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** - řeší slovní úlohy pomocí rovnic	- prohloubení výrazů - řešení lineární rovnice s jednou neznámou - slovní úlohy	**EV**: ŽP
přesahy **Ch** (8. ročník): sloučeniny **Ch** (8. ročník): soli		

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** - popíše kruh, kružnici, rovnoběžnou přímku, osu, osu úhlu, Thaletovu kružnici jako množinu daných vlastností	- množiny všech bodů dané vlastnosti v rovině (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice) - konstrukce trojúhelníků - konstrukce čtyřúhelníků	**OSV**: ŘPRD **OSV**: Ko

- využívá tyto vlastnosti k řešení konstrukčních úloh - sestrojí trojúhelník a čtyřúhelník v jednoduchých případech		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

SOUSTAVY ROVNIC		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** - řeší soustavy 2 rovnic	- řešení soustavy 2 lineárních rovnic se 2 neznámými - slovní úlohy	

- řeší slovní úlohy pomocí soustavy 2 rovnic		
přesahy		

JEHLAN		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - popíše jehlan • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** - počítá objem a povrch jehlanu • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** - načrtne a sestrojí síť jehlanu • **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** - načrtne jehlan	- jehlan, síť - povrch a objem jehlanu	**OSV**: K, KaK
přesahy		

ROTAČNÍ KUŽEL		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - popíše kužel • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** - počítá povrch a objem kužele • **načrtne a sestrojí sítě základních těles** - načrtne kužel a jeho síť • **načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině** - načrtne kužel	- kužel, síť - povrch a objem kužele	
přesahy		

KOULE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti** - popíše kouli • **odhaduje a vypočítá objem a povrch těles** - počítá povrch a objem koule	- povrch a objem koule	
přesahy		

FUNKCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti** - pozná funkci z jejího grafu • **vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem** - určí definiční obor funkce, obor hodnot a hodnotu funkce přiřazenou číslu z definičního oboru - sestrojí graf funkce - sestaví rovnici funkce • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** - rozlišuje rostoucí a klesající funkci - pozná lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost, ryze kvadratickou funkci	- funkce, lineární funkce - typy funkcí - vlastnosti funkcí	**OSV**: Ko
přesahy **F** (9. ročník): světelné jevy **F** (9. ročník): elektromagnetické děje		

PODOBNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků** - vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků - používá tyto věty k řešení praktických úkolů	- podobnost geometrických útvarů - podobnost trojúhelníků - užití podobnosti	**OSV**: RSP
přesahy		

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** - vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, rovnicí • **porovnává soubory dat** - sestaví diagram	- statistická šetření (příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti) - nákresy - schémata - diagramy - grafy - tabulky - četnost znaku - aritmetický průměr	
přesahy		

ZÁKLADY FINANČNÍ MATEMATIKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** - vypočítá úrok, dluh, úrokovou míru - používá jednoduché i složené úročení	- pojmy finanční matematiky - jednoduché úrokování (opakování 7. roč.) - složené úrokování	**EV**: ŽP
přesahy		

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **užívá logickou úvahu a kombinačních úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy • **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** - kombinuje poznatky a dovednosti z různých oblastí a tematických celků	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční úlohy (slovní úlohy, geometrické úlohy)	**OSV**: ŘPRD
přesahy		

5.3 INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Charakteristika vzdělávacího oboru

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem. Vzdělávací obor Informatika je realizován ve 4. až 9. ročníku po jedné hodině týdně.

Obsahové vymezení

Vzdělávání v předmětu Informatika je realizováno ve čtyřech oblastech:
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ – žáci získávají z dat informace, seznamují se s různými možnostmi kódování, vymezí problém a určí, jaké informace potřebuje k řešení, navrhne model řešení
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ – žáci porozumí algoritmu, navrhují řešení určitých situací, sestaví program v blokově orientovaném programovacím prostředí, nalezne chybu a opraví kód
INFORMAČNÍ SYSTÉMY – umí vysvětlit účel informačních systémů, pracuje s tabulkami a seznamy, nastavuje a upravuje jejich pravidla
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE – žáci rozeznají účel digitálních zařízení, pracují s počítačovou sítí, využívají sdílené prostředí, bezpečně pracují s digitálními zařízeními

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě nebo v počítačové učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. Žáci využívají dostupná digitální zařízení (tablety, chytré telefony, stolní počítače, roboty). Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů
- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní
- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální
- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské
- žáci jsou seznamování s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální
- podněcujeme žáky k používání běžných digitálních zařízení a aplikací při výuce i v životě
- zadáváme úkoly, při kterých žáci využívají digitálních technologií k usnadnění a zkvalitnění své práce
- vedeme žáky k zodpovědné práci s daty a informacemi a podporujeme je v chápání významu digitálních technologií

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:
- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Tvorba mediálního sdělení
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Hodnoty, postoje, praktická etika

4. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE • **najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu** - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky • **dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi** - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením **DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** • **najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu** - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • **propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí** - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • **dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi**	**OVLÁDÁNÍ DIGITÁLNÍHO ZAŘÍZENÍ** Digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků - kreslení čar, vybarvování Práce s textem - psaní slov na klávesnici - editace textu Práce se souborem - ukládání práce do souboru - otevírání souborů a jejich úprava Přehrávání zvuku Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele **PRÁCE VE SDÍLENÉM PROSTŘEDÍ** - využití digitálních technologií v různých oborech - počítačová data, práce se soubory - propojení technologií, internet - úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Ochrana osobních údajů - uživatelské jméno a heslo Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)	

- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - pomocí programu ovládá senzor - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor • **popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky řešení** - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu • **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy** - používá opakování, události ke spouštění programu • **ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu** **DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** • **popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji** - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text	**ZÁKLADY ROBOTIKY** Práce s robotem - sestavení programu a oživení robota - ovládání světelného výstupu - ovládání motoru Programování - opakování příkazů - ovládání klávesnicí – události - ovládání pomocí senzoru - kontrola chyb, optimalizace programu **ÚVOD DO KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ** Kódování - piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra Kódování obrázku - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce	

- zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • **vyčte informace z daného modelu** - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček		
přesahy: **VV** (4. ročník): kresba **ČJ** (4. ročník): komunikační a slohová výchova, jazyková výchova		

5. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • **uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat** - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný • **pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data** - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	**ÚVOD DO PRÁCE S DATY** - data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – příkazy, opakující se vzory** - příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - pohyb a razítkování	

• **popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky řešení** - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro obdobný problém • **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy** - vytvoří a použije nový blok - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • **ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu** - upraví program pro obdobný problém **INFORMAČNÍ SYSTÉMY** • **v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi** - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy • **popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky řešení** - v programu najde a opraví chyby • **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy** - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	- ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur **ÚVOD DO INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ** - systém, struktura, prvky, vztahy **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – vlastní bloky, náhoda** - kreslení čar - pevný počet opakování - ladění, hledání chyb - vlastní bloky a jejich vytváření - změna vlastností postavy pomocí příkazu - náhodné hodnoty - čtení programů - programovací projekt	

- rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • **ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu** - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů **DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** • **popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji** - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy • **vyčte informace z daného modelu** - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů** - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • **popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky řešení** - v programu najde a opraví chyby • **v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy** - používá události ke spuštění činnosti postav	**ÚVOD DO MODELOVÁNÍPOMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT** - graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model **ZÁKLADY PROGRAMOVÁNÍ – postavy a události** - ovládání pohybu postav - násobné postavy a souběžné reakce - modifikace programu - animace střídáním obrázků - spouštění pomocí událostí - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - programovací projekt	

• **ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu** - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - ovládá více postav pomocí zpráv		
přesahy: **VV** (5. ročník): kresba **ČJ** (5. ročník): komunikační a slohová výchova, jazyková výchova		

6. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ • **navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu** - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	**KÓDOVÁNÍ A ŠIFROVÁNÍ DAT A INFORMACÍ** - přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY • **získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat** - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	**PRÁCE S DATY** - data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat	

- odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů • **sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu** **INFORMAČNÍ SYSTÉMY** • **vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů** - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen** - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému** - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné**	- porovnávání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty **INFORMAČNÍ SYSTÉMY** - školní informační systém, uživatelé činnosti, práva, databázové relace **PROGRAMOVÁNÍ – opakování a vlastní bloky** - vytvoření programu - opakování - podprogramy	

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby		
M (6. ročník): desetinné číslo, práce s kalkulátorem **VV** (6. ročník): kresba	přesahy:	

7. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • **po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen** - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému** - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**PROGRAMOVÁNÍ – podmínky, postavy a události** - opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi **PROGRAMOVÁNÍ – větvení, parametry a proměnné** - větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné	

• **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby **DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ** • **vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní** - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností • **zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji** - zkontroluje kvalitu a správnost modelu **DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** • **ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos** - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - spravuje sdílení souboru - pomocí modelu znázorní cestu emailové zprávy	**MODELOVÁNÍ POMOCÍ GRAFŮ A SCHÉMAT** - standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnost - kontrola modelu **POČÍTAČE** - datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - správa souborů, struktura složek - instalace aplikací, aktualizace - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - princip emailu - přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa	

• **vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky** - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojená do školní sítě • **poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače** - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy • **dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení** - porovná různé metody zabezpečení účtů	- postup při řešení problému s digitálním zařízením (například nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení/dialogová okna)	

přesahy:
M (6. ročník): desetinné číslo, práce s kalkulátorem **VV** (6. ročník): kresba

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • **rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení** - podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota - ovládá výstupní zařízení a senzory robota • **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému** - upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol • **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** - vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost - vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	**PROGRAMOVÁNÍ ROBOTICKÉ STAVEBNICE** - sestavení a oživení robota - sestavení programu s opakováním, s rozhodováním - používání výstupních zařízení robota (motory, display, zvuk) - používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) - čtení programu - projekt Můj robot	**MV:** TMS **ENV:** LAPŽP **OSV:** HPPE

• **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** - přečte program pro robota a najde v něm případné chyby **ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ** • **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá - vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit • **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** **INFORMAČNÍ SYSTÉMY** • **vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat** - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky	**PROGRAMOVÁNÍ HARDWAROVÉ DESKY** - sestavení programu a oživení Micro:bitu - ovládání LED displeje - tlačítka a senzory náklonu - připojení sluchátek, tvorba hudby - orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru - propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově - připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu **HROMADNÉ ZPRACOVÁNÍ DAT** - relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do databázové tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce - zpracování výstupů z velkých souborů dat	

- používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam • **nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat** - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		
přesahy: **ČJ** (9. ročník): stavba textu **VV** (9. ročník): grafit		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

INFORMATIKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ • **rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení** - řeší problémy sestavením algoritmu - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • **vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému**	**PROGRAMOVACÍ PROJEKTY** - programovací projekt a plán jeho realizace - popsání problému - testování, odladění, odstranění chyb - pohyb v souřadnicích - ovládání myší, posílání zpráv - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - nástroje zvuku, úpravy seznamu - import a editace kostýmů, podmínky	**MV:** TMS **ENV:** LAPŽP **OSV:** HPPE

- vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • **v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné** - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • **ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu** - diskutuje různé programy pro řešení problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně **DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** • **popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě** - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým zařízením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	- návrh postupu, klonování - animace kostýmů postav, události - analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - výrazy s proměnnou - tvorba hry s ovládáním, více seznamů - tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy **DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** **Hardware a software** - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souboru - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa	

- popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • **ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos** • **vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky** - na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • **poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače** • **dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení** - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu **ZÁVĚREČNÉ PROJEKTY**	- struktura a principy internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. email, eshop, streamování) **Bezpečnost** - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** - digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
přesahy: **ČJ** (9. ročník): stavba textu **VV** (9. ročník): grafit		

5. 4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vzdělávacího oboru Prvouka, ve 4. – 5. ročníku je realizována prostřednictvím vzdělávacích oborů Vlastivěda a Přírodověda.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi**,** vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat**,** přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe**,** svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5. 4. 1. Prvouka

I. stupeň

Vzdělávací obor Prvouka je vyučován v 1. – 2. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Prvouka je kompletně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Žáci poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a složitějšími ději. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, na externích pracovištích. Žáci využívají různé texty, obrazové materiály, mapy, plány, vlastní pozorování. Výuka probíhá frontálně, skupinově, jako samostatná práce, formou projektů apod.

Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k získávání poznatků z různých zdrojů
- učitel vede žáka k třídění informací, užívání správných termínů a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší problémové situace
- volí různé postupy
- ověřuje si správnost řešení
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje své myšlenky ústně i písemně, v diskusi hájí svůj názor
- žák je schopen naslouchat, rozumí různým typům sdělení, využívá různé informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- žák pracuje ve skupině, respektuje daná pravidla
- žáci si vzájemně pomáhají
- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet pravidla práce

Kompetence občanské

- žáci si vzájemně pomáhají
- poznávají základní ekologické situace
- seznamují se s právy a povinnostmi dítěte

Kompetence pracovní

- dodržují pravidla bezpečnosti práce
- učitel vede žáka k ochraně životního prostředí i společenských hodnot

Kompetence digitální
*klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování

-

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:
• MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

  - Kulturní diference
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání
- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Základní podmínky života
  - Vztah člověka k prostředí

1. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

PRVOUKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
MÍSTO, KDE ŽIJEME • **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** - zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitelky školy - rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole - orientuje se v prostředí školy - zná cestu do školy a zpět, rozpozná kritická místa - dodržuje pravidla bezpečné chůze po silnici a chodníku - přechází silnici na bezpečném místě - orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina • **podílí se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel** (EtV) **LIDÉ KOLEM NÁS** • **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům** - rozlišuje vztahy v rodině: rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc - vypráví o životě v rodině na základě vlastních zkušeností	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - škola, prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole - komunikace při vytvářen výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	**OSV:** RSP **DVO**: EtV

- vnímá role v rodině, vztahy mezi jednotlivými členy - uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě) - podílí se na vytváření pravidel soužití • **osvojí si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (EtV)** - vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů - dokáže si připravit pomůcky dle pokynů učitele - rozlišuje nežádoucí formy chování - začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti), tyto rozdíly se snaží respektovat • **osvojí si základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (EtV)** **LIDÉ A ČAS** • **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** - orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra) - sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti a práva - vyjmenuje dny v týdnu - orientuje se v souvislostech: dnes pondělí, včera neděle • **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské**	- rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině - oslavy a zvyky v rodině - soužití lidí – komunikace v rodině, projevy lásky a citu, pomoc slabým - škola – pravidla soužití, vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování - chování lidí – pravidla společenského styku (pozdrav, poděkování) -rizikové situace, rizikové chování, riziková místa - právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy - povinnosti – v rodině, ve škole - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – prosba, otázka, pozdrav, poděkování, omluva - základní prvky neverbální komunikace v mezilidských vztazích – seznámení se s možností neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky - nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	**DVO**: EtV **DVO**: EtV **DVO**: EtV

společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příklad porovnává minulost a současnost - rozlišuje povinnost a volný čas - popíše činnosti ve volném čase - vypráví o vánočních a velikonočních zvycích **ROZMANITOST PŘÍRODY** • **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** - vyjmenuje roční období - přiřadí k ročním obdobím základní proměny v přírodě a hry dětí • **roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklad výskytu organismů ve známé lokalitě** - seznamuje se s listnatými, jehličnatými a ovocnými stromy - podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu - uvědomuje si jejich význam pro člověka - zná domácí i volně žijící zvířata - pojmenuje mláďata domácích zvířat • **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů** - provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** • **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** - pojmenuje základní části lidského těla	- orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, roční období, měsíce - rostliny a živočichové – ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, ochrana rostlin a živočichů - jednoduché pokusy a pozorování - lidské tělo, životní potřeby	

- uplatňuje správný pitný režim - dodržuje správné hygienické návyky: mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby - rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci: angína, nachlazení, rýma - dokáže se správně zachovat při drobném poranění: přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření - dodržuje zásady správného chování u lékaře	- péče o zdraví –drobná poranění a úrazy, první pomoc - chování ve škole a při sportu	
• **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných** - seznámí se zásadami bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování - snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času - zná nebezpečná místa na cestě do školy i ze školy - pozná přechod pro chodce, světelnou signalizaci - dodržuje zásady bezpečné chůze po chodníku a po silnici - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa	- krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	
• **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek** - ví, jak se zachovat při setkání s neznámými osobami	- osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání) - čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	

- upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu - vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158		
přesahy **HV** (1. ročník): hymna České republiky **TV** (1. ročník): hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **M** (1. ročník): orientace v čase		

2. ROČNÍK (DOTACE: 1+1 (POVINNÝ))

PRVOUKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
MÍSTO, KDE ŽIJEME • **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** - popíše svoji cestu do školy - rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor - rozpozná běžné dopravní prostředky včetně hromadných - ví, kde je zastávka autobusu a jak se na ní chovat **LIDÉ KOLEM NÁS** • **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem**	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka - panelový dům, rodinný dům, byt, vesnice, město - obec – úřady a služby - bezpečná cesta do školy	**DVO:** DV

spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - zná role rodinných příslušníků - orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc...) - hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí) - vyjmenuje povolání členů rodiny - zná běžné domácí práce - nejen barva vlasů liší lidi navzájem - uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků - uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyce - vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností - vypráví o svých koníčcích a zálibách	- mezigenerační vztahy - jak se seznamujeme, na co musíme být opatrní - dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti - práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava - využití volného času, cestování, sport, kultura, hry - podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí - rizikové situace, rizikové chování	
• **zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky (EtV)**	- elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, zní, služba, přátelství - komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	**DVO**: EtV
LIDÉ A ČAS • **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** - rozlišuje jednotlivé části dne - určuje půlhodiny, čtvrthodiny - vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity - vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim různé mezníky (začátek a konec roku, pololetí)	- orientace v čase – minulost a současnost, pojmy: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří - roční období, kalendář - měření času - denní režim	

- přiřadí členy rodiny k časovým pojmům **ROZMANITOST PŘÍRODY** • **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** - pozoruje přírodu v ročních obdobích - pozoruje změny na živočiších (zimní a letní srst) - pozná ptáky stěhovavé a stálé - rozlišuje stromy opadavé a neopadavé - dokáže jednoduše definovat pojmy (savec, pták, hmyz) • **roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklad výskytu organismů ve známé lokalitě** - zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny - rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová - rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule - zná stavbu těla rostlin-kořen, stonek, list, květ, plod - přiřadí k ovocnému stromu ovoce - chápe význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka - ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu - ví, čím jsou užitečné včely - seznamuje se s pokojovými rostlinami – okrasné a užitkové, kvetoucí a nekvetoucí - jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu) - zná zvířata, která můžeme chovat v bytě	- proměny přírody – živočichové ve volné přírodě, srst, přezimování - ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě - zelenina a ovoce – jejich druhy a význam pro člověka - zemědělské plodiny - pokojové rostliny - domácí mazlíčci - péče o zvířata v zajetí – podmínky života - ekosystémy – pole, louka, les, rybník, řeka - ochrana životního prostředí (les, voda) - semeno, rostlina - teplota vody, teplota vzduchu	

- popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme - pozoruje kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny) - pozoruje hmyz, vyskytující se na louce - vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam - rozlišuje práce na poli - ví, co dává les člověku - pozná stromy jehličnaté a listnaté - ví, jak se v lese chováme a jak ho chráníme - seznamuje se s ptáky a zvířaty v lese - vyjmenuje ryby, žijící v rybníku nebo v řece - poznává další živočichy žijící u vody a ve vodě - vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek • **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů** - pozoruje růst rostlin ze semene (hrách) - jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě - pozoruje vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období • **využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (EtV)** **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** • **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** - popíše své hygienické návyky během dne - rozeznává a používá mycí prostředky	- vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů - lidské tělo, hygiena a čistota, pořádek a čistota, péče o zdraví	**DVO**: EtV

- vysvětlí, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě - rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny - vyjmenuje pět smyslů a ví, jak je chráníme • **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných** - vysvětlí, co je úraz - dokáže přivolat pomoc - respektuje pravidla chování a tím předchází případným úrazům - vyjmenuje některé dětské nemoci - - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - dodržuje pravidla silničního provozu – chodec - snaží se předvídat nebezpečí na silnicích a na chodníku i při hrách - chová se slušně a bezpečně v hromadné dopravě - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa	- osobní bezpečí, krizové situace-vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - bezpečné chování v silničním provozu, hromadná doprava - důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 - pravidla chování, předcházení úrazům, dětské nemoci	**DVO**: EtV

- uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce • **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek** - komunikuje s cizími lidmi, ale obezřetně - požádá o pomoc svého kamaráda, dospělou osobu - vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím - ví, kdy použít čísla tísňového volání – 112, 150, 155 a 158 • **vyjadřuje city v jednoduchých** • **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech** - naslouchá a respektuje pokyny dospělých - zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů	- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), integrovaný záchranný systém	
přesahy **ČJ** (2. ročník): pravidla správného chování **TV** (2. ročník): hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech **M** (2. ročník): orientace v čase		

3. ROČNÍK (DOTACE: 2 + 1 (POVINNÝ))

PRVOUKA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
MÍSTO, KDE ŽIJEME • **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí** (dopravní výchova)	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka, bezpečná cesta do školy - obec – minulost a současnost obce, rozdílky mezi městem a vesnicí	**EV**: ZPŽ, VČP

- řekne, kde se narodil, kde prožil dětství - napíše celou svoji adresu - pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení - nakreslí jednoduchý plánek svého bytu - popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy - do plánu vyznačí i polohu významných budov - řekne a zakreslí nebezpečná místa - vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy • **začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obce (městě)** - vypráví zajímavosti z historie obce - vyjmenuje historické památky obce - mapuje okolí školy a bydliště - nakreslí jednoduchý orientační plánek - orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty - udá nejbližší okolní obce, vyhledává je na mapě - pracuje s regionální mapou • **rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost** - ví, jak je využita krajina v okolí obce - uvědomuje si estetické hodnoty přírody **LIDÉ KOLEM NÁS** • **rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,**	- mapa – plán obce a blízkého okolí, značky na mapě - příroda v okolí obce, zástavba v obci - obec – dopravní síť, Evropa a svět – cestování (dopravní výchova) - rodina – příbuzenské vztahy, oslavy a tradice - role v rodině – pravidla chování a soužití v rodině - povolání, práce, řemesla	

projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině (matčina, otcova strana) - hovoří o pravidlech chování v rodině - vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina - naslouchá různým názorům spolužáků - vychází vstříc přiměřeným požadavkům - dá najevo svůj souhlas a nesouhlas • **reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (EtV)** • **odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností** - jednoduše popíše povolání svých rodičů - vyvozuje potřebu i význam povolání **LIDÉ A ČAS** • **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti** - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti - vyhledává datum svého narození i blízké rodiny - popíše různá měřidla času - vyhledává informace o dávných dobách • **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije** - pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost	- relaxace, volný čas - třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností - spolužáci s různým zdravotním postižením - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce - iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu - orientace v čase - jak žili lidé dříve, regionální báje a pověsti - významné osobnosti současnosti i minulosti - Vánoce, Velikonoce - život v naší obci - život dříve a dnes	**DVO**: EtV

- interpretuje báje a pověsti spojené s místním okolím • **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost** - rozlišuje povinnost a volný čas, popíše činnosti ve volném čase - vypráví o vánočních a velikonočních zvycích **ROZMANITOST PŘÍRODY** • **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích** - na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se nachází voda - vyjmenuje základní podmínky života na Zemi - chápe, jaký význam má Slunce - pozoruje délku a intenzitu světla v ročních obdobích - uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku - uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu… - rozlišuje správné a špatné chování v přírodě • **roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklad výskytu organismů ve známé lokalitě** - rozlišuje užitkové přírodniny - jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou - ví, z čeho se získává: dřevo, vlna, mléko a kůže - vysvětlí rozdíl mezi živou a neživou přírodou - pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin	- podmínky života na Zemi – neživá příroda, voda, teplo, světlo, teplota, vzduch, Slunce a Země - čistota a ochrana životního prostředí - živá a neživá příroda, výživa rostlin, chráněné rostliny a živočichové - kvetoucí a nekvetoucí rostliny, dřeviny – stromy a keře, byliny, houby - pracovní nástroje a jejich užívání - veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota - stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka	

- popíše rozdíl mezi dřevnatými a dužnatými rostlinami, houbami a rostlinami, kvetoucími a nekvetoucími rostlinami • **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů** - pozoruje měnění skupenství vody - pozoruje koloběh vody v přírodě - uvědomuje si, že voda je důležitá součást života - provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota - k měření používá správné nástroje - provádí zápisy **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** • **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví** - vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců - vnímá rozdíly mezi pohlavím - respektuje odlišné pohlaví - uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí - snaží se dodržovat zásady zdravého způsobu života - řekne, jaké potraviny by měla obsahovat zdravá výživa - vyjmenuje některé návykové látky – alkohol, tabák, léky - rozlišuje smyslová ústrojí a některé vnitřní orgány	- lidské tělo - zdravý životní styl, pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu - návykové látky	

• **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (dodržuje zásady bezpečného chování)** - rozlišuje mezi nemocí a úrazem - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit - vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany **(**jednání, organizace, ochranné pomůcky) - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany - respektuje pravidla silničního provozu - používá hromadné dopravní prostředky a ví, jak se správně chovat - správně se chová v silničním provozu jako chodec - připravuje se na roli cyklisty - jako cyklista používá správné ochranné prostředky - vyjmenuje povinnou výbavu kola - prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá	- prevence nemoci a úrazu, pravidla při hrách, první pomoc při drobných poraněních - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí - komunikace s neznámým jedincem, instituce a organizace poskytující pomoc - pravidla silničního provozu – hromadné dopravní prostředky, jsem chodec, budu cyklista (bezpečnostní prvky) - dopravní značky	

- charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje • **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek** - upozorní na podezřelé chování neznámého jedince - odmítne nepříjemnou komunikaci - seznámí se, kam se má obrátit o pomoc či radu - v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky - dokáže použít krizovou linku a nezneužívá ji • **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech** - respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech - zachovává chladnou hlavu při cvičeních a vyhlášení cvičného poplachu	- čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - integrovaný záchranný systém - požáry, cvičný poplach (evakuace při požáru)	
přesahy **TV** (3. ročník): hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, výchova cyklisty-pohyb pro zdraví **M** (3. ročník): orientace v čase		

5. 4. 2. Vlastivěda

I. stupeň

Vzdělávací obor Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Žáci poznávají své nejbližší okolí, učí se chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti, seznamují se postupně se vzdálenějšími jevy a ději. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Seznamují se s pravidly chování, se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost i svět (globální problémy). Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjí, získávají informace o svém okolí, o historii ČR i v kontextu Evropy. Podstatou je probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, na externích pracovištích. Žáci využívají různé texty, obrazové materiály, mapy, plány, vlastní pozorování. Výuka probíhá frontálně, skupinově, jako samostatná práce, formou projektů apod.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří tematických celků :

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáka k získávání poznatků z různých zdrojů
- učitel vede žáka k třídění informací, užívání správných termínů a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší problémové situace
- volí různé postupy
- ověřuje si správnost řešení
- uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje své myšlenky ústně i písemně, v diskusi hájí svůj názor
- je schopen naslouchat, rozumí různým typům sdělení, využívá různé informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- žák pracuje ve skupině, respektuje daná pravidla
- žáci si vzájemně pomáhají

- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet pravidla práce

Kompetence občanské

- žáci si vzájemně pomáhají
- žák poznává základní ekologické situace
- seznamuje se s právy a povinnostmi dítěte

Kompetence pracovní

- žák dodržuje pravidla bezpečnosti práce
- učitel vede žáka k ochraně životního prostředí i společenských hodnot

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

- VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA:

- Občanská společnost a škola

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- Ekosystémy

- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Evropa a svět nás zajímá

4. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VLASTIVĚDA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
MÍSTO, KDE ŽIJEME • **určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu** - orientuje se v obci, vyjmenuje významné budovy včetně historických - na mapě regionu a ČR vyhledá místo bydliště - popíše krajinu, kde žije, podle mapy i zkušenosti • **určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě** - určí světové strany ve třídě, v přírodě, na plánu, na mapě - ukáže hlavní a vedlejší světové strany, dovede je použít při orientaci na mapě • **rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy** - objasní měřítko mapy, význam barev, používá legendu mapy - podle mapy popíše zjednodušeně přírodní podmínky • **vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam** - vyhledává informace o regionu a o ČR - popíše povrch, vodní toky a nádrže, podnebí - uvede místa významná historií, průmyslem, nerostným bohatstvím apod.	*Orientace v krajině a na mapě:* - poloha obce v krajině - místní oblast, region - světové strany na mapě - orientace v přírodě - globus, mapy, plány - orientace na mapě (nadmořská výška, měřítko mapy, značky) - využití map - počasí a podnebí - významná města ČR *Naše vlast – ČR:* - povrch ČR (pohoří, vrchoviny, nížiny) - vodstvo ČR (řeky, přítoky, jezera, rybníky, přehradní nádrže) - půda, rostlinstvo a živočišstvo ČR (zemědělství, přírodní podmínky) - cestovní ruch a rekreace v ČR	

- uvědomuje si působení lidí na krajinu a životní prostředí • **porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích** - vypráví o návštěvě významných míst, čím jsou zajímavá - vypráví o Praze, její historii, památkách, kulturním a politickém centru, popíše některá místa (ZOO, náměstí, stavby, divadla…) - hovoří o cestě do ciziny, uvede sousední státy • **rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam** - seznámí se se základními pojmy, vztahujícími se k hospodářskému, politickému a kulturnímu životu - zná prezidenta republiky, vyjmenuje státní symboly **LIDÉ KOLEM NÁS** • **vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)** - popisuje vztahy mezi lidmi ve škole, v rodině, na veřejnosti - hodnotí dodržování pravidel soužití • **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou** - seznámí se se základními lidskými právy a právy dítěte, pozná jejich porušování - ví, kam se obrátit v případě jejich porušování • **orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech**	- kraje České republiky, náš region - působení lidí na krajinu a životní prostředí - Praha a její okolí – poloha, vznik a rozvoj města, historické památky, současnost města, kultura a vzdělanost, doprava - sousední státy, státní hranice - naše vlast – státní správa a samospráva, státní symboly - základy státního zřízení a politického systému ČR (parlament, zákony, demokratická práva občanů, prezident, vláda) - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - role členů rodiny - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - základní lidská práva - práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy	**VDO:** OSŠ

chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz	
LIDÉ A ČAS • **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy** - vypráví o dějinách naší země od pravěku do 18. století - reprodukuje některé nejstarší pověsti - rozliší jednotlivé slohy podle znaků (popř. stavebních památek) - užívá časovou přímku • **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik** - popisuje způsob života našich předků - porovnává předměty užívané dříve a dnes - vybaví si některé historické stavby, dopravní prostředky, zbraně, předměty denní potřeby používané v minulosti • **využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti** - získává informace z různých dostupných zdrojů (četba, televize, internet, muzeum, návštěva památek…)	*Dějiny jako časový sled událostí:* - české země v pravěku - Velkomoravská říše, Konstantin a Metoděj - Staré pověsti české - na úsvitu českých dějin - Přemyslovci - Lucemburkové (Karel IV.) - husitské války - Jiří z Poděbrad - Jagellonci - počátky vlády Habsburků - České země po bitvě na Bílé hoře - J. A. Komenský *Současnost a minulost v našem životě:* - proměny způsobu života, bydlení - předměty denní potřeby - státní svátky a významné dny *Báje, mýty, pověsti:* - Minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	**EV:** E

přesahy
M (4. ročník): letopočty **PŘ** (4. ročník): ekologie

5. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VLASTIVĚDA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
MÍSTO, KDE ŽIJEME • **určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě** - znalosti světových stran využívá v učivu o Evropě a Zemi • **rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy** - používá různé plány, náčrty, mapy a glóbus - orientuje se na mapě Evropy - vyhledá severní a jižní pól, světadíly, oceány, nížiny a horstva • **vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam** – seznámí se s podnebnými pásmy - popíše povrch, vodstvo, hlavní města evropských států - porovnává přírodní podmínky a život ve státech Evropy • **a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích**	*ČR jako součást Evropy:* - orientace na mapě ČR, Evropy - planeta Země – světové strany, rovník, pevnina a oceány, kontinenty - Evropa - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky - planeta Země – náčrty, plány a mapy, globus - Evropa – poloha na Zemi *Evropa – jeden ze světadílů:* - nížiny a hory v Evropě – Východoevropská rovina, Ural, Karpaty, Skandinávské pohoří, Pyreneje, Apeniny, Alpy - podnebí – polární, mírný, subtropický pás, oceánské a vnitrozemské podnebí, nadmořská výška - vodstvo v Evropě – oceány a moře (Atlantický a Severní ledový oceán, Středozemní, Černé a Baltské moře), řeky (Volha, Labe, Dunaj, jejich povodí, ústí) - rostlinstvo a živočišstvo v Evropě - evropské státy a jejich hlavní města - střední Evropa (Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko) - severní Evropa (Dánsko, Finsko, Švédsko, Norsko, Island)	**VMEGS:**ES

- vypráví o své cestě do ciziny, popíše místo, které navštívil - hovoří o způsobu života a zvycích země, kterou navštívil, porovnává • **rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam** - získává hlavní informace o EU **LIDÉ KOLEM NÁS** • **vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)** (dopravní výchova) - uvědomuje si podobnosti a rozdíly lidí různých zemí (způsob života, jazyk…) • **rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou** - prohlubuje své vědomosti o státním zřízení, zákonech, právech a povinnostech občanů • **orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy** - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi - sestaví jednoduchý osobní rozpočet - objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje - na příkladech objasní rizika půjčování peněz - uvede příklady základních příjmů a výdajů	- západní Evropa (Velká Británie, Irsko, Francie, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko) - jižní, jihovýchodní, východní Evropa - cestování - Evropská unie - demokratické principy - podobnost a rozdíly obyvatel ve státech Evropy - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování (dopravní výchova) - skupinová práce, projekty - demokratický stát, rovnoprávnost, práva a povinnosti občanů - používání peněz, směna při cestě do zahraničí - právo a spravedlnost - vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky - globální problémy přírodního prostředí - významné sociální problémy	

domácnosti - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží **LIDÉ A ČAS** • **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy** - vypráví o dějinách na našem území od 18. století do současnosti - vyjmenuje některé historické osobnosti a jejich místo - popisuje některé vynálezy - popisuje na přiměřené úrovni průběh 2. svět. války - hovoří o změnách ve společnosti po ukončení 2. svět. války	*Dějiny jako časový sled událostí:* - císařovna Marie Terezie a osvícený panovník Josef II., zrušení nevolnictví, reformy, barokní sloh - České země součástí Rakouska-Uherska, národní obrození - Národní divadlo, osobnosti kultury, B. Smetana - vynálezy 19. stol. – parní stroj, lodní šroub, bleskosvod, el. energie, oblouková lampa - vznik I. svět. války, zapojení mnoha států, rozpad Rakouska-Uherska - vznik ČSR, první republika a její součásti (české země, Slovensko, Podkarpatská Rus) - první prezident T. G. Masaryk - pojem demokratický stát, demokratické volby, rovnoprávnost - II. svět. válka – napadení Čech a Moravy 1939, Protektorát Čechy a Morava, porážka Německa 1945 - Obnovení Československa, znárodňování, totalitní vláda komunistické strany, ztráta lidských svobod - návrat k demokracii, sametová revoluce - prezidenti (Václav Havel, Václav Klaus, Miloš Zeman) - 1993 vznik České republiky	**DVO:** FEG
• **využívá archiv, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;** - zpracovává informace z různých zdrojů - vysvětlí, proč máme chránit historické i přírodní památky	- vyhledávání a použití informací *Současnost a minulost v našem životě:* - život v 18. a 19. století - regionální památky, památky v obci, péče o ně - prohlídka Olomouce - konec II. svět. války v regionu *Státní svátky a významné dny:*	

	- 28. říjen 1918 vznik samostatného Československa - 8. květen 1945 konec 2. svět. války - 17. listopad 1989 sametová revoluce - 1. leden 1993 vznik ČR	
přesahy **HV** (5. ročník): národní obrození **M** (5. ročník): letopočty, porovnávání počtu obyvatel měst **PŘ** (5. ročník): ochrana životního prostředí		

5. 4. 3. Přírodověda

I. stupeň

Vzdělávací obor Přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Žáci poznávají přírodu, využívají různé zdroje informací, hledají možnosti ochrany životního prostředí. Učí se chápat jevy a vztahy v přírodě, poznávají člověka jako živou bytost, jeho biologické a fyziologické funkce, jeho vývoj. Uvědomují si odpovědnost za své zdraví a za zdraví jiných.

Vzdělávací obsah je realizován ve dvou tematických celcích:

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, v přírodě a mimoškolních pracovištích, probíhá frontálně, skupinově, formou krátkodobých projektů, vlastního pozorování a pokusů, apod.

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

-učitel vede žáka k získávání poznatků z různých zdrojů

- učitel vede žáka k třídění informací, užívání správných termínů a symbolů

Kompetence k řešení problémů

- žák řeší problémové situace

- volí různé postupy

- ověřuje si správnost řešení

- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje své myšlenky ústně i písemně, v diskusi hájí svůj názor

- je schopen naslouchat, rozumí různým typům sdělení, využívá různé informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

- žák pracuje ve skupině, respektuje daná pravidla

- žáci si vzájemně pomáhají

- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet pravidla práce

Kompetence občanské

- žáci si vzájemně pomáhají

- žák poznává základní ekologické situace

- seznamuje se s právy a povinnostmi dítěte

Kompetence pracovní

- žák dodržuje pravidla bezpečnosti práce

- učitel vede žáka k ochraně životního prostředí i společenských hodnot

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování

- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč

- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- Ekosystémy

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

- Kulturní diference

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

- Poznávání lidí

4. ROČNÍK (DOTACE: 1+1 (POVINNÝ))

PŘÍRODOVĚDA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
ROZMANITOST PŘÍRODY • **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka** - vysvětlí u rostlin, živočichů a hub (včetně příkladů) způsob výživy, způsob rozmnožování, popíše části těla - uvede složení vzduchu a jeho význam - chápe význam zemědělství pro člověka - popisuje změny v přírodě během roku - uvědomuje si, že ptáci a zvířata potřebují v zimě pomoc	- výživa rostlin, živočichů a hub - rozmnožování rostlin, živočichů a hub - složení vzduchu - využívání živé i neživé přírody člověkem - stavba těla živých organismů - péče o domácí zvířata - rostliny v zimě - živočichové v zimě (stěhovaví ptáci, liška obecná, srnec obecný, hraboš polní, veverka obecná, kuna lesní, bažant obecný, strakapoud velký, káně lesní)	
• **vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období** - vysvětlí délku dne a noci v průběhu roku - popíše roční období a změny, které v nich nastávají	- roční období - délka dne a noci	
• **zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí** - vyjmenuje hlavní rostliny a živočichy v přírodních společenstvech - vysvětlí základní vztahy mezi organismy v přírodních společenstvech - popíše potravní vztahy v přír. společenstvech	- les – společenstvo lesa, rostliny a houby v lesním podrostu, lesní živočichové, vztahy organismů v lese - potok a rybník – společenstvo potoka, vodní a bahenní rostliny, břehová zeleň, živočichové v potoce a okolí, rybníky – společenstvo rybníka a okolí - zahrada – ovocné stromy, zelenina, okrasné rostliny, živočichové v zahradách - pole – polní plodiny, plevele, živočichové polí, včela medonosná	

- popíše, jakým způsobem ovlivňuje člověk přír. společenstva • **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy** - používá pojmy rod, druh - popíše životní cykly jednoletých, dvouletých a vytrvalých rostlin - rozezná byliny a dřeviny, keř a strom - poznává houby, jejich způsob života, význam - seznámí se s běžnými druhy našich živočichů - zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií	- rozmanitost v přírodě – jedinec, rodové a druhové jméno - příklady rostlin, živočichů a hub (zákl. projevy života) - obilniny, traviny – stavba těla obilniny (stéblo, trs stébel, klas, obilka), kulturní rostliny - byliny: rajče jedlé – lodyha, plod, jednoletá bylina, lilek brambor divizna velkokvětá – dvouletá bylina sedmikráska chudobka – stvol, vytrvalá bylina léčivé rostliny, výživa rostlin - houby: hřib dubový – podhoubí, plodnice, třeň, klobouk muchomůrka zelená – jedovaté houby výživa hub - dřeviny: růže šípková – dřevina, keř lípa srdčitá – listnatý strom dub letní, buk lesní, bříza bradavičnatá smrk ztepilý – jehličnatý strom, šišky jedle bělokorá, borovice lesní, modřín opadavý -životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií	**EV:** E,ŽP
• **zhodnotí některé konkrétní činnost člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat** - objasní zásady ochrany přírody - uvede, jak vzniká půda, její druhy a význam - vysvětlí význam vody a vzduchu v přírodě	- půda – vznik, druhy, význam - voda, vzduch – význam v přírodě - přírodní společenstva na člověku nezávislá - přírodní společenstva závislá na člověku - ochrana přírody	**DVO**: EtV

- uvádí příklady využití živé a neživé přírody • **jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (EtV)** • **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu** - jednoduchými pokusy zjišťuje vlastnosti vody a vzduchu - změří a vyhodnocuje vlastnosti látek pomocí základních fyzikálních veličin - dostupnými prostředky zjišťuje vlastnosti hornin a nerostů **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** • **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista** - správně se rozhoduje v modelových situacích simulujících mimořádné události - dbá na bezpečnost, chrání zdraví, provede jednoduché ošetření při úrazu, přivolá pomoc - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování (dopravní výchova)	- tvořivost a základy spolupráce – tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování - provádí jednoduché pokusy - zkoumáme – vlastnosti věcí a látek - měření veličin (délka, hmotnost, objem, teplota) - neživé přírodniny, nerosty a horniny - mimořádné události – požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru, postup	

• odmítne nepříjemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě • **předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek** - seznámí se s nebezpečím návykových látek a některých závislostí - v modelových situacích procvičuje odmítání návykových látek • **rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc** - vysvětlí zásady první pomoci - v modelové situaci určí život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění - zavolá lékaře, zná telefonní čísla první pomoci, správně telefonuje	v případě ohrožení), integrovaný záchranný systém, varovný signál, zkouška sirén - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS - návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - přivolání pomoci v případě ohrožení, fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, tísňové volání - drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů	
VL (4. ročník): ochrana přírody **M** (4. ročník): měření veličin (délka, hmotnost, objem, teplota) **VV** (4. ročník): roční období	přesahy	

5. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

PŘÍRODOVĚDA		
výstupy	učivo	průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY • **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka** - popíše rozmanitost života v moři, v tropických oblastech, polárních oblastech a označí lidské aktivity, které na tyto oblasti působí - vysvětlí podmínky života mírného pásu - objasní význam vody v krajině - chápe význam ochrany přírody pro život na Zemi • **vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období** - popíše sluneční soustavu, vliv Slunce na život na Zemi. Má představu o velikosti Země - hovoří o otáčení Země kolem osy a pohybu Země kolem Slunce, které souvisí se střídáním dne a noci a ročních období - seznamuje se, co je zemská přitažlivost - uvede složení vzduchu a jeho význam pro život • **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy** - rozděluje organismy podle stavby a činnosti těla, podle způsobu života - používá rodové a druhové jméno	- rozmanitost podmínek života na Zemi - voda v krajině, moře a oceány - podnebné pásy - tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, polární oblasti, podnebí mírného pásu - zkoumání vesmíru, sluneční soustava, model Země - glóbus, velikost Země, otáčení Země, denní doby, čas, roční doby - zemská přitažlivost, Země jako magnet, magnetické a gravitační pole - vzdušný obal Země - život rostlin, živočichů, hub - třídění živočichů: -bezobratlí -obratlovci (ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) - třídění rostlin: -výtrusné	

- vyhledává informace v knihách, na internetu ap. • **zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat** - uvádí příklady výroby a využití elektrické energie - popíše, jaké přírodní zdroje člověk využívá - chápe, že přírodní zdroje jsou vyčerpatelné a obnovitelné - navrhuje řešení ochrany životního prostředí (v regionálním měřítku), uvádí příklady výroby v regionu - na příkladech uvádí , jak činnost člověka ovlivňuje živ. Prostředí - navrhuje možnost zlepšení živ. Prostředí své obce • **stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit** - v modelových situacích ohrožení bezpečí volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným - uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany - v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany • **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu** - měří sílu siloměrem	-semenné (nahosemenné, krytosemenné) - člověk a přírodní zdroje – voda, vzduch, půda, uhlí, ropa, zemní plyn - člověk a výroba – místní závody, průmysl, doprava, zdroje surovin - člověk a prostředí – vliv těžby surovin, průmyslové výroby, zemědělství - chráněná území, ochrana přírody, regionální ochrana přírody - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - člověk a technika - jednoduché stroje – páka, kladka, kolo, nakloněná rovina - síla – pokusy se siloměrem	**EV:** ŽP

- vyzkouší si, popíše jednoduché stroje, uvádí příklady využití - vysvětlí, k čemu slouží technické prostředky **ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ** • **využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života** - popíše stavbu lidského těla, vysvětlí ochrannou funkci kůže, popíše hlavní části kostry a jejich význam, ví, že svaly zajišťují pohyb, popíše smysly, smyslové orgány a jejich funkci, činnost mozku a nervů, trávicí soustavu - vysvětlí princip dýchání a způsob rozvádění látek po těle. Chápe celistvost lidského organismu • **rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození** - rozumí, že rozdílnost pohlaví je základem pro rozmnožování - popíše jednotlivé etapy života člověka - chápe splynutí pohlavních buněk jako podstatu pohlavního rozmnožování • **účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob** - chápe potřebu citlivých mezilidských vztahů a důležitost dodržování pravidel soužití lidí ve společnosti - promýšlí a sestavuje svůj denní režim - pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě	- energie – zdroje - člověk na Zemi - lidská společnost, lidská řeč, zručnost ruky, způsob práce a života lidí - lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka (kůže, kostra, svaly, smysly a nervy, význam potravy, vody a vzduchu, přijímání a využívání potravy, dýchání, rozvádění látek po těle, vylučování, celistvost lidského organismu) - etapy života člověka - oplození, vývin zárodku, plodu, narození - pohlavní orgány - zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - denní režim - soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita	**MKV:** KD

- uvede na příkladu rozdíly mezi reálnou a digitální identitou - uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu	- chování lidí – předcházení konfliktním situacím v online prostředí	
• **uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista** - správně se rozhoduje v modelových situacích simulujících mimořádné události - dbá na bezpečnost, chrání zdraví, provede jednoduché ošetření při úrazu, přivolá pomoc - uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá - v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování	- správné způsoby chování při mimořádných událostech (např. úraz, nemoc, autonehoda, požár, povodeň apod.) - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - bezpečné chování v silničním provozu - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	**DVO: EtV**
• **identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (EtV)**	- akceptace druhého – zážitek přijetí pro každého žáka, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých - elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	
• **předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek**	- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových	

- seznámí se s nebezpečím návykových látek a některých závislostí - v modelových situacích procvičuje odmítání návykových látek	látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
• **uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou** - pečuje o své zdraví – pohyb, výživa, pitný režim, hygiena… - dbá na správné držení těla	- hygiena, očkování, prevence - infekční nemoc	**OSV:** PL
• **rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc** - vysvětlí zásady první pomoci - v modelové situaci určí život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění - zavolá lékaře, zná telefonní čísla první pomoci, správně telefonuje	- nebezpečí úrazů - ošetření drobných poranění - telefonní čísla první pomoci	**DVO: EtV**
	- lidský život – rodina, škola, společnost (lidská práva, práva dítěte, demokratické principy) - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/|AIDS) - asertivní výchova – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání	
- uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní - uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit	- osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa	

• **iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně**		

přesahy

TV (5. ročník): hygiena a zdraví, bezpečnost, zásady 1. pomoci
VL (5. ročník): ochrana životního prostředí
VV (5. ročník): rozmanitost přírody

5. 5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a

právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5. 5. 1. Dějepis

Vzdělávací obor dějepis se vyučuje jako povinný v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení
Ve vzdělávání oboru Dějepis směřujeme k rozvíjení vlastního historického vědomí, k zájmu o současnost a minulosti vlastního národa i jiných kulturních společenství, k získávání orientace v historickém čase, k pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, k chápaní kulturní rozmanitosti světa, k utváření pozitivního hodnotového systému.

Organizační vymezení
Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (exkurze). Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- učitel vede k zamyšlení nad historickým vývojem
- žáci vyhledávají a třídí informace
- žáci operují s obecně užívanými termíny, znaky, symboly, uvádí věci do souvislostí
- žáci si vytvářejí komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje rozmanité aktivity - diskuse, výklad,...
- učitel zařazuje metody, při kterých sami žáci docházejí k závěrům a řešením
- učitel vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- učitel zařazuje do výuky diskusi
- učitel vede žáky k věcnému argumentování
- učitel vede žáky k práci s různými typy textů
- učitel vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky
- žáci se vyjadřují souvisle, výstižně, kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se zapojují do diskuse

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří příznivé klima třídy

- učitel dodává žákům sebedůvěru
- žáci účinné spolupracují ve skupině
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- žáci chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- učitel reflektuje při výuce společenské dění
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- učitel pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- žáci respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni se vcítit do situací ostatních lidí
- žáci odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- žáci respektují, chrání a oceňují naše tradice, kulturní i historické dědictví

Kompetence pracovní

- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- žáci využívají svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení
- učitel vede žáky k vyhledávání a kritickému posuzování informací
- učitel rozvíjí dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- žáci vytváří a upravují digitální obsah v různých formátech a sdílí ho s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Fungování a vliv médií ve společnosti
  - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Kulturní diference
  - Lidské vztahy
  - Etnický původ
  - Multikulturalita
  - Princip sociálního smíru a solidarity
- VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA:
  - Formy participace občanů v politickém životě

- Občan, občanská společnost a stát
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

6. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

ČLOVĚK V DĚJINÁCH		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků** – chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti • **uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány** – vysvětlí pojem historický pramen – zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nacházejí muzea, archivy, knihovny • **orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu** - dle diktátu zaznamená na časovou osu data	- význam zkoumání dějin - získávání informací o dějinách - historické prameny - archeologie - archiv - historický čas a prostor	
přesahy: **Z** (6.ročník) - geografická kartografie a topografie		
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu** – na obrázcích popíše postupný vývoj člověka – seznámí se se způsobem obživy a soužití lidí v pravěku – podle obrázků popíše zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	- člověk a lidská společnost v pravěku - starší a střední doba kamenná	MKV 2

• **objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost** – vyjmenuje hlavní způsoby obživy pravěkých lidí – popíše používané nástroje – chápe podmínky vzniku řemesel a obchodu	- mladší a pozdní doba kamenná - doba bronzová a železná	MKV 3 MKV 1
přesahy:		
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací** – na mapě ukáže oblast nejstarších starověkých států – vysvětlí příčinu vzniku nejstarších civilizací – popíše život v době nejstarších civilizací • **uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví** – zhodnotí kulturní přínos starověkých civilizací • **demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství** – na mapě ukáže oblast starověkého Řecka, Makedonie, Říma - popíše uspořádání antické společnosti a funkce městských států - vysvětlí vývoj a vznik křesťanství • **porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie** – na příkladu Solónovy vlády vysvětlí podstatu antické demokracie	- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz - antické Řecko, Makedonie, antický Řím - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	VDO 3 VDO 2, VDO 4

– vyjmenuje změny způsobu vlády a státního zřízení v Římě – popíše pomocí mapy rozsah římské říše – uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy		
přesahy:		

7. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vznik států** – vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů – charakterizuje uspořádání středověké společnosti – popíše vznik středověkých států • **objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech** – objasní význam cyrilometodějské mise – uvede základní informace z období počátků českého státu • **vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí**	- nový etnický obraz Evropy - utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj (byzantská říše, francká říše, slovanské státy, uherský stát) - islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - Český stát za prvních Přemyslovců	MKV 3 MKV 4 MKV 1

– popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti – vysvětlí rozdíl mezi mocí světského panovníka a papeže • **ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury** – uvede charakteristické rysy románského stavebního slohu – uvede charakteristické rysy gotického stavebního slohu – seznámí se s rozmachem českého státu v době přemyslovské a lucemburské – objasní, proč vznikala města, jakou funkci měla a kdo je zakládal	- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy - struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev - Český stát za Přemyslovců a Lucemburků - kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost -města a jejich význam	MKV 4 VDO 3
přesahy:		

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život** – vysvětlí, proč Hus kritizoval katolickou církev - charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí -popíše vládu Jiřího z Poděbrad a Jagellonců • **vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve** - vysvětlí pojmy renesance a humanismus, objasní jejich vztah k antice – rozpozná typické znaky renesanční architektury	- Jan Hus, husitské války - český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců - renesance a humanismus - reformace a protireformace	VDO 3

- vysvětlí nespokojenost společenských vrstev v 16. století – vysvětlí důvody reformace a protireformace • **popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky** – ukáže na mapě cesty významných mořeplavců • **objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie** – uvede zásadní historické události v naší zemi -zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II. -zná významné události z historie evropských států • **objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky** - stručně popíše průběh českého stavovského povstání a jednotlivé etapy třicetileté války - popíše společenské, náboženské, sociální důsledky třicetileté války pro české země	- zámořské objevy a počátky dobývání světa - český stát a evropské velmoci v 15. – 17. století - nástup Habsburků na český trůn - třicetiletá válka	MKV 1 MKV 2
přesahy: **Z** (6.ročník) - geografická kartografie a topografie		

8. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

POČÁTKY NOVÉ DOBY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek** – uvede znaky barokní architektury a příklady • **vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti** – chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický, hospodářský i kulturní vývoj u nás i ve světě – vyjmenuje významné osobnosti osvícenství – objasní pojem osvícenský absolutismus – popíše vývoj v jednotlivých státech Evropy	- barokní kultura -osvícenství -Habsburská monarchie a evropské státy po třicetileté válce -vláda Marie Terezie a Josefa II. -vznik USA	VDO 2, VDO 3

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě** - vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti – popíše průběh francouzské revoluce – zhodnotí význam francouzské revoluce - popíše průběh napoleonských válek a objasní jejich důsledky - popíše uspořádání Evropy po Vídeňském kongresu • **porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů**	- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět - České země po napoleonských válkách a jejich vývoj v rámci habsburské monarchie - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní a osvobozenecké hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa	MKV 5, VDO 2, VDO 3 MKV 2

- popíše průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích, zná jejich výsledky - zpracuje krátký referát o vybrané osobnosti národního obrození -popíše události vedoucí ke sjednocení Německa a Itálie • **vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií** – uvede, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí – zhodnotí nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy – vymezí význam kolonií	- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - vznik Rakouska Uherska -sjednocení Německa a Itálie - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - občanská válka v USA - nová asijská velmoc Japonsko -kultura 2.poloviny 19.století (umělecké směry)	VDO 3 MKV 1
přesahy: **Z** (6. ročník) - geografická kartografie a topografie		
MODERNÍ DOBA		
Výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky** – charakterizuje změny konce 19. století a počátku 20.století v oblasti politické, hospodářské a kulturní - uvede příčiny vypuknutí světové války a popíše stručně průběh – vysvětlí příčiny a důsledky revolučních událostí	- vědeckotechnická revoluce - vznik Trojspolku a Trojdohody - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - ruské revoluce	MKV 1 VDO 3, MKV 2 MV 1a

v Rusku v roce 1917 -uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	- vznik ČSR	
přesahy:		

9. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

MODERNÍ DOBA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů** - popíše změny v politickém a územním uspořádání Evropy po první světové válce - popíše politický, hospodářský, vědecký a kulturní vývoj ČSR po 1.světové válce - charakterizuje rozvoj vědy, techniky, vzdělanosti a umění v poválečném období ve světě	- politické, sociální a kulturní důsledky první světové války - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy - kultura a věda v první republice	VDO 4, VDO 2 MKV 5 MV 1e
• **charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu** – popíše okolnosti vzniku, projevy a důsledky světové hospodářské krize - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby -charakterizuje průběh hospodářské krize v ČSR, uvede její důsledky	- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech (světová hospodářská krize) - totalitní systémy – komunismus, fašismus a nacismus – důsledky pro Československo a svět - Mnichovská dohoda	MKV 5

-charakterizuje Hitlerovy představy o Československu • **na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv** – osvětlí Hitlerovy názory o „čistotě rasy“ – vysvětlí pojem konečné řešení židovské otázky, holocaust a genocida – popíše běžný život v Protektorátu Čechy a Morava - popíše příčiny, průběh a výsledky 2.světové války • **zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí** – charakterizuje vývoj Československa v letech 1945–1948 – vysvětlí problematiku odsunu sudetských Němců – charakterizuje komunistický převrat v ČSR roku 1948 a jeho důsledky	- druhá světová válka, situace v našich zemích a ve světě - domácí a zahraniční odboj -holokaust - politické, mocenské a ekonomické důsledky 2. světové války - poválečné Československo v letech 1945-1948	MKV 2 MKV 3 MV 1e
Přesahy:		

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků** -popíše politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě – vysvětlí pojem studená válka	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	VDO 4

• **vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce** – porovná vývoj východního socialistického bloku se západním blokem kapitalistických států • **posoudí postavení rozvojových zemí** – na mapě ukáže oblasti tzv. třetího světa – uvede příčiny rozpadu kolonialismu • **prokáže základní orientaci v problémech současného světa** – srovná obecné rysy kultury západního a východního bloku	- vnitřní situace v zemích východního bloku ve srovnání se západním blokem - vývoj Československa od roku 1948 do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - problémy současnosti - věda, technika, kultura a vzdělání v druhé polovině 20. století - sport a zábava	MV 1e MV 1a MV 1e
Z (6.ročník) - geografická kartografie a topografie	přesahy:	

5. 5. 2. Výchova k občanství

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor výchova k občanství se vyučuje v rámci vzdělávací oblasti Člověk a společnost jako povinný předmět 1 hodinu týdně v 6. – 9. ročníku.

Obsahové vymezení

Vede žáky především k sebepoznávání a sebeformování vlastní osobnosti, pomáhá jim poznat osobnosti jiných lidí, a tím se lépe zařadit do společenských vztahů a vazeb. Rozvíjí učivo etické výchovy. Žáci formulují své názory a postoje na základě vlastního úsudku s využitím poznatků s diskuse s druhými. Seznamuje žáky se světem financí, přispívá k rozvoji finanční gramotnosti. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturního okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Žáci se učí respektovat, kriticky hodnotit a uvědomovat si odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání a jejich důsledky. Znalosti společenského, hospodářského a politického života by žákům měly usnadnit zapojení se do jejich vlastního rodinného a občanského života.

Cílem daného vzdělávacího oboru je vést žáky k:

- vytváření pozitivního hodnotového systému
- sebepoznávání a sebehodnocení
- utváření kvalitních mezilidských vztahů
- využívání různých zdrojů informací a ke kritickému hodnocení těchto zdrojů
- úctě k vlastnímu národu a ostatním národům a etnikům
- kritickému myšlení a utváření si vlastního názoru
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- orientaci v historických, sociokulturních, etnických, politických, právních a ekonomických faktech ve vztahu ke každodennímu životu

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně, mimo školu (besedy na úřadu práce, obecním úřadu…).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
- učitel vede žáky k práci s různými zdroji informací (odborná literatura, slovníky, encyklopedie, internet,…)
- žáci pracují se získanými informacemi (třídění, dávání do souvislostí, hodnocení, kritické myšlení)

Kompetence k řešení problémů
- učitel vede žáky k vypracovávání úkolů, které je vedou ke společnému hledání řešení, k řešení problémů a problémových situací
- žáci uplatňují různé způsoby řešení

Kompetence komunikativní
- učitel vede žáky ke smysluplné komunikaci (kultivované formulování svých názorů, naslouchání jiným, diskuse, dialog, obhajoba, prezentace, …)
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální
- učitel vede žáky ke skupinové a samostatné práci
- učitel vede žáky k poznání, přijímání a respektování různé role ve skupinách
- učitel vede žáky ke vzájemné pomoci, respektu a toleranci
- učitel vede žáky k hodnocení a ocenění práce své i ostatních
- učitel vede žáky ke spoluvytváření přátelské a tvořivé atmosféry ve třídě

Kompetence občanské
- učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k dodržování morálních i právních norem
- žáci jsou vedeni k zodpovědnému rozhodování se
- žáci sledují aktuální dění u nás i ve světě

Kompetence pracovní
- učitel vede žáky k efektivnímu organizování vlastní práce
- učitel vede žáky k vzájemné radě a pomoci
- žáci používají správně pomůcky a potřeby
- učitel vede žáky k využití získaných znalostí a dovedností v běžné praxi (exkurze, besedy, vycházky…)

Kompetence digitální

- učitel vede k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- učitel klade důraz na respektování a dodržování netikety při interakci v digitálním prostředí
- učitel vede žáky k tomu, aby si chránili své osobní údaje a svá osobní data
- učitel podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí
- žáci přistupují zodpovědně k budování a spravování své digitální identity a digitální stopy
- žáci v digitálním světě přiměřeně uplatňují svá práva a dodržují právní ustanovení, která se na ně vztahují

- žáci rozpoznávají protiprávní jednání v digitálním prostředí
- žáci se zapojují do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor pokrývá následující průřezová témata:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA**:**

- poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace
- mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, hodnoty, postoje, etika

- VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA**:**

-formy participace občanů v politickém životě
-občanská společnost a škola a stát
-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:

- Evropa a svět
-jsme Evropané

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

- kulturní diferenciace, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA**:**

- kritické čtení a vnímání mediálního sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

6. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** - charakterizuje a zhodnotí školní klima - vyjmenuje a vysvětlí práva a povinnosti žáků - uvede členy žákovské samosprávy, objasní jejich činnost a důležitost jejich správného zvolení - vyjmenuje základní společenská pravidla a normy a na konkrétních příkladech rozliší jejich porušování - zhodnotí důležitost celoživotního vzdělávání	**Naše škola** - život ve škole - práva a povinnosti žáků - význam a činnost žákovské samosprávy - společenská pravidla a normy - vklad vzdělání pro život	OSV – seberegulace a sebeorganizace, kooperace a kompetice VDO – občan, občanská společnost a škola
- charakterizuje svou obec, zhodnotí její klady a zápory - vyjmenuje a charakterizuje zajímavá a památná místa v obci a místní tradice - vyjmenuje a charakterizuje významné rodáky a občany a zhodnotí jejich význam pro region - uvede nejvýznamnější památky našeho kraje a charakterizuje je - objasní důležitost ochrany našeho kulturního a přírodního bohatství	**Naše obec, region, kraj** - naše obec - důležité instituce - zajímavá a památná místa v obci - významní rodáci a občané - místní tradice - kulturní památky našeho kraje - ochrana památek, přírodních objektů a majetku	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – formy participace občanů v politickém životě EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

• **objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání** - vysvětlí pojem vlast a vlastenectví - vyjmenuje a popíše státní symboly, objasní jejich účel a způsoby jejich používání • **rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj vůči všem projevům lidské nesnášenlivosti** - objasní důležitost připomínání si významných dnů - zhodnotí přínos významných osobností v různých oblastech jejich působení - uvede významná místa naší země a zdůvodní jejich význam • **rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu**	**Naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví - státní symboly - státní svátky a významné dny - významné osobnosti - zajímavá a památná místa - co nás proslavilo	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- popíše naše tradice a kulturní hodnoty a objasní jejich význam - rozliší naše tradice a tradice jiných národů • **kriticky přistupuje k mediálním informacím** • **vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí** - kriticky hodnotí mediální informace - uvádí příklady nevhodného působení reklamy	**Kulturní život** - kulturní hodnoty a tradice - rozmanitost kulturních projevů - kulturní instituce - masová kultura - prostředky komunikace	VEG – objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti
• **objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní**	**Lidská setkání** - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	

zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozliší přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - objasní příčiny nerovnosti mezi lidmi - uvede příklady lidské solidarity a pomoci a zhodnotí jejich důležitost - uvede své vlastní možnosti pomoci jiným - vysvětlí potřebu vzájemné tolerance a respektu ve společnosti - rozliší a zhodnotí netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí	- rovnost a nerovnost - rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita - pomoc lidem v nouzi - potřební lidé ve společnosti	OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznávání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
přesahy D–6. ročník – vzdělanost ve starověkém Řecku Z–8. ročník – Praha		

7. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady** - rozlišuje různé druhy vlastnictví - uvede příklady situací, kdy může dojít k ohrožení majetku	**Majetek, vlastnictví** - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, - jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví **Peníze** - formy placení **Hospodaření**	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát

- vyjmenuje způsoby ochrany majetku včetně ochrany duševního vlastnictví a na konkrétních příkladech vysvětlí jejich využití • **sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednoduché příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti** - uvede příklady příjmů a výdajů v domácnosti - rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti - na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem - navrhne, jak řešit situace, kdy jsou příjmy (větší nebo menší) než výdaje • **na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení** - umí vysvětlit funkci peněz - na příkladech vysvětlí využití různých forem placení - na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet - na příkladech objasní rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou	- rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu - typy rozpočtu a jejich odlišnosti - daně a jejich význam **Banky a jejich služby** - aktivní a pasivní operace - úročení	

- zná rizika nesprávného hospodaření s penězi • **vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít** - ví o bankách, které existují - vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - seznámí se se službami, které banky nabízejí • **rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu** - vysvětlí důležitost placení daní - rozlišuje zdroje příjmu státu - rozlišuje státní výdaje - uvede příklady dávek a příspěvků		
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO

• **zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu** - vysvětlí pojem morálka - rozliší a zhodnotí způsoby morálního a nemorálního chování - objasní důležitost svědomí, sebekontroly a sebeovládání - rozliší potřebu svobody jedince a jeho závislost na lidské společnosti - popíše situace, kdy je třeba bránit stát - navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení • **analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu** - spolupracuje s ostatními - na konkrétních příkladech doloží přínos empatie pro život v kolektivu • **aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy** - chápe význam a potřebu spolupráce - na konkrétních příkladech doloží přínos lidské spolupráce pro společnost	**Zásady lidského soužití** - morálka a mravnost - svoboda a vzájemná závislost - pravidla chování **INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST** **iniciativa a tvořivost** - renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině - psychická a fyzická pomoc - ochota ke spolupráci - přátelství	OSV – sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika EtV
	ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO	
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **rozliší nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky** - vysvětlí pojem stát - charakterizuje typy a formy státu	**Právní základy státu** - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, její orgány a instituce	VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- vysvětlí pojem občanství a podmínky pro jeho získání v naší zemi • **rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu** - vysvětlí jejich fungování ve státě - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • **objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů** - vysvětlí pojem demokracie a rozliší její znaky - na příkladech uvede výhody demokracie • **vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů** - vysvětlí důležitost voleb a jejich formy • **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod** - vyjmenuje instituce podílející se na ochraně lidských práv, na konkrétních příkladech rozliší, kde hledat pomoc při situacích, kdy dochází k poškozování lidských práv - zhodnotí důležitost ochrany lidských práv - na konkrétních příkladech rozliší projevy šikany	- obrana státu **Státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy, samosprávy, jejich úkoly **Principy demokracie** - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - politický pluralismus - význam a formy voleb do zastupitelstev **Lidská práva** - základní lidská práva - práva dítěte, jejich ochrana - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - poškozování lidských práv - diskriminace a šikana	VEG – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět OSV – mezilidské vztahy MKV – lidské vztahy, princip solidarity a sociálního smíru

- rozliší, kde hledat pomoc v případě šikany		
přesahy D–6. ročník - peněžní hospodářství - aténská demokracie - římské právo		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života** - vlastními slovy pomocí konkrétních příkladů vysvětlí pojmy charakter, osobnost, prožívání, myšlení, jednání, vlastnost, dovednost, schopnost, vnímání, prožívání a poznávání - tyto pojmy vzájemně porovná - objasní pozitivní vliv sebepoznání a sebehodnocení na vlastní rozhodování, mezilidské vztahy a kvalitu života - vyjmenuje základní nástroje sebepoznání a sebehodnocení a využívá je k vlastnímu sebepoznání • **kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání** - navrhuje, jak korigovat negativní chování	**Podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál **Vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí **Osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV – sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, hodnoty, postoje, praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

• **posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek** - diskutuje o vlivu vlastností na dosažení cílů - ukáže na příkladech význam vůle pro dosažení cíle **popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru** - popíše způsoby usměrňování a kultivování charakterových a volních vlastností na konkrétních příkladech - **respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí** - na příkladech vysvětlí důležitost zodpovědnosti, reálného hodnocení svých schopností a cílů - orientuje se v zásadách zdravého způsobu života - diskutuje, jak odolávat tlaku skupiny - na modelových situacích nacvičuje regulaci své interakce s druhými	**REÁLNÉ A ZOBRAZENÉ VZORY** **Já – potenciální vzor pro druhé** - smysl a cíl mého života - postoje, zodpovědný život - mé schopnosti a společnost - zdravý způsob života - autonomie a konformita	EtV
	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI	
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
- **uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích** - uvádí příklady nenásilného řešení případných konfliktů	**Vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy - mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti	OSV – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice VDO – občan, občanská společnost a stát

- vyjmenuje a rozliší různé formy komunikace a pomocí konkrétních příkladů je charakterizuje - používá vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - vysvětlí pojmy pasivní, agresivní a asertivní jednání, rozliší je a na konkrétních příkladech kriticky zhodnotí jejich užití v různých životních situacích • **rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů** - vysvětlí klady řešení konfliktů s jinými lidmi nenásilným způsobem - **spolupracuje i v obtížných situacích** - na modelové situaci formuluje pozitivně problém - uvádí příklady řešení obtížné situace	**INICIATIVA A KOMPLEXNÍ PROSOCIÁLNOST** **Iniciativa ve ztížených podmínkách** - pozitivní formulace problému - pomoc anonymnímu člověku - veřejná osobní angažovanost	EtV
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
- zhodnotí význam a funkci právního státu, uvede jeho klady a zápory - vyjmenuje a rozliší druhy práva - vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé soudy • **objasní význam právní úpravy důležitých vztahů (vlastnictví, manželství, pracovní poměr),** **uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci** - popíše provedení jednoduchých právních úkonů - na příkladech demonstruje druhy protiprávního jednání a vysvětlí na nich rizika porušení právních norem	**Právní řád České republiky** - význam a funkce právního řádu - orgány právní ochrany občanů - soustava soudů - právní norma, předpis - publikování právních předpisů **Protiprávní jednání** - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce - trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát

• **rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin a uvede jejich příklady** - vyjmenuje a charakterizuje orgány právní ochrany občanů, na konkrétních příkladech vysvětlí jejich fungování, kriticky zhodnotí jejich důležitost při postihování trestných činů • **diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání** - uvede příklady korupčního jednání - diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu** - na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky - porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků - uvede možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů - porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků	**Banky a jejich služby** - pojištění - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků **Principy tržního hospodářství**	VDO – občan, občanská společnost a stát

• **na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz** - zná principy tržního hospodářství - na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu - na příkladu vysvětlí způsoby, jak se stanovuje cena - na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH - vysvětlí, co je to inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	- nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny - inflace - podstata fungování trhu	
přesahy		

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování** - vysvětlí rizika jejich porušování • **rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů** - uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	**Právo v každodenním životě** - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady	OSV – mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika, kooperace a kompetice VDO – občan, občanská společnost a stát MKV – princip sociálního smíru a solidarity

- rozpozná protiprávní jednání - rozliší přestupek a trestný čin - uvede jejich příklady **přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a** **respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod** - popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby - na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata a DVO
• **popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování** - zhodnotí význam a výhody začlenění ČR do EU - uvede na příkladech projevy globalizace • **uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky** - vyjmenuje některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj názor - popíše jejich hlavní příčiny a důsledky • **objasní souvislosti globálních a lokálních problémů**	**Evropská integrace** - podstata a význam, výhody - Evropská unie a ČR **Globalizace** - projevy - významné globální problémy	OSV – kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, formy participace občanů v politickém životě VEGS – jsme Evropané MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

		MV – kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

5. 6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5. 6. 1. Fyzika

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Fyzika se vyučuje jako povinný v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím oboru Fyzika směřujeme vzdělávání k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Rozvíjíme a upevňujeme dovednosti objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Vedeme žáky k samostatnému pozorování a vytváření, ověřování hypotéz. Zkoumáme příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahů mezi nimi. Dbáme na osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Rozvíjíme logické uvažování a kritické myšlení.
Cílem daného vzdělávacího oboru je vést žáky k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi

Organizační vymezení

Výuka probíhá v učebně fyziky, ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (práce v terénu). Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě vyhledávání, třídění a propojování informací
- učitel vede žáky ke správnému používání fyzikálních termínů, symbolů a značek
- učitel dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- žáci pozorují a experimentují, odhadují výsledky experimentu, vyvozují závěry
- žáci používají obecně platnou terminologii
- žáci rozvíjejí schopnost abstraktního a logického myšlení
- žáci třídí a zpracovávají nové informace

Kompetence k řešení problémů:

- učitel předkládá problémové situace související s učivem fyziky
- učitel dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- učitel vede žáky k nacházení příkladů fyzikálních jevů a dějů z běžné praxe, k vysvětlování jejich fyzikální podstaty
- učitel klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
- žáci se učí poznatky zobecňovat a aplikovat je v různých oblastech života
- žáci se učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- žáci se učí hledat vhodná řešení problémových úloh
- žáci řeší doplňovačky a křížovky s fyzikální tématikou
- žáci realizují projekty vycházející z reálného života

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky ke správnému užívání fyzikálních symbolů a značek
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat
- žáci se učí stručně a přehledně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů /ústně i písemně/
- žáci pracují ve skupinách, komunikují mezi sebou a respektují názor druhých

Kompetence sociální a personální:

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podněcuje žáky k diskusi
- učitel učí žáky respektovat názor druhých
- žáci pracují při řešení některých úkolů ve dvojici či větších skupinách
- žáci se učí objektivně hodnotit svou práci v kolektivu

Kompetence občanské:

- učitel společně s žáky respektuje pravidla bezpečnosti při zacházení s elektrickou energiii, řád učebny i laboratorní řád
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích /přivolat pomoc, poskytnout první pomoc/
- žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití znalostí fyziky
- žáci se učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí
- žáci respektují pravidla chování v pracovně
- žáci znají historii i současnost zneužívání zbraní hromadného ničení
- žáci vědí nebezpečí ekologických havárií
- žáci vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí – skleníkový efekt, ozónová díra, kyselé deště, nutnost třídění odpadů a jejich recyklace

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel vyžaduje dodržování vymezených pravidel /povinností z hlediska ochrany svého zdraví, zdraví druhých a ochrany životního prostředí/
- učitel zadává úkoly tak, aby žák byl schopen využít poznatky v běžné praxi
- žáci se seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví
- žáci bezpečně používají laboratorní techniku i chemikálie a fyzikální přístroje
- žáci důsledně dbají na dodržování řádu pracovny, bezpečnostních pokynů pro používání chemikálií
- žáci chrání zdraví své, druhých i životní prostředí

Kompetence digitální:
- učitel používá k záznamu naměřených dat a jejich zpracování výpočetní techniku

- učitel využívá videozáznamy vlastních pokusů

- žáci vyhledávají v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocují

- žáci sestavují počítačové prezentace výsledků svých řešení a hledají ve výsledcích vzájemné souvislosti fyzikálních jevů

- žáci při řešení problémů a při práci v týmu využívají ke komunikaci efektivně digitální zařízení

- žáci požadují od zadavatelů úloh k řešení vhodnou digitální techniku a počítačový software

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:
- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Základní podmínky života
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

- Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

6. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

LÁTKY A TĚLESA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa** - změří délku, šířku, výšku těles - rozlišuje látku, těleso a uvádí příklady - ovládá značky a jednotky základních veličin - vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří časový úsek pomocí stopek - orientuje se v převodech jednotek času - změří sílu siloměrem - vysvětlí rozdíl mezi silou a hmotností tělesa - chápe vliv gravitační síly (gravitační pole Země) na naměřenou sílu siloměrem - porozumí vztahu hmotnost tělesa – gravitační síla - zná vztah F = m.g • **uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí** - popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou - správně používá pojem atom, molekula, iont, prvek, sloučenina - určí vlastnosti, kterými se látky od sebe liší - popíše jev difúze u látek pevných, kapalných a plynných - uvede příklady z praxe	- látka a těleso - částicové složení látek - složení atomu - rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou (vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek) - difúze - fyzikální veličiny a jejich měření - délka a její měření, obsah, objem a jeho měření - hmotnost a její měření - hustota tělesa - teplota a její změna, měření - teplotní roztažnost těles - čas a jeho měření - síla působící na těleso - gravitační síla a gravitační pole (přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa) - magnetické vlastnosti látek	**OSV**: RSP

• **využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů** - využívá vztah ρ = m:V k řešení úloh • **předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty**		**OSV**: ŘPRD
přesahy **Ch** (8. ročník): molekulové složení látek		

7. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

SÍLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
- změří velikost třecí síly v klidu a pohybu - užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na drsnosti třecích ploch, druhu materiálu, ale nezávisí na obsahu třecích ploch - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly • **určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici** - určí výpočtem a graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - chápe pojem těžiště - určí pokusně těžiště - ověří polohu těžiště v závislosti na hustotě látky - v jednoduchých případech určí velikost a směr tlakové síly - užívá s porozuměním vztah mezi tlakovou silou, obsahem plochy, na niž síla působí a tlakem	- síla (znázornění síly) - třecí síla (smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi) - skládání sil, výslednice sil stejných a opačných směrů - těžiště těles - tlaková síla - tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí	**OSV**: RSP **OSV**: ŘPRD
přesahy **Z** (6. ročník): přírodní obraz Země		

POHYB TĚLES		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu**	- pohyb a klid tělesa, jejich relativnost - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný - pohyb přímočarý a křivočarý	

- rozhodne, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jiným tělesům - určí jednotlivé druhy pohybu tělesa (posuvný, otáčivý) • **využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles** - změří dráhu uraženou tělesem a tomu odpovídající čas - určí průměrnou rychlost z dráhy a času - používá s porozuměním vztah v = s/t - znázorní grafem závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak	- dráha a čas - okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu	
přesahy		

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN A PLYNŮ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů** - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah p = hρg k řešení problému a úloh - objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci - porovnáním vztlakové síly a gravitační síly vysvětlí, zda se těleso v kapalině potopí, zda se bude vznášet nebo bude plovat na hladině	- Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - Archimédův zákon - vztlaková síla působící na tělesa v kapalině (potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách) - atmosférický tlak - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - tlak plynu v uzavřené nádobě	

- vysvětlí vznik atmosférického tlaku a jeho měření - popíše tlak plynu v uzavřené nádobě		
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

ENERGIE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa** - rozumí pojmu mechanická práce • **využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem** - s porozuměním používá vztahy W = F. s; P =W/ t při řešení problémů a úloh • **využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh** - z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie	- mechanická práce - elektrická energie a výkon - výroba a přenos elektrické energie - jaderná energie, štěpná reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením - polohová a pohybová energie (vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa) - vnitřní energie tělesa - měrná tepelná kapacita látky - tepelná výměna - teplo přijaté a odevzdané tělesem - přeměny skupenství	**OSV**: RSP

- dovede porovnat pohybovou energii těles na základě jejich rychlosti a hmotnosti - vysvětlí změnu vnitřní energie těles při změně teploty • **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelných výměn • **určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem** - dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změn skupenství) - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a uvede praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, desublimace) - určí skupenské teplo tání u některých látek - zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu • **zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí** - dokáže vysvětlit základní meteorologické děje - objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě	- tání a tuhnutí - skupenské teplo tání - vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
přesahy **Z** (9. ročník): společenské a hospodářské prostředí		

VESMÍR		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet** - vysvětlí představu o pohybu vesmírných těles - má představu o tom, jaké děje se odehrávají na Slunci - popíše hlavní součásti sluneční soustavy - objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik měsíčních fází • **odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností** - odliší planetu a hvězdu	- pojem vesmír - hlavní složky sluneční soustavy - planety sluneční soustavy - planety, měsíce, planetky, komety - Slunce - měsíční fáze - hvězdy a jejich složení	**EV**: ZPŽ
přesahy **Z** (6. ročník): přírodní obraz Země		
ZVUKOVÉ DĚJE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku** - určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku - pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí - chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky - objasní vznik ozvěny - využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří - zjistí, že výška tónu je závislá na kmitočtu - rozumí pojmu hlasitost zvuku • **posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí**	- akustika - zvuk a zdroje zvuku - látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce - ozvěna - pohlcování zvuku - výška zvukového tónu - kmitočet tónu - hlasitost zvuku	**OSV**: ŘPRD

- má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí - určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

SVĚTELNÉ JEVY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh** - rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo odráží - využívá poznatku, že světlo se šíří přímočaře - vysvětlí vznik stínu a polostínu - vyhledá hodnotu rychlosti světla ve vakuu a dalších optických prostředí - využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - uvede příklad využití v praxi - najde pokusně ohnisko dutého zrcadla	- světlo a zdroje světla - přímočaré šíření světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín - zatmění Slunce a Měsíce - zrcadla - zobrazení odrazem na rovinném, dutém, a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - optické čočky - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem	

• **rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami** - rozhodne na základě znalostí o rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice - rozliší pokusně spojku a rozptylku - pokusně najde ohnisko čočky spojky a určí ohniskovou vzdálenost - porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto vad - pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem - vysvětlí vznik duhy v přírodě		
přesahy		

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** - na základě znalostí druhu elektrického náboje (atomová stavba látky) ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí působí elektrické pole - pokusně ověří, za jakých podmínek protéká obvodem elektrický proud - objasní účinky elektrického proudu - změří hodnotu elektrického proudu ampérmetrem a elektrického napětí voltmetrem	- elektrický náboj - iont - elektrická síla a elektrické pole - elektrické napětí - elektrický obvod – jednoduchý a rozvětvený (zdroj napětí, spotřebič, spínač) - elektrické a magnetické pole (elektrická a magnetická síla) - tepelné účinky elektrického proudu - elektrický odpor - stejnosměrný elektromotor	**OSV**:RSP

- objasní příčinu vzniku zkratu - seznámí se z možností ochrany před úrazem elektrickým proudem • **využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů** - využívá s porozuměním Ohmův zákon při řešení úloh - pochopí, že odpor vodiče závisí na délce, teplotě a obsahu průřezu vodiče a je závislý na materiálu, ze kterého je vyroben • **sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu** - správně sestaví elektrické obvody dle schématu - volí vhodný zdroj elektrického napětí k jednotlivým spotřebičům - určí výsledné R, U, I • **rozliší vodič izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností** - rozliší pokusně vodič od izolantu - uvede příklady vedení el. Proudu v kapalinách a plynech z běžného života a přírody • **zapojí správně polovodičovou diodu** - vysvětlí pojem polovodič - vysvětlí pojem polovodičová dioda - vysvětlí diodu jako usměrňovač střídavého napětí - zná způsob užití diody v praxi • **rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí** - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu (akumulátor a alternátor, kolo a auto)	- střídavé napětí a transformátor - zkrat - pojistka - Ohmův zákon - odpor polovodiče - vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech, polovodičích - druhy polovodičů - elektromagnetická indukce - výroba elektrické energie - bezpečné chování a zacházení s elektrickými přístroji a zařízeními	**OSV**: ŘPRD

- ověří pokusem vznik střídavého napětí • **využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní** - popíše vznik střídavého napětí změnou magnetického pole na cívku - popíše vznik indukovaného napětí v závislosti magnetického pole a počtu závitu cívky - najde příklady tohoto jevu v praxi (výroba elektrické energie, transformátor, elektrické vláčky, adaptéry) - dokáže popsat výrobu a přenos elektrické energie - seznámí spolužáky s vlivy výroby elektrické energie na životní prostředí		
přesahy **PČ** (7. ročník): provoz a údržba domácnosti		

5. 6. 2. Chemie

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. – 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím oboru Chemie směřujeme k podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Vedeme k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Učíme řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy. Poznatky využíváme k rozvíjení odpovědných občanských postojů. Poukazujeme na možná nebezpečí při zacházení s chemickými látkami a učíme předcházet rizikům při práci s nimi.
Cílem daného vzdělávacího oboru je vést žáky k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí
- využívání různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, v pracovně, mimo školu (exkurze).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními, nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů, skupinová práce, demonstrační pokusy)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- učitel vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- učitel dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů – žáci pozorují a experimentují, odhadují výsledky experimentu, vyvozují závěry
-žáci používají obecně platnou terminologii
-žáci rozvíjejí schopnost abstraktního a logického myšlení
-žáci třídí a zpracovávají nové informace

Kompetence k řešení problémů:
- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- učitel dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- učitel vede žáky k nacházení příkladů chemických jevů a dějů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- učitel klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
-žáci se učí poznatky zobecňovat a aplikovat je v různých oblastech života
-žáci se učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů -žáci se učí hledat vhodná řešení problémových úloh -žáci řeší doplňovačky a křížovky s chemickou tématikou

-žáci realizují projekty vycházející z reálného života

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- učitel podněcuje žáky k argumentaci
- učitel zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci vzájemně komunikovat
- žáci se učí stručně a přehledně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů /ústně i písemně/

Kompetence sociální a personální:

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podněcuje žáky k diskusi
- učitel učí žáky respektovat názor druhých
- žáci pracují při řešení některých úkolů ve dvojici či větších skupinách
- žáci se učí objektivně hodnotit svou práci v kolektivu

Kompetence občanské:

- učitel společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny i laboratorní řád
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích /přivolat pomoc, poskytnout první pomoc/
- žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- žáci se učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí
- žáci respektují pravidla chování v pracovně
- žáci znají historii i současnost zneužívání chemických zbraní
- žáci vědí o možnostech zneužití dostupných chemických látek
- žáci vědí nebezpečí ekologických havárií
- žáci vysvětlí příčiny zhoršení životního prostředí – skleníkový efekt, ozónová díra, kyselé deště, nutnost třídění odpadů a jejich recyklace

Kompetence pracovní:
- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- učitel vyžaduje dodržování vymezených pravidel /povinností z hlediska ochrany svého zdraví, zdraví druhých a ochrany životního prostředí/
- učitel zadává úkoly tak, aby žák byl schopen využít poznatky v běžné praxi
- žáci se seznamují se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví
- žáci bezpečně používají laboratorní techniku i chemikálie
- žáci důsledně dbají na dodržování řádu pracovny, bezpečnostních pokynů pro používání chemikálií
- žáci chrání zdraví své, druhých i životní prostředí

Kompetence digitální:
- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- žáci tvoří a upravují digitální obsah v různých formátech a sdílí ho s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu
- žáci při práci s informacemi uplatňují právní a etické normy s převzatých zdrojů

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:
- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Základní podmínky života
  - Vztah člověka k prostředí
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace

8. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **určí společné a rozdílné vlastnosti látek** - rozliší pojem látka a těleso - zjistí vlastnosti dané látky pomocí M, F, Ch tabulek • **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** - uvede zásady bezpečné práce v laboratoři - rozliší, které z dějů probíhajících v přírodě, jsou děje chemické - uvede význam piktogramů nebezpečných látek	- zásady bezpečné práce (ve školní pracovně i v běžném životě, (laboratorní, pracovní řád) - vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek) - nebezpečné látky a přípravky (H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam)	**OSV**: SaS
přesahy		

SMĚSI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozlišuje směsi a chemické látky** - rozlišuje různé druhy směsí • **vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení** - používá správné pojmy (chem. čistá látka a směs) - vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení • **navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek směsí v praxi**	- směsi (různorodé, stejnorodé) - roztoky (hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok) - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	

- oddělí složky běžných směsí		
F (6. ročník): látky a tělesa	přesahy	

VODA A VZDUCH		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu** - rozliší druhy vod, výskyt a použití - uvede příklady znečištění vody a vzduchu	- vzduch a jeho složení, čistota ovzduší, - ozonová vrstva - voda (destilovaná, pitná, odpadní) - výroba pitné vody - čistota vody	**EV**: VČP **EV**: VČP
přesahy		

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech** - uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic - používá značky a názvy nejznámějších prvků • **orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti** - orientuje se v periodické soustavě prvků - uvede příklady praktického využití kovů a nekovů - zná nebezpečné kovy a nekovy • **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných**	- **částicové složení látek:** molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony - **prvky:** názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků - protonové číslo - **chemické sloučeniny:** - chemická vazba - chemická sloučenina (názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin) - zápis chemické reakce	

dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - zná nebezpečné kovy a nekovy rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce		
přesahy F (6. ročník): látky a tělesa		

ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech - uvede příklady důležitých kyselin a hydroxidů, použití, ředění - osvojí si zásady názvosloví kyselin a hydroxidů • **orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi** prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátoru - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů • **pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí** - popíše vlastnosti kyselin a hydroxidů	- názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin - základ chemického názvosloví - oxidační číslo - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a halogenidů - kyselost a zásaditost roztoků - měření kyselosti a zásaditosti roztoků - neutralizace a její význam - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů - vlastnosti a použití vybraných solí (kyslíkaté a nekyslíkaté)	

• **porovná vlastnosti vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** - osvojí si zásady názvosloví běžných solí a uvede příklady praktického využití neutralizace		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** - popíše vlastnosti a použití vybraných solí • **porovná vlastnosti vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí** - osvojí si zásady názvosloví běžných solí	- vlastnosti a použití vybraných solí (kyslíkaté a nekyslíkaté), pokračování učiva 8. ročníku	
přesahy		

CHEMICKÉ REAKCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, a zhodnotí jejich využívání**	- zákon zachování hmotnosti - chemické rovnice - látkové množství	

- používá pojem látkové množství - vysvětlí zákon zachování energie - vypočítá molární hmotnost sloučenin • **aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu** - uvede faktory ovlivňující průběh chemických reakcí	- molární hmotnost - faktory ovlivňující rychlost chemické reakce (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)	
přesahy		

PALIVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy** - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje paliv - vysvětlí výhody a nevýhody alternativních zdrojů energie - uvede příklady vlastností a použití uhlí, ropy a zemního plynu	- ropa, uhlí, zemní plyn - průmyslově vyráběná paliva - alternativní zdroje energie	**EV**: VČP
přesahy		
F (9. ročník): světelné jevy **NJ** (9. ročník): Natur **Z** (9. ročník): politický zeměpis, hospodářství a společnost		

ORGANICKÉ SLOUČENINY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** - uvede zdroje uhlovodíků, vlastnosti a použití	- uhlovodíky (alkany, alkeny, alkiny, areny) - základy názvosloví organických sloučenin	

- vysvětlí skleníkový efekt – globální oteplování	- příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
přesahy		

DERIVÁTY UHLOVODÍKŮ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití** - uvede jejich vlastnosti a použit	- halogenderiváty - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
přesahy		

PŘÍRODNÍ LÁTKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů** - rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny - uvede příklady zdrojů těchto látek v potravě	- zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí sacharidů - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí tuk - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí vitamínů -	**EV**: ZPŽ
přesahy		

CHEMIE A SPOLEČNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi** - hodnotí využívání prvotních a druhotných surovin	- chemický průmysl v ČR (výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze) - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály (cement, vápno, sádra, keramika)	

- vyhledává potřebné údaje v různých zdrojích informací - řeší problémy této oblasti, které se týkají běžného života - orientuje se v aktiviách člověka na důležité přírodní procesy • **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe** - rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, žíraviny, jedy • **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka** - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog - popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje - posuzuje aktivity člověka z hlediska jejich územního odpadu	- plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty a pesticidy, insekticidy - hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti) - léčiva a návykové látky	
přesahy **Př** (9. ročník): naše příroda **Z** (8. ročník): průmysl ČR		

5. 6. 3. Přírodopis

Vzdělávacímu oboru přírodopis se vyučuje v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda jako povinnému předmětu s dotací: 2 hodiny týdně v 6. – 7. ročníku, 1 hodina týdně v 8. - 9. ročníku.

Obsahové vymezení

Vede žáky k poznání jednotlivých složek živé a neživé přírody, k pochopení zákonitostí v rámci jednoho organismu, vzájemných vztahů mezi organismy i vztahů mezi organismy a neživou přírodou. Dále k poznání závislosti člověka na přírodě a vlivů lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Žáci se při studiu přírody učí i důležitým dovednostem, kladou si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulují a hledají na ně adekvátní odpovědi. Učí se řešit praktické problémy, objektivně a spolehlivě pozorovat a experimentovat, analyzovat výsledky, vyvozovat závěry a celkově využívat své přírodovědné poznání tak, aby vedlo k trvale udržitelnému rozvoji a k úctě k přírodě a životu.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové učebně. Je obohacena přírodopisnými exkurzemi ve spolupráci s lesními pedagogy z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů v Olomouci, besedami s myslivci z místního mysliveckého sdružení, vycházkami do okolí. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, projekty).

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor Přírodopis pokrývá průřezová témata:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
- rozvoj schopností poznávání
- sebepoznání, sebepojetí
- psychohygiena
- mezilidské vztahy
- komunikace
- hodnoty, postoje, praktická etika

- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
- etnický původ

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- **e**kosystémy
- základní podmínky života
- lidské aktivity a problémy životního prostředí
- vztah člověka k prostředí

○ MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

učitel vede žáky:
- k vyhledávání, třídění a systematizování informací
- ke správnému užívání odborné terminologie, k propojování poznatků do širších celků a k nalézání souvislostí
- k samostatnému pozorování a experimentování a na jejich základě dává možnost k vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

učitel vede žáky:
-k promýšlení a stanovení si pracovních postupů u praktických úkolů a vede je k uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- předkládá různé problémové situace související s učivem přírodopisu, při kterých žáci sami přichází k novým poznatkům a závěrům
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více způsobů řešení

Kompetence komunikativní

učitel
- vede žáky k výstižnému, logickému a kultivovanému vyjadřování
- vede žáky k diskuzi k danému tématu a dává možnost obhajovat si vlastní výroky
- vede žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních technologií
- zadává úkoly, při kterých mají žáci možnost komunikovat ve skupinách a při kterých mají možnost prezentovat svou práci před kolektivem

Kompetence sociální a personální

učitel
- vede žáky k efektivní spolupráci ve skupinách
- při práci v týmu dává žákům možnost vytvářet si pravidla, diskutovat, oceňovat práci druhých, upevňovat dobré vzájemné vztahy
- vede žáky k ochotě pomoci a požádat o ni

Kompetence občanské

učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- podněcuje žáky k zodpovědnému chování vůči vlastnímu zdraví a k zodpovědnému jednání v krizových situacích a situacích ohrožujících život člověka
- vede žáky k pochopení ekologických souvislostí, k uvědomění si nutnosti ochrany životního prostředí i nutnosti chování v souladu s trvale udržitelným rozvojem

Kompetence pracovní

učitel
- vede žáky k účelnému používání přírodopisných pomůcek a materiálů
- při práci žáky vede k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- zadává úkoly, při kterých mají žáci možnost využít již získaných poznatků a takové úkoly, které nebo z nichž vyvozené poznatky bude možno využít či aplikovat v životě

Kompetence digitální:
- učitel vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- žáci tvoří a upravují digitální obsah v různých formátech a sdílí ho s vybranými lidmi
- učitel rozvíjí dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učitel klade důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

6. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

PŘÍRODOPIS		
Výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata a DVO**
rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vyjmenuje základní projevy života, uvede jejich význam - charakterizuje vědu biologie, uvede dělení biologie a objasní, co tyto jednotlivé vědy zkoumají - vysvětlí funkci základních organel - vysvětlí pojmy buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava a organismus a uvede příklady	**OBECNÁ BIOLOGIE** **Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, dráždivost	
rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků -vyhledává informace v odborné literatuře - popíše stavbu houby vytvářející plodnici - rozpozná vybrané druhy hub jedlých, nejedlých a jedovatých, porovná znaky některých druhů - uvede zásady sběru hub, rizika požití jedovatých hub - umí poskytnout první pomoc při otravě houbami - uvede příklady hub bez plodnic a objasní jejich význam i negativní vliv na člověka - objasní význam hub v přírodě a pro člověka	**BIOLOGIE HUB** **Houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru - konzumace a první pomoc při otravě houbami - výživa hub **Houby bez plodnic** - základní charakteristika - pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy **Lišejníky** - druhy lišejníků	

- uvádí příklady potravních řetězců		
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - uvede zástupce jednobuněčných živočichů, popíše buněčnou stavbu, vysvětlí jejich význam	**BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ** **Vývoj, vývin a systém živočichů** **Jednobuněční živočichové** **k.: Prvoci**	
rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin **odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí** -rozlišuje zástupce žahavců, charakterizuje jejich způsob života	**Mnohobuněční živočichové:** **k.: Žahavci**	
- rozlišuje zástupce ploštěnců a hlístů, charakterizuje jejich způsob života - vysvětlí pojem vnější a vnitřní parazit, nutnost dodržování hygienických zásad	**k.: Ploštěnci** **k.: Hlísti**	
- podle charakteristických znaků rozliší plže, mlže, hlavonožce a vysvětlí způsob jejich života a význam - popíše stavbu těla plžů - vysvětlí pojem hermafrodit a uvede příklad - uvede zástupce měkkýšů a určí vybrané zástupce	**k.: Měkkýši**	
- popíše tělo žížaly, vysvětlí význam žížaly v přírodě - uvede další zástupce kroužkovců a pozná vybrané zástupce	**k.: Kroužkovci**	

- popíše vnější stavbu těla členovců - rozlišuje jednotlivé třídy členovců	**k.: Členovci**	
- rozlišuje zástupce pavoukovců, charakterizuje jejich způsob života a vnější stavbu těla - vysvětlí jejich význam	**t.: Pavoukovci**	
- uvede zástupce korýšů, charakterizuje jejich způsob života a vnější stavbu těla - určí vybrané zástupce korýšů - vysvětlí jejich význam	**t.: Korýši**	
- na konkrétním příkladu popíše vnější a vnitřní stavbu těla hmyzu - charakterizuje vývin hmyzu, objasní proměnu dokonalou a nedokonalou - vyjmenuje běžné řády hmyzu, popíše jejich znaky a uvede zástupce, charakterizuje jejich způsob života - určuje vybrané druhy hmyzu	**t.: Hmyz**	
- uvede zástupce ostnokožců a charakterizuje způsob jejich života	**k.: Ostnokožci**	
aplikuje praktické metody poznávání přírody - pozoruje lupou a mikroskopem stavbu rostlinného těla - za pomoci botanických klíčů a atlasů určuje vybrané zástupce rostlinné říše a zařazuje je do příslušných taxonomických jednotek **dodržuje zásady bezpečné práce a vhodného chování při poznávání přírody** - dbá bezpečnosti své i svých spolužáků - chápe význam zdraví	**PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY** **Praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem, dalekohledem na vycházkách tematicky zaměřených - založení herbáře	OSV 1 – cvičení smyslového vnímání

rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí základní ekologické pojmy – jedinec, populace, biocenóza a ekosystém a uvádí příklady	**ZÁKLADY EKOLOGIE** **Organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím populace, společenstva, ekosystémy	EV 1 - Ekosystémy
přesahy		

7. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

Vyučovací předmět: **PŘÍRODOPIS**		
Výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata a DVO**
popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - popíše stavbu rostlinné, živočišné a bakteriální buňky, vysvětlí, co zajišťují **odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům** - vyjmenuje a vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla vyšších rostlin - objasní proces rozmnožování a růst rostlin **vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**	**OBECNÁ BIOLOGIE** **Buňka** **BIOLOGIE ROSTLIN** **Anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) **Fyziologie rostlin** **–** základní principy fotosyntézy, dýchání, rozmnožování, růstu	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

- vysvětlí princip fotosyntézy a dýchání a uvede jejich význam pro rostlinu - porovná proces fotosyntézy a dýchání **rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů** - uvede význam, výskyt a vybrané zástupce řas - vysvětlí vývoj rostlin - rozliší nižší a vyšší rostlinu - uvede význam mechorostů a kapraďorostů - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty, plavuně, přesličky a kapradiny - charakterizuje nahosemenné rostliny, rozlišuje vybrané zástupce a uvádí jejich význam - charakterizuje krytosemenné rostliny, jejich stavbu, uvede rozdíl mezi třídou jednoděložných a dvouděložných rostlin, vybrané zástupce určuje a zařazuje do těchto tříd	**Systém rostlin:** - nižší rostliny: - řasy - vyšší rostliny: - mechorosty - kapraďorosty - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny - vývoj rostlin a využití hospodářsky významných zástupců **Význam rostlin a jejich ochrana**	
porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů **rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin** - uvede základní společné znaky strunatců, porovná rozdíl mezi živočichy bezobratlými a obratlovci	**BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ** **Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** **Vývoj, vývin a systém živočichů** **k.: Strunatci, podk.: Obratlovci**	
- charakterizuje stavbu těla a způsob života paryb	**t.: Paryby**	

- rozlišuje zástupce paryb		
- charakterizuje stavbu těla, život a rozmnožování ryb - uvede zástupce sladkovodních a mořských ryb - pozná vybrané zástupce - vysvětlí význam ryb v přírodě a pro člověka	**t.: Ryby**	
- charakterizuje stavbu těla a způsob života obojživelníků - uvede zástupce obojživelníků a pozná vybrané druhy - vysvětlí význam obojživelníků	**t.: Obojživelníci**	
- popíše stavbu těla plazů a způsob jejich života - uvede zástupce a určí vybrané druhy - předvede poskytnutí první pomoci při uštknutí zmijí	**t.: Plazi**	
- charakterizuje stavbu těla ptáků - pozná vybrané druhy ptáků a charakterizuje jejich způsob života - objasní význam ptáků	**t.: Ptáci**	
odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - rozlišuje různé typy chování živočichů a uvádí příklady **zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy** - objasní možnosti využití etologických poznatků v praxi a potřebu dodržování zásad bezpečného chování ve styku s živočichy - ví, jak pečovat o domácí živočichy, jak je chránit	**ZÁKLADY ETOLOGIE** Rozšíření, význam a ochrana živočichů Projevy chování živočichů	OSV 8 – (typy komunikace)

uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - charakterizuje různé typy vzájemných vztahů mezi organismy **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam** - rozlišuje způsoby znázornění potravních vztahů, sestaví potravní řetězec nebo pyramidu - vysvětlí princip biologické rovnováhy ekosystému - uvede zástupce chráněných živočichů a způsoby jejich ochrany	**ZÁKLADY EKOLOGIE** Organismy a prostředí Ochrana živočichů	EV 1 - Ekosystémy OSV 11 (postoje k ochraně přírody, odpovědnost)
aplikuje praktické metody poznávání přírody - pozoruje dané objekty lupou nebo mikroskopem - určuje a zařazuje vybrané druhy pomocí atlasu - dodržuje zásady bezpečné práce a vhodného chování při poznávání přírody	**PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**	OSV 1 – cvičení smyslového vnímání
přesahy ČSP – pěstování rostlin		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 + 1 (POVINNÝ))

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata a DVO**
- popíše vnější a vnitřní stavbu savců	**Vývoj, vývin a systém živočichů**	

- charakterizuje jednotlivé řády savců a uvádí jejich zástupce - určí vybrané zástupce a objasní jejich význam v přírodě a pro člověka	**t.: Savci**	
orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - zařadí člověka do systému živočišné říše - popíše vývoj člověka, uvede vývojové stupně fylogeneze člověka a typické lidské znaky - charakterizuje lidské rasy, vysvětlí pojem rasismus, zdůvodní rovnost lidských ras	**BIOLOGIE ČLOVĚKA** **Fylogeneze člověka**	OSV 7 – rozvoj pozorování vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech MKV 3 – Etnický původ
určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - vysvětlí pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava - charakterizuje různé typy tkání člověka - popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce **rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby**	**Anatomie a fyziologie** stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost **Nemoci, úrazy a prevence –** příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie **Životní styl** – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	OSV 2 OSV 7 – empatie, pomoc
- popíše stavbu kosti a kloubu, vyjmenuje základní kosti těla a určí jejich polohu - objasní funkci opěrné soustavy	**Opěrná soustava**	OSV 2 - já jako zdroj informací o sobě, moje tělo
- vyjmenuje druhy svalů a základní kosterní svaly a určí jejich polohu - objasní funkci pohybové soustavy - orientuje se v příčinách a způsobech prevence nemocí pohybového aparátu	**Pohybová soustava**	OSV 2 OSV 11 – hodnoty a postoje k vlastnímu zdraví

- vyjmenuje tělní tekutiny - popíše složení a funkci krve - vysvětlí pojem transfuze krve a význam dárcovství krve - popíše stavbu srdce, oběhové soustavy, určí polohu jednotlivých orgánů oběhové soustavy, vyjmenuje typy cév - objasní funkci a činnost srdce a oběhové soustavy - orientuje se v příčinách a způsobech prevence chorob oběhové soustavy	**Tělní tekutiny** **Oběhová soustava**	OSV 2 OSV 7 OSV 11
- popíše stavbu dýchací soustavy a určí polohu jednotlivých orgánů dýchací soustavy - vysvětlí funkci a činnost dýchací soustavy - orientuje se v příčinách a způsobech prevence dýchací soustavy	**Dýchací soustava**	OSV 2 OSV 11
- popíše stavbu trávicí soustavy a vnitřní stavbu některých orgánů a určí polohu jednotlivých orgánů trávicí soustavy - vysvětlí funkci a činnost trávicí soustavy - orientuje se v příčinách a způsobech prevence onemocnění trávicí soustavy	**Trávicí soustava**	OSV 2 OSV 1
- vyjmenuje orgány patřící k vylučovací soustavě - popíše stavbu močové soustavy a určí polohu orgánů močové soustavy - vysvětlí funkci a činnost močové soustavy - orientuje se v příčinách a způsobech prevence onemocnění močové soustavy	**Vylučovací soustava**	OSV 2 OSV 11
- popíše stavbu kůže a vysvětlí její funkci	**Kůže**	OSV 2, OSV 11 EV 2 – Základní podmínky života (vliv slunečního záření)

- popíše stavbu nervové soustavy, části mozku a vnitřní stavbu míchy, určí polohu těchto orgánů - vysvětlí funkci a činnost nervové soustavy a jednotlivých částí - orientuje se v příčinách a způsobech prevence onemocnění nervové soustavy	**Nervová soustava**	OSV 2 – já jako zdroj informací o sobě, moje psychika OSV 4 – dovednosti zvládání stresových situací OSV 7 OSV 11
- vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí - vyjmenuje některé hormony lidského těla a vysvětlí jejich vliv na řízení organismu	**Žlázy s vnitřní sekrecí**	OSV 2 OSV 11
- vyjmenuje základní smysly - popíše stavbu a činnost ústrojí zraku, sluchově-rovnovážného, čichu, receptorů hmatu a chuti	**Smyslová ústrojí**	OSV 1 – cvičení smyslového vnímání OSV 7 – empatie, respektování (smyslová postižení) OSV 8 – Komunikace
- popíše stavbu mužské a ženské pohlavní soustavy a určí polohu jednotlivých orgánů - vysvětlí funkci a činnost těchto soustav - orientuje se v příčinách a způsobech prevence pohlavně přenosných chorob	**Rozmnožovací soustava**	OSV 2 OSV 11
objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - vysvětlí vznik nového jedince a nitroděložní vývin jedince - popíše vývoj jedince po narození - charakterizuje jednotlivá období lidského života	**Vývin jedince**	OSV 2
vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - vysvětlí pojmy gen, chromozom, genotyp, fenotyp, dominantní a recesivní alela	**Základy genetiky**	OSV 2

uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismů		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Vyučovací předmět: **PŘÍRODOPIS**		
Výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata a DVO**
uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka - charakterizuje viry - charakterizuje bakterie, vysvětlí jejich pozitivní i negativní význam	**OBECNÁ BIOLOGIE** Viry Bakterie	
- vysvětlí teorii vzniku Země - charakterizuje stavbu Země - uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismů - charakterizuje stavbu Země **uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi**	**NEŽIVÁ PŘÍRODA, OBECNÁ BIOLOGIE** **Země** – vznik a stavba **Podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka **Mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější	

	mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, náledí) a ochrana před nimi)	
rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - definuje pojem nerost - třídí nerosty do základních skupin, rozpozná vybrané nerosty - uvede význam nerostů pro lidskou činnost	**Nerosty a horniny** - vznik - vlastnosti - kvalitativní třídění - praktický význam a využití zástupců - určování jejich vzorků	
- definuje pojem hornina - vysvětlí rozdíl i vazbu mezi nerosty a horninou - člení horniny do základních skupin - rozpozná vybrané horniny - objasní význam hornin jakožto základního stavebního prvku zemské kůry - uvede význam hornin pro člověka a jejich použití		
rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - objasní princip a důsledky pohybu litosférických desek - vysvětlí tektonické poruchy a jejich důsledky - objasní příčiny vzniku sopečné činnosti a zemětřesení, souvislost mezi těmito ději a jejich důsledky - uvede vnější geologické děje, popíše jejich princip a vliv	**Vnější a vnitřní geologické procesy** - příčiny a důsledky - pohyby litosférických desek, tektonika, sopečná činnost, zemětřesení - vnější geologické jevy	

- uvede složení a vlastnosti půdy - vysvětlí význam půdy a nutnost její ochrany	**Půdy** - složení - vlastnosti - význam půdy	
- objasní, jaký vliv měly na vývoj života na Zemi přírodní procesy a některé katastrofické události (vyhynutí dinosaurů, ledové doby...) - popíše teorie vzniku a vývoje života	**Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny - vznik života - výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi **na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému** **vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam** - popíše potravní řetězec - charakterizuje neživé složky životního prostředí, objasní jejich význam ¨ **uvede příklady kladných a záporných vlivů člověka na ŽP** - sleduje aktuální stav ŽP - orientuje se v globálních problémech biosféry - objasní principy trvale udržitelného rozvoje - uvádí důvody nutnosti ochrany přírody - rozlišuje jednotlivé stupně ochrany území v ČR a uvádí konkrétní příklady	**ZÁKLADY EKOLOGIE** **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím - populace - společenstva - přirozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému **Ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, trvale udržitelný rozvoj - chráněná území - úcta k životu ve všech jeho formách - citový vztah člověka k přírodě - vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody - zodpovědnost za životní prostředí	OSV 11 – Hodnoty, postoje, praktická etika EV 1 - Ekosystémy EV 2 – Základní podmínky života EV 3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV 4 – Vztah člověka k prostředí EtV
aplikuje praktické metody poznávání přírody	**PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY**	OSV 1 – cvičení smyslového vnímání

- používá zjednodušené určovací klíče, atlasy		
ČSP - půda	přesahy	

5. 6. 4. Zeměpis

II. stupeň

Vzdělávací obor zeměpis se vyučuje jako povinný v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6. a 9. ročníku 2 hodiny, v 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahové vymezení

Vzdělání v tomto předmětu směřuje zejména k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování geografických pojmů a jevů. Dále pak podporuje dovednost pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot a životního prostředí. Vede také k rozvoji zájmu o poznávání České republiky a také regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka. Geografie upravená na podmínky předmětu základní školy usiluje rovněž o rozvoj schopnosti aplikace geografických poznatků v praktickém životě.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (návštěva zařízení). Formy výuky a metody práce se používají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinové vyučování, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, testy, projekty, PC, video, beseda, dotazníky, hry)

Propojení s ostatními předměty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda – zajímá se o globální problémy lidstva:
V chemii jde o téma znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, aj. V přírodopisu se jedná o téma sluneční soustava a vesmír, v matematice měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy. V ICT čerpají zdroje aktuálních informací, v dějepisu se propojuje kultura národů a historie států.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- žák se učí samostatnému získávání a vyhodnocování informací
-žák se učí vyvodit souvislosti mezi jednotlivými jevy
- žák se učí správně používat geografické termíny
- učitel zadává úkoly ve formě problému, vede žáka k analýze problémů

Kompetence k řešení problémů:

- žák kriticky myslí
- analyzuje problém na základě získaných poznatků
- učitel kladením otázek vyvozuje souvislosti

Kompetence komunikativní:

- žák formuluje své myšlenky, názory a získané poznatky

- žáci spolupracují na skupinových úkolech
- učitel zadává vhodná témata k diskuzi a prezentaci

Kompetence sociální a personální:

- žák aktivně pracuje ve skupině
- zapojí se do dělby práce, respektuje názory druhých
- učitel zadává úkoly pro skupinovou práci

Kompetence občanské:

- žák bude schopen aplikovat ekologické souvislosti v praxi
- žák pochopí problematiku znečišťování ovzduší, pitné vody, kontaminace půdy a základní rysy globálních problémů
- učitel umožní žákům účastnit se nejrůznějších exkurzí v rámci možností a dostupnosti

Kompetence pracovní:

- žák používá při práci různé typy materiálů – mapy, texty, grafy
- žák se učí šetrně zacházet se svěřenými pracovními pomůckami
- učitel stanoví pravidla pro práci samostatnou i skupinovou

Kompetence digitální:

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy;
- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi;
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě
- žák komunikuje výsledky své práce s digitalizovanými geografickými reáliemi
- žák využívá digitální technologie k práci vyhledávání geoinformačních zdrojů
- žák využívá výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Ekosystémy
  - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - Vztah člověka k prostředí
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - Etnický původ
  - Kulturní diference
  - Lidské vztahy
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Kooperace a kompetice
  - Poznávání lidí

- Rozvoj schopnosti poznávání

- VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA:
  - Formy participace občanů v politickém životě
  - Občan, občanská společnost a stát
  - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH:
  - Evropa a svět nás zajímá
  - Objevujeme Evropu a svět

6. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organizmů** - dokáže pojmenovat různá znázornění tvaru Země - uvede příklady změn v přírodě během roku - zdůvodní střídání ročních období a dne a noci - porovnává Zemi s ostatními planetami • **rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu** • **porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost**	- Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas - krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry - systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně - systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti - systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografická (šířková) pásma, výškové stupně - krajinná sféra, společenská a hospodářská složka - jednotlivé složky Země - působení přírodních činitelů na povrchu Země - krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	**OSV:** RSP **OSV:** KaK **EV:** E, LAPŽP
přesahy:		

M (6. ročník) : desetinné číslo **ICT (6. ročník) : ICT**

REGIONY SVĚTA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** - porovnává polohu a rozlohu Afriky s ostatními světadíly, určí její polohu na zemském povrchu - hodnotí její přírodní podmínky, nerostné bohatství, zemědělství - popíše přírodní a klimatické poměry jednotlivých částí Afriky - určí na mapě polohu Austrálie a srovná její rozlohu s ostatními kontinenty - zhodnotí její přírodní poměry, objasní, proč je nejsušším kontinentem - porovnává rozlohu Antarktidy s rozlohou Evropy • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** - lokalizuje oblasti sloužící jako oblíbené destinace turistů - objasní podmínky cestovního ruchu v jednotlivých částech Afriky	-světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) -modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - Afrika – poloha a rozloha - Australský svaz – rozdělení - Tichý oceán, Oceánie – přírodní poměry, obyvatelstvo, hospodářství - Antarktida – základní vymezení	**OSV :** HPPE, PL **MuV :** KD, LV
přesahy: **VO (6. ročník) : člověk v rytmu času** **P (6. ročník) : poznávání přírody**		

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů** - prokáže tvar zemského tělesa na základě porovnání určitých jevů a důkazů získaných vědeckými metodami	- komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	**OSV:** RSP

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin**	-Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin	

• **uvádí konkrétní příklady přírodních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)**	- Vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody	**EV:** E, ŽP
přesahy: **P (6. ročník): voda** **P (6. ročník): les** **P (6. ročník) : poznávání přírody** **P (6. ročník) : louky, pastviny a pole**		

7. ROČNÍK (DOTACE: 1(POVINNÝ))

ZEMĚPIS SVĚTADÍLŮ A OCEÁNŮ		
	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa** - popíše a porovná povrch jednotlivých částí Ameriky - popíše jednotlivá podnebná pásma vyhledá jednotlivé přírodní krajiny a zdůvodní, jak jsou využívány člověkem • **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** - srovnává jednotlivé části Ameriky z hlediska přírodních poměrů, hospodářské vyspělosti • **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** - popíše složení obyvatel Ameriky - vysvětlí rozdíl mezi původním a přistěhovalým obyvatelstvem - zdůvodní přítomnost různých ras na tomto kontinentě - zdůvodní jazykové hledisko	-světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) -modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Amerika – přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblasti, podnebné oblasti, vodstvo - dělení Ameriky na jednotlivé části - hospodářství jednotlivých oblastí	**OSV** : RSP, KaK **EV**: E, LAPŽP **MuV**: KD

• **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** **- porovná rozlohu Atlantského oceánu s ostatními oceány** - uvede činnosti člověka, které způsobují znečišťování vody a navrhne možnosti řešení tohoto problému • **rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa** - lokalizuje na mapě světa světadíl Eurasie - vymezí hranici mezi Evropou a Asií - porovná jejich rozlohu s ostatními s ostatními světadíly • **lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny** - popíše přírodní podmínky Asie - vyhledá povrchové útvary v Asii • **zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech mohly nastat, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich** - popíše rozmístění obyvatel v Asii v závislosti na přírodních podmínkách - porovná kulturní a náboženské tradice - srovná jednotlivé státy podle hospodářské vyspělosti	- obyvatelstvo Ameriky (původní, přistěhovalci, menšiny) - sídelní oblasti, jazykové oblasti - kulturní a náboženské oblasti Asie - přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti - přírodní oblasti, podnebné oblasti, vodstvo - obyvatelstvo Asie (původní, přistěhovalci, menšiny) - sídelní oblasti, jazykové oblasti - kulturní a náboženské oblasti	**MuV**: KD, LV
přesahy: P (7. ročník): cizokrajné ekosystémy P (7. ročník): živočichové a prostředí		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ)

REGIONY SVĚTA – EVROPA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států** - rozčlení Eurasii na 2 kontinenty - srovná Evropu s Asií z hlediska velikosti, počtu obyvatel určí polohu Evropy z hlediska postavení kontinentů a oceánů - rozdělí Evropu na části (Z, J, S, JV, V)	Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	**OSV:** RSP **VMEGS**: ES
• **používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii** - lokalizuje hlavní povrchové útvary a důležité vodní toky - určí jednotlivé krajinné typy v závislosti na podnebí - využije vlastní zkušenosti z pobytu v některé z evropských zemí a setkání s jejími obyvateli - určí jednotlivé národnostní skupiny v Evropě - vysvětlí, jak je obyvatelstvo v Evropě rozčleněno a srovná hustotu zalidnění v jednotlivých oblastech	Evropa – přírodní útvary, vodstvo, podnebí, typy krajin Evropská unie, politické a hospodářské rozdělení Evropy, obyvatelstvo, kulturní a náboženské odlišnosti	
přesahy:		

ČESKÁ REPUBLIKA

výstupy	učivo	průřezová témata
• **hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu** - lokalizuje Českou republiku na mapě – Evropy - poměří její rozlohu s ostatními evropskými státy - stručně objasní geologický vývoj našeho území v jednotlivých geologických etapách - porovná hustotu obyvatel ČR s ostatními státy lokalizuje na mapě hlavní povrchové útvary • **Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu** -uvádí základní charakteristické rysy a specifika regionu • **Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit** - vyjmenuje a porovná jednotlivá průmyslová odvětví v ČR - uvede v jakých oblastech a městech jsou tyto odvětví zastoupena - posoudí možnosti zemědělské využitelnosti jednotlivých oblastí v závislosti na podnebí, typu krajiny a půd - vymezí hlavní zemědělské oblasti a vyjmenuje příklady plodin a živočišné složky - uvede, jaké druhy dopravy jsou využívány na území ČR	-místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) -Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: - -základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady	**OSV:** RSP **VDO**: OOSS

- uvede, jaké možnosti nabízí ČR v oblasti cestovního ruchu - využije vlastních zkušeností a uplatní je při diskusi o turisticky atraktivních místech ČR • **Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států** - uvede příklady zapojení ČR do mezinárodní dělby práce a obchodu - vyjmenuje a vyhledá si informace o působnosti ČR v EU a NATO - uvede příklady příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech • **Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy** - lokalizuje místní region v rámci ČR na mapě - zařadí svoji obec do regionu - uvede jeho vztah k okolním regionům - uvede specifika a zvláštnosti místního regionu	- hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu -regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	
přesahy: **Ch (9. ročník): chemický průmysl ČR** **D(8. ročník): modernizace společnosti** **P(8. ročník): lidská populace**		

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu** • **Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích**	- cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	

zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech - uplatňuje pravidla bezpečnosti a slušného chování při pohybu v krajině, nacvičuje zásady chování při mimořádných událostech	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	
přesahy:		

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** - vyhledá z různých zdrojů informace související s problematikou znečišťování vod a pokouší se navrhnout možnosti nápravných řešení - vyhledá z různých zdrojů příklady informace o stavu znečištění životního prostředí a uvede příklady z vlastní praxe	- vztah příroda a společnost – principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody	**EV**: ŽP
přesahy: **Ch (8. ročník): Voda a vzduch**		

9. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

POLITICKÝ ZEMĚPIS, HOSPODÁŘSTVÍ A SPOLEČNOST		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace** - zdůvodní nerovnoměrnost rozložení obyvatelstva na zemi, migrace a její příčiny - dokáže porovnat různé typy ras a národů, zhodnotí jejich jazykovou, kulturní a náboženskou diferenciaci • **organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů** - politická geografie - vysvětlí, které oblasti světa jsou osídleny více či méně a proč -vysvětlí pojmy související s rasismem, nacionalismem apod. • **posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné geografické znaky sídel** - vysvětlí vznik a funkci sídel - vysvětlí pojem aglomerace, migrace, urbanizace - porovnává klady a zápory života ve městě a na vesnici - vysvětlí odlišnosti typu sídel v jednotlivých oblastech světa	- základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, kulturní a hospodářské charakteristiky - rozmístění obyvatelstva ve světě, růst obyvatelstva, migrace, zaměstnanost -regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska - rasismus, národ, nacionalismus, světová náboženství - národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města - administrativní členění státu - závislá a nezávislá území, mezinárodní území - sídelní poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace, vhodné a nevhodné podmínky pro život lidí v souvislosti s přírodními podmínkami	**OSV:** RSP, PL **VDO**: POPŽ

• **zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje** - srovná jednotlivé státy z hlediska průmyslové úrovně - popíše význam průmyslu pro člověka - vysvětlí, jaký vliv má rozvoj průmyslu na životní prostředí -zhodnotí a na příkladech uvede, jaký význam má pro lidstvo zemědělství - člení zemědělskou produkci na rostlinnou a živočišnou	- hlavní a periferní hospodářské oblasti světa - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce - ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně - vodní a lesní hospodářství, rybolov	
• **porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit** - vyhledává jízdní řády různých dopravních spojení - vysvětlí význam služeb a cestovního ruchu v životě člověka a z hlediska ekonomické přínosnosti	- cestovní ruch, doprava	
• **porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků** - uvede příklady spolupráce mezi zeměmi - vysvětlí nutnost znalosti cizích jazyků - vyhledá informace o světových organizacích	- politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států (integrace) států - způsoby a možnosti spolupráce mezi zeměmi	
• **lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech** - vysvětlí příčiny zaostalosti a chudoby zemí světa - ekonomické a společenské problémy z hlediska regionálního pohledu	-globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace - ekonomické a společenské globální problémy	
• **je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení**	- udržitelný rozvoj, přelidnění planety, chudoba ve světě	

• **rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory**	- uplatnění komplexní prosociálnosti (bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám - přírodní katastrofy, voda a les a jejich ochrana - oteplování planety - geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	**EtV**
přesahy: **D** (9. ročník): rozdělený a integrující svět **VO** (9. ročník): občan a právo **VO** (9. ročník): právní ochrana		

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí** - dokáže rozdělit globální problémy a stručně je definovat	- udržitelný rozvoj - globální, ekologické a environmentální problémy lidstva	
přesahy: **VO** (9. ročník): globální svět		

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
výstupy	učivo	průřezová témata

• **uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě** - dokáže se zorientovat, vyhledat pomoc, použít zásady při nečekaných situacích (v modelových situacích)	- ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích	
přesahy:		

5. 7. UMĚNÍ A KULTURA

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s

nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

5. 7. 1. Hudební výchova

I. stupeň

Vzdělávací obor Hudební výchova se vyučuje v 1.- 5. ročníku 1 hodina týdně, je povinný.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obor vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby se projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci.

Obsahem hudebně pohybové činnosti je ztvárňování hudby pohybem, tancem, gesty. Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejich žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Organizační vymezení

Výuka Hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, v kmenových třídách, využívání pomůcek pro HV, střídání různých vyučovacích forem a metod, účast žáků na výchovných koncertech, besedách o hudbě a mimoškolních hudebních aktivitách.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

- učitel vede žáky k používání správné symboliky

Kompetence k řešení problémů

-žák rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny znějící hudby, rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální od instrumentální

- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

-žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

-žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

-učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků

-učitel vytváří prostor pro komunikaci žáků

Kompetence sociální a personální

-žáci jsou vedeni k posuzování žánrů a stylů hudby

-učitel vede žáky k vzájemné ohleduplnosti a toleranci, k vzájemnému naslouchání

Kompetence občanské

-žáci jsou vedeni k zamyšlení nad obsahy hudebních děl

- žáci se podílí na vytváření kritérií pro hodnocení činnosti

- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

-žáci používají jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

- žáci pohybem vyjadřují hudební náladu poslouchané skladby

-žáci užívají obecně známé hudební termíny, znaky a symboly

-učitel sleduje pokrok žáků

Kompetence digitální
-učitel vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny

- učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - osobnostní rozvoj – kreativita
  - osobnostní rozvoj – mezilidské vztahy

1. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty** - učí se vytleskat rytmus podle vzorce - učí se napodobit tleskáním, intonací jednoduchý rytmický celek • **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře** - seznamuje se významem not - učí se používat hudební nástroje - pozná a umí vyjmenovat vybrané hudební nástroje • **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie** - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod) • **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby** - seznamuje se s hymnou ČR - učí se soustředěně poslouchat krátkou hudební ukázku a hodnotí ji • **rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a vokálně instrumentální** - učí se rozlišovat hlasy při poslechu vokální hudby, vybrané nástroje u instrumentální hudby	**Vokální činnosti** - dechová, intonační, rytmická a artikulační cvičení - hlasová hygiena - zpěv jednoduchých písní - zpěv v rozsahu c1-a1 - zvuk- tón- řeč- zpěv - zvuk- tón (dlouhý/krátký, hluboko/vysoko, silně/ slabě,pomalu/ rychle), řeč- zpěv - rytmizace textů a říkadel - hra na tělo **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře - rytmizace, hudební hry (ozvěna) - hudební nástroje - klavír, kytara, flétna, triangl, dřívka, bubínek **Hudebně pohybové činnosti** - improvizovaný pohyb na poslech - taktování - hudebně pohybové hry **Poslechové činnosti** - hymna ČR - poslech skladeb různých žánrů	

	- lidský hlas (mužský, ženský, dětský), hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	
Přesahy **ČJ** (1. ročník): říkadla, dechová cvičení, hospodaření s dechem **TV** (1. ročník): gymnastika- hudebně pohybové hry **PRV** (1. ročník): hymna ČR		

2. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **zpívá v jednohlase** - prohlubuje hlasové, intonační a pěvecké návyky a dovednosti - dbá na hlasovou hygienu - zpívá melodii stoupavou a klesavou - zkouší zeslabování, zesilování, rytmus pomalý a rychlý - seznamuje se s pojmy notová osnova, noty, takty, houslový klíč - naučí se zpívat vybrané písně - **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,** umí vytleskat rytmus jednoduchých říkadel a písní • **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře** - učí se užívat dětské hudební nástroje	**Vokální činnosti** - hlasová hygiena, pěvecké návyky - melodie vzestup-sestup, rychlá- pomalá - notová osnova, noty c1-a1 - rytmus taktu 2/4 a ¾, - houslový klíč - sledování melodie v notovém zápisu - zesilování, zeslabování- p, mf, f - nota půlová, čtvrťová - kánon **Instrumentální činnosti** - hra na nástroje (reprodukce jednoduchých motivů) pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře	

- pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku- klavír, trubka housle, pikola • **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie** - umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat, při pochodu bubnovat - učí se pohybově vyjádřit hudbu, zpěv s tancem • **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby** - pozná hymnu ČR - soustředěně poslouchá krátkou hudební ukázku a hodnotí ji • **rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a vokálně instrumentální** - rozlišuje umělou, lidovou píseň - seznámí se s vybranými poslechovými skladbami - pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku- klavír, trubka, housle, kontrabas, pikola • **zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých**	- rytmizace, hudební hry (otázka- odpověď apod.) - hudební improvizace - vokální a instrumentální hry **Hudebně pohybové činnosti** - taktování - pohybový doprovod znějící hudby - pohybová improvizace - jednoduché taneční hry - hra na tělo **Poslechové činnosti** - vztah mezi tóny (akord) - hymna ČR - hudební výrazové prostředky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) - housle, kontrabas, klavír, trubka, pikola - lidová píseň-píseň vytvořená skladatelem - psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	**DVO:** DV
Přesahy **TV** (2. ročník): gymnastika- hudebně pohybové činnosti **ČJ** (2. ročník): říkadla, dechová cvičení, hospodaření s dechem		

3. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **zpívá v jednohlase** - rozvíjí pěvecké dovednosti (dýchání, tvorba tónu, výslovnost) - dodržuje hlasovou hygienu - učí se pojmenovat noty - rozliší a přečte z notového zápisu takt 2/4, ¾ - učí se rozlišovat a zapisovat notu celou, půlovou, čtvrťovou, osminovou - podle zápisu pozná melodii stoupavou, klesavou - rozlišuje pojmy pomlka, takt - naučí se zpívat vybrané písně - **rytmizuje a melodizuje jednoduché texty,** umí vytleskat a taktovat 2/4, ¾ ,takt - učí se rytmicky a melodicky dotvořit krátký hudební úryvek • **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře** - umí doprovázet na rytmické nástroje - tvoří si vlastní jednoduché doprovody - zkouší doprovod s využitím dvou tónů - hraje dvoutaktové mezihry při zpěvu spolužáků • **reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie** - rozliší rytmus valčíku a polky - seznamuje se s polkovým a valčíkovým krokem (chůze dvoudobá- přísuvný krok, třídobá-pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad)	**Vokální činnosti** - dýchání (v pauze, mezi frázemi) - hlasová hygiena - pěvecké dělení slov - sjednocování hlasového rozsahu (c1-c2) - noty c1-a1, notová osnova, taktová čára - houslový klíč - nota celá, půlová, čtvrťová, osminová - sledování melodie v notovém zápisu - zesilování, zeslabování- p, mf, f - volný nástup 1., 3. a 5. stupně - kánon - hra na tělo **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje (reprodukce jednoduchých motivů pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře - rytmizace, hudební hry - hudební improvizace - rytmické doprovody (takt 2/4, ¾) **Pohybové činnosti** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby - pohybová improvizace - taneční krok ve 2/4 a ¾ taktu **Poslechové činnosti** - kvalita tónů, vztahy mezi tóny (akord) - hudební výrazové prostředky (pohyb melodie rytmus)	

- zkouší pohybovou improvizaci na poslouchanou hudbu • **rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby** -určuje kvality tónu (délka, síla, barva, výška) - rozezná tempové a dynamické změny poslechu • **rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a vokálně instrumentální** - seznamuje se s hudebními nástroji dechovými, smyčcovými - pozná Bedřicha Smetanu a A. Dvořáka - poslouchá hudbu vážnou, zábavnou, slavnostní	- dechové, smyčcové nástroje - orchestr- sólo - B. Smetana, A. Dvořák - populární písně a zpěváci	
Přesahy **TV** (3. ročník): gymnastika, hudebně pohybové hry **ČJ** (3. ročník): říkadla- rytmizace, melodizace **VV** (3. ročník): hudební nástroje- kresba		

4. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti** - naučí se zpívat vybrané písně - dbá na správné dýchání, dodržování hlasové hygieny - seznámí se s pojmy repetice, legato, staccato - pozná osminovou a čtvrťovou notu s tečkou, klíč G, noty- h1, c2, d2 - zná stupnici C dur (názvy not)	**Vokální činnosti** - prodlužování výdechu, vázání tónů - sjednocování hlasového rozsahu (c1- d2) - průprava dvojhlasu (lidový dvojhlas, kánon) - volný nástup 8. a 5. stupně - zpěv písní v dur a moll - repetice. legato, staccato - nota s tečkou	

• **realizuje podle svých individuálních schopností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not** - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - doprovodí písně na jednoduchých nástrojích • **vytváří jednoduché předehry, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizace skladby** - učí se vytvářet jednoduché předehry, mezihry, dohry • **ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace** - umí pohybově vyjádřit hudbu - seznamuje se s valčíkovým krokem • **rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby** - učí se rozeznat hudební formu malou (a, b; a,b, a) a rondo - pamatuje si epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby - poslouchá vybrané skladby - pozná písně ve 2/4 a ¾ taktu - učí se poznat opakující se téma - **rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků** - učí se rozlišovat nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí • **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní**	**Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře (reprodukce motivů, melodie v rozsahu sexty, doprovod dvěma tóny - dvoutaktové předehry, mezihry, dohry - tvořivé hudební hry s využitím durového a mollového kvintakordu - pentatonika **Hudebně pohybové činnosti** - kroky se zhoupnutím ve ¾ taktu - hra na tělo - vyjádření charakteru poslouchané hudby pohybem - taktování na 2 a 3 doby - hudebně pohybové hry **Poslechové činnosti** - malá hudební forma (a, b; a, b, a), rondo - B. Smetana, A. Dvořák, L. Janáček - Opery B. Smetany, Má vlast - rozlišení melodie od doprovodu - vztah předvětí- závětí - rozlišování durové a molové melodie - nástroje dechové smyčcové, drnkací - populární písně a zpěváci	

- doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje - pozná malou písňovou formu		
Přesahy **TV** (4. ročník): hudebně pohybové hry, krok ve ¾ taktu **ČJ** (4. ročník): říkadla, verše- rytmizace- melodizace, hymna ČR **VV** (4. ročník): ilustrace písní		

5. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
	učivo	průřezová témata
• **zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti** - upevňuje vokální dovednosti z nižších ročníků - zpívá jednoduché dvojhlasé písně - dbá na správné dýchání - naučí se zpívat vybrané písně - zná a zpívá hymnu ČR - umí provést rozbor (jednoduché) zapsané písně- druh písně, notový zápis, takt, melodie • **realizuje podle svých individuálních schopností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not** - tvoří vlastní interpretaci lidových písní- improvizace předvětí- závětí, doprovod písní • **využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní** - doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje - pozná malou písňovou formu	**Vokální činnosti** - opakování pěveckých dovedností - střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu (h-d2) - počátky dvojhlasu - volný nástup 4. a 7. stupně - zpěv české hymny - orientace v notovém záznamu **Instrumentální činnosti** - hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře - rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvořivé hudební hry v dur a moll - grafický záznam melodie jednoduché skladby - pentatonika - doprovod písní tónikou a dominantou - dvoutaktové předehry, mezihry, dohry při zpěvu spolužáků	**OSV**: 1d

• **vytváří jednoduché předehry, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizace** - umí tvořit jednoduché doprovody lidových písní tónikou a dominantou • **ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace** - zvládá dle individuálních možností valčíkový a polkový krok - umí použít pohybové prvky menuetu, lidového tance - vytváří skupinové pohybové projevy k poslouchané populární hudbě • **rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby** - hodnotí hudební výraz - umí použit pojmy: symfonický orchestr, dirigent, sbormistr, kapelník - rozliší hudbu polyfonní, homofonní - rozlišuje hudbu v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) - pamatuje si zajímavosti ze života skladatelů poslouchané hudby - **rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků** - dokáže rozlišit některé hudební žánry poslouchané hudby - chápe hudební žánr v souvislosti s dobou	**Hudebně pohybové činnosti** - valčíkový a polkový krok - prvky menuetu a vybraných lidových tanců - soudobá taneční hudba - hra na tělo - pohybová improvizace vybraného poslechu - hudebně pohybové hry **Poslechové činnosti** - hudba polyfonní- homofonní - výrazové prostředky hudby, vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) - symfonický orchestr - dirigent, sbormistr, kapelník - polyfonie - hudební styly a žánry (varhanní, lidová kapela…) - rondo - J. S. Bach, J. J. Ryba, W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák	**OSV**: 2b
Přesahy **TV** (5. ročník): krok valčíkový, polkový, hudebně pohybové hry **ČJ** (5. ročník): hymna ČR, ze života hudebních skladatelů **VLAST.** (5. ročník): buditelé, vlastenci Národního obrození **VV** (5. ročník): ilustrace písně		

II. stupeň

Vzdělávací obor Hudební výchova se vyučuje v 6. - 9. ročníku 1 hodina týdně, je povinný.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obor vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby se projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu vzdělávací obor podněcuje, rozvíjí a kultivuje.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci. Obsahem hudebně pohybové činnosti je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejich žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Organizační vymezení

Výuka Hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy, v kmenových třídách, využívání pomůcek pro HV, střídání různých vyučovacích forem a metod, účast žáků na výchovných koncertech, besedách o hudbě a mimoškolních hudebních aktivitách.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, dvojhlase

- žák se učí samostatnému získávání informaci z dějin hudby, vyhodnocovat informace a hledat souvislosti

- učitel vede žáky k používání správné symboliky

Kompetence k řešení problémů

-žák rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny znějící hudby, rozpozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální od instrumentální

- učitel vede žáka k analýze problému a vyvozování souvislostí

-učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

-žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

-žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

-učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků

-učitel vytváří prostor pro komunikaci žáků

Kompetence sociální a personální

-žáci jsou vedeni k posuzování žánrů a stylů hudby

-učitel vede žáky k vzájemné ohleduplnosti a toleranci, k vzájemnému naslouchání

- učitel zadává úkoly pro skupinovou práci

- žák aktivně pracuje ve skupině

Kompetence občanské

-žáci jsou vedeni k zamyšlení nad obsahy hudebních děl

- žáci se podílí na vytváření kritérií pro hodnocení činnosti

- učitel umožňuje každému žákovi zažit úspěch

Kompetence pracovní

-žáci používají jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

- žáci pohybem vyjadřují hudební náladu poslouchané skladby

-žáci užívají obecně známé hudební termíny, znaky a symboly

-učitel sleduje pokrok žáků

Kompetence digitální
- učitel umožňuje žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny

-učitel dává příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů

- žák má možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - osobnostní rozvoj- rozvoj schopnosti poznávání
- MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:
  - lidské vztahy

6. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase,** • dokáže dle individuálních dispozic zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně – jednohlas, dvojhlas • **reprodukuje na základě svých individuálních - hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace** - správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - rozvíjí rytmické cítění a rytmickou paměť • **využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** - umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou - orientuje se v jednoduchém notovém zápisu - umí vyhledat určené takty - vytváří jednoduché improvizace doprovodů v dur a moll - hraje jednoduché předehry, mezihry, dohry - **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě**	**Vokální činnosti** - opakování: nasazení tónu, dýchání, vokalizace, frázování - jednoduchý dvojhlas - rozšiřování hlasového rozsahu (h- e2) - hymna ČR - zpěv vybraných písní - bé, křížek, noty - práce s notovým zápisem **Instrumentální činnost** - tvořivé hry s lidovým dvojhlasem vokálně i instrumentálně - rytmy v pravidelných a nepravidelných taktech - improvizace doprovodů v dur a moll - hra (s oporou o jednoduchý notový zápis) čtyřtaktových předeher, meziher, doprovodů a dohry s využitím T, D - rytmické hádanky, hra na tělo, rytmické ozvěny - akord- obraty – T, D, S **Hudebně pohybové činnosti** - pochod, polka, valčík, mazurka - tvořivé hudebně pohybové hry - dramatizace písní - pohybová a taneční improvizace poslouchané hudby **Poslechové činnosti**	**OSV:** 1a **MKV:** 2

- pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus - umí taktovat 2/4 a ¾ takt - dokáže pohybem vyjádřit obsah písně - vytváří jednoduché taneční motivy na populární hudbu • **orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** - rozlišuje vybrané hudební nástroje, dovede je pojmenovat - rozlišuje skladby vokální a instrumentální - **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** - rozlišuje lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, opera, opereta, balet, výrazový tanec - poslouchá vybranými skladbami - seznamuje se s epizodami ze života skladatelů a interpretů • **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** - učí se rozlišit hudební žánry - učí se vyjadřovat o poslouchané hudbě, porovnává	- opera, opereta, hudba k baletu a výrazovému tanci, muzikál, melodram - hudba v divadelní hře a filmu - sólový a doprovodný nástroj - poslech vybraných skladeb - J. Mysliveček - A. Dvořák - B. Smetana - L. Janáček - B. Martinů - Z. Fibich - J. Suk	
Přesahy **ČJ** (8. ročník): národní buditelé- skladatelé **TV** (6. ročník): pochod, polka, valčík, mazurka **VV** (6. ročník): hudební nástroje- malba		

7. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase** - při zpěvu využívá správné pěvecké návyky - podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně - seznamuje se s poznatky z hudební teorie • **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace** - dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry, dohry • **využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** - správně a rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orffovy nástroje - orientuje se v notovém zápisu - **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě** pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím gest a jednoduchých tanečních kroků - pohybem vyjadřuje pochodový, polkový, valčíkový rytmus, mazurku, lambádu - dokáže využít získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení - pohybem dokáže vyjádřit obsah písně	**Vokální činnosti** - hlasová hygiena, pěvecké návyky - rytmus 2/4, ¾, 4/4 taktu - rozšiřování hlasového rozsahu dle individuálních schopností - dvojhlas - intonační cvičení, vokální improvizace (tóniny dur a moll) - výběr písní různých období - moll stupnice – seznámení - výrazové prostředky lidové a umělé písně **Instrumentální činnosti** - tónina, transpozice - triola, synkopa - Orffovy nástroje- doprovod, hra na tělo - hra a improvizace melodií, doprovodů s využitím triol, synkop, T, D, S **Hudebně pohybové činnosti** - taktování (střídání taktu v písni), hra na tělo - vlastní pohybové ztvárnění- choreografie - taneční kroky: valčík, polka, mazurka - lambda aj. moderní tance dle výběru - dramatizace hudebního projektu u příležitosti např. Vánoc, Velikonoc, školní akademie - lidový tanec, balet, výrazový tanec - tradiční- moderní tance	**OSV:** 1a

• **orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** - při poslechu využívá získané vědomosti (výrazové prostředky) - rozlišuje lidovou hudbu s důrazem na krajové zvláštnosti - **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a** učí se poslouchané ukázky hudby hodnotit, rozlišit - zařadí skladbu do příslušného období • **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** - učí se vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Poslechové činnosti** - výběr poslechových skladeb různých období - polyfonie, kánon, fuga, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň - muzikál, hudební revue, divadla malých forem - duchovní skladba- světská - hudební přehrávače a nosiče - skladatel- interpret- posluchač - nadání- genialita	**MKV:** 2
Přesahy **TV** (7. ročník): taneční kroky- polka, valčík, mazurka, macarena **VV** (7. ročník): ilustrace písně		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase** - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky - dbá na hlasovou hygienu - zpívá (dle individuálních možností) intonačně čistě a rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně	**Vokální činnosti** - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena, pěvecké návyky - melodizace, rytmizace krátkých textů - techniky vokálního projevu (falzet, scat apod.) - intonace a vokální improvizace v dur a moll	**OSV:** 1a

• **využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** - učí se sestavit pásmo hudby a mluveného slova • **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace** - umí použít jednoduché nástroje k doprovodu pěveckých projevů - reprodukuje notový záznam - tvoří doprovody a jednoduché hudební improvizace - zná pojem akord a umí ho použít v doprovodu - rozlišuje dur a moll - zpívá lidový dvojhlas - provádí pěvecké pokusy v jednoduchém trojhlasu - **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě** pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím gest, tanečních kroků, mimiky, „řečí těla“ - tvoří jednouché pohybové improvizace • **orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** - postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu - **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** - zařadí skladbu do příslušného období	- orientace v notovém zápisu jednoduché vokální skladby - reprodukce tónů, dle individuálního nadání zachycování rytmu a melodie písně pomocí grafického zápisu- rozvoj hudebního sluchu a představivosti - vlastní vokální projev-vokální projev ostatních - výběr písní různých období **Instrumentální činnosti** - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře - nástrojová improvizace - orientace v záznamu hudby - hudební vyjadřování- představy melodické, rytmické, tempové, dynamické - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy - akord- kytarové značky **Hudebně pohybové činnosti** - taktování 2/4, ¾, 3/8 a 4/4 - taneční kroky-valčík, polka, mazurka, džaiv - pohybové vyjádření hudby- pantomima, improvizace - pohybová reakce- změny tempové, dynamické, rytmicko- metrické - rozvoj pohybové pamětí, reprodukce prováděných pohybů při tanci a pohybových hrách - dramatizace hudebně pohybových projektů k vybraným příležitostem	

- epizody ze života skladatelů a interpretů vážné a populární hudby • **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** - učí se slovně hodnotit hudbu (jaká je a proč) - učí se vyhledávat souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Poslechové činnosti** - poslech různých hudebních žánrů. Srovnávání, postihování charakteristických rozdílů - hudba artificiální a nonartificiální - původ hudby- pravěk, starověk - kolébka jazzu - vznik moderní populární hudby ve světě - světová hudba v době gotiky, renesance, baroka, klasicismu, romantismu – hudební skladatelé, interpreti, znaky - opera, oratorium, fuga, suita - rock and roll a country v USA - hudební dějiny světové hudby ve 20. století- populární a rocková hudba 70. a 80. let - vlastní vyjadřování soudů poslouchané hudby	**MKV:** 2
Přesahy **TV** (8. ročník): tradiční- moderní tance **ČJ** (9. ročník): divadla malých forem		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

Hudební výchova		
výstupy	učivo	průřezová témata
- **uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic**	**Vokální činnosti** - rozšiřování hlasového rozsahu - hlasová hygiena, pěvecké návyky	**OSV:** 1a

intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky - dbá na hlasovou hygienu - zpívá (dle individuálních možností) intonačně čistě a rytmicky přesně - respektuje dynamiku písně • **využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách** - dokáže sestavit pásmo hudby a mluveného slova • **reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace** - používá jednoduché nástroje k doprovodu pěveckých projevů - reprodukuje notový záznam - samostatně vytvoří doprovody a jednoduché hudební improvizace - zpívá lidový dvojhlas - provádí pěvecké pokusy v jednoduchém trojhlasu - **rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě** pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím gest, tanečních kroků, mimiky, „řečí těla“ - dokáže tvořit jednouché pohybové improvizace	- melodizace, rytmizace krátkých textů - techniky vokálního projevu (falzet apod.) - intonace a vokální improvizace v dur a moll - orientace v notovém zápisu jednoduché vokální skladby - reprodukce tónů, dle individuálního nadání zachycování rytmu a melodie písně pomocí grafického zápisu- rozvoj hudebního sluchu a představivosti - vlastní vokální projev-vokální projev ostatních - výběr písní různých období **Instrumentální činnosti** - nástrojová reprodukce melodií - hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře - nástrojová improvizace - orientace v záznamu hudby - hudební vyjadřování- představy melodické, rytmické, tempové, dynamické - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy **Hudebně pohybové činnosti** - taktování 2/4, ¾, 3/8 a 4/4 - pohybové vyjádření hudby- pantomima, improvizace - tradiční- moderní tance - pohybová reakce- změny tempové, dynamické, rytmicko- metrické	

• **orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku** - postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu - **zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období** - zařadí skladbu do příslušného období - epizody ze života skladatelů a interpretů vážné a populární hudby - rozpozná funkci stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, tradicím a zvykům • **vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění** - vytváří vlastní soudy o poslouchané hudbě - vyhledá souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- rozvoj pohybové pamětí, reprodukce prováděných pohybů při tanci a pohybových hrách - dramatizace hudebně pohybových projektů k vybraným příležitostem **Poslechové činnosti** - poslech různých hudebních žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů jazz a swing v české hudbě - vznik moderní populární hudby ve světě - česká hudba v době gotiky, renesance, baroka, klasicismu, romantismu – hudební skladatelé, interpreti, znaky - opera, oratorium, fuga, suita - vlastní vyjadřování soudů poslouchané hudby - divadla malých forem- 60. a 70. léta - big beat - česká hudba 70. let- současnost	**MKV:** 2
Přesahy **TV** (9. ročník): tradiční- moderní tance **VV** (9. ročník): portrét hudební osobnosti vážné- populární hudby **ČJ** (9. ročník): sestavení pásma hudby a mluveného slova na dané téma		

5. 7. 2. Výtvarná výchova

I. stupeň

Vzdělávací obor výtvarná výchova se v 1., 2. a 3. ročníku vyučuje 1 hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Výtvarná výchova jako obor je součást procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. Pro výtvarnou činnost v tomto období je nepostradatelné příznivé a klidné prostředí zbavené strachu ze známky nebo výsměchu druhých.

V 1. - 3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Dítě kreslí rádo zpaměti, předlohám se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží s e j e ztvárnit. Vhodná motivace, která předchází výtvarné tvorbě, podněcuje uvolnění dětské fantazie. Děti potom často tvoří s velkým zaujetím a prožívají velkou radost z toho, co vytvořily. Jejich práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad.

Ve 4. - 5. ročníku začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah. Různé výtvarné techniky jsou také realizovány ve školní družině.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v učebně výpočetní techniky, ve studovně a mimo budovu školy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- učitel zprostředkuje pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa
- žáci si rozvíjí tvořivost aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- žáci vnímají umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k vyhledávání vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat
- učitel zadává úkoly tak, aby si žáci mohli samostatně organizovat práci
- žáci vybírají vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- žáci si rozvíjí kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence komunikativní

- žáci mají možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- žáci prezentují výsledky své práce
- učitel rozvíjí žákovy dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- učitel předkládá příklady pro vytvoření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- učitel poskytuje dostatek prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků
- žáci respektují pravidla při práci v týmu
- žáci se učí svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce skupiny

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory
- žáci navštěvují výstavy výtvarných prací
- žáci se zajímají o kulturní dění a jeho podporu

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci si osvojují výtvarné techniky
- žáci dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k manuálním činnostem
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, vybavení - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

- učitel motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- učitel poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Ekosystémy
  - Vztah člověka k prostředí
- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
- Fungování a vliv médií ve společnosti

1. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** - dokáže zapouštět barvy - snaží se míchat barvy - dokáže překrýt některé barvy - zvládne jednoduchou koláž - vytrhává z papíru • **vnímání událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje** - využívá různé materiály - používá běžné i netradiční nástroje (štětce, dřívka, fixy, ruku, prsty, …) - využívá materiály k prostorovému zpracování (plastelína, různé modelovací hmoty,…) - pracuje s různými formáty a typy papíru (balicí, tvrdý, náčrtník, …) • **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** - seznámí se s některými českými známými malíři (Lada, Sekora)	- experimentování s barvami - míchání barev - zapouštění barev - překrývání barev - využití přírodních, umělých a odpadových materiálů - kresba na základě prožitku dětí - dotváření přírodnin - hra s linií - otisky přírodnin, předmětů, věcí, … - plastická tvorba - prostorová tvorba (papír, plastelína) - kresba podnícená vyprávěním, četbou, zážitkem,… - významné osobnosti (Lada, Sekora)	**EV:**VČP
přesahy **M** (1. ročník): geometrické tvary		

2. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** - experimentuje s barvami (míchá, zapouští, překrývá) - vyhledává obrysové linie - zvládne jednoduchou koláž - vytrhává z papíru • **vnímání událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje** - využívá různé materiály (odpadové, přírodní, umělé) - poznává vlastnosti materiálů a zpracovává je různými technikami - experimentuje s běžnými i netradičními nástroji (štětce, dřívka, uhly, fixy, pastelky, ruce, houbičky, kartáčky, …) - používá různé materiály k prostorovému vyjádření, pracuje s různými formáty papíru - dotváří prostředí svými pracemi - při vycházce sbírá materiály • **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** - pracuje individuálně i ve skupině - seznámí se s některými dětskými autory (Zmatlíková, Born, Lada, Sekora)	- hry s barvou - vlastnosti barev - využití barev základních i barev vzniklých mícháním - kresba, malba na základě vlastního prožitku - příběh vyjádřený kresbou - vytváření prostorové tvorby, kombinování přírodních i umělých materiálů - obrysové linie různých předmětů - řešení výtvarné plochy s využitím různých prvků a barev - hračky v životě dětí - plastická tvorba (různé materiály-plast, papír, karton, sádra, plastelína,…) - jednoduché grafické techniky (koláž, frotáž) - seznámení s výtvarnými osobnostmi (Lada, Sekora, Zmatlíková, Born)	
přesahy		

M (2. ročník): geometrické tvary **ČJ** (2. ročník): ilustrace

3. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ** - pracuje s barvou různé konzistence - rozeznává teplé a studené barvy - vědomě míchá barvy • **v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace** - pracuje s přírodními a umělými materiály - experimentuje s různými materiály při prostorových pracích - pokouší se dotvářet výtvarný projev písemným projevem • **vnímání události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje** - používá různé způsoby a techniky - pokouší se volně pracovat s linkou, tvarem, obrysem • **interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišní interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností**	- experimentování s barvami (míchání, překrývání, zapouštění) - základní barvy a míchané barvy - pozorování předmětů a jejich obrysové linie - práce s přírodninami a jejich dotváření - grafický záznam pohybu - zobrazení předmětu - řešení výtvarné plochy s využitím různých prvků - barevná kompozice - jednoduché náčrty - plastická a prostorová tvorba - jednoduché grafické techniky (koláž, frotáž) - práce s netradičními materiály (kartáček, houbička, ruka, prsty, …) - práce s velkým formátem - dotváření prostředí, kde žijeme - známí dětští malíři (Lada, Sekora, Zmatlíková, Born)	**MeV**: FVM

- podílí se na dotváření okolního prostředí pomocí výtvarných prací - vystavuje výtvarné práce - připravuje výzdobu třídy a školy - osvojuje si schopnost vyjadřovat se o své práci a o práce jiných - snaží se být tolerantní • **na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** - poznává díla některých malířů (Born, Zmatlíková, Lada, Sekora) - chápe, že výtvarné umění patří ke kultuře každého národa		
přesahy **HV** (3. ročník): hudební nástroje **M** (3. ročník): geometrické tvary **ČJ** (3. ročník): ilustrace		

4. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů** - prohlubuje a zdokonaluje techniky kresby a malby z prvního období - rozeznává základní barvy - rozlišuje odlišné odstíny • **při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností**	- volný výtvarný projev dle skutečnosti - kontrast (příroda + pozadí) - hlava (skutečnost, fantazie) - elementární poučení o teorii barev - řešení výtvarné plochy - písmo - linie vytvořená různými nástroji - krásy přírody - kresba	

- využívá vlastní zkušenost se světem v různých druzích vizuálního vyjádření • **nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě** - vyjadřuje se slovy, pohybem, mimikou i výtvarně - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření - dokáže výtvarně zpracovat přírodní materiály (nalepování, dotváření, otisk, …) • **porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace** - vyjádří svůj názor na dílo či autora - používá postavy z filmů, her, knih, …ve svém díle • **nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** - seznámí se s dalšími ilustrátory (viz. první období, Trnka, Čapek)	- malba - papír – různé druhy - já a moji blízcí - otisky kolem nás - koláž - frotáž - výtvarná úprava knih - oblíbený film (animovaný nebo hraný) - galerie ve třídě	
přesahy **HV** (4. ročník): ilustrace písní **M** (4. ročník): modelování rovinných útvarů **PŘ** (4. ročník): roční období		

5. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na**	- malba - hra s malbou - emocionální barva	

základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - dokáže barevně vyjádřit city a nálady - porovnává, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy - charakterizuje barvu - **při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností** - vyjádří podle zadání vlastní zkušenost • **nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě** - vyjadřuje se slovy, pohybem, mimikou i výtvarně - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření - dokáže výtvarně zpracovat přírodní materiály (nalepování, dotváření, otisk, …) • **osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky** - vyjádří svůj názor na dílo či autora - používá postavy z filmů, her, knih, …ve svém díle - vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci • **porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace** - pozná ilustrace českých autorů (Zmatlíková, Born, Lada, Sekora, Čapek, Trnka, …)	- míchání barev - kresba různým materiálem - kresba dle skutečnosti - kresba v plenéru - naše obec - jak vidím svět kolem nás - skupinová práce - osobní zážitek - sochy a maňásci (hra na sochy) - dotváření přírody - lidská postava a hlava - kultura bydlení - výtvarná úprava knih - krásy přírody a vztah k životnímu prostředí - moje stopy, co po mně zůstává - namaluj písničku, rytmus, melodii - co se mi líbí, úsudek o díle vlastním a cizím	

- porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla - dovede formulovat vlastní názor, vyslechnout a přijmout odlišný • **nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil** - komunikuje o obsahu svých děl - vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustraci, animovaný film… - toleruje odlišný názor		
přesahy **HV** (5. ročník): výrazové prostředky výtvarného a hudebního umění **ICT** (5. ročník): grafický editor **PŘ** (5. ročník): rozmanitost přírody		

II. stupeň

Vzdělávací obor výtvarná výchova se vyučuje jako povinný v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. – 9. ročníku 1 hodina týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím oboru výtvarná výchova pracujeme s vizuálně obraznými znakovými systémy. Rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost. Chápe umělecký proces jako způsob poznání a komunikace. Využívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků, včetně informačních a komunikačních technologií. Rozvíjí smyslové vnímání, kreativitu, prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře.

Výtvarná výchova je součást procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům.

Žáci rozpoznávají vizuálně obrazné vyjádření linie, tvarů, barev a porovnávají je na základě vjemů a citů ve výtvarné tvorbě.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v učebně výpočetní techniky, ve studovně a mimo budovu školy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k řešení problémů

-učitel vede žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby

- učitel zprostředkuje pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa

- žáci si rozvíjí tvořivost aktivním osvojováním různých výtvarných technik

- žáci vnímají umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vede žáky k vyhledávání vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě jejich znaků a témat
- učitel zadává úkoly tak, aby si žáci mohli samostatně organizovat práci
- - žáci vybírají vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- - žáci si rozvíjí kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby

Kompetence komunikativní:

- žáci mají možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

- žáci prezentují výsledky své práce
- žáci se zajímají o kulturní dění a její podporu

Kompetence sociální a personální:

- učitel předkládá příklady pro vytvoření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí
- učitel poskytuje dostatek prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků
- žáci respektují pravidla při práci v týmu
- žáci se učí svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce skupiny

Kompetence občanské:

- učitel seznamuje žáky s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejicj autory
- žáci navštěvují výstavy výtvarných prací
- žáci se zajímají o kulturní dění a jejich podporu

Kompetence pracovní.

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- žáci si osvojují výtvarné techniky
- žáci dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytvářejí pozitivní vztah k manuálním činnostem
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, vybavení
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence digitální

-učitel vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení

-učitel vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

- žák vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; objevuje možnosti práce s digitálními technologiemi, experimentuje

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

*MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:

- Tvorba mediálního sdělení

*MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

- kulturní diference

*OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:

- KREATIVITA

- sebepoznání a sebepojetí

*VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

- principy demokracie jako formy vlády

6. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** - vyjadřuje linii, plochu, objem - uplatňuje osobitý přístup k realitě - uvědomuje si možnost kompozičních postupů - používá techniky kresby - uplatňuje výtvarné zjednodušení, stylizaci - vybírá tvary, plochy a barvy v plošné kompozici - užívá linie různé tloušťky, hustoty a směru - obměňuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - vyjadřuje světlo a stín na jednoduchých objektech - správně užívá techniku malby, texturu (vnitřní uspořádání barvy), míchá barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací. • **Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** - vnímá souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů - hmat (práce s plastelínou), sluch (výtvarné zpracování hudebních motivů) - využívá vizuální obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- kresebné studie (linie, tvar, objem, šrafování, rozvržení v ploše, kontrast, textury) - zátiší, krajina, postava, portrét - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, vrstvení tvarů a linií, horizontála, vertikála, symetrie, asymetrie - teorie barev, základní, podvojné, teplé a studené barvy, odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly, využití ve vlastní tvorbě i praktické užití (oděv, vzhled interiéru) - modelování, kresba, malba - vlastní prožívání (vyjádření pocitů pomocí barev), špatná a dobrá nálada	OSV: SaS,K

- zaznamenává autentické smyslové zážitky, emoce, myšlenky - vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobnosti a originality - přenáší prostor na plochu - analyzuje prostorové útvary • **Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace** - seznamuje se s uměleckou a užitou grafikou - užívá tisk z koláže (monotyp, papírořez) - seznamuje se s loutkovým divadlem, animovaným filmem - dovede vyjádřit stavy a proměny přírodních jevů - dovede vyjádřit situaci, proměnu, děj, příběh, experimentuje s vyjadřovacími prostředky - základy plošného písma - dovede hovořit o prožitcích vyjádřených v díle jiného • **Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** - seznamuje se se základními perspektivními jevy, dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření - seznamuje se s některými netradičními výt. postupy - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - využívá dekorativní postupy, rozvíjí si estetické cítění	- událost, dokončení vyprávění výtvarnými prostředky - grafické techniky -nauka o perspektivě, lidová řemesla (např. drátkování, batikování, malba na sklo, hedvábí, aranžování), Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic užitá grafika	**MeV:** TMS

• **Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě, pohádkové bytosti • **Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** - používá encyklopedie výtvarného umění, počítačové programy, slovník výtvarných pojmů - na konkrétních příkladech si uvědomuje různorodost zdrojů interpretace vizuálně obrazných vyjádření - pracuje s uměleckým dílem, experimentuje s reprodukcemi uměleckých děl, hledá detail, základní geometrické tvary, dotváří dílo kresbou, barvou • **Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** - vytváří společné kompozice v ploše, prostoru - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- subjektivní výtvarné vyjádření reality - vnímání okolních jevů - výtvarná díla českého výtvarného umění, výběr z děl, např.: Mikoláš Aleš, Josef Lada - architektura, roční období, fauna, návštěvy výstav	
Přesahy: **HV (**6. ročník) **Dějepis** (6. ročník)		

7. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** - vyjadřuje linii, plochu, objem - uplatňuje osobitý přístup k realitě - uvědomuje si možnost kompozičních postupů - používá techniky kresby - uplatňuje výtvarné zjednodušení, stylizaci - vybírá tvary, plochy a barvy v plošné kompozici - užívá linie různé tloušťky, hustoty a směru -obměňuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - vyjadřuje světlo a stín na jednoduchých objektech - správně užívá techniku malby, texturu (vnitřní uspořádání barvy), míchá barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací. • **Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** - vnímá souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů - hmat (práce s plastelínou), sluch (výtvarné zpracování hudebních motivů) - využívá vizuální obrazná vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- kresebné studie (linie, tvar, objem, šrafování, rozvržení v ploše) - zátiší, krajina, postava, portrét - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, vrstvení tvarů a linií, horizontála, vertikála, symetrie, asymetrie - teorie barev, základní, podvojné, teplé a studené barvy, odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly, využití ve vlastní tvorbě i praktické užití (oděv, vzhled interiéru) - modelování, kresba, malba - vlastní prožívání (vyjádření pocitů pomocí barev), špatná a dobrá nálada	**OSV** :SaS, K

- zaznamenává autentické smyslové zážitky, emoce, myšlenky - vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobnosti a originality - přenáší prostor na plochu - analyzuje prostorové útvary • **Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace** - seznamuje se s uměleckou a užitou grafikou - užívá tisk z koláže (monotyp, papírořez) - seznamuje se s loutkovým divadlem, animovaným filmem - dovede vyjádřit stavy a proměny přírodních jevů - dovede vyjádřit situaci, proměnu, děj, příběh, experimentuje s vyjadřovacími prostředky - základy plošného písma - dovede hovořit o prožitcích vyjádřených v díle jiného • **Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** - seznamuje se se základními perspektivními jevy, dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření - seznamuje se s některými netradičními výt. postupy - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - využívá dekorativní postupy, rozvíjí si estetické cítění	- událost, dokončení vyprávění výtvarnými prostředky - grafické techniky - nauka o perspektivě, lidová řemesla (např. drátkování, batikování, malba na sklo, hedvábí, aranžování), Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic užitá grafika - subjektivní výtvarné vyjádření reality	**MeV:**TMS

• **Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě, pohádkové bytosti • **Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** - používá encyklopedie výtvarného umění, a počítačové programy, slovník výtvarných pojmů - na konkrétních příkladech si uvědomuje různorodost zdrojů interpretace vizuálně výtvarných vyjádření - pracuje s uměleckým dílem, experimentuje s reprodukcemi uměleckých děl, hledá detail, základní geometrické tvary, dotváří dílo kresbou, barvou • **Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** - vytváří společné kompozice v ploše, prostoru - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- vnímání okolních jevů - výtvarná díla českého výtvarného umění, výběr z děl, např.: Mikoláš Aleš, Josef Lada - architektura, roční období, fauna, návštěvy výstav	
přesahy **HV (**7. ročník) **Dějepis** (7. ročník)		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** - rozšiřuje své poznatky o kresbě a malbě, uplatňuje osobitý přístup k realitě - využívá znalosti o zákl. druhotných a doplňkových barvách k osobitému výt. vyjádření - užívá kompoziční principy; užívá různé typy zobrazení.	- techniky kresby (tužka, perko, uhel, rudka) - vyjádření světla, stínu a prostoru, zátiší, - kresba hlavy - symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami, kontrast (barevný, světelný), - správná technika malby, kresby (zvládnutí větší plochy) - akvarel, pastel - dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, kontrast, harmonie - rovnoběžné promítání, lineární perspektiva (sbíhavá, úběžníková)	
• **Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** - zobrazuje vlastní fantazijní představy, odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výt. prostředky a experimentuje s nimi - převádí pocity na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí - vytváří prostorové práce.	- práce s netradičními materiály - parafráze přírodních tvarů - subjektivita výtvarných děl, keramika	**OSV**: SaS, K
• **Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace** - orientuje se v grafických technikách - pracuje s internetem	- tisk z výšky, plochy, hloubky - www stránky	

- učí se zacházet s některými metodami současného výtvarného umění • **Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** - ve svém výt. vyjádření užívá perspektivu, seznamuje se s některými netradičními technikami - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - užívá dekorativní postupy, rozvíjí své estetické cítění • **Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě - zvládá zachycení pomíjivého okamžiku, skicování • **Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** - pracuje s uměleckým dílem - na příkladech konkrétních děl vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování • **Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** - vytváří společné kompozice v ploše, prostoru - ověřuje si komunikační účinky svých vizuálně obrazných vyjádření - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- reklama, propagační prostředky (obaly, plakáty, propagační materiály) - perspektiva - Vánoce, Velikonoce, Den matek - písmo, užitá grafika, reklama, propagační prostředky - postava, portrét - práce v plenéru, krajinomalba - výtvarná díla, např. gotika, baroko, renesance, klasicismus, romantismus - práce s uměleckým dílem, umění 20. století (např. výběr z: impresionismus, expresionismus, kubismus, secese, abstraktní umění) - současné trendy výtvarného umění (návštěvy výstav) - kresba, malba, kombinované techniky (koláž) - skupinové dílo - prezentace vlastního díla před ostatními	

Přesahy
HV (8. ročník) **Dějepis** (8. ročník)

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata
• **Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků** - rozšiřuje své poznatky o kresbě a malbě, uplatňuje osobitý přístup k realitě - využívá znalosti o zákl. druhotných a doplňkových barvách k osobitému výt. vyjádření - užívá kompoziční principy; užívá různé typy zobrazení.	- techniky kresby (tužka, perko, uhel, rudka) - vyjádření světla, stínu a prostoru, zátiší, - kresba hlavy - symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami, kontrast (barevný, světelný), - správná technika malby, kresby (zvládnutí větší plochy) - akvarel, pastel - dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, kontrast, harmonie - rovnoběžné promítání, lineární perspektiva (sbíhavá, úběžníková)	
• **Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie** - zobrazuje vlastní fantazijní představy, odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výt. prostředky a experimentuje s nimi - převádí pocity na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí - vytváří prostorové práce.	- práce s netradičními materiály - parafráze přírodních tvarů - subjektivita výtvarných děl, keramika	**OSV**: SaS, K

• **Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace** - orientuje se v grafických technikách - pracuje s internetem - učí se zacházet s některými metodami současného výtvarného umění	- tisk z výšky, plochy, hloubky - www stránky - reklama, propagační prostředky (obaly, plakáty, propagační materiály)	
• **Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření** - ve svém výt. vyjádření užívá perspektivu, seznamuje se s některými netradičními technikami - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - užívá dekorativní postupy, rozvíjí své estetické cítění	- perspektiva - Vánoce, Velikonoce, Den matek - písmo, užitá grafika, reklama, propagační prostředky	
• **Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku** - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě - zvládá zachycení pomíjivého okamžiku, skicování	- postava, portrét - práce v plenéru, krajinomalba	
• **Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků** - pracuje s uměleckým dílem - na příkladech konkrétních děl vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování - rozlišuje obsah vizuálně obrazných vyjádření	- výtvarná díla, např. gotika, baroko, renesance, klasicismus, romantismus - práce s uměleckým dílem, umění 20. století (např. výběr z: impresionismus, expresionismus, kubismus, secese, abstraktní umění)	

• **Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření** - vytváří společné kompozice v ploše, prostoru - ověřuje si komunikační účinky svých vizuálně obrazných vyjádření - nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- současné trendy výtvarného umění (návštěvy výstav) - kresba, malba, kombinované techniky (koláž) - skupinové dílo - prezentace vlastního díla před ostatními	
přesahy **HV (**9. ročník) **Dějepis** (9. ročník)		

5. 8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.
Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

5. 8. 1. Výchova ke zdraví

II. stupeň

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví se vyučuje jako povinný v 6. – 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím předmětu výchova ke zdraví směřujeme výuku specificky k preventivní ochraně zdraví, na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky. Zaměřujeme se na dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházení úrazům, získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování. Klademe důraz na upevnění návyků poskytování první pomoci.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (návštěva zařízení). Formy výuky a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinové vyučování, diskuze, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, testy, dramatizace, projekty, PC, video, beseda, dotazníky – interwiev).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- učitel vede k efektivnímu učení
- žáci vyhledávají informace, využívají je v procesu učení
- žáci si vytvářejí komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní učení
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
-učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů:

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci myslí kriticky
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel klade otevřené otázky
- učitel ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- učitel podněcuje k argumentaci

Kompetence komunikativní:

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojují kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojí do diskuze
- žáci uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a grafů
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou první pomoc nebo o ni požádají
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- učitel se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní:

- žáci si zdokonalují grafický projev
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací
- žáci využívají znalosti v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci
- učitel umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,…
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učitel vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální:
- učitel podporuje rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví

- učitel vede žáky k poznání důvěryhodných zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví

- žáci využívají digitální technologie pro zaznamenání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat se v situacích podporujících i ohrožujících zdraví

- žáci jsou vedeni k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií

- žáci cíleně snižují riziko související se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržování pravidel komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- MEDIÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Práce v realizačním týmu
- OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ:
  - Psychohygiena
  - Sebepoznání a sebepojetí

6. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - rozliší vztahy ve dvojicích - pochopí vztahy mezi lidmi a formy soužití • **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví** - popíše roli matky a otce - formuluje pravidla pro dobré soužití v rodině - řídí se pravidly slušného chování	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina - vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska	**OSV**: SaS
přesahy		

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím** - zorganizuje si svůj volný čas dle pravidel zdravého životního stylu	- denní režim	**OSV**: PH
• **dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** - chápe, že zdravou výživou lze předcházet nemocem - vyjmenuje základní složky jednotlivých potravin - navrhne vyvážený jídelníček - popíše tepelné úpravy potravin	- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví (vliv výživy na zdravotní stav lidí, výživová hodnota potravin, energetická potřeba organismu – tuky, sacharidy, bílkoviny, minerální látky a vitamíny, nápoje, způsoby technologie zpracování potravin, sestavování jídelníčku)	
• **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - vysvětlí pojem zdraví a prevence** - chápe význam zdravého životního stylu • **vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí** - vytvoří si svůj názor na způsoby řešení problémů	• tělesná a duševní - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota (duševní a tělesné zdraví, vyrovnávání se s problémy)	**OSV**: SaS, PH

přesahy

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým** - chápe škodlivost kouření a požívání alkoholických nápojů - popíše účinek alkoholu na lidské tělo - sestaví svůj žebříček hodnot • **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - vyjmenuje krizové situace a má přehled, jak se v nich chovat - chrání sebe a spolužáky	- auto-destruktivní závislosti – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření) (tabakismus, alkoholismus, pozitivní životní cíle) - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím	

	elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení (způsoby chování v krizových situacích, dětská krizová centra, linky důvěry)	
	přesahy	

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - dokáže komunikovat v rodině a s vrstevníky	- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování (komunikace v rodině, komunikace mezi vrstevníky, modelové situace a hry)	
• **komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci** - dodržuje pravidla komunikace	Komunikace - otevřená komunikace – úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	EtV
	přesahy	

7. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - vyjmenuje práva a povinnosti členů rodiny - posoudí vztahy mezi rodiči a dětmi - zhodnotí finanční situaci rodiny - zná základní pravidla stolování - respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti • **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví** - vyjmenuje a vysvětlí role členů rodiny • **respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí** - chápe pojem důstojnost - uvědomuje si lidskou jedinečnost	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek (práva a povinnosti členů rodiny, rodina a domov, rodina a bydlení, zařízení a stolování, ekonomika domácnosti, rodinný rozpočet) Důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad morálními zásadami, radost a optimismus v životě	**OSV**: SaS FEG EtV
přesahy		
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		

výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** - vysvětlí pojem puberta - rozpozná změny v dospívání u chlapců i dívek - dokáže respektovat a tolerovat odlišnosti druhého pohlaví - popíše mužské a ženské pohlavní orgány - vysvětlí pojem menstruace a poluce - vysvětlí proces rozmnožování - vysvětlí, které hygienické postupy a preventivní činnosti podporují reprodukční zdraví	- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny (lidský život v proměnách času, odlišnosti mají svůj význam, pohlavní orgány muže a ženy, stáváme se mužem a ženou, rozmnožování)	
přesahy		

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví** - chápe pojem zdraví a nemoc	- ochrana před přenosnými chorobami (člověk ve zdraví a nemoci, infekční choroby, postižení mezi námi)	**OSV**: PH

- zhodnotí svůj zdravotní stav - rozpozná základní choroby - zná preventivní způsoby chování v případě běžných nemocí • **dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** - vysvětlí pojem zdravá výživa - rozpozná zdravou a nezdravou výživu - vyjmenuje jednotlivé látky tvořící lidské tělo - sestaví zdravý jídelníček - dodržuje pitný režim - charakterizuje poruchy výživy - popíše alternativní způsob výživy	- výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobů stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy (zdravá výživa, látky tvořící naše tělo, alternativní výživa a poruchy výživy, abeceda zdravé výživy)	**MeV**: PRT
přesahy		

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**	- auto-destruktivní závislosti – rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření) (nejčastěji užívané drogy a jejich účinky, vznik závislosti, drogy a legislativa)	**MeV**: PRT

- analyzuje společenská rizika užívání drog - navrhne prevenci užívání drog - vyhledává a zprostředkuje informace o protidrogových institucích - chápe souvislosti mezi důvody vzniku závislosti a chováním člověka - vyjmenuje a charakterizuje nejčastěji užívané drogy • **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - je schopen posoudit nebezpečnost situace a zvolit vhodné chování - dokáže bezpečně sportovat - dokáže být aktivním účastníkem silničního provozu - odmítá projevy šikany - zná linku důvěry a umí s ní komunikovat • **nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva¨** - uplatňuje asertivitu v životě	- bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení (nebezpečné situace, skupina vrstevníků a násilí, bezpečné sportování, bezpečnost silničního provozu, násilí v sexualitě, 1. pomoc) Asertivní chování - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktů - obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik	

	- fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport	EtV
přesahy		

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - dokáže vhodně komunikovat v rodině	- mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog (komunikace v rodině, hry)	
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 4 (POVINNÝ))

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - popíše příčiny neshod v manželství - posoudí vztahy mezi partnery - dokáže vyjmenovat základní práva dítěte	- vztahy ve dvojici – partnerské vztahy, manželství a rodičovství (faktory ovlivňující stabilitu rodiny, hledání ideálního partnera, sňatek, neshody v manželství)	

- vyjmenuje a posoudí vlastnosti vhodné pro partnerský život - popíše svatební den - uvede na příkladech neshody v manželství		
přesahy		

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** - chápe význam slova láska - vysvětlí, proč zákon stanovuje věkovou hranici pro beztrestný pohlavní styk - vymezí a vysvětlí rizika předčasného a nechráněného pohlavního styku • **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování** - vysvětlí význam plánovaného rodičovství - vyjmenuje druhy antikoncepce - podporuje pozitivní vztahy (láska, přátelství,…) - vyjádři názor na odlišnosti v sexualitě - charakterizuje odpovědné sexuální chování - charakterizuje zásady odpovědného chování v oblasti sexuality na elektronických médiích; uvede postup v konkrétních modelových případech	- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity (lidská sexualita, láska, odlišnosti v lásce, plánované rodičovství) Aplikovaná etická výchova	**OSV**: SaS

- spojuje význam sexuality/pohlavnosti především s perspektivním vztahem, manželstvím, založením rodiny, plánovaným rodičovstvím • **aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy** - chová se zodpovědně ke svému sexuálnímu zdraví	- sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství	EtV
přesahy		

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** - zná zásady uchovávání potravin - zná a dodržuje zásady zdravého stravování - vyjmenuje alternativní způsoby stravování - rozpozná špatné způsoby výživy - orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinových výrobků při nákupu	- výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobů stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy (zdravá výživa, vliv výživy a způsobu stravování na zdraví člověka, jak tělo zpracovává a využívá potraviny, nežádoucí způsoby výživy, alternativní strava, zásady při výběru a přípravě pokrmů)	
• **uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc** - dokáže poskytnout základní první pomoc - zná pravidla bezpečného chování	- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty (stravování	

- vysvětlí pojem dieta a objasní stravování nemocných - vysvětlí a vyjmenuje základní civilizační choroby a ochranu před nimi	nemocných, podávání léků, sami sobě lékařem, civilizační choroby, léčení přírodními prostředky, 1. pomoc)	**OSV**: PH
přesahy		

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým** - rozpozná a chápe rizika užívání drog - je zodpovědný za svá rozhodnutí - chrání zdraví sebe i ostatních - analyzuje společenská rizika užívání drog a navrhne jejich možnou prevenci	- auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu (drogy kolem nás, závislost je nebezpečnější než samotné drogy, co je to závislost, druhy závislostí, jak se ubránit, jak pomoci)	**MeV**: PRT
• **vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi** - vysvětlí pojem sekta a chápe možné nebezpečí - uvědomuje si vliv reklamy na život člověka	- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt (působení reklamy v životě, sekty)	

• **aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy** - toleruje názory druhých lidí • **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - vysvětlí pojem agresivita - chápe pojem bezpečné chování - přispívá k utváření kvalitních mezilidských vztahů - svých chováním respektuje u ostatních potřebu jistoty a bezpečí - varuje před různými podobami násilí - není lhostejný k týrání	Aplikovaná etická výchova - duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení (agresivita, nebezpečí kolem nás)	EtV
přesahy		

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím;**	- celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	

vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - vysvětlí pojem zdraví - vyjmenuje základní lidské potřeby • **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví** - aktivně si chrání své zdraví	- podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
přesahy		

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - chápe pojem seberegulace a sebeorganizace - je schopen řešit problémy - formou hry si upevňuje chování v zátěžových situacích	- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě** - analyzuje hlavní rysy rodiny v minulosti a současnosti - posoudí příčiny možné krize v rodině - uvědomí si rozdíly mezi funkční a nefunkční rodinou • **vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví** - posoudí otázky lásky a porozumění - posoudí kvality rodičů a jejich předpoklady pro výchovu dětí - vyjmenuje možné příčiny rozpadu rodiny • **aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy** - respektuje rodinu a rodinný život	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina (rodina a její význam v současnosti, rodina dříve a dnes, problémy současné rodiny, rodinné krize) - vztahy ve dvojicích – manželství a rodičovství (rodičovské předpoklady, rozpad rodiny) Aplikovaná etická výchova - rodina – poznávání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta k stáří	**OSV**: SaS EtV
přesahy		

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví** - podporuje pozitivní vztahy (přátelství, láska,…) - porozumí sexuálnímu dospívání • **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování** - pochopí aspekty těhotenství, porodu a péče o dítě - vyjmenuje druhy antikoncepce - chápe etické normy v oblasti sexuálního chování	- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – problémy těhotenství a rodičovství mladistvých (partnerské vztahy, plánované rodičovství, interrupce, těhotenství, porod, péče o dítě)	
přesahy		

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování** - vyjmenuje základní pohlavní choroby - uvede způsob ochrany před pohlavními chorobami	- ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty (nemoci přenášené pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy)	

• **dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky** - uvede způsoby stravování v období nemoci a při některých dlouhodobých onemocnění - uvede na příkladech způsoby stravování v cizích zemích - vyjmenuje jednotlivé cizorodé látky v potravě • **projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce** - optimálně využívá tělesnou aktivitu k udržení zdravý - vysvětlí a respektuje pravidla zdravého způsobu stravování - rozpozná poruchy příjmu potravy - navrhne jídelníček pro vybranou skupinu	- výživa a zdraví – vliv životních podmínek a způsobů stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy (význam zdravé výživy pro aktivní život, výživa novorozence, kojence, sportovce, dětí, výživa v nemoci, kuchyně cizích zemí, cizorodé látky v potravě)	**MeV**: PRT
přesahy		
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**	- auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu (prevence zneužívání návykových látek a společenská nebezpečnost,	

- posoudí zdravotní a psychosociální rizika užívání drog - uplatňuje argumenty proti užívání drog - dokáže kvalitě strávit volný čas - poradí při hledání odborné pomoci pro závislé - rozpozná varovné signály patologického hráčství	důvody vzniku závislosti, proč nebrat drogy, odborná pomoc, drogy a sport, jak jednat s lidmi pod vlivem drogy, hra nebo závislost)	
• **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - vysvětlí pojmy kuplířství, prostituce, pornografie - odmítá sexuální násilí	- skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci (kuplířství, prostituce, pornografie, sexuální zneužívání, odborná pomoc)	
• **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - dodržuje pravidla bezpečnosti silničního provozu - odmítá násilí - je schopen poskytnout základní první pomoc - respektuje pravidla soužití s vrstevníky - uplatňuje vhodnou komunikaci proti agresi - odmítá projevy rasismu	- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) (lidská společnost a násilí, osobní bezpečí, bezpečnost v silničním provozu, 1. pomoc)	
• **projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc** - chápe pojem terorismus	- ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly	

- vyjmenuje a vysvětlí pojem živelná katastrofa • **uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí** - chápe význam osobního bezpečí - chová se adekvátně v konkrétních situacích • **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím** - chápe význam duševního zdraví - vysvětlí pojem slova relaxace - uvede relaxační techniky a využije je - pomocí motivačních her se sebepoznává - vysvětlí pojem hygiena	ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí (osobní bezpečí a životní prostředí a lidé) - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti (péče o duševní zdraví, hygiena ke zdraví člověka, hygiena všedního dne)	**OSV**: PH
přesahy		
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví** - vysvětlí pojem zdraví - vyjmenuje základní lidské potřeby - uvede příklady programů podporující zdraví • **usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví**	- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání	

- aktivně si chrání své zdraví	hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	
přesahy		

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví** - chápe pojem seberegulace a sebeorganizace - je schopen řešit problémy - formou hry si upevňuje chování v zátěžových situacích - uplatňuje pravidla slušného chování	- sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - morální rozvoj – cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností; dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	
• **analyzuje etické aspekty různých životních situací** - přijímá etické hodnoty • **samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**	Aplikovaná etická výchova - etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	EtV

- volí vhodné protistresové metody - dokáže relaxovat		
přesahy		

5. 8. 2. Tělesná výchova

I. stupeň

Vzdělávací obor Tělesná výchova je realizován v 1. až 5. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Při výuce se zabýváme činnostmi ovlivňujícími zdraví, činnostmi ovlivňujícími úroveň pohybových dovedností a činnostmi podporujícími pohybové učení. Žáci různými formami rozvíjí rychlost, vytrvalost, sílu, pohyblivost a koordinaci pohybu. Uvědomují si význam pohybu pro zdraví. Věnují se pohybovým hrám, základům gymnastiky, atletiky, sportovních her, turistice a pohybu v přírodě, plavání, lyžování a jiným pohybovým činnostem. Podporujeme komunikaci v TV, organizaci při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Organizační vymezení

Žáci cvičí s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují hlavní části hodiny. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění, k relaxaci. Žáci cvičí ve vhodné obuvi a oblečení. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce a používá veškeré dostupné sportovní nářadí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáka osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- žák cvičí podle jednoduchého nákresu nebo popisu
- žák se orientuje v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům hodnotit své výsledky a činnosti na základě jasných kritérií
- žák si dovede změřit své dosavadní výkony a srovnat je s předchozími

Kompetence k řešení problémů

- žák uplatňuje zásady bezpečného chování
- žák adekvátně reaguje na úraz spolužáka
- žák řeší problémy související s nesportovním chováním
- učitel dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům pomáhá

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáka ke spolupráci při samostatných i týmových pohybových činnostech a soutěžích
  - žák reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává
  - žák zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti
  - učitel vede žáka k vzájemnému naslouchání

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáka k jednání fair-play
- žák dodržuje pravidla, označí přestupky, respektuje opačné pohlaví
- žák zvládá pohybové činnosti ve skupině
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanská

- žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevuje přiměřenou samostatnost
- žák si spojuje pohyb se zdravím
- učitel vede žáka ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení ohleduplnosti a taktu

Kompetence pracovní

- učitel vede žáka k uplatnění hlavních zásad hygieny, bezpečnosti
- žák užívá jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Kompetence digitální

- učitel seznamuje žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)

- učitel motivuje žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky

- učitel motivuje žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště

- učitel klade důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací obor jako celek pokrývá následující PT:

• OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Seberegulace a sebeorganizace

1. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti** - provádí protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - dbá na správné držení těla při provádění cviků i při pohybových činnostech - dbá na správné dýchání - snaží se vyjádřit melodii rytmem pohybu - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti - učí se respektovat zdravotní handicap • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení** - nacvičuje techniku hodu kriketovým míčkem - zkouší nízký start - nacvičuje skok do dálky - nacvičuje kotoul vpřed - provádí jednoduchá cvičení na žebřinách a na lavičkách - nacvičuje skákání přes švihadlo - uběhne 30 m - nacvičuje techniku odrazu z můstku při cvičení na švédské bedně • **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích** - trénuje přihrávku jednoruč, obouruč - dodržuje základní pravidla her	ATLETIKA: – rychlý běh (30 m) – skok do dálky z místa – hod míčkem – rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu GYMNASTIKA: – cvičení na nářadí (švédská bedna) a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti – kotoul vpřed – průpravná cvičení – rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu, jednoduché tance SPORTOVNÍ HRY: – manipulace s míčem – herní činnosti jednotlivce – spolupráce ve hře – průpravné hry k vybíjené TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ: – procházky – školní výlety – škola v přírodě – chůze v terénu POHYB PRO ZDRAVÍ: – rozcvičky – plavání, lyžování, bruslení – dle možností a podmínek	

- je schopen soutěžit v družstvu • **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** - poznává pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - reaguje na smluvené povely, gesta - používá vhodné sportovní oblečení a obuv - zvládne jízdu na kole nebo koloběžce na dopravním hřišti - dodržuje základní pravidla silničního provozu jako chodec • **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci** - poznává základní tělocvičné pojmy (názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní) - učí se rozumět základním pojmům z pravidel sportu a soutěží	– výchova cyklisty – cvičení na lavičkách, žebřinách – cvičení během dne HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH: – příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti – vztah ke sportu – bezpečnost při sportování	
přesahy: **HV** (1. ročník): hudebně pohybové činnosti **PRV** (1. ročník): péče o zdraví		

2. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti** - provádí protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	ATLETIKA: – rychlý běh (30–50 m) – štafetový běh – vytrvalostní běh	

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla při provádění cviků i při pohybových činnostech - dbá na správné dýchání - snaží se vyjádřit melodii rytmem pohybu - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - učí se respektovat zdravotní handicap - učí se uvědomovat si význam sportování pro zdraví • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení** - procvičuje techniku hodu kriketovým míčkem - zkouší nízký start - nacvičuje skok do dálky - zvládne kotoul vpřed - provádí jednoduchá cvičení na žebřinách a na lavičkách - skáče přes švihadlo - běhá 30 m na čas - nacvičuje techniku odrazu z můstku při cvičení na švédské bedně, na koze - zná princip štafetového běhu - nacvičuje stoj na lopatkách - dokáže podbíhat lano • **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích** - trénuje přihrávku jednoruč, obouruč - dodržuje základní pravidla her - je schopen soutěžit v družstvu	– skok do dálky z místa, s rozběhem – hod míčkem – rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu GYMNASTIKA: – cvičení na nářadí (švédská bedna, koza) a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti – kotoul vpřed, stoj na lopatkách – průpravná cvičení – rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu, jednoduché tance SPORTOVNÍ HRY: – manipulace s míčem – herní činnosti jednotlivce – spolupráce ve hře – průpravné hry k vybíjené – vybíjená – malá kopaná TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ: – procházky – školní výlety – škola v přírodě – chůze v terénu POHYB PRO ZDRAVÍ: – rozcvičky – plavání, lyžování, bruslení – dle možností a podmínek – výchova cyklisty – cvičení na lavičkách, žebřinách – cvičení během dne	

- jedná v duchu fair – play - je si vědom porušení pravidel i následků pro sebe i družstvo • **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a obuv - zvládne jízdu na kole nebo koloběžce na dopravním hřišti - dodržuje základní pravidla silničního provozu jako chodec • **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci** - rozumí základním tělocvičným pojmům (názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní) - učí se rozumět základním pojmům z pravidel sportu a soutěží	HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH: – příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti – vztah ke sportu – bezpečnost při sportování – zásady jednání a chování fair – play	
přesahy: **HV** (2. ročník): hudebně pohybové činnosti **PRV** (2. ročník): hygiena a čistota, předcházení úrazům		

3. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti** - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - provádí protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla při provádění cviků i při pohybových činnostech - dbá na správné dýchání - snaží se vyjádřit melodii rytmem pohybu - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - respektuje zdravotní handicap - uvědomuje si význam sportování pro zdraví - zvládá základní kroky některých lidových tanců • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení** - zvládne kotoul vpřed, nacvičuje kotoul vzad - provádí jednoduchá cvičení na žebřinách a na lavičkách - skáče přes švihadlo - trénuje techniku hodu kriketovým míčkem - procvičuje nízký start - běhá 50 m na čas - učí se techniku odrazu z můstku při cvičení na švédské bedně, na koze - zná princip štafetového běhu - zná taktiku běhu na delší vzdálenost	ATLETIKA: – rychlý běh (30–50 m) – štafetový běh – vytrvalostní běh – skok do dálky z místa, s rozběhem – hod míčkem – rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu GYMNASTIKA: – cvičení na nářadí (švédská bedna, koza) a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti – kotoul vpřed, kotoul vzad, stoj na lopatkách – průpravná cvičení a úpoly – rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu, jednoduché tance SPORTOVNÍ HRY: – manipulace s míčem, pálkou – herní činnosti jednotlivce – spolupráce ve hře – vybíjená – ringo – malá kopaná TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ: – procházky – školní výlety – škola v přírodě – chůze v terénu POHYB PRO ZDRAVÍ: – rozcvičky – plavání, lyžování, bruslení – dle možností a podmínek	

- nacvičuje šplh na tyči - nacvičuje stoj na lopatkách - dokáže podbíhat lano - provádí přetahy a přetlaky • **spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích** - trénuje přihrávku jednoruč, obouruč - nacvičuje driblink - rozlišuje míč na basketbal, volejbal - nacvičuje střelbu na koš, branku - zvládá cviky na zdokonalení obratnosti, pohotovosti - umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržuje ji - dodržuje základní pravidla her - je schopen soutěžit v družstvu - jedná v duchu fair – play - je si vědom porušení pravidel i následků pro sebe i družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje • **uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a obuv - zvládne jízdu na kole nebo koloběžce na dopravním hřišti	– výchova cyklisty – cvičení na lavičkách, žebřinách – cvičení během dne HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH: – příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti – vztah ke sportu – bezpečnost při sportování – zásady jednání a chování fair – play	

- dodržuje základní pravidla silničního provozu jako chodec • **reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci** - rozumí základním tělocvičným pojmům (názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní) - rozumí základním pojmům z pravidel sportu a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje		
přesahy: **HV** (3. ročník): hudebně pohybové činnosti **PRV** (3. ročník): pravidelný pohyb, bezpečnost, výchova cyklisty		

4. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti** - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - provádí protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - dbá na správné držení těla při různých činnostech - dbá na správné dýchání - uplatňuje zásady pohybové hygieny • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her**	ATLETIKA: – rychlý běh (50 m) – štafetový běh – vytrvalostní běh – skok do dálky z místa i s rozběhem – hod míčkem, granátem – rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu GYMNASTIKA: – cvičení na nářadí a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti žáků – kotoul vpřed, vzad – stoj na lopatkách, na hlavě	

- zvládne základní kroky některých lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou - zná techniku hodu kriketovým míčkem - chápe princip štafetového běhu - zná taktiku při běhu k metě, při sprintu, vytrvalostním běhu, při běhu terénem, s překážkami - umí skákat do dálky - hází do dálky - šplhá na tyči - zvládá cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. - zná správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na nářadí - provádí cvičení na švédské bedně, koze (výskok do kleku, do dřepu, roznožka) - ovládá cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti - rozlišuje míč na basketbal a volejbal - nacvičuje střelbu na koš - zvládá přihrávky jednoruč a obouruč - nacvičuje přehazovanou • **uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka** - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - zvládá jízdu na kole na dopravním hřišti, zná základní pravidla silničního provozu	– průpravná cvičení a úpoly – rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu, jednoduché tance SPORTOVNÍ HRY: – manipulace s míčem, pálkou – herní činnosti jednotlivce – spolupráce ve hře – vybíjená – basketbal – malá kopaná – přehazovaná – ringo TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ: – procházky – školní výlety – škola v přírodě – chůze v terénu POHYB PRO ZDRAVÍ: – rozcvičky – plavání, lyžování, bruslení – dle možností a podmínek – výchova cyklisty – cvičení na lavičkách, žebřinách – cvičení během dne HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH: – příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti – vztah ke sportu – bezpečnost při sportování – zásady jednání a chování fair – play	

• **jedná v duchu fair – play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví** - zná základní pojmy z pravidel sportů a soutěží - je schopen soutěžit v družstvu - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i pro družstvo • **změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky** - dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky		
přesahy: **HV** (4. ročník): hudebně pohybové činnosti		

5. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením** - zařazuje kompenzační cvičení - zná význam sportování pro zdraví • **zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her** - zvládne základní kroky některých lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou	ATLETIKA: – rychlý běh (50 m) – štafetový běh – vytrvalostní běh – skok do dálky z místa i s rozběhem – hod míčkem, granátem – rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu GYMNASTIKA:	**OSV:** SRaSO

- zná techniku hodu kriketovým míčkem - chápe princip štafetového běhu - zná taktiku při běhu k metě, při sprintu, vytrvalostním běhu, při běhu terénem, s překážkami - umí skákat do dálky - hází do dálky - šplhá na tyči - zvládá cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod. - zná správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na nářadí - provádí cvičení na švédské bedně, koze (výskok do kleku, do dřepu, roznožka) - ovládá cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti - provádí přitahování do výše čela na hrazdě - rozlišuje míč na basketbal a volejbal - nacvičuje střelbu na koš - učí se ovládat hru s basketbalovým míčem - zvládá přihrávky jednoruč a obouruč, driblink - nacvičuje přehazovanou - provádí cvičení s plnými míči - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích • **uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka** - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	– cvičení na nářadí a s náčiním odpovídajícím velikosti a hmotnosti žáků – kotoul vpřed, vzad – stoj na lopatkách, na hlavě – průpravná cvičení a úpoly – rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – základy estetického pohybu, jednoduché tance SPORTOVNÍ HRY: – manipulace s míčem, pálkou – herní činnosti jednotlivce – spolupráce ve hře – vybíjená – basketbal – malá kopaná – přehazovaná – ringo TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ: – procházky – školní výlety – škola v přírodě – chůze v terénu POHYB PRO ZDRAVÍ: – rozcvičky – plavání, lyžování, bruslení – dle možností a podmínek – výchova cyklisty – cvičení na lavičkách, žebřinách – cvičení během dne HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH:	

- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - zvládá jízdu na kole na dopravním hřišti, zná základní pravidla silničního provozu • **jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti** - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - respektuje zdravotní handicap • **jedná v duchu fair – play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví** - zná základní pojmy z pravidel sportů a soutěží - ovládá pravidla přehazované, malé kopané a řídí se jimi - je schopen soutěžit v družstvu - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržuje ji - je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i pro družstvo • **užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení** - rozumí a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní • **zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy**	– příprava ke sportovnímu výkonu, zdravotně zaměřené činnosti – vztah ke sportu – bezpečnost při sportování – zásady jednání a chování fair – play	

- vytváří varianty osvojených pohybových her - zorganizuje jednoduchou pohybovou hru, stanoví pravidla hry • **změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky** - dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky • **orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace** - dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích		
přesahy: **HV** (5. ročník): hudebně pohybové činnosti **PŘ** (5. ročník): hygiena a zdraví, bezpečnost		

TĚLESNÁ VÝCHOVA
II. stupeň

Vzdělávací obor Tělesná výchova se vyučuje jako povinný v 6. až 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Vzdělávání je zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže, na rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu, na poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, na rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Organizační vymezení

Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v terénu v okolí školy. Metody a formy se užívají podle charakteru vykonávané pohybové aktivity (práce ve dvojicích, skupinové vyučování, samostatné plnění kultivovaného programu)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci poznávají smysl a cíl svých aktivit
- žáci plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- žáci užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu
- žáci různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- učitel sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- žáci kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit
- žáci si uvědomují zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- žáci jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učitel vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojují kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuze
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na vytváření pravidel práce v týmu
- žáci v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- žáci si vytvářejí pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci se aktivně zapojují do sportovních aktivit
- žáci se rozhodují v zájmu podpory a ochrany zdraví
- žáci rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- žáci spoluorganizují svůj pohybový režim
- žáci využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- žáci ovládají základní postupy první pomoci
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Kompetence digitální:
- učitel umožňuje žákům využívat prostředky a technologie, které jsou vhodné pro tělesnou výchovu
- žáci jsou vedeni k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti pohybových aktivit a sportu
- žáci využívají digitální technologie pro sledování, zaznamenávání a vyhodnocování pohybového režimu, výkonů i kvality pohybu jako běžné součásti pohybových aktivit a péče o zdraví
- žáci cíleně zařazují kompenzační cvičení do pohybového režimu pro snižování rizik spojených s pohybovou neaktivitou při používání digitálních technologií

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:
• OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Seberegulace a sebeorganizace

6. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - zná význam sportu - rozlišuje mezi sportem rekreačním a výkonnostním - používá průpravná a kompenzační cvičení - usiluje o zlepšení svého zdraví • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - vysvětlí negativa návykových látek a zaujme k nim postoj - chrání v TV své zdraví - připraví se na pohybové aktivity podle počasí a vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná a dodržuje pravidla bezpečnosti - dbá pokynů učitele při všech TV aktivitách - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - usiluje o zlepšení své kondice - porovnává se s druhými - porovnává zlepšení v průběhu roku - uvádí přesné údaje o svých výkonech - předvede správnou techniku dané disciplíny	ATLETIKA - běh vytrvalostní na 1500 m - skok daleký - hod míčkem - hod granátem - vrh koulí - sprint (60 m) GYMNASTIKA - akrobacie – kotouly, přemet stranou, stoj na rukou - přeskok přes kozu - šplh - hrazda - rytmická a kondiční gymnastika – pochod, polka SPORTOVNÍ HRY - kopaná - florbal - přehazovaná - základy košíkové TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - chůze v terénu	OSV: KaK

- zvládá a dodržuje pravidla dané disciplíny - předvádí získané dovednosti a návyky - zvládá taktiku hry – pohyb s míčem, přihrávky, útok • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dodržuje pravidla - pomáhá spolužákům - neničí přírodu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - zná a dodržuje pravidla her a soutěží - zvládá taktiku hry	- školní výlet ÚPOLY - přetahování - střehové postoje HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH - vhodné nářadí a náčiní - organizace hodin TV a školního roku - zásady jednání a chování v různém prostředí POHYB PRO ZDRAVÍ -pohyb jako prevence sociálně patologických jevů - rozcvička - kondiční cvičení - relaxace a svalové uvolnění - nápravná cvičení	OSV: KO OSV: SR a SO
přesahy: HV (6. ročník) pochod, polka, valčík, mazurka		

7. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - zná význam sportu - rozlišuje mezi sportem rekreačním a výkonnostním	ATLETIKA - běh vytrvalostní na 1500 m - skok daleký - hod míčkem	

- používá průpravná a kompenzační cvičení - usiluje o zlepšení svého zdraví • Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - vysvětlí negativa návykových látek a zaujme k nim postoj - chrání v TV své zdraví - připraví se na pohybové aktivity podle počasí a vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná a dodržuje pravidla bezpečnosti - dbá pokynů učitele při všech TV aktivitách - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - usiluje o zlepšení své kondice - porovnává se s druhými - porovnává zlepšení v průběhu roku - uvádí přesné údaje o svých výkonech - předvede správnou techniku dané disciplíny - zvládá a dodržuje pravidla dané disciplíny - předvádí získané dovednosti a návyky - zvládá taktiku hry – pohyb s míčem, přihrávky, útok • Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dodržuje pravidla - pomáhá spolužákům - neničí přírodu • Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	- hod granátem - vrh koulí - sprint (60 m) GYMNASTIKA - akrobacie – kotouly, přemet stranou, stoj na rukou - přeskok přes kozu - šplh - hrazda - rytmická a kondiční gymnastika – pochod, polka SPORTOVNÍ HRY - kopaná - florbal - přehazovaná - základy košíkové TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - chůze v terénu - školní výlet ÚPOLY - přetahování - střehové postoje HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH - vhodné nářadí a náčiní	OSV: KaK OSV: KO

- zná a dodržuje pravidla her a soutěží - zvládá taktiku hry	- organizace hodin TV a školního roku - zásady jednání a chování v různém prostředí POHYB PRO ZDRAVÍ -pohyb jako prevence sociálně patologických jevů - rozcvička - kondiční cvičení - relaxace a svalové uvolnění - nápravná cvičení	OSV: SR a SO
HV (8. ročník): tradiční moderní tance	přesahy:	

8. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - zná význam sportu - usiluje o zlepšení svého zdraví - porovnává zlepšení v průběhu školního roku - posoudí svou kondici - usiluje o zlepšení své kondice • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - zvládne vést úvodní rozcvičení v hodině - bezpečně zvládne uvolňovací cviky - rozcvičí se před pohybovými činnostmi	ATLETIKA - běh vytrvalostní do 3000 m - skok daleký - hod míčkem - hod granátem - vrh koulí - sprint (do 100 m) - štafetový běh GYMNASTIKA	

• Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná a dodržuje pravidla bezpečnosti - dbá pokynů učitele při všech TV aktivitách - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun - zná pravidla první pomoci • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - usiluje o zlepšení své kondice - porovnává se s druhými - porovnává zlepšení v průběhu roku - uvádí přesné údaje o svých výkonech - předvede správnou techniku dané disciplíny - zvládá a dodržuje pravidla dané disciplíny - předvádí získané dovednosti a návyky - zvládá taktiku hry – pohyb s míčem, přihrávky, útok - zvládá cvičební sestavy - zvládá cvičení ve dvojicích, s dopomocí a záchranu • Posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - všímá si provedení cvičení u spolužáků - posuzuje vlastní výkony • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - oslovuje vhodným způsobem spolužáky - rozumí a sám používá známé názvosloví • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - dodržuje pravidla - respektuje rozhodnutí rozhodčího • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- akrobacie – kotouly, přemet stranou, stoj na rukou - přeskok přes kozu - šplh - hrazda - rytmická a kondiční gymnastika – pochod, polka SPORTOVNÍ HRY - kopaná - florbal - přehazovaná - ringo - základy košíkové - netradiční sportovní hry TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - chůze v terénu - školní výlet ÚPOLY - přetahování - střehové postoje HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH - vhodné nářadí a náčiní - organizace hodin TV a školního roku - zásady jednání a chování v různém prostředí	OSV: KaK OSV: KO

- dokáže měřit a zapisovat sportovní výkony - hodnotí a eviduje výsledky sport. her • Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - pomáhá při organizování školních sportovních akcí • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - zapisuje sportovní výkony	POHYB PRO ZDRAVÍ -pohyb jako prevence sociálně patologických jevů - rozcvička - kondiční cvičení - relaxace a svalové uvolnění - nápravná cvičení	OSV: SR a SO
přesahy: HV (7. ročník) taneční kroky polka, valčík, mazurka, lambáda		

9. ROČNÍK (DOTACE: 2 (POVINNÝ))

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - zná význam sportu - usiluje o zlepšení svého zdraví - porovnává zlepšení v průběhu školního roku - posoudí svou kondici - usiluje o zlepšení své kondice • Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - zvládne vést úvodní rozcvičení v hodině - bezpečně zvládne uvolňovací cviky - rozcvičí se před pohybovými činnostmi • Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního	ATLETIKA - běh vytrvalostní do 3000 m - skok daleký - hod míčkem - hod granátem - vrh koulí - sprint (do 100 m) - štafetový běh GYMNASTIKA - akrobacie – kotouly, přemet stranou, stoj na rukou - přeskok přes kozu	

provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zná a dodržuje pravidla bezpečnosti - dbá pokynů učitele při všech TV aktivitách - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun - zná pravidla první pomoci • Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - usiluje o zlepšení své kondice - porovnává se s druhými - porovnává zlepšení v průběhu roku - uvádí přesné údaje o svých výkonech - předvede správnou techniku dané disciplíny - zvládá a dodržuje pravidla dané disciplíny - předvádí získané dovednosti a návyky - zvládá taktiku hry – pohyb s míčem, přihrávky, útok - zvládá cvičební sestavy - zvládá cvičení ve dvojicích, s dopomocí a záchranu • Posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - všímá si provedení cvičení u spolužáků - posuzuje vlastní výkony • Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - oslovuje vhodným způsobem spolužáky - rozumí a sám používá známé názvosloví • Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - dodržuje pravidla - respektuje rozhodnutí rozhodčího • Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - dokáže měřit a zapisovat sportovní výkony - hodnotí a eviduje výsledky sport. her	- šplh - hrazda - rytmická a kondiční gymnastika – pochod, polka SPORTOVNÍ HRY - kopaná - florbal - přehazovaná - ringo - základy košíkové - netradiční sportovní hry TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ - chůze v terénu - školní výlet ÚPOLY - přetahování - střehové postoje HYGIENA A BEZPEČNOST PŘI POHYBOVÝCH ČINNOSTECH - vhodné nářadí a náčiní - organizace hodin TV a školního roku - zásady jednání a chování v různém prostředí POHYB PRO ZDRAVÍ -pohyb jako prevence sociálně patologických jevů	OSV: KaK OSV: KO OSV: SR a SO

• Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - pomáhá při organizování školních sportovních akcí • Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci - zapisuje sportovní výkony	- rozcvička - kondiční cvičení - relaxace a svalové uvolnění - nápravná cvičení	
přesahy: HV (6. ročník) pochod, polka, valčík, mazurka HV (8. ročník) tradiční- moderní tance		

5. 9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5. 9. 1. Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího oboru
I. stupeň
Pracovní činnosti se vyučují v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce v 1. - 5. ročníku po jedné hodině týdně.

Obsahové vymezení
Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní činnosti patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, který je na I. stupni rozdělen do 4 tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti
- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce
- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů
- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

5. Digitální kompetence
- učitel seznamuje žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků

- učitel podporuje žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu

- učitel vede žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích

- učitel motivuje žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA:

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

1. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PRACOVNÍ ČINNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** - dovede trhat, lepit, stříhat, skládat a překládat papír - dovede stříhat a nalepit látky na papír - dovede stříhat, nalepit, roztřídit, navlékat, přilepit a aranžovat přírodní materiál • **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi** - spojí stavebnicové prvky, montovat a demontovat stavebnici • **pečuje o nenáročné rostliny** zvládá základní péči o pokojové rostliny (zalévání, utírání listů) • **chová se vhodně u stolování** uplatňuje zásady společenského chování a správného stolování	**Práce s drobným materiálem** - práce s papírem, textilem, přírodninami **Konstrukční činnost** - montáž, demontáž **Pěstitelské činnosti** - pěstitelské činnosti **Příprava pokrmů** - příprava pokrmů - zásady stolování	
přesahy		

2. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PRACOVNÍ ČINNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** - dovede stříhat, lepit, mačkat, trhat, vytrhávat, vystřihovat, překládat a skládat papír	**Práce s drobným materiálem** - práce s papírem, kartonem, textilem, přírodninami	

- dovede vytvářet jednoduché prostorové tvary (papír) - zvládne navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat a slepit textil, vytvořit jednoduchý textilní výrobek - dovede sbírat, aranžovat, při sběru roztřídit, navlékat, dotvářet a opracovat přírodní materiál - pracuje dle slovního návodu či předlohy • **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi** - dovede sestavit stavebnicové prvky, montovat a demontovat stavebnici • **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování, dokáže zasít semena • **pečuje o nenáročné rostliny** zvládne základní péči o pokojové rostliny (zalévání, otírání listů, kypření) • **chová se vhodně u stolování** - chová se vhodně u stolování - připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně • **připraví tabuli pro jednoduché stolování** připraví tabuli pro jednoduché stolování	**Konstrukční činnosti** - montáž, demontáž **Pěstitelské činnosti** - pěstitelské činnosti - základní péče o rostliny **Příprava pokrmů** - pravidla správného stolování - příprava jednoduchého pokrmu - příprava tabule	
přesahy		

3. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PRACOVNÍ ČINNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů** - dovede mačkat, stříhat, lepit, trhat, vytrhávat, vystřihovat, překládat a skládat papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - zvládne navléknout jehlu, udělat uzel - stříhá textil a přišije knoflíky - zvládne přední steh - slepí textil a vyrobí jednoduchý textilní výrobek - zná vlastnosti materiálů, používá pomůcky a nástroje, dovede se řídit jednoduchými pracovními postupy, organizuje si práci, seznámí se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly • **pracuje podle slovního návodu a předlohy** - pracuje dle slovního návodu či předlohy - aranžuje, navléká, sbírá a třídí při sběru, dotváří a opracovává přírodní materiál • **zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi** dovede sestavit stavebnicové prvky, montovat a demontovat stavebnici • **pečuje o nenáročné rostliny** - uplatňuje základy péče o pokojové rostliny - zaseje ze semena - dovede pěstovat semena v místnosti a na zahradě • **provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování** - pozná základní podmínky pro pěstování rostlin provádí pozorování a zhodnotí výsledky • **chová se vhodně u stolování** - chová se vhodně u stolování - umí udržet čistotu a pořádek pracovní plochy • **připraví tabuli pro jednoduché stolování**	**Práce s drobným materiálem** - práce s papírem, kartonem, textilem, přírodninami **Konstrukční činnosti** - montáž, demontáž **Pěstitelské činnosti** - základní podmínky pro pěstování pokojových a jiných rostlin - zasetí semene - pěstování semen v místnosti, na zahradě - pozorování a hodnocení výsledků pozorování **Příprava pokrmů** - příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin - jednoduchá příprava stolu - pravidla správného stolování	

- orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně - připraví tabuli pro jednoduché stolování - dozví se základy skladování potravin	- udržení čistoty a pořádku	
přesahy		

4. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PRACOVNÍ ČINNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu** - zná vlastnosti materiálů, používá pomůcky a nástroje, dovede se řídit jednoduchými pracovními postupy, organizuje si práci, seznámí se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly - dovede lepit, polepovat, vystřihovat, vyřezávat, děrovat papír - vytváří prostorové konstrukce • **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu** - zvládne sešít textilii - seznámí se základy aranžování s využitím samorostů, květin, suchých plodů, … - při práci s přírodním materiálem se seznámí s prvky lidových tradic - používá přední a zadní steh • **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu**	**Práce s drobným materiálem** - práce s papírem, kartonem, textilem a přírodninami	

- udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady a hygienu práce - poskytne první pomoc • **provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** - montuje a demontuje stavebnici • **pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** - dovede sestavit složitější stavebnicové prvky (pracuje podle slovního návodu, předlohy) • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • **ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny** - dokáže pečovat o pokojové rostliny - vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením - seznámí se s rozmnožováním rostlin odnožemi a řízkováním • **volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní** - volí správné pomůcky, nástroje a nářadí při činnosti ošetřuje pokojové a jiné rostliny • **orientuje se v základním vybavení kuchyně** - orientuje se v základním vybavení kuchyně • **připraví samostatně jednoduchý pokrm** - dokáže připravit jednoduchý pokrm studené kuchyně - zná základy skladování potravin - dokáže vybrat a nakoupit potraviny	**Konstrukční činnosti** - montáž a demontáž - práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) - práce s návodem - bezpečnost práce, první pomoc **Pěstitelské činnosti** - základní podmínky pro pěstování rostlin - péče o pokojové rostliny - pěstování rostlin ze semen v místnosti - použití správných pomůcek, nářadí, nástrojů při činnosti - rozdíl mezi setím a sázením **Příprava pokrmů** - příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - správné skladování potravin - pořádek a čistota pracovní plochy	**EV**: ŽP

• **dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování** dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		
přesahy		

5. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PRACOVNÍ ČINNOSTI		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu** - zná vlastnosti materiálů, používá pomůcky a nástroje, dovede se řídit jednoduchými pracovními postupy, organizuje si práci, seznámí se s lidovými zvyky, tradicemi a řemesly - dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat, vyřezávat, děrovat papír - vytváří prostorové konstrukce • **využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic** - dokáže aranžovat s využitím samorostů, květin, suchých plodů, … - při práci s přírodním materiálem se seznámí s prvky lidových tradic • **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu** - volí vhodné pracovní pomůcky - zvládne sešít textilii - používá některé druhy stehů (přední a zadní, smyčkový, křížkový)	**Práce s drobným materiálem** - práce s papírem, kartonem, textilem a přírodninami - práce s netradičním materiálem (dřevo, kov)	

- přilepí a sváže dřevo - dokáže tvarovat, ohýbat, vyhlazovat kov • **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc • **provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž** - montuje a demontuje stavebnici - dovede sestavit složitější stavebnicové prvky • **pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu** - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého schématu • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu** dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu • **provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování** - zná základy péče o pokojové rostliny - rozpozná rozdíl mezi setím a sázením - vede pěstitelské pokusy a pozorování • **ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny** - dovede množit rostliny odnožemi a řízkováním - seznámí s rostlinami jedovatými, alergenními; rostliny jako drogy • **volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**	**Konstrukční činnosti** - montáž a demontáž - práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými) - práce s návodem - práce s předlohou a jednoduchým náčrtem - bezpečnost práce, první pomoc **Pěstitelské činnosti** - základní podmínky pro pěstování rostlin - péče o pokojové rostliny - pěstování rostlin ze semen v místnosti - použití správných pomůcek, nářadí, nástrojů při činnosti - rostliny alergenní, jedovaté - rostliny jako drogy - množení rostliny odnožemi a řízkováním - pokus, pozorování	

- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí • **dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu** dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu • **orientuje se v základním vybavení kuchyně** - orientuje se v základním vybavení kuchyně • **připraví samostatně jednoduchý pokrm** - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů teplé i studené kuchyně • **dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování** - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • **udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni** - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	**Příprava pokrmů** - příprava pokrmů studené a teplé kuchyně - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - pořádek a čistota pracovní plochy	
přesahy		

II. stupeň

Vzdělávací obor Pracovní činnosti se vyučuje jako povinný v 6. – 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahové vymezení

Ve vzdělávacím předmětu pracovní činnosti směřujeme výuku specificky k získávání základních pracovních postupů, osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieně práce. Zaměřujeme se na získávání pozitivního vztahu k práci a odpovědnému a tvořivému postoji k vlastní činnosti a její kvalitě a také k získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností pro volbu profesního zaměření pro další životní a profesní orientaci. Seznámíme se s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku.

Organizační vymezení

Výuka se dělí na praktickou a teoretickou část. Praktická část spočívá v péči o zeleň v areálu školy a jejím okolí, pokojové rostliny na chodbách a ve třídách, ve výrobcích na výstavy velikonoční, vánoční. Teoretická část probíhá ve třídě formou frontální výuky, skupinové a samostatné práce a také v počítačové učebně. Součástí jsou besedy na Úřadu práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- učitel zadává úkoly, které umožní volbu různých postojů
- učitel vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- žáci kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutují o nich
- žáci si osvojují praktické práce podle návodu
- učitel vede žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- žáci poznávají vlastnosti materiálů a surovin a jejich použitelnost

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zadává náměty – učí žáky pracovat s odbornou literaturou
- žáci promýšlejí pracovní postup praktických cvičení
- žáci se snaží o aplikaci poznatků v praxi
- žáci si uvědomují potřeby praktického ověřování řešení problémů
- učitel předkládá dostatečné množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- učitel seznamuje žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní:

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- učitel vede žáky, aby na sebe brali ohled
- žáci se učí správnému technologickému postupu při práci
- žáci využívají informační zdroje k získávání nových poznatků
- žáci se seznamují s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve dvojici a v malé skupině
- učitel podle potřeby pomáhá žákům
- učitel klade důraz na individuální přístup k žákům
- učitel každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- žáci spolupracují s ostatními při řešení problémů
- žáci přispívají k diskusi a respektují názory druhých
- žáci se učí věcně argumentovat

Kompetence občanské:

- učitel otvírá prostor pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- učitel umožňuje tvořivému přístupu žáků k plnění zadaných témat
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel dodává žákům sebedůvěru
- žáci respektují pravidla při práci

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- učitel jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- žáci používají bezpečně a účinně nástroje, vybavení a materiály
- žáci dodržují technologický postup a pravidla, plní povinnosti
- žáci myslí na ochranu svého zdraví i zdraví druhých
- žáci své znalosti využívají v praxi

Kompetence digitální:

- učitel vede žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- učitel motivuje žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráce a komunikaci v týmu
- žák využívá digitální zdroje k posouzení svých schopností, pro orientaci v profesní nabídce a pro výběr vhodného vzdělávání a profesní přípravy
- žák vytváří své kariérové portfolio v digitální podobě a prokáže v modelových situacích schopnost sebeprezentace při vstupu na trh práce

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Vzdělávací předmět jako celek pokrývá následující PT:

- ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA:
  - Ekosystémy
  - Základní podmínky života

6. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin** - zná základní postupy pro pěstování rostlin • **pěstuje a využívá květiny pro výzdobu** - pečuje o květinovou výzdobu třídy - pečuje o školní záhon • **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** - pečuje o pracovní nářadí - vybírá vhodné nářadí • **dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje pracovní postup - zná zásady první pomoci	- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny - **okrasné rostliny** – základní ošetřování pokojových květin - **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění, zpracování **- hygiena, zásady první pomoci**	EV: ZPŽ
Přesahy		

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň** -pracuje s technickými materiály, používá vhodné nástroje a postupy -rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti -zvolí vhodný postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	- vlastnosti různých materiálů (papír, textil, kov, plast) a jejich užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy	

• **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí** - z dostupných materiálů vyrábí jednoduché výrobky - vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky • **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost** - samostatně provádí jednoduché pracovní operace a postupy • **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku** - orientuje se v pracovních postupech a návodech • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce - zná zásady první pomoci při úrazech	- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla - zásady první pomoci při drobných úrazech	
Přesahy		

7. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin** - samostatně vybírá postupy pro pěstování rostlin - zná základní druhy okrasných rostlin a způsob pěstování • **pěstuje a využívá květiny pro výzdobu**	- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - **okrasné rostliny** – květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin - **léčivé rostliny, koření –** pěstování vybrané rostliny, rostliny a zdraví člověka; léčivé	

- pečuje o okrasné dřeviny a květiny na školním záhoně • **používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu** - dbá o údržbu pracovního nářadí • **prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty** - zná hygienu a bezpečnost při chovu drobných zvířat - vysvětlí stravovací návyky drobných zvířat • **dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty** - poskytne první pomoc při úrazu	účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie - **chovatelství** – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty - **první pomoc** při úrazu způsobeném zvířaty	
přesahy		

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň** -pracuje s technickými materiály, používá vhodné nástroje a postupy -rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti -zvolí vhodný postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu • **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí** - z dostupných materiálů vyrábí jednoduché	- vlastnosti různých materiálů (papír, textil, kov, plast) a jejich užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla - zásady první pomoci při drobných úrazech	

Výrobky Správně vybere a používá vhodné pracovní Nástroje a pomůcky • **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost** - samostatně provádí jednoduché pracovní operace a postupy • **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku** - orientuje se v pracovních postupech a návodech • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce - zná zásady první pomoci při úrazech		
Přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

SVĚT PRÁCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí** - zná charakter a druhy pracovních činností • **posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy** - na základě sebepoznání posuzuje své možnosti v profesní oblasti • **využije profesní informace a poradenské služby**	- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní	

pro výběr vhodného vzdělávání - umí využívat poradenské služby • **prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce** - zná způsoby vyhledávání zaměstnání - seznámí se s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - seznámí se s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání - seznámí se s postupem podnikatelské činnosti • **analyzuje etické aspekty různých životních situací** -zajímá se o ekonomické dění	orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - typy ekonomik, globální ekonomické otázky, fungování trhu, nezaměstnanost, životní úroveň, nabídka, poptávka, tvorba ceny, reklama, práva spotřebitele - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, šetrnost, podnikavost.	FEG EtV
Přesahy		

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň** -pracuje s technickými materiály, používá vhodné nástroje a postupy	- vlastnosti různých materiálů (papír, textil, kov, plast) a jejich užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	

-rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti -zvolí vhodný postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu • **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí** - z dostupných materiálů vyrábí jednoduché Výrobky Správně vybere a používá vhodné pracovní Nástroje a pomůcky • **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost** - samostatně provádí jednoduché pracovní operace a postupy • **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku** - orientuje se v pracovních postupech a návodech • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce - zná zásady první pomoci při úrazech	- jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla - zásady první pomoci při drobných úrazech	
Přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 1 (POVINNÝ))

SVĚT PRÁCE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO

• **orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí** - zná požadavky kvalifikační a zdravotní • **posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy** - ví o možnostech vzdělávání • **využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání** - umí využívat informační základny pro volbu povolání • **prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce** - zná nejčastější formy podnikání -orientuje se v typech ekonomik	- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby. - **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, šetrnost, podnikavost - **Aplikovaná etická výchova**	**FEG**

	-etické hodnoty – osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj - Reálné a zobrazené vzory – pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě	

Přesahy

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň** -pracuje s technickými materiály, používá vhodné nástroje a postupy -rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti -zvolí vhodný postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu • **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí** - z dostupných materiálů vyrábí jednoduché Výrobky Správně vybere a používá vhodné pracovní Nástroje a pomůcky	- vlastnosti různých materiálů (papír, textil, kov, plast) a jejich užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla - zásady první pomoci při drobných úrazech	

• **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost** - samostatně provádí jednoduché pracovní operace a postupy • **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku** - orientuje se v pracovních postupech a návodech • **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu** - dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce - zná zásady první pomoci při úrazech		
Přesahy		

5. 10. DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

5. 10. 1. Konverzace v anglickém jazyce

Vzdělávací obor Konverzace v anglickém jazyce se vyučuje jako volitelný v 7. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obor Konverzace v anglickém jazyce přispívá k chápání a objevování skutečností, poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa, snižuje jazykové bariéry, umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce, dialogy, poslech, práce se slovníkem a autentickými materiály).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení
- žáci poznávají smysl a cíl učení
- žáci propojují získané poznatky do širších celků
- učitel zadává úkoly tak, aby žáci mohli vyhledávat a kombinovat informace

Kompetence k řešení problémů
- žáci umí vyhledat vhodné informace
- učitel klade vhodné otázky a umožňuje žákům přístup k různým zdrojům informací

Kompetence komunikativní
- žáci komunikují na odpovídající úrovni a dovedou naslouchat promluvám ostatních
- učitel vede žáky k souvislému projevu a vytváří příležitosti pro komunikaci žáků (práce v e dvojicích, ve skupinách,…)

Kompetence sociální a personální
- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílejí na příjemné atmosféře v týmu
- žáci rozvíjejí svou schopnost sebekontroly
- učitel umožňuje žákům vnímat vlastní pokrok
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské
- žáci respektují názory ostatních
- žáci se umí zodpovědně za dané situace rozhodnout
- učitel vede žáky k diskusi a k vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní
- žáci se učí efektivně organizovat svou práci
- učitel pomáhá žákům při řešení dle potřeby
- učitel zohledňuje různé pracovní tempo žáků

7. ROČNÍK (DOTACE: 0+2 (VOLITELNÝ - BEZ SKUPINY))

KONVERZACE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě** - chápe hlavní smysl jednoduchého sdělení • **používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku** - pracuje se slovníkem • **sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy** - napíše krátký text o sobě, o rodině a svých zájmech • **vyžádá jednoduchou informaci** - je schopen se zeptat na situace související s tematickými okruhy • **jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích** - řeší jednoduché situace související s rodinou a školou	- volná reprodukce jednoduchého textu - práce se slovníkem, vyhledávání informací - popis osoby, místa a situace - vedení telefonického rozhovoru - konverzační témata (možno měnit dle podmínek): rodina, domov a bydlení, nakupování, tradice a zvyky, hudba, móda, stravování, sport, volný čas	
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 0+2 (VOLITELNÝ - BEZ SKUPINY))

KONVERZACE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci** - rozumí jednoduchému dialogu - dokáže reagovat na jednoduché dotazy • **používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku** - vyhledá neznámá slova ve slovníku - umí používat internet k získání informací • **sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy** - popíše sebe, svou rodinu, školu a situace související s probíranými tematickými okruhy • **vyžádá jednoduchou informaci** - rozšiřuje schopnost tvořit otázky a odpovědi • **jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích** - rozvíjí svou schopnost komunikovat o běžných situacích	- volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu - zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku, internetu a dalších informačních zdrojů - konverzační témata (možno změnit dle podmínek): rodina, charakteristika, naše město, svátky a tradice, moje četba, stravování, volný čas a sport - vedení telefonického rozhovoru na dané téma - popis jednoduché situace	
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 0+2 (VOLITELNÝ - BEZ SKUPINY))

KONVERZACE		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci** - rozvíjí svou schopnost konverzovat • **používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku** - orientuje se v různých způsobech vyhledávání významů neznámých slov • **sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy** - jednoduše sdělí základní informace o tématu • **vyžádá jednoduchou informaci** - komunikuje o problémech souvisejícími s probíranými témat • **jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích** - reaguje na dotazy související s každodenními situacemi - samostatně podá informaci	- volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu - zpracování zadaného nebo volného tématu s využitím slovníku nebo dalších informačních zdrojů - využití materiálů z anglicky mluvících zemí - práce s autentickými materiály - konverzační témata (možno změnit dle podmínek): rodina, škola, popis osoby, charakteristika, móda a nakupování, popis města a památek, tradice a svátky, stravování a návštěva restaurace, kultura (knihy a vlastní četba, hudba), volný čas a sport	
přesahy		

5. 10. 2. Seminář z matematiky

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor Seminář z matematiky se vyučuje jako volitelný předmět v 7. - 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahové vymezení

Vzdělávání je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, na osvojení pojmů a matematických postupů, na rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, na rozvoj logického a kritického myšlení, na technické kreslení, na využití výpočetní techniky. V 7. ročníku získávají žáci pozitivní vztah k matematice a zaměřují se na zajímavé a zábavné úlohy rozvíjející úsudek. Náplň 8. - 9. ročníku je zaměřena na problémové a náročnější úlohy, které procvičují a prohlubují učivo 8. - 9. ročníku, připravuje ke studiu na střední škole.
Vzdělávací obor je úzce spjat s ostatními přírodovědnými obory.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve třídě, v počítačové učebně, mimo školu (práce v terénu).
Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedeni k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení)
- žáci využívají prostředků výpočetní techniky
- učitel zařazuje metody, při nichž žáci docházejí k závěrům sami, vede žáky k plánování postupů a úkolů, umožňuje žákům volbu různých postupů.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků,
- žáci se učí zvolit správný postup při řešení slovních úloh a problémů z praxe
- učitel pracuje s chybou žáka, ukazuje cestu k správnému řešení, vede žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

- žáci zdůvodňují matematické postupy, vytvářejí hypotézy, dokážou interpretovat grafy, tabulky
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, diskutuje o řešení úloh

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se věcně argumentovat
- učitel zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat, vyžaduje dodržování pravidel společenského chování

Kompetence občanské:

- žáci si respektují názory ostatních, zvládají základní pravidla školního řádu, zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- učitel vede žáky k ohleduplnosti k ostatním, umožňuje žákům hodnocení činnosti na základě stanovení srozumitelných kritérií

Kompetence pracovní:

- žáci si zdokonalují grafický projev, dodržují správné postupy při pracovních činnostech, využívají znalostí a zkušeností získaných v jiných vzdělávacích oblastech
- učitel vede žáky k dodržování BOZP, k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální:

- učitel vytváří situace, kdy využití digitálních technologií napomůže žákům k efektivnímu řešení matematického problému
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu, vyhodnocení, interpretaci a prezentaci dat
- žáci analyzují a jednoduché problémy, modelují konkrétní situace, používají digitální technologie při řečení rutinních výpočtů
- -žáci vyhodnocují a porovnávají soubory dat, prezentují a interpretují výsledky za pomoci digitálních technologií
- žáci účelně používají geometrický software

7. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti** - využívá věty o dělitelnosti ve slovních úlohách • **užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)** - chápe vztah části a celku - provádí odhady a kontroly výpočtů • **provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu** - převádí jednotky délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu - řeší jednoduché praktické úlohy - odhadne a vypočítá cenu nákupu • **řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)** - řeší konkrétní příklady ze života na procentový počet • **řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů** - užívá k výpočtům měřítko plánů a map • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** - počítá obvod, obsah rovinných útvarů, povrch a objem hranolu - analyzuje a řeší slovní úlohy	- odpovídá učivu vyučovacího předmětu matematika sedmého ročníku, prohlubuje toto učivo, je zaměřeno na úlohy z běžného života - platby v domácnosti - nákup - cestování - měřítko - poměr - procenta - promile - hranoly - hlavolamy, matematické hry	

přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním** - využívá matematický aparát při řešení reálných situací • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** - řeší základní slovní úlohy • **vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data** - užívá pojmy statistiky - užívá výpočetní techniku ke zpracování dat • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** - vyhledává a řeší úlohy z praxe • **zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku** - užívá základní geometrické pojmy a vztahy	- odpovídá učivu vyučovacího předmětu matematika osmého ročníku, prohlubuje toto učivo, je zaměřeno na úlohy z běžného života - konstrukční úlohy - základy technického kreslení - funkce a grafy - slovní úlohy na využití rovnic - objemy a povrchy těles - hlavolamy, matematické hry	

• **využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristickému útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh** - zná vlastnosti množiny bodů - rozvíjí svůj grafický projev - konstruuje přesně dané útvary • **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** - rozvíjí logické myšlení - hledá různá řešení - užívá matematické pojmy • **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** - rozvíjí prostorovou představivost		
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav** - zapíše vztahy pomocí matematických symbolů - užívá rovnice při řešení slovních úloh • **analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel** - sestavuje slovní úlohy z praktického života	- odpovídá učivu vyučovacího předmětu matematika devátého ročníku, je zaměřeno na prohloubení a rozšíření učiva a na přípravu ke studiu na střední škole - výrazy, mnohočleny - soustavy lineárních rovnic, slovní úlohy - stereometrie - statistika - goniometrické funkce (rozšiřující učivo) - hlavolamy, logické hry	

- provádí rozbor situace a používá k řešení matematický aparát • **matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů** - uplatňuje při řešení pojmy a vztahy funkcí • **analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu** - aplikuje Pythagorovu větu, Thaletovu kružnici • **užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací** - rozvíjí logickou úvahu - řeší jednoduché úlohy na základě kombinatoriky a logiky • **řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí** - užívá probrané učivo při řešení úloh - rozvíjí kombinační schopnosti		
přesahy		

5. 10. 3. Seminář z českého jazyka

Obsahové vymezení

Vzdělání v oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Z tohoto důvodu je vhodné doplnit základní počet vyučovacích hodin českého jazyka o Seminář z jazyka českého.

Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání.

Seminář si klade za cíl především rozšířit poznatky z jazyka českého, zároveň by mělo být jeho náplní také obohacení výuky o literární dramatizaci.

Organizační vymezení

Výuka bude probíhat ve třídě, popřípadě v počítačové učebně (využití výukových programů k procvičování a opakování učiva).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání (skupinová práce, samostatná práce, krátkodobé projekty, frontální práce).

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

Kompetence k učení

- žáci se učí třídit informace a uvádět je do širších souvislostí
- žáci pracují v týmu
- žáci se učí hrou, ve vzdělávacích projektech
- žáci se učí pracovat s chybou
- žáci poznávají smysl učení
- učitel poskytuje možnost žákům aktivně se účastnit učení
- učitel umožňuje žákům jejich poznatky a dovednosti aplikovat do praktického života a tvůrčích činností

Kompetence k řešení problémů

- žáci hledají příčiny a možná řešení problémů
- žáci vyhledávají informace, navrhují vlastní řešení, obhajují svůj názor
- učitel předkládá žákům simulované problémy prostřednictvím nejrůznějších slohových, jazykových a literárních textů

Kompetence komunikativní

- žáci se vyjadřují kultivovaně v mluveném i psaném projevu
- žáci využívají informační prostředky pro účinnou komunikaci
- učitel zapojuje žáky do rozhovorů a diskusí
- učitel nabádá žáky k argumentaci, obhajobě, navrhování svých prací v samostatných i skupinových projevech

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci přispívají k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- učitel zařazuje skupinovou práci jako významnou formu učení

- učitel vede žáky k aktivitě, sebehodnocení, zodpovědnosti

Kompetence občanské
- žáci se učí respektovat názory jiných
- žáci vnímají české kulturní a historické tradice
- učitel zapojí žáky do interaktivních projektů
- učitel bude s žáky číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a dá tak žákovi možnost poznávat různé charaktery
- učitel umožní žákům publikovat ve školním nebo regionálním tisku, účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení
- učitel zapojí žáky do spolupráce s obcí

Kompetence pracovní
- žáci využívají znalostí a dovedností získaných v oboru český jazyk a literatura k přípravě na povolání
- učitel vede žáky k pracovitosti, zodpovědnosti a k adaptaci na nové pracovní podmínky

Kompetence digitální:

- učitel vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů
- učitel navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky; vede je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- učitel vede žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji vede žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.
- žák prakticky využívá nové technologie a aplikace podle své aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- žák si rozvíjí komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr

7. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji** - používá různé informační zdroje a vyhledává informace • **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** - výstižně a kultivovaně užívá vyjadřovací prostředky • **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** - orientuje se v textu, vyhledá hlavní myšlenku textu, pozná klíčová slova • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** - spisovně a kultivovaně se vyjadřuje • **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** - rozvíjí poznatky základního učiva • **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla**	- poezie - próza - drama a dramatické etudy - referáty - reklama -inzerát -pozvánka -oznámení -pravopis -skladba - tvarosloví, slovní zásoba -změny učiva dle aktuální situace	

- pochopí obsah textu, zpracuje jej jinými vyjadřovacími prostředky		
přesahy		

8. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji** - odliší fakta od hodnocení • **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** - vhodnými jazykovými prostředky a kultivovaně se vyjádří k dané situaci • **využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát** - vyhledá hlavní myšlenku v textu, dokáže o ní diskutovat a rozvíjí ji • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** - spisovně a kultivovaně se vyjadřuje, pracuje s chybou, rozliší a vhodně užije spisovný výraz místo nespisovného	- poezie - próza - drama a dramatické etudy - referáty - reklama -inzerát -pozvánka -oznámení -pravopis -skladba - tvarosloví, slovní zásoba -změny učiva dle aktuální situace	
přesahy		

9. ROČNÍK (DOTACE: 0+1 (VOLITELNÝ – BEZ SKUPINY))

JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
výstupy	učivo	průřezová témata a DVO
• **dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci** - vžije se do modelové komunikační situace a použije adekvátní jazykový i nonverbální prostředek • **v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí** - rozvíjí, doplňuje a procvičuje již probraný pravopis • **uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla** - pochopí smysl literárního díla, dramaticky ztvární nebo monologicky reprodukuje přečtený text • **porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování** - zaujme stanovisko k jednotlivým ztvárněním jednoho námětu • **spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova** - užívá spisovný jazyk jako prostředek vyjadřování	- poezie - próza - drama a dramatické etudy - referáty - reklama -inzerát -pozvánka -oznámení -pravopis -skladba - tvarosloví, slovní zásoba -změny učiva dle aktuální situace	
přesahy		

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Východiska pro hodnocení a klasifikace

1. Základ efektivního hodnocení je především zpětná vazba, která se dá charakterizovat jako ústní nebo písemná o správnosti postupu, průběhu či výsledku – správně, nesprávně, málo, příliš atd. Zásadně však nemá a nesmí posuzovat kvality žáka – šikovný, schopný, pilný atd., (ani ho porovnávat s ostatními spolužáky – nejlepší, nejšikovnější ve třídě). Okamžitá zpětná vazba je jednou ze základních podmínek efektivního učení, zatímco posuzování kvalit žáka je naopak rizikovým postupem, který může učení blokovat.
2. Vhodnou formulaci – přednost musí být dávána pozitivnímu vyjádření a teprve následně se vyjadřovat ke konkrétním nedostatkům ve zvládnutí učiva. Například – *ovládáš bezchybně ..., učivu rozumíš, ale občas chybuješ v ..., je nutné ještě procvičovat ....*
3. Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáků musí být v souladu se základní filozofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k žákům a soustavným vytvářením bezpečného prostředí.
4. Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
5. Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je normální, neboť je to nedílná součást procesu každého učení.
6. Součástí hodnocení musí být i sebehodnocení žáka, jeho schopnost posoudit jak výsledek své práce, tak i vynaložené úsilí a osobní možnosti a rezervy. Sebehodnocení žáka je považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
7. Při hodnocení se vždy posuzuje individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů bez srovnávání s ostatními spolužáky.
8. Nedílnou součástí hodnocení je vzájemné hodnocení mezi žáky. Je proto velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně posoudit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých (nejen žáků, ale i vyučujících).

   K tomu je nezbytné mít předem dána kritéria pro hodnocení – nejlépe předem společně vytvořená žáky a vyučujícím.
9. Žáci by měli mít v závažných případech právo při zjišťování jejich znalostí využít možnosti říct, že nejsou připraveni (mimo souhrnnějších písemných prací, které se oznamují s delším časovým předstihem). Současně si s vyučujícím domluví náhradní termín.
10. Ačkoliv závěrečné rozhodnutí o známce je na vyučujícím, žáci by se měli od začátku přibírat k diskusi o známce, aby jim byla jasná hodnotící kritéria a dál se posilovala jejich dovednost sebehodnocení.
11. Pro přípravu na souhrnnější písemné práce je vhodné používat kooperativní vyučování, kde skupina zodpovídá za to, že látce rozumí všichni členové skupiny.
12. Skupinová práce se zásadně nehodnotí známkou, ale jednotliví členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro skupinu a své zapojení do práce skupiny. Současně by mělo probíhat vzájemné hodnocení jednotlivých členů skupiny. Známku získává žák od vyučujícího pouze za individuální výkon.
13. Domácí úkoly jsou pedagogický nástroj výuky, který vede k učení, žáci jsou si vědomi spoluzodpovědnosti za vzdělávání. Plnění domácích úkolů vede k procvičení a lepšímu pochopení učiva. Zadávání domácích úkolů je provázáno se školní výukou. Domácí úkoly vyučující kontrolují, hodnotí a poskytují žákovi zpětnou vazbu, ale neklasifikují známkou 5 za nevypracování úkolu, učitel provede zápis do výchovného deníku. Klasifikovat lze

motivační úkol, který má vyučujícím předem stanovená kritéria hodnocení. Domácí úkoly mohou mít různou formu (písemnou, čtení, pozorování, práce kreativní – projekty, čtenářské deníky apod.). Žák si splnění úkolu plánuje, je za splněný úkolu zodpovědný. Penzum úkolu je přiměřené z hlediska obsahu, rozsahu, četnosti zadávání. Úkoly si mohou žáci také vypracovat ve školní družině, pokud s tím zákonný zástupce souhlasí a jsou vytvořeny pro to podmínky v režimu školní družiny.

14. Stanovená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci žáků jsou zcela závazná pro všechny vyučující a musí být všemi vyučujícími dodržována.

H O D N O C E N Í A K L A S I F I K A C E Ž Á K Ů – klasifikační řád /***hodnocení prospěchu a chování*** /

Hodnocení a klasifikace žáka vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů: Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech a na čtvrtletních klasifikačních poradách. Celková klasifikace žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech se uskutečňuje na konci prvního a druhého pololetí.

1. Prospěch žáka se určuje podle pravidel hodnocení a klasifikace žáků.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci prospěchu

soustavné diagnostické sledování žáka, kvality jeho práce a připravenosti na vyučování

kontrolní písemné práce

další zkoušky:

ústní

písemné

grafické (výtvarné) praktické

pohybové

didaktické testy

výsledky dalších činností žáka

konzultace s ostatními učiteli, výchovným poradcem

Pravidla hodnocení a klasifikace žáků

a) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech se klasifikuje těmito stupni:

1. - výborný
2. - chvalitebný
3. - dobrý
4. - dostatečný
5. - nedostatečný

b. Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému vyučovacímu předmětu. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých vyučovacích předmětech na konci klasifikačního období se stupeň prospěchu neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období, ale přihlíží se k průběžným výsledkům práce žáka.
c. Zákonný zástupce žáka je informován průběžně o prospěchu a chování žáka vhodným způsobem, zejména:

1. prostřednictvím žákovské knížky,
2. třídním učitelem a učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů na třídních schůzkách se zákonnými zástupci žáků a na dalších konzultacích,
3. třídním učitelem nebo učitelem příslušného předmětu, jestliže o to zástupci žáka požádají,
4. třídním učitelem nebo učitelem příslušného předmětu v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, a to bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Slovní hodnocení
Žáci mohou být na žádost jejich zákonných zástupců hodnoceni slovně.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka.

Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Hodnocení je vždy individuální (zároveň odpovídá klasifikačnímu stupni) a vychází z těchto obecných kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá učivo předepsané osnovami bezpečně, v myšlení je pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, vyjadřuje se výstižně, poměrně přesně, spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou, je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák učivo předepsané osnovami ovládá, uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se celkem výstižně, dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se menších chyb, učí se svědomitě.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák učivo předepsané osnovami v podstatě ovládá, má menší samostatnost v myšlení, vyjadřuje se ne dost přesně, s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští, k učení a práci nepotřebuje větších podnětů.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák ovládá učivo se značnými mezerami, má nesamostatné myšlení, vyjadřuje se s potížemi, dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává, má malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neovládá učivo předepsané osnovami, odpovídá nesprávně i na návodné otázky, vyjadřuje se nesprávně i k návodným otázkám, praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele, pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Výchovně vzdělávací výsledky žáků se klasifikují podle této stupnice:

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti pro řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá učebními osnovami požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní i písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledku činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Žák je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Požadované intelektuální a motorické činnosti nevykonává vždy přesně. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Osvojené poznatky a dovednosti aplikuje při řešení teoretických úkolů s chybami. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevu a zákonitosti podle podnětu učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, není vždy tvořivé. Ústní a písemný projev není vždy správný, přesný a výstižný,

grafický projev je méně estetický. Častější nedostatky se projevují v kvalitě výsledku jeho činnosti. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevu je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení je zpravidla málo tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má zpravidla vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti nejsou kvalitní, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevu a zákonitosti nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledku jeho činnosti a graficky projev jsou na nízké úrovni. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

<u>Hodnocení a klasifikace žáka s individuálním vzdělávacím plánem</u>
Na písemnou žádost zákonného zástupce bude žák s individuálním vzdělávacím plánem v průběhu školního roku a na vysvědčení hodnocen slovně.

a) míra ovládnutí učiva
1. ovládá bezpečně,
2. ovládá,
3. podstatně ovládá,
4. ovládá se značnými mezerami,
5. neovládá,

b) úroveň myšlení
1. pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti,
2. uvažuje celkem samostatně,
3. menší samostatnost v myšlení,
4. nesamostatné myšlení,
5. odpovídá nesprávně i na navozující otázky,

c) úroveň vyjadřování
1. výstižné, poměrně přesné,
2. celkem výstižné,
3. ne dost přesné,
4. vyjadřuje se s potížemi,
5. nesprávné i s navozujícími otázkami,

d) úroveň aplikace vědomostí
1. spolehlivě, uvědoměle používá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou,
2. dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb,
3. s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští,
4. praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele,
5. nezvládá,

e) píle a zájem o učení
1. aktivní, učí se svědomitě a se zájmem,
2. učí se svědomitě,
3. k učení a práci nepotřebuje větších podnětů,
4. malý zájem o učení, potřebuje stále podněty,
5. pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné.

Hodnocení vzdělávání cizinců

Při klasifikaci žáků-cizinců se postupuje v souladu s ust. § 15 odst. 6 vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Úroveň znalosti českého jazyka se považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka-cizince. Proto je nutné, aby k této skutečnosti pedagog při hodnocení žáků-cizinců přihlížel, a to zejména v počátečním období. Žáci-cizinci mohou být (obdobně jako jejich čeští spolužáci) hodnoceni buď slovně, nebo klasifikací, event. lze klasifikaci jejich výsledků vzdělávání doplnit slovním hodnocením, jež bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Aby však žák- cizinec mohl postoupit do vyššího ročníku, musí být na konci školního roku klasifikován ze všech vyučovacích předmětů, tedy i z předmětu český jazyk.

Hodnocení chování žáků

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

1. - velmi dobré
2. - uspokojivé
3. – neuspokojivé

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu, zásady a pravidla práva a morálky. Ojediněle se může dopustit méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s ustanoveními školního řádu, se zásadami práva a morálky. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu, pravidlům práva a morálky. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu, dopouští se opakovaně závažnějších přestupků proti ustanovením školního řádu, pravidlům práva a morálky.

Stupeň hodnocení chování není výchovným opatřením. Současně s klasifikací nižším stupněm z chování může být uděleno výchovné opatření. Toto výchovné opatření může také předcházet vlastní klasifikaci již v průběhu školního roku.

Výchovná opatření
Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

Pochvaly:

1. Pochvalu třídního učitele může žáku udělit třídní učitel buď na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pedagogických pracovníků (např. za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci).
2. Pochvalu ředitele školy může žáku udělit ředitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pedagogických pracovníků, či jiné fyzické osoby, a to po projednání v pedagogické radě (např. za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci).

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit kázeňská opatření:

1. napomenutí třídního učitele
2. důtku třídního učitele
3. důtku ředitele školy.

Třídní učitel neprodleně oznámí prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a důvody pro jejich udělení. Veškerá výchovná opatření jsou zapsána v katalogovém listu a uvedena v zápisu z pedagogické rady školy.

Stupně závažnosti porušení kázně a školního řádu jsou odstupňovány takto:

1. méně závažné porušení kázně a školního řádu
2. závažné porušení kázně a školního řádu
3. hrubé porušení kázně a školního řádu

Zapomínání učebních potřeb a pomůcek do vyučování
1) **Jednotná evidence** formou zápisu do výchovného deníku uloženého ve třídě

2) Kritéria pro udělování výchovných opatření žákům

počet zapomenutí *výchovné opatření*

při dosažení	**15**	napomenutí třídního učitele
	30	důtka třídního učitele
	45	důtka ředitele školy
po pololetí	0	

nabíhá znovu ve II. pololetí

- **Předání informace zákonnému zástupci žáka – po každých 10 zapomenutích informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce žáka.**
- **Kázeňské přestupky jsou řešeny individuálně dle závažnosti porušení školního řádu.**

Méně závažné porušení školního řádu

Méně závažná porušení školního řádu jsou drobnější vědomá provinění proti školnímu řádu. Za méně závažná porušení školního řádu se považují zejména:

1. neuctivé chování k pracovníkům školy
2. nevhodná úprava zevnějšku
3. nepřezouvání se
4. nepřipravenost na výuku (nenošení pomůcek a úloh)
5. pozdní příchody do výuky
6. rušení výuky např. používáním mobilního telefonu
7. nerespektování pokynů pedagoga při výuce i mimo ni
8. neomluvená absence v rozsahu do 5 vyučovacích hodin
9. nedbalostní chování k zařízení školy, znečišťování školy a okolí
10. používání mobilu (1→3 napomenutí)

Za méně závažná porušení kázně může být uděleno napomenutí, důtka třídního učitele nebo důtka ředitele školy (resp. 2. stupeň z chování), a to dle stupně závažnosti.

Závažné porušení školního řádu

Závažná porušení školního řádu narušují výuku, výchovu a chod školy. Za závažná porušení školního řádu se považují:

1. opakované méně závažné porušování kázně přes opakovaná písemně doložená upozornění (zápisem nebo dopisem)
2. hrubé a agresivní chování k zaměstnancům školy
3. úmyslné narušování výuky
4. úmyslné poškozování inventáře školy včetně pomůcek a svěřeného materiálu
5. nerespektování příkazu pedagoga
6. dlouhodobá neomluvená absence (delší jak 10 hodin, nebo přes 2 vyučovací dny)
7. kouření, požívání alkoholu, omamných a psychotropních látek ve škole a na školních akcích

8. úmyslné pozměnění programového vybavení školních počítačů a školní počítačové sítě
9. úmyslné nepravdivé obviňování, drobné krádeže, hrubé chování a šikanování spolužáků

Za závažná porušení školního řádu může být udělena důtka ředitele školy nebo 2. - 3. stupeň z chování a to dle stupně závažnosti.

Hrubé porušení školního řádu

Hrubé porušení kázně narušuje sociální klima školy a třídního kolektivu. Za hrubé porušení kázně se považuje:

1. fyzické napadení spolužáka nebo zaměstnance školy
2. úmyslné způsobení újmy na zdraví jiné osobě
3. krádež nebo úmyslné poškození inventáře, pomůcek a materiálu školy ve větším rozsahu
4. manipulace s drogami, zbraněmi ve škole a na školních akcích. Za hrubé porušení školního řádu může být udělen 3. stupeň z chování.

Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

1. Žák musí být z vyučovacího předmětu vyzkoušen ústně, písemně nebo prakticky alespoň třikrát za každé klasifikační období. Ve vyučovacích předmětech s dotací tří a více hodin týdně minimálně pětkrát, z toho alespoň jednou ústně. Přihlíží se též k samostatným pracím žáka, jsou-li součástí vyučovacího předmětu.
2. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených jevů, výkonů, výtvorů, znalostí. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek okamžitě. Výsledky hodnocení z písemných zkoušek a prací praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. V tomto termínu učitel žákovi opravenou práci ukáže.
3. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
4. Termín písemné zkoušky, která trvá déle než 25 minut a termín kontrolní písemné práce oznámí učitel včas dopředu žákům a plánovanou zkoušku zapíše do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
5. V případě, že má žák povolen individuální studijní plán, obsahuje tento plán také podmínky získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Žáci mají právo na sebehodnocení, které je přirozenou součástí procesu hodnocení.

K sebehodnocení vytváří podmínky škola i vyučující jednotlivých předmětů tím, že poskytují možnost výběru hodnocení všude tam, kde je to možné – to zvyšuje žákovu motivaci i naději

žáka na kvalitní výkon. Vyučující podporuje všechny formy sebehodnocení žáka a vede žáky ke kritickému sebehodnocení své práce. K sebehodnocení slouží také skupinové, kooperativní a podobné formy práce, při kterých se žák může dobře porovnávat s ostatními.

Žáci mají právo přiměřenou formou se na základě sebehodnocení vyjadřovat k průběžnému i celkovému hodnocení.

Celkové hodnocení žáka

1. Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky jeho klasifikace v povinných předmětech a klasifikaci jeho chování. Nezahrnuje klasifikaci v nepovinných vyučovacích předmětech.
2. Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí se vyjadřuje takto:

a. prospěl (a) s vyznamenáním
b. prospěl (a)
c. neprospěl (a)

3. Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší, než stupeň 2 - chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.
4. Žák prospěl, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.
5. Žák neprospěl, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 - nedostatečný.

Pravidla komisionální zkoušky

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

1. koná-li opravnou zkoušku,
2. požádá-li zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodu pochybnosti o správnosti hodnocení.

Ředitel školy může nařídit komisionální přezkoušení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení. Termín komisionálního přezkoušení stanoví ředitel školy bez zbytečného odkladu.

1. Má-li zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů po vydání vysvědčení, požádat písemně ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem nezletilého žáka.
2. Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému předmětu a přísedící, který má odbornou kvalifikaci pro týž nebo příbuzný vyučovací předmět. Členy komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné.
3. V příslušném pololetí může být z daného předmětu komisionálně přezkoušen žák pouze jednou.
4. Komisionální zkoušku může žák konat v jednom dni pouze jednu.

Opravné zkoušky

1. Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše z 2 povinných předmětů nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše z 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.
2. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.

Zkoušky v náhradním termínu

1. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
2. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

1. Do vyššího ročníku postupuje žák, který na konci druhého pololetí (nebo po vykonání komisionální zkoušky) prospěl ze všech povinných předmětů.
2. Žák opakuje ročník, pokud neprospěl z některého povinného předmětu. Opakovat ročník lze pouze jednou na I. stupni a jednou na II. stupni.

Vedení dokumentace o hodnocení a klasifikaci žáků

1. Třídní učitel zaznamenává v katalogovém listu žáka vyučovací předmět, z něhož byla povolena opravná zkouška nebo zkouška v náhradním termínu, její datum a její hodnocení.
3. Vysvědčení se vydá až po vykonání této zkoušky, a to s datem jejího konání. Na konci klasifikačního období se v případě konání opravné zkoušky či zkoušky v náhradním termínu žákům vydá jen výpis z třídního výkazu. Jestliže se žák bez řádné omluvy ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nebo zkoušce v náhradním termínu nedostaví, zaznamená se, že se ke zkoušce bez řádné omluvy nedostavil, čímž jeho prospěch ve vyučovacím předmětu je hodnocen stupněm 5 - nedostatečný a celkové hodnocení žáka stupněm neprospěl (a).

Autoevaluace naší školy směřuje k tomu, aby nejen samotná škola, ale i rodiče a veřejnost získali všechny podstatné informace o tom, do jaké míry jsou naplňovány cíle, které si tento ŠVP stanovil. Díky získaným informacím, jež budou škole sloužit jako zpětná vazba, může docházet k dalšímu vývoji školy a jejím přirozeným změnám, které pomohou postupně zvyšovat kvalitu poskytovaného vzdělání.

Priority v jednotlivých oblastech autoevaluace Základní školy a Mateřské školy Kokory:

I. Podmínky ke vzdělávání

Priority:

ad1) materiální, technické podmínky vzdělávání

- pomůcky, učebnice, technické prostředky

ad2) rozvoj ekonomických zdrojů - projekty, granty

(poznámka**:** bez nich nelze naplnit předcházející bod)

II. Průběh vzdělávání žáků

ad1) průběh vzdělávání se zřetelem k vytváření cílových kompetencí ŠVP

ad2) aktivity mimo výuku

III. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

ad1) klima školy (bezpečné prostředí pro všechny, důraz na vztahy mezi žáky, otevřené, vstřícné klima)

- partnerský vztah: žák – rodič – učitel, kolegiální vztahy mezi pedagogickými pracovníky navzájem a mezi nimi a vedením školy založené na vzájemné důvěře, toleranci a spolupráci a kultura školy (obraz o škole jako sociální instituci – osobnosti, image, normy jednání, hodnoty)

ad2) systém podpory žáků (respektování individuálního tempa, právo na různost, učitelé věří, že žáci chtějí dosáhnout osobního maxima, diferenciace v rámci třídy podle schopností žáků, škola bez neprospívajících žáků – strategie na podporu úspěšnosti žáků)

IV. Výsledky vzdělávání žáků

ad1) výsledky vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům vzdělávání

ad2) úspěšnost žáků, absolventů

V. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

ad1) plánování řídících činností (koncepce, DVPP)

ad2) systém vedení pedagogických pracovníků

VI. Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

ad1) kvalita výsledků vzdělávání

ad2) prezentace školy

ad3) spolupráce s partnery

PŘÍLOHA 1 – STANDARDY PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

STANDARDY MATEMATIKA

1. stupeň

1. ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Číslo a početní operace
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-51** žák využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
Indikátory	1. žák zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek 4. žák využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-02** Žák provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák správně sepíše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-03** Žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. v desítkové soustavě 3. žák porovnává čísla do milionů 4. žák zaokrouhluje čísla do milionů s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-1-04** žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru
Indikátory	1. žák porozumí textu úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) 2. žák přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních operací 3. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 4. žák přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života) 5. žák tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-2-01** Žák vyhledává, sbírá a třídí data
Indikátory	1. **žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.)** 2. žák vybírá a porovnává ze zadání úlohy data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-2-02** Žák čte **a sestavuje** jednoduché tabulky a diagramy
Indikátory	1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu **2. žák vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram** 3. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi (nejmenší, největší hodnota apod.) 4. žák používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití %) 5. žák používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Vzdělávací obor	**Matematika**
Ročník	**5.**
Tematický okruh	Geometrie v rovině a v prostoru
Očekávaný **výstup RVP ZV**	**M-5-3-01** žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce
Indikátory	1. žák rozezná základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) 2. žák využívá k popisu rovinného útvaru počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran 3. žák charakterizuje základní rovinné útvary a k zadanému popisu přiřadí název základního rovinného útvaru 4. žák využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 5. žák využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles (krychle, kvádr, válec) 6. žák narýsuje kružnici s daným poloměrem 7. žák narýsuje trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 8. žák narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 9. žák dodržuje zásady rýsování
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-02** žák sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

Indikátory	1. žák rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. žák s pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. žák porovnává obvody rovinných útvarů 4. žák graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 5. žák určí délku lomené čáry graficky i měřením 6. žák převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km)

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-03** žák sestrojí rovnoběžky a kolmice
Indikátory	1. žák vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině 2. žák načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti 3. žák narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-04** žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
Indikátory	1. žák určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků 2. žák porovnává pomocí čtvercové sítě obsahy rovinných útvarů 3. žák používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-5-3-05** žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
Indikátory	1. žák pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. žák určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru 3. žák vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika
Ročník	5.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	M-5-4-01 žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
Indikátory	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy

2. stupeň

1. ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Číslo a proměnná
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-01** žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
Indikátory	1. žák provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly 2. žák dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů 3. žák vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné 4. žák užívá znalosti druhých mocnin celých čísel od 1 do 20 (i ke stanovení odpovídajících druhých odmocnin) 5. žák určí rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě 6. žák provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, zjednoduší složený zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, určí převrácené číslo, počítá se smíšenými čísly) 7. žák určí absolutní hodnotu celého čísla a využívá její geometrickou interpretaci

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-02** žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

Indikátory	1. žák zaokrouhluje čísla s danou přesností 2. žák využívá pro kontrolu výsledku odhad 3. žák účelně a efektivně využívá kalkulátor

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-03** žák modeluje a řeší situace s vyuţitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
Indikátory	1. žák rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek (určí je pro skupinu dvou nebo tří přirozených čísel) 2. žák najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou přirozených čísel 3. žák využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 9, 10, 25, 50, 100) 4. žák řeší slovní úlohu s využitím dělitelnosti 5. žák vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-04** žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
Indikátory	1. žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem 2. žák navzájem převádí různá vyjádření vztahu celek – část

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-05** žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
Indikátory	1. žák využívá daný poměr (včetně postupného poměru) v reálných situacích 2. žák stanoví poměr ze zadaných údajů 3. žák využívá měřítko mapy, plánu k výpočtu 4. žák umí odvodit měřítko mapy, plánu ze zadaných údajů 5. žák používá při řešení úloh úměru a trojčlenku 6. žák řeší modelováním situace vyjádřené poměrem

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-06** žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, ţe procentová část je větší než celek)

Indikátory	1. žák vyhledá v textu údaje a vztahy potřebné k výpočtu 2. žák určí počet procent, je-li dána procentová část a základ 3. žák určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ 4. žák určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část 5. žák používá procentového počtu při řešení úloh z jednoduchého úrokování 6. žák ověří správnost výsledku aplikační úlohy na procenta

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-07** žák matematizuje jednoduché reálné situace s vyuţitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
Indikátory	1. žák řeší zadané slovní úlohy pomocí proměnných 2. žák tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných 3. žák využívá při úpravě výrazů sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů (výsledný mnohočlen je nejvýše druhého stupně) 4. žák vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných 5. žák využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorců $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 – b^2$ 6. ţák sestaví číselný výraz podle slovního zadání

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-08** žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
Indikátory	1. žák sestaví rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů 2. žák vyřeší rovnici nebo soustavu dvou rovnic o dvou neznámých pomocí ekvivalentních úprav 3. žák provádí zkoušku rovnice nebo soustavy dvou rovnic o dvou neznámých 4. žák ověří správnost řešení slovní úlohy 5. žák přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu 6. žák rozhodne, zda rovnice nebo soustava rovnic má řešení a ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-1-09** žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, **modeluje** konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel
Indikátory	1. žák vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel 2. žák využívá při řešení konkrétních situací matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel 3. žák vyhodnotí výsledek řešení úlohy

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Závislosti, vztahy a práce s daty
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-01** žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
Indikátory	1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák zpracuje, porovná, vyhodnotí, uspořádá, doplní uvedené údaje podle zadání úlohy 4. žák pracuje s intervaly a časovou osou 5. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 6. žák převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem 7. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu a kriticky hodnotí jejich reálnost

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-02** Žák porovnává soubory dat
Indikátory	1. žák porovná kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy 2. žák interpretuje výsledky získané porovnáváním souborů dat

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-03** žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
Indikátory	1. žák vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy 2. žák určí přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 3. žák využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-04** žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

Indikátory	1. žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. žák vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí 3. žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 4. žák přiřadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak 5. žák vyčte z grafu význačné hodnoty na základě porozumění vzájemným vztahům mezi proměnnými

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-2-05** žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
Indikátory	1. žák odhalí funkční vztahy v textu úlohy 2. žák řeší úlohu s využitím funkčních vztahů 3. žák vyjádří výsledek řešení úlohy v kontextu reálné situace

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Geometrie v rovině a prostoru
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-01** žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
Indikátory	1. žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely 2. žák využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh 3. žák řeší geometrické úlohy početně 4. žák využívá matematickou symboliku

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-02** Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
Indikátory	1. žák pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh 2. žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), dvojice úhlů (souhlasné, střídavé, vedlejší, vrcholové), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků 3. žák využívá vlastností základních rovinných útvarů (vlastností úhlopříček, velikost úhlů, souměrnost)

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-03** žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
Indikátory	1. žák sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodu stupňů a minut) 2. žák využívá při výpočtech vlastností dvojic úhlů (střídavých, souhlasných, vedlejších, vrcholových) a součtu úhlů v trojúhelníku 3. žák určuje velikost úhlu pomocí úhloměru

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-04** žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
Indikátory	1. žák odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě 2. žák určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 3. žák určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu 4. žák používá a převádí jednotky délky 5. žák používá a převádí jednotky obsahu

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-05** žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
Indikátory	1. žák pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) 2. žák využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-06** Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary
Indikátory	1. žák převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku) 2. žák popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí 3. žák určí počet řešení konstrukční úlohy 4. žák ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-07** žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
Indikátory	1. žák využívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků 2. žák využívá při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 3. žák určí poměr podobnosti z rozměrů útvarů a naopak

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-08** žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
Indikátory	1. žák rozhodne, zda je útvar osově souměrný 2. žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru 3. žák rozhodne, zda je útvar středově souměrný 4. žák určí střed souměrnosti 5. žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-09** žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
Indikátory	1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka 3. žák využívá při řešení úloh metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech a rotačních tělesech 4. žák pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů a rotačních těles

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-10** žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
Indikátory	1. žák odhaduje a vypočítá povrch mnohostěnů a rotačních těles 2. žák odhaduje a vypočítá objem mnohostěnů a rotačních těles 3. žák používá a převádí jednotky objemu

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-11** žák načrtne a sestrojí sítě základních těles
Indikátory	1. žák objasní pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. žák rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. žák načrtne a sestrojí sítě základních těles

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-12** žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
Indikátory	1. žák rozpozná z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-3-13** **Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu**
Indikátory	1. žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné matematické postupy pro řešení úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Vzdělávací obor	Matematika a její aplikace
Ročník	9.
Tematický okruh	Nestandardní aplikační úlohy a problémy
Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-4-01** **Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací**
Indikátory	1. žák provede rozbor úlohy a vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák zvolí vhodný postup řešení 3. žák provede diskusi o počtu řešení daného problému a kontrolu reálnosti výsledku 4. žák zformuluje odpověď na zadaný problém

Očekávaný výstup RVP ZV	**M-9-4-02** **Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí**
Indikátory	1. žák určí reálnou podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. žák popíše základní vlastnosti trojrozměrného útvaru podle jeho obrazu v rovině 3. žák využívá získané poznatky a dovednosti při řešení úloh z běžného života

STANDARDY ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. stupeň

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-01** čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
Indikátor	**ČJL-5-1-01.1** Žák vybere z nabídky vhodný nadpis **ČJL-5-1-01.2** Žák posoudí na základě přečteného textu pravdivost / nepravdivost tvrzeni **ČJL-5-1-01.3** Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu **ČJL-5-1-01.4 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku** **ČJL-5-1-01.5** Žák vystihne hlavní myšlenku textu

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-02** rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
Indikátor	**ČJL-5-1-02.1** Žák vybere z nabídky slov slova klíčová vztahující se k zadanému textu **ČJL-5-1-02.2** Žák rozhodne, které informace v textu jsou **ne**podstatné pro smysl (vyznění) textu **ČJL-5-1-02.3 Žák vypíše požadovanou informaci z textu** **ČJL-5-1-02.4** Žák utřídí přečtené informace, vybere podstatná fakta

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-03** posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	**ČJL-5-1-03.1** Žák sestaví jednoduchý slohový útvar (adresa, zpráva, vzkaz, oznámení, pozvánka) **ČJL-5-1-03.2** Žák posoudí**,** zda náležitosti daného slohového útvaru jsou úplné, či zda něco chybí

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-03** posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení
Indikátor	**ČJL-5-1-03.3** Žák sestaví z vět (či krátkých odstavců) na základě časové a příčinné souvislosti příběh, sdělení **ČJL-5-1-03.4** Žák vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-04** reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
Indikátor	**ČJL-5-1-04.1 Žák vyslechne sdělení a reprodukuje / napíše jeho obsah /smysl ČJL-5-1-04.2 Žák vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě**

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-05** vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
Indikátor	**ČJL-5-1-05.1 Žák na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor** **(s kamarádem, s dospělým), zanechá vzkaz na záznamníku** **ČJL-5-1-05.2 Žák posoudí, zda v uvedené ukázce dialogu, telefonického rozhovoru nebo vzkazu na záznamníku něco chybí nebo zda je úplná** **ČJL-5-1-05.3 Žák změní dialog na vzkaz apod.**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-06** rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
Indikátor	**ČJL-5-1-06.1** Žák vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka **ČJL-5-1-06.2** Žák vybere z nabídky možností, čeho chtěla reklama dosáhnout

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-07** volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
Indikátor	**ČJL-5-1-07.1 Žák na základě zadání předvede s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči různá sdělení - oznámení, příkaz, prosbu, omluvu – a respektuje při tom rozdílného adresáta** **ČJL-5-1-07.2 Žák se vhodně představí ostatním dětem, dospělému**

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-08** rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
Indikátor	**ČJL-5-1-08.1 Žák rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (sme, dyť vo tom apod.)** **ČJL-5-1-08.2 Žák při veřejné komunikační situaci využívá spisovnou výslovnost**

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-09** píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	**ČJL-5-1-09.1 Žák píše správně po stránce obsahové i formální vyprávění** **ČJL-5-1-09.2 Žák sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu** **ČJL-5-1-09.3 Žák napíše soukromý dopis se všemi náležitostmi** **ČJL-5-1-09.4 Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-09** píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
Indikátor	**ČJL-5-1-09.4** Žák v ukázce dopisu doplní, co chybí

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-10** sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
Indikátor	**ČJL-5-1-10.1 Žák k zadanému textu přiměřené délky vytvoří jeho osnovu (nejméně o třech bodech)** **ČJL-5-1-10.2** Žák zařadí do přečtené ukázky vyprávění nabízený text na vhodné místo

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (nauka o slově – lexikální význam)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-01** porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
Indikátor	**ČJL-5-2-01.2** Žák vybere z nabídky slovo, které má významem nejblíže k zadanému slovu **ČJL-5-2-01.3 Žák nahradí v textu slovo slovem významem protikladným, významem stejným nebo podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným** **ČJL-5-2-01.4 Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy** **ČJL-5-2-01.5** Žák rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro opozita)

Vzdělávací obor	Český jazyk
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Stavba slova)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-02** rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
Indikátor	**ČJL-5-2-02.1 Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou** **ČJL-5-2-02.2** Žák rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova **ČJL-5-2-02.3** Žák rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem a která ne **ČJL-5-2-02.4 Žák k danému slovu uvede slova příbuzná**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Slovní druhy)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-03** určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech
Indikátor	**ČJL-5-2-03.1** Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) **ČJL-5-2-03.1.2** Žák vybere z krátkého textu větu, která obsahuje / neobsahuje určený slovní druh **ČJL-5-2-03.3** Žák určí u podstatného jména rod, číslo, pád a vzor a na základě této znalosti používá podstatná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu. **ČJL-5-2-03.4** Žák rozliší přídavné jméno tvrdé a měkké, ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo, rod a na základě této znalosti používá přídavná jména ve správném tvaru v mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-03.5** Žák určí osobu, číslo, způsob (u způsobu oznamovacího čas) u slovesa, užívá slovesa ve správných tvarech mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-03.6** Žák rozliší, zda věta je/není napsaná gramaticky správně

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Tvarosloví)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-04** rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
Indikátor	**ČJL-5-2-04.1 Žák vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného a přídavného jména a slovesa a nahradí ho tvarem spisovným** (doporučujeme pro autory testů rozložit na dvě úlohy na sebe navazující: v 1. kroku žák vyhledá/nevyhledá, ve 2. kroku vyhledané nahradí/nenahradí) **ČJL-5-2-04.2 Žák doplní zadaný tvar podstatného jména do věty tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně (1. a 4. pád rod mužský životný).**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-05 v**yhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
Indikátor	**ČJL-5-2-05.1** Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) **ČJL-5-2-05.2** Žák vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-06** odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
Indikátor	**ČJL-5-2-06.1** Žák rozliší větu jednoduchou a souvětí **ČJL-5-2-06.2** Žák rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	**Jazyková výchova (Skladba)**
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-07** užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
Indikátor	**ČJL-5-2-07.1** Žák nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován **ČJL-5-2-07.2** Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-08** píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
Indikátor	**ČJL-5-2-08.1** Žák správně píše/doplní i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných **ČJL-5-2-08.2** Žák píše správně z hlediska pravopisu lexikálního a morfologického

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Jazyková výchova (Pravopis)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-2-09** zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
Indikátor	**ČJL-5-2-09.1** Žák na základě znalosti shody přísudku s podmětem používá správné tvary příčestí minulého činného v mluveném i psaném projevu **ČJL-5-2-09.2 Žák doplní správně čárky do zadaného textu (oslovení, několikanásobný větný člen)**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-3-01** vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
Indikátor	**ČJL-5-3-01.1 Žák zpracuje stručné sdělení (referát) o přečtené knize, prezentuje ho spolužákům, zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku** **ČJL-5-3-01.2 Žák řekne, jak na něj vyslechnutá / přečtená ukázka působí**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-3-02** volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
Indikátor	**ČJL-5-3-02.1 Žák přednese a volně reprodukuje text** **ČJL-5-3-02.2 Žák vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma** **ČJL-5-3-02.3 Žák napíše pohádku, bajku**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJ-5-3-03** rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
Indikátor	**ČJ-5-3-03.1** Žák rozhodne, z kterého druhu/žánru je úryvek, řešení v nabídce (úryvek z poezie, komiksu, z naučného textu – encyklopedie, z návodu k použití, z pohádky)

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Literární výchova
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-3-04** při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
Indikátor	**ČJL-5-3-04.1** Žák rozhodne, zda ukázka je pohádka, pověst nebo bajka **ČJL-5-3-04.2 Žák rozhodne, zda ukázka je poezie, nebo próza**

Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
Ročník	5.
Tematický okruh	Komunikační a slohová výchova (KaSV), Jazyková výchova (JV); Literární výchova (LV)
Očekávaný výstup RVP ZV	**ČJL-5-1-01** Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas (KaSV) **ČJL-5-1-02** Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává (KaSV) **ČJL-5-2-01** Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová (JV) **ČJL-5-2-02** Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku (JV) **ČJL-5-2-03** Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech (JV) **ČJL-5-2-05** Vyhledá základní skladební dvojici (JV) **ČJL-5-2-06** Odlišuje větu jednoduchou a souvětí **ČJL-5-2-07** Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje (JV) **ČJL-5-2-09** Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách (JV)
Indikátor	**ČJL-5-3-03** Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů (LV) **ČJL-5-1-01.1** Žák vybere k textové ukázce vhodný nadpis **ČJL-5-1-02.2** Žák rozhodne, které informace v textu jsou nepodstatné pro jeho smysl (vyznění) **ČJL-5-2-01.3** Žák vyhledá v textu slovo vícevýznamové, vysvětlí jeho další významy **ČJL-5-2-02.1** Žák určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku **ČJL-5-2-03.1** Žák určí slovní druh vyznačeného slova ve větě (kromě částic) **ČJL-5-2-05.1** Žák vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) **ČJL-5-2-06.3** Žák rozhodne, který z nabízených větných celků odpovídá zadanému větnému vzorci. **ČJL-5-2-07.2** Žák spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu **ČJL-5-3-03.1** Žák rozhodne, který literární druh / žánr reprezentuje použitá ukázka literárního textu .

STANDARDY ANGLICKÝ JAZYK

I. stupeň

UČIVO

(slouží ke specifikaci obsahu a rozsahu očekávaných výstupů nebo indikátorů)

Typy textů[1]
formulář, blahopřání, pozdrav, krátký neformální dopis, email, pozvánka, sms, vzkaz, pohlednice např. z prázdnin, žádost, omluva, popis, návod, nápis, jízdní řád, leták, plakát, pokyn, příkaz, říkanka, básnička a písnička, pohádka, komiks

Tematické okruhy
domov, rodina, škola a vyučovací předměty, volný čas a zájmová činnost, město a venkov, názvy povolání, lidské tělo, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, oblékání, nákupy, jídlo a potraviny, příroda, roční období a počasí, tradice a zvyky, svátky, základní důležité zeměpisné údaje, děti a mládež v jiných zemích Evropy

Slovní zásoba ve vztahu k tematickým okruhům

Jazykové prostředky
- základní fonetické znaky, základní pravidla výslovnosti slov, pravopis osvojených slov a tvarů
- množné číslo podstatných jmen, člen určitý, neurčitý, přídavná jména (základní a přivlastňovací), zájmena (osobní, přivlastňovací, tázací, ukazovací), číslovky (základní, řadové), základní předložky místa a času
- slovesa to be, have, can a známá plnovýznamová slovesa v přítomném čase (prostý a průběhový), rozkazovací způsob
- věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, otázky s „who/what/when/where/how/why“, vazba there is/ there are

Poznámky:
1) Očekávané výstupy z RVP ZV, které jsou rozpracovány do jednotlivých indikátorů, jsou vyznačeny tučným písmem.
2) Netestovatelné očekávané výstupy z RVP ZV včetně rozpracovaných indikátorů jsou vyznačeny odlišnou barvou.

Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním

[1] Všechny uvedené typy textů jsou přiměřené úrovni A1 a odpovídají věkové kategorii ţáků. Jsou zde uvedeny takové typy textů, které se týkají specifických komunikačních situací. Základní typy textů, které jsou obsaţeny v indikátorech, např. otázka, odpověď, dialog, zde uvedeny nejsou. S těmito typy textů se operuje ve větné skladbě, proto se mohou také objevit v jazykových prostředích.

Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01.1** V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01.2** Rozumí krátkým pokynům v učebnici.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01.3** Rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-01** Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.
Indikátor	**CJA-5-2-01.4** Rozumí jednoduchým číselným údajům.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.

Indikátor	**CJA-5-2-02.1** V jednoduchých textech s vizuální oporou porozumí hlavní myšlence.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	**CJA-5-2-02.2** Vyhledá informace k jednoduchému tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – poslech s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-02** Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.
Indikátor	**CJA-5-2-02.3** Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti – čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-04** Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.
Indikátor	**CJA-5-2-04.1** V jednoduchých textech vyhledá požadované informace.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Receptivní řečové dovednosti - čtení s porozuměním
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-2-04** Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.

Indikátor	**CJA-5-2-04.2** Vytvoří odpověď na otázku týkající se textu.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti – psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-01** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	**CJA-5-3-01.1** Napíše blahopřání, pohlednici nebo krátký neformální dopis kamarádovi.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti – psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-01** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	**CJA-5-3-01.2** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou odpověď na sdělení.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti – psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-01** Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.
Indikátor	**CJA-5-3-01.3** Vyplní osobní údaje ve formuláři.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti - psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-02** Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
Indikátor	**CJA-5-3-02.1** Písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti - psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-03** Obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.
Indikátor	**CJA-5-3-03.1** Svými slovy vyjádří smysl textu.

Vzdělávací obor	Anglický jazyk
Ročník	5.
	Produktivní řečové dovednosti - psaní
Očekávaný výstup RVP ZV	**CJA-5-3-02** Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
Indikátor	**CJA-5-3-02.1** Písemně převypráví jednoduchý obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy.

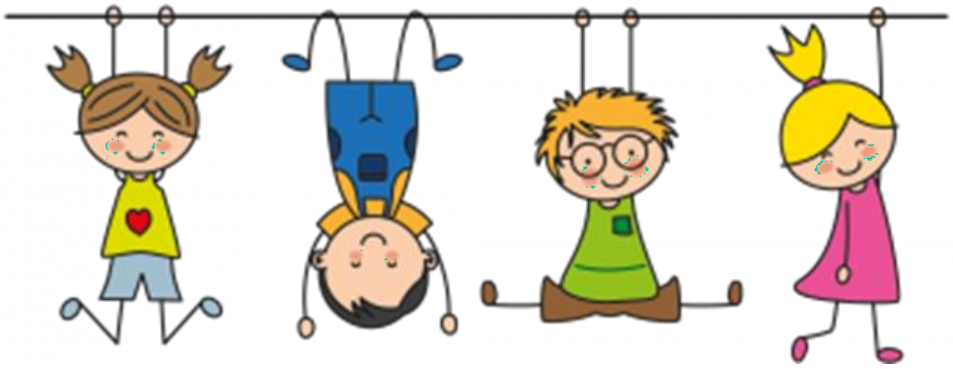
PŘÍLOHA 2 Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu základní školy

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro přípravnou třídu základní školy

Základní škola a Mateřská škola Kokory, Kokory 251, 751 05, příspěvková organizace

„ HRAVÁ ŠKOLA“

Ředitel školy: Zpracovala:

Mgr. Zuzana Zikmundová, DiS Bc. Helena Pekařová

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školního vzdělávacího programu:

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘÍPRAVNOU TŘÍDU ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Předkladatel školního vzdělávacího programu:

Název školy:

Základní škola a Mateřská škola Kokory, Kokory 251, 751 05, příspěvková organizace

Adresa školy:
Kokory 251, 751 05, Kokory

IČO**:** 61985414

Kontakty:
Telefon: 581 746 351

e-mail: info@ zskokory.cz www stránky: www.zskokory.cz

Ředitel školy:
Mgr. Zuzana Zikmundová, DiS

Zřizovatel:
Obec Kokory

Kokory. č.p. 57s

751 05 Kokory

www stránky: www.obeckokory.cz

Platnost dokumentu:

Pedagogická rada projednala dne:

Platnost dokumentu **od 1. 9. 2023**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O PŘÍPRAVNÉ TŘÍDĚ Zřízení přípravné třídy

Přípravná třída byla zřízena při Základní a mateřské škole Kokory, Kokory 251, 751 03 okres Přerov, příspěvková organizace. Je součástí budovy ZŠ a nachází se v suterénu školy.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Kokory, Kokory 251, 751 03 okres Přerov, příspěvková organizace. Další podstatné údaje jsou uvedeny v ŠVP pro Zš a Mš Kokory, Kokory 251, 751 03, Kokory.

3. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ V PŘÍPRAVNÉ TŘÍDĚ

3. Hygienické podmínky přípravné třídy

Stravu a pití si děti do přípravné třídy přinášejí z domova. V zimním období je pro děti zajištěn teplý čaj v prostorách přípravné třídy. Děti, které po skončení vyučování odcházejí do ŠD, se v poledne stravují ve školní jídelně.

4. Psychosociální podmínky

3.2.1 Pracuje se podle ŠVP pro přípravnou třídu.

3.2.2 Při vzdělávání dětí je kladen důraz na rozvoj osobnosti každého dítěte, jeho psychický a fyzický rozvoj, zdraví, a to přirozeným způsobem s vytvořením optimálních podmínek pro jejich učení.

3.2.3 Důraz klademe též na spolupráci se zákonnými zástupci dětí, jejich průběžné informování prostřednictvím schůzek či konzultací TRIO (rodič, žák, učitel)

3.2.4 Spolupracujeme se základní školou, mateřskou školou v obci Kokory, pedagogicko-psychologickou poradnou.

3.2.5 Chod přípravné třídy bude projednáván se zákonnými zástupci, ředitelkou školy a zřizovatelem.

5. Organizace a provoz přípravné třídy

1. Děti do učebny přípravné třídy přicházejí od 7:30 do 7:45 hodin, (nebo do ŠD, která je v provozu již od 6,30 hod). Dítě lze přivést i v jinou dobu po domluvě se zákonnými zástupci.

2. Zákonný zástupce je povinen omluvit nepřítomnost dítěte v přípravné třídě nejpozději první den nepřítomnosti, písemně.

3. Zákonný zástupce dítěte může k vyzvednutí dítěte pověřit i jinou osobu a to pouze písemnou formou.

4. Ke snadnější adaptaci lze domluvit s ředitelkou školy a třídní učitelkou postupné zapojení – adaptační režim - do kolektivu, dle osobních potřeb dítěte.

5. Pokud dítě jeví známky nemoci, ať už jde o běžné nachlazení nebo infekční chorobu, má učitelka právo dítě nepřijmout z prevenčních důvodů s ohledem na zdraví ostatních dětí.

6. Jestliže dítě trpí infekční chorobou, zákonní zástupci jsou povinni toto ohlásit včetně údajů o zdraví dítěte. Po nemoci přijímáme dítě pouze zdravé s potvrzením od lékaře nebo od zákonných zástupců.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ V PŘÍPRAVNÉ TŘÍDĚ

6. Přijímání dětí do přípravné třídy

4.1.1 Přípravná třída je určena především pro děti s odkladem školní docházky, grafomotorickými problémy, sníženou koncentrací pozornosti, poruchou řeči, koordinací pohybu nebo jinými dílčími nedostatky - s jinými speciálními vzdělávacími potřebami, u kterých je předpoklad, že se tímto vyrovná jejich vývoj.

4.1.2 Přijímáme děti ve věku od 5 do 7 let, do počtu maximálně 15 dětí.

4.1.3 Děti jsou přijímány na základě žádosti zákonného zástupce, na doporučení PPP a po vydání rozhodnutí o přijetí ředitelky školy.

7. Formy a metody práce

1. Vzdělávání i výchova se prolíná všemi činnostmi a situacemi, které proběhnou přes celý den nejen v přípravné třídě a to tak, aby děti nepřetěžovaly a odpovídaly plně jejich možnostem a schopnostem. Výchovně vzdělávací proces bude průběžně doplňován tak, aby děti získaly co nejvíce vědomostí a dovedností a mohly se ze svých výsledků radovat.

2. Základem je forma záměrného spontánního učení, se kterou je zároveň plněn určitý vzdělávací cíl. Děti se individuálně nebo ve skupině aktivně, interaktivně, smyslově i prožitkově účastní tohoto učení.

3. Předně budou uskutečňovány pracovní (tvořivé) a hravé činnosti, protože v tomto věku je hra stále důležitým prostředkem k poznávání i k dovednostem.

4. K výchovně vzdělávacímu procesu patří i další aktivity, které děti absolvují: výstavy, výlety do okolí, návštěvy městské knihovny, a další.

4.3 Režim dne

6.30 - 7.45 školní družina - hra, činnost podle volby dětí

7.45 - 8.15 ranní adaptace, individuální činnosti dětí

8.15 - 8.30 ranní kruh - přivítání s písničkou, jazyková a artikulační cvičení, seznámení s činnostmi

8.30 – 9.15 vzdělávací činnosti, řízené hry

9.15 - 9.35 hygiena, dopolední svačinka

9.35 - 10.00 relaxace, spontánní hra, individuální činnost s dětmi

10.00 - 10.30 vzdělávací činnosti v přírodě či ve třídě dle počasí, řízené hry

10.30 - 11.10 tematické vycházky, pobyt na školní zahradě, návštěvy zajímavých míst

11.10 - 11.25 zhodnocení dne: hodnocení výsledků vlastní práce, úklid třídy

11.25 – 16.00 ŠD – hygiena, oběd, skupinová i individuální činnost s paní vychovatelkou, částečně řízené nebo spontánní činnosti, vycházky nebo pobyt na školní zahradě, rozchod dětí.

Režim dne v přípravné třídě je pružný. Podle aktuální situace učitelka volí změny v průběhu činností. Při všech činnostech jsou prioritně respektovány potřeby dítěte.

5. CÍL PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

8. Hlavní cíl ŠVP pro přípravnou třídu

Cílem je systematicky připravovat děti z této třídy k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu, adaptovat se na školní prostředí, předcházet tak případným neúspěšným začátkům v 1. ročníku základní školy, pracovat s nimi způsobem, který bude rozvíjet jejich psychickou i fyzickou stránku s přihlédnutím na rozvoj sociálních vztahů. Práce s dětmi je zaměřena hlavně na tvořivost, ale nezapomínáme na hru, která je stále důležitou prioritou. Zároveň je nutné dbát na individuální zvláštnosti každého dítěte, přizpůsobit práci jejich věku a schopnostem. Důležitým faktorem je vytvoření optimálního prostředí k jejich rozvoji, vedení k sociální komunikaci se svými vrstevníky a to takovým způsobem, aby dítě dosáhlo co nejvyšší možné míry samostatnosti.

9. Rámcové cíle ŠVP pro přípravnou třídu

1. Rozvíjení dítěte, jeho schopnost učení a poznání
2. Osvojení si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

10. Vzdělávací oblasti ŠVP pro přípravnou třídu

1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

Záměrem vzdělávací práce pedagoga v této oblasti je rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, koordinace oka a ruky, rozvoj a užívání všech smyslů, rozvoj psychické a fyzické zdatnosti, osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, sebeobsluhy a osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.

2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Záměrem vzdělávací práce pedagoga v této oblasti je rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, porozumění, poslechu) i produktivních (výslovnost, mluvní projev, vyjadřování), dále rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu, osvojení si dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka. Co se týká poznávacích schopností a funkcí, myšlenkových operací, představivosti a fantazie, jedná se o rozvoj, zpřesňování a kultivaci smyslového vnímání a paměti, pozornosti, představivosti a fantazie, rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjadřování), posilování poznávacích citů (zvídavost, zájem, radost z objevování). Patří sem také sebepojetí a vůle, kde rozvíjíme pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě (uvědomování si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry a relativní citové samostatnosti, rozvíjení schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí, rozvíjení schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky, ale také schopnost řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situace.

3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v této oblasti je rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (rodina, škola, vrstevníci…), vytváření prosociálních postojů k

druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti), rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností.

4. Dítě a společnost (oblast sociokulturní)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v této oblasti je vytváření podvědomí o mezilidských a morálních hodnotách, rozvoj kulturně estetických dovedností (výtvarných, slovesných, pracovních, hudebních, dramatických produktivních i receptivních), vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, kultuře a umění.

5. Dítě a svět (oblast environmentální)

Záměrem pedagogického úsilí v této oblasti je vytváření vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije, osvojení si jednoduchých poznatků o světě a životě, pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale také ničit a poškozovat.

5. Klíčové kompetence

Již v předškolním období jsou vytvářeny základy klíčkových kompetencí, které jsou důležité pro zahájení a další pokračování vzdělávání dítěte.

Pro etapu předškolní p řípravy jsou za klíčové kompetence považovány tyto kompetence:

6. Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje;
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- získává elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky;
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, dějům a jevům, které kolem sebe vidí, raduje se z toho, co samo zvládlo;
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvíjí usilí, soustředí se na činnost, pamatuje si;
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

7. Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění a problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivni odezva na aktivní zájem;
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (ma vlastní originalní nápady); využívá přitom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost;
- chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou;
- rozpoznává problém, dokáže jej pochopit, učí se postupovat od jednoduššího ke složitějšímu;
- problemům se nevyhýbá, naopak se snaží nalézt řešení, nebojí se chybovat.

8. Kompetence komunikativní

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- dokáže vést dialog, mluví ve větách, zvládá vyjádřit své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.};
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly;
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými;
- ovládá dovednosti, jež předcházejí čten í a psaní;
- dovede využít komunikativní a informativní prostředky, se kterými se běžně setkává;
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

9. Kompetence sociální a personální

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání zodpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- při setkání s neznámými lidmi či v neznamých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná umí odmítnout
- dokáže se bránit projevům nasilí jiného dítěte, ponižování, ubližování.

10. Kompetence činnostní a občanské

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i v učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i usilí druhých;
- dbá na zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí;
- chápe, že se může o tom, co dělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá;

2. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

3. VZDĚLÁVACÍ OBSAH ŠVP PRO PŘÍPRAVNOU TŘÍDU

Název programu: **„ Hravá škola“**

Obsah je rozdělen podle 4 ročních období na 10 měsíčních tematických bloků, které se bezprostředně ročních období dotýkají a činnosti z nich následně vycházejí. Tematické celky jsou následně děleny na integrované týdenní okruhy (podtémata) propojené s oblastmi předškolního vzdělávání, které se prolínají celým obsahem ŠVP, jsou jeho součástí.

Tematický plán a hlavní cíle pro jednotlivé měsíce

ZÁŘÍ	
TÉMA: Hola, hola, škola volá	
Podtémata:Kamarádi, Vzájemné poznávání, Blízké okolí školy, Kde bydlím, Den české státnosti, Na zahradě a na poli, Ovoce a zelenina	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah

Dítě a jeho tělo	Přivítání děti i jejich rodičů ve škole, navození atmosféry důvěry a pohody. Pomoci dětem orientovat se v novém prostředí. Osvojování dovednosti k podpoře osobní pohody.
Dítě a jeho psychika	Pomocí vhodného režimu, organizace a laskavého přístupu usnadňovat dětem vstup do školy. Rozvoj komunikačních dovedností a kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Rozvíjet v dětech smysl pro spolupráci, pomáhat navozovat kontakty mezi jednotlivými dětmi. Posilováni prosocialního chování ve vztahu k autoritě (ke škole), k rodině i k druhým dětem ve skupině.
Dítě a společnost	Rozvoj sounáležitosti ve společenství ostatních lidí, rozvoj spolupráce, tolerance a přizpůsobování se kolektivu třídy.
Dítě a svět	Budování vztahu k místu a prostředí, ve kterém dítě žije.
Kompetence	
1. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a užívá při tom jednoduchých pojmů. 2. Má elementární poznatky o světě lidí, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije. 3. Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí. 4. Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických postupů.	

ŘÍJEN

TÉMA: Barevný podzim

Podtémata: Poznávámekrásypodzimu,Podzimnípráce, Stromy kolem nás
Plody podzimu, Rok – roční období, Halloweenské přípravy

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Osvojování návyků k podpoře vlastní pohody.
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení receptivní i produktivní stránky jazyka pomocí vyprávění, četby, převyprávění pohádek, příběhu i skutečných zážitků dětí. Rozvíjení smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému.

Dítě a ten druhý	Podpora utváření pozitivních vztahů mezi dětmi, navazování přátelství.
Díte a společnost	Rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
Dítě a svět	Osvojování základních poznatků o světě, životě, přírodě a o jejích proměnách.

Kompetence

1. Všímá si souvislostí, experimentuje a užíví při tom jednoduchých pojmů, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích.
2. Má elementarní poznatky o přírodě, které dítě obklopuje.
3. Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí.
4. Zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací.
5. Zpřesňuje si početní představy.
6. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.
7. V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými.
8. Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivněji ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
9. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky. Je schopno
10. Chápat, že lidé se ruzní a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.
11. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně.
12. Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktualnímu dění.
13. Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu, chápe a potřebuje je zachovavat

LISTOPAD

TÉMA: Když padá listí

Podtémata:Příroda na podzim, Zdraví a hygiena, Stolování a pestrá strava, Svatý Martin

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Osvojování poznatku o vlastním těle, péči o zdraví, osobní hygiena. Vytváření zdravých životních návyků a postojů.

Dítě a jeho psychika	Rozvoj verbalních i nonverbálních komunikačních schopností a kultivovaného projevu. Rozvíjeni schopností a dovedností vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky. Podpora přirozené dětské zvídavosti, radosti a zájmu.
Dítě a ten druhý	Posilování prosociálního chování
Dítě a společnost	Vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách uznávaných v dané společnosti.
Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k vykonávání základních činností v péči o okolí.

Kompetence

1. Dítě poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
2. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředi se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo.
3. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
4. Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.
5. Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomoci dospělého.
6. Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů; pochopí jednoduché řešení různých úloh a situací.
7. Zpřesňuje si početní představy. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady ruznými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.
8. Dovede využít informativní a komunikativí prostředky, se kterými se běžně
9. setkává (knížky, encyklopedie, počítač, atd.).

PROSINEC

TÉMA: Vánoce, Vánoce přicházejí

Podtémata:Mikuláš, Adventní čas, Vánoční zvyky a tradice, Betlémský příběh,

Vánoce jsou tady

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení grafomotoriky a jemné motoriky. Rozvoj senzomotorickeho vnímání.
Dítě a jeho psychika	Rozvíjení schopnosti vytváření a upevňování citové vazby k rodině i svému okolí. Vytváření kladného vztahu k učení, motivace k učení, rozvoj zájmu o učení (prostřednictvím básniček, říkadel apod.). Podpora rozvoje paměti, pozornosti, představivosti a fantazie.
Dítě a ten druhý	Posilování prosocialního chování. Podpora schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem.
Dítě a společnost	Rozvíjení estetických a kreativních činností slovesných a literárních (prostřednictvím poslechu a dramatizace pohádek, básní atd.).
Dítě a svět	Osvojování dovedností potřebných k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí.

Kompetence

1. Dítě ma elementární poznatky o světě lidí, kultury, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
2. Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
3. Řeší problémy, na které stačí známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého. Zpřesňuje si početní představy.
4. Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
5. Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementarní předpoklady k učení se cizímu jazyku.
6. Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
7. Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
8. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i usilí druhých.

LEDEN

TÉMA: Zimní příroda

Podtémata:Tři Králové, Příroda v zimě, Voda a její proměny, Zvířata a ptáci v v zimě, Zimní sporty

Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení pohybové obratnosti, osvojování základních poznatků o tělovýchově a sportu. Osvojovani návyků zdravého životního stylu.
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Rozvíjení pozitivního vztahu k intelektualním činnostem, učení. Rozvíjení sebedůvěry, upevňování zdravého sebevědomí, uvedoměni si vlastní identity.
Dítě a ten druhý	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
Dítě a společnost	Rozvoj primárních kulturně společenských postojů.
Dítě a svět	Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám.

Kompetence

1. Dítě má elementární poznatky o světě přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije.
2. Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
3. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.
4. Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit. Zpřesňuje si početní představy.

5. Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady ruznými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).
6. Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
7. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
8. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na

    něm podílí.

ÚNOR

TÉMA: Lidé kolem nás	
Podtémata:Povolání a řemesla, Moje tělo, Smysly, Zdravé zuby, Masopust	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvíjení pohybové obratnosti, osvojování základních poznatků o tělovýchově a sportu. Osvojovani návyků zdravého životního stylu.
Dítě a jeho psychika	Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka. Rozvíjení pozitivního vztahu k intelektualním činnostem, učení. Rozvíjení sebedůvěry, upevňování zdravého sebevědomí, uvedoměni si vlastní identity.
Dítě a ten druhý	Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými.
Dítě a společnost	Rozvoj primárních kulturně společenských postojů.
Dítě a svět	Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám.
Kompetence	

1. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích.
2. Při zadané praci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
3. Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
4. Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.
5. Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
6. Ovlada dovednosti předcházející čtení a psaní.
7. Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizualní technika, apod.).
8. Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
9. Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
10. Je schopno chápat, že lidé se ruzní a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.
11. Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovedně s ohledem

    na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

BŘEZEN

TÉMA: Jaro se probouzí	
Podtémata:Já, kniha a knihovna, My jsme muzikanti, Divadlo, Proměny přírody na jaře, Velikonoce	
Vzdělavací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí. Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností.

Dítě a jeho psychika	Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvídavost. Osvojování volního chování. Upevňování kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Upevňování respektu k autoritám. Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti.
Dítě a společnost	Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. Upevňovánízákladníchhodnotuznávaných vdané společnosti.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou.

Kompetence

1. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích.
2. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.
3. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynu, je schopno dobrat se k výsledkům.
4. Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.
5. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů.
6. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
7. Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
8. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se zakladními lidskými
9. hodnotami a normami, i co je s nimi *v* rozporu, a snaží se podle toho chovat

DUBEN

TÉMA: Objevujeme svět kolem	
Podtémata:Zvířata a mláďata na jaře, Planeta Země, Koloběh vody, Třídíme odpad, Vesmír	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj ovládaní pohybového aparátu a tělesných funkcí. Rozvoj hudebních a hudebně pohybových her a činností.
Dítě a jeho psychika	Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvídavost. Osvojování volního chování. Upevňování kultivovaného projevu.
Dítě a ten druhý	Upevňování respektu k autoritám. Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti.
Dítě a společnost	Rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí. Upevňovánízakladníchhodnotuznávaných v dané společnosti.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s přírodou.
Kompetence	

1. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích.
2. Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých, pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.
3. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrucí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
4. Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.
5. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů.
6. Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
7. Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
8. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

KVĚTEN

TÉMA: Rozkvetlé jaro

Podtémata:Kde bydlím já a moje rodina, Můj denní rytmus, Svátek maminek, Dopravní výchova,

IZS složky,

Vzdělavací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Rozvoj pohybových schopností a dovedností. Další rozvoj grafomotoriky, jemné i hrubé motoriky.
Dítě a jeho psychika	Rozvoj výslovnosti - přednes, recitace. Rozvoj a kultivace paměti, hudebních a tanečních aktivit.

Dítě a ten druhý	Upevňování emočních vztahů k rodině.
Dítě a společnost	Budování estetického vztahu k životu.
Dítě a svět	Upevňování pocitu sounáležitosti s rodinou, s okolím a se společností.

Kompetence

1. Má elementárni poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije. Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.
2. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazií a představivost.
3. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.
4. Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
5. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
6. Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
7. Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
8. Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

ČERVEN

TÉMA: Léto – těšíme se na prázdniny

Podtémata:Děti z celého světa, Kontinenty, Lidé a čas, Hurá na prázdniny	
Vzdělávací oblast	Učivo - obsah
Dítě a jeho tělo	Upevňování dovedností zaměřených na podporu zdraví a bezpečnosti.
Dítě a jeho psychika	Upevňování zájmu o mluvenou i psanou podobu jazyka. Vytváření základu pro práci s informacemi - obrázkové knihy a dětské časopisy. Upevňování relativní emoční samostatnosti.
Dítě a ten druhý	Ochraňování osobního soukromí a bezpečí.
Dítě a společnost	Vytváření základních kulturních a společenských postojů.
Dítě a svět	Rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou - živou i neživou.

Kompetence

1. Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
2. Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
3. Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymyslí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (ma vlastní, originalní nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.
4. Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá

   elementární matematické souvislosti. Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
5. Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je mozno se jim učit; má vytvořený elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.
6. Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej, uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
7. Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých. Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí.

4. ZÁKLADNÍ ČINNOSTI A ZNALOSTI, KTERÉ BY MĚLY DĚTI ZVLÁDNOUT NA KONCI PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY

Sebeobsluha

- samostatně používá toaletu,
- samostatně se obléká, uklízí si oblečení,

- samostatně jí, používá příbor,
- udržuje kolem sebe pořádek a čistotu, dovede po sobě uklízet.

MOTORIKA

- dobře chodí po schodech nahoru a dolů,
- při chůzi nevráží do ostatních,
- běhá, skáče, přebíhá, skáče přes švihadlo,
- hraje si s předměty, s velkými kostkami, staví ze stavebnice,
- umí zaujmout různé pozice, udržuje rovnováhu,
- kontroluje své tělo,
- zúčastňuje se různých pohybových her,
- pohybuje se v prostoru podle daných pokynů.

SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI

- dovede jednat s ostatními, zná a používá jména spolužáků i dospělých,
- navazuje a udržuje přátelství,
- dovede požádat o pomoc dospělé, kamarády,
- přijímá odpovědnost za své činy,
- dovede se orientovat na známých místech i bez dozoru,
- dovede se přemisťovat ve známém prostředí,
- uznává autoritu dospělého, projevuje k němu pozitivní vztah,
- zachovává běžná pravidla společenského chování,
- dodržuje soužití se skupinou vybranou i libovolnou,
- dovede se soustředit, nevyrušuje ostatní z činností.

OBLAST JAZYKA, KOMUNIKACE

- dovede poslouchat a klást jednoduché otázky,
- naslouchá celému příběhu během vyprávění,
- vypravuje o svých zkušenostech, událostech v logické návaznosti,
- dovede reagovat na pokyny,
- aktivně se zapojuje do společenské konverzace,
- umí zacházet s knihou,
- dotazuje se na pojmenování písmen
- napodobuje psaní,
- napíše své jméno nebo iniciály,
- umí používat aktivně základní slovní zásobu,
- memoruje básničky, říkanky, přísloví,
- dovede pojmenovat předměty denního použití,
- umí vyprávět pohádku, dramatizovat ji.

VÝTVARNÝ PROJEV

- poznává barvy,
- ovládá a používá základní techniky výtvarného projevu,
- dovede vybarvovat obrázek,
- dovede obkreslovat,
- dovede vystřihovat základní obrazce,
- modeluje i maluje podle předlohy i vlastních představ.

OBLAST MATEMATICKÝCH, ČASOVÝCH A PROSTOROVÝCH PŘEDSTAV

- vnímá a poznává časové vztahy; kvantitativní vztahy a prostorové vztahy,

- poznává a rozlišuje geometrické tvary – kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník,
- umí počítat předměty v daném souboru,
- tvoří konkrétní soubory s daným počtem,
- používá číselné řady 1-10 pro počítání předmětů.

HUDEBNÍ PROJEV

- zpívá písničku s důrazem na správnou melodii a rytmus,
- zpívá ve skupině podle pokynů,
- vytleskává rytmus; vyjadřuje daný rytmus různými pohyby,
- doprovází zpívané písně na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, triangl atd.),
- naslouchá částem hudebních skladeb, vyjadřuje pocity a dojmy z poslechu,
- umí zatančit jednoduché tanečky.